

In vertrouwen
verder bouwen
Jaarverantwoording 2025

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting	4
Aanbiedingsbrief	5
Leeswijzer	15
Algemene gegevens	19
Programma's.....	23
1. Effectieve samenwerking bestuur en omgeving.....	24
2. Positieve gezondheid, participatie en preventie	27
3. Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen.....	37
4. Vitale economie, beleefbare kernen en landschap	40
5. Bereikbaar en verkeersveilig	47
6. Duurzaam en toekomstbestendig	51
7. Onderhoud op orde veilige wijken en buurten.....	55
8. Transparante en toegankelijke dienstverlening.....	60
9. Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet.....	63
10. Financieel Vitaal	65
11. Dekkingsmiddelen	69
12. Overhead.....	71
Paragrafen	73
Paragraaf lokale heffingen	74
Paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen	84
Paragraaf kapitaalgoederen	93
Paragraaf financiering	100
Paragraaf bedrijfsvoering.....	106
Paragraaf verbonden partijen	115
Paragraaf grondbeleid	128
Paragraaf Wet open overheid	135
Jaarrekening 2025.....	137
Balans.....	138

Programmarekening	173
Overzicht baten en lasten	195
Rechtmatigheidsverantwoording	201
Overige gegevens	203
Accountantsverklaring	203
Bijlagen	204
Baten en lasten per taakveld	204
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)	206
Investerings- en restantkredieten.....	231
Grondexploitaties	233

Bestuurlijke samenvatting

Aanbiedingsbrief

In dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beleid en de doelstellingen.

Het jaar 2025 was het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2022-2026. In deze bestuurlijk samenvatting geven we inzicht in het financieel resultaat 2025 en doen een voorstel voor resultaatbestemmingen. Vervolgens geven we op hoofdlijnen inzicht in de uitvoering van het coalitieakkoord "[In vertrouwen verder bouwen](#)". Het coalitieakkoord heeft 10 thema's. Bij elk thema zijn doelen geformuleerd. In deze bestuurlijke samenvatting beschrijven we de doelen kort en benoemen we de resultaten die zijn bereikt in de coalitieperiode.

Na de bestuurlijke samenvatting gaan we per begrotingsprogramma wat dieper in op onze beleidsdoelstellingen voor 2025 en geven wij informatie over:

- De doelstelling aan de hand van de vraag: Wat willen bereiken? (Dit is de tekst uit het Coalitieakkoord).
- Over onze inzet om de beleidsdoelstellingen te realiseren.
- Indicatoren.
- De lasten en baten (begroot en werkelijk).

In de paragrafen komen onderwerpen aan de orde die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie. De paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten en een dwarsdoorsnede van de realisatie op het desbetreffende onderwerp.

In de jaarrekening geven wij u inzicht in het financieel resultaat en de balansontwikkelingen. Ook leggen wij verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties.

Financieel resultaat 2025

Het jaar 2025 sluiten we per saldo af met een voordelig resultaat van € 2,690 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting. In de zomer- en najaarsnota 2025 was al respectievelijk € 230.000 en € 959.000 aan de raad voorgelegd en verwerkt in een bijstelling van de begroting. Het resultaat ten opzichte van de primaire begroting 2025 bedraagt dan ook € 3,879 miljoen.

Het positieve rekeningresultaat bestaat uit de volgende grootste posten (> 500k):

Omschrijving	voordeel	nadeel
Storting pensioenvoorziening wethouders		€ 799.000
Rijksbijdrage ontheemden Oekraïne	€ 1.019.000	
Lagere kosten WMO	€ 900.000	
Bijdrage realisatiestimulans wonen	€ 826.000	
Afwaarderen boekwaarde gronden Overwaters		€ 1.015.000
Meeropbrengst leges omgevingsvergunningen	€ 577.000	

Het saldo in de jaarrekening 2025 geven we hieronder weer in een overzicht en lichten we toe op hoofdlijnen.

Programma	Begroting 2025	Rekening 2025	Vershil + = voordeel - = nadeel
Effectieve samenwerking bestuur en omgeving	1.551.001	2.774.568	-1.223.567
Positieve gezondheid, participatie en preventie	24.941.481	22.308.993	2.632.489
Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen	388.981	-24.340	413.321
Vitale economie, beleefbare kernen en landschap	1.460.699	2.145.313	-684.614
Bereikbaar en verkeersveilig	530.939	326.232	204.707
Duurzaam en toekomstbestendig	2.866.404	3.242.756	-376.352
Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten	13.390.431	13.440.540	-50.110
Transparante en toegankelijke dienstverlening	1.048.326	938.681	109.645

Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet	1.255.846	376.151	879.695
Financieel vitaal	1.362.611	1.221.783	140.828
Dekkingsmiddelen	-60.101.142	-60.111.306	10.164
Overhead	11.290.423	10.648.180	642.242
Vennootschapsbelasting	14.000	22.042	-8.042
Resultaat voor bestemming	0	-2.690.406	2.690.406

Het resultaat betreft voor € 442.000 nog niet uitgevoerde werkzaamheden of aangewende middelen, waarvoor in de begroting 2026 geen middelen zijn opgenomen. Hiervoor wordt een resultaatbestemming aangevraagd. Zie hiervoor het onderdeel 'resultaatbestemming'.

In onderstaande tabel is een toelichting op hoofdlijnen per programma opgenomen. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de betreffende programma's:

Omschrijving
01 Effectieve samenwerking bestuur en omgeving
Extra storting in pensioenvoorziening APPA € 799.000 N Afscheid en installatie burgemeester € 29.000 N Vormen wachtgeldvoorziening € 340.000 N
02 Positieve gezondheid, participatie en preventie
Niet ingezette budgetten WMO (algemeen en ouderenwerk) € 98.000 V Preventiebudget Jeugd € 40.000 V Rijksbijdrage ontheemden Oekraïne € 1.019.000 V IOAW/IOAZ € 147.000 V P-wet € 473.000 N Beschut werken € 79.000 V WSW afrekening € 81.000 V Vrijval budgetoverheveling voorgaande jaren € 97.000 V Arbeidsparticipatie en re-integratie € 176.000 V Teruggave bijdrage beschermd wonen € 260.000 V Lagere bijdrage beschermd wonen van centrumgemeente Zwolle € 80.000 N Inzet beleidsmedewerker Maatschappelijke Opvang € 70.000 N Hogere lasten leerlingenvervoer € 56.000 N Lagere lasten GGD € 84.000 V Voorzieningen Jeugd € 100.000 V WMO voorzieningen € 900.000 V
03 Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen
Te ontvangen bijdrage realisatiestimulans woningen € 826.000 V
04 Vitale economie, beleefbare kernen en landschap
Afwaarderen boekwaarde strategische gronden Overwaters € 1.015.000 N
05 Bereikbaar en verkeersveilig
Verkeersmaatregelen € 100.000 V
06 Duurzaam en toekomstbestendig
Geen afwijkingen > € 25.000
07 Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten

Gladheidsbestrijding € 28.000 V Onderhoud kunstwerken € 60.000 V Openbare verlichting energiekosten € 97.000 V Economische havens - meer inkomsten havengelden € 40.000 V Recreatieve havens - meer inkomsten havengelden € 26.000 V Instemmingsbesluiten aanleg glasvezel € 78.000 V Leges begraafrechten € 40.000 V
08 Transparante en toegankelijke dienstverlening
KCC lagere bijdrage en eenmalig voordeel € 77.000 V BAG en BGT software € 50.000 N
09 Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet
Omgevingsdienst hogere afname uren € 53.000 N Meeropbrengst omgevingsvergunningen € 577.000 V
10 Financieel vitaal
Voorziening verlofsparen € 434.000 N BTW en BCF suppleties n.a.v. controles € 75.000 N Afboeken activa € 79.000 N Afboeken lasten voorgaande jaren € 60.000 N Vrijval subsidiegelden € 191.000 V Nagekomen subsidie Bodewes € 456.000 V Storting subsidie Bodewes in alg. reserve € 456.000 N Vrijval stelpost prijsindexatie € 28.000 V Herstelkosten vergunningverlening € 43.000 N Dividendopbrengsten € 46.000 V Saldo decembercirculaire 2025 € 87.000 V Vrijval stelpost onvoorzien uit Zomernota 2025 € 312.000 V
11 Dekkingsmiddelen
Rentevoordeel € 239.000 V Algemene uitkering afrek. voorgaande jaren € 225.000 N Vrijval taakmutaties algemene uitkering € 70.000 V
12 Overhead
Informatisering € 37.000 V Doorbelasting overheadkosten € 310.000 V Voordelig resultaat SSC Ons € 85.000 V Website € 70.000 V Kosten ARBO € 16.000 N Organisatieontwikkeling € 152.000 V
13 Venootschapsbelasting
Te betalen VPB 2025 € 799.000 N Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve grondexploitatie

Resultaatbestemming 2025

Op grond van het budgetrecht bepaalt de gemeenteraad of een budget overgeheveld mag worden naar het volgende jaar, zodat het alsnog wordt ingezet voor de te realiseren doelen.

Voorstel

Bij deze jaarrekening stellen we de raad voor om:

- van het positieve resultaat van € 2.690.406 een bedrag van € 442.000 (zie specificatie in tabel hieronder) opnieuw beschikbaar te stellen voor het jaar 2026. Bij de najaarsnota 2025 is reeds een bedrag van € 74.000 opnieuw beschikbaar gesteld voor uitgaven in 2026. Dit betekent dat totaal een bedrag van € 516.000 opnieuw beschikbaar is voor uitgaven in 2026.

- de overgebleven Oekraïne middelen ad. € 1,019 miljoen toe te voegen aan de reserve Oekraïne/vluchtelingen.
- de aanvullend terugontvangen bijdrage van € 260.000 voor beschermd wonen toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein (in de najaarsnota 2025 is al € 800.000 aan de reserve toegevoegd) en dit bedrag 2026 deels in te zetten voor Beschermd wonen - Beschermd thuis.

Specificatie overhevelen budgetten

De specifieke doelen voor het overhevelen van budgetten naar 2026 zijn:

Bedragen in €

Nr.	Omschrijving	Bedrag
1	Afronding nieuwe website	€ 18.000
2	Organisatieontwikkeling	€ 152.000
3	P-wet in Balans	€ 25.000
4	Beleidsnota circulariteit	€ 21.000
5	Preventienota	€ 14.000
6	Doorontwikkeling website	€ 52.000
6	Contractmanagement Sociaal Domein	€ 160.000
Totaal aanvragen resultaatbestemming		€ 442.000

Effectieve samenwerking bestuur en omgeving

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Ruimte geven voor bewonersinitiatieven.
2. Initiatief nemen in grote opgaven en versterken integraal werken.
3. Bepalen van onze positie in samenwerkingsverbanden.
4. Een aantrekkelijke werkgever.

De resultaten zijn:

1. Met de campagne Verrijk je Wijk zorgden inwoners ervoor dat leven en beleven en bewegen en spelen nog meer ruimte kregen. Zestien plannen kregen een geldbedrag voor de uitvoering. Eind 2025 startte een 2^e ronde Verrijk je wijk. Begin 2026 is aan 11 plannen een financiële bijdrage toegezegd. Zie [Verkiezing Verrijk je Wijk | Gemeente Zwartewaterland](#).
2. Er is een jongerenpanel actief. Dit panel is gericht op meer betrokkenheid, zichtbaarheid en effectiviteit in de samenwerking met de gemeente.
3. We hebben een begin gemaakt met de doorontwikkeling van kern- en gebiedsgericht werken. Centraal daarin staat dat bij een vraagstuk inwoners actief worden betrokken.
4. We werken met de systematiek van opgavegericht werken. En we hebben procesregisseurs benoemd voor moeilijke situaties waarbij meerdere problemen tegelijk spelen (complexe casuïstiek).
5. In de Regio Zwolle werken we samen met 21 andere gemeenten en 4 provincies en samen met ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke partners. Binnen dit netwerk pakken we regionale opgaven aan en werven subsidies. Dat doen we om een duurzame, economisch sterke regio te bevorderen.
6. We hebben kernwaarden vastgesteld: kwaliteit, menselijke maat, oog en oor voor iedere stem, sterke samenwerking en dienstbaarheid. Die passen we toe in onze manier van werken, in de organisatie en naar onze inwoners en ondernemers.
7. Het aantal vacatures is fors afgenomen. De instroom van personeel is ruim 8% hoger als de uitstroom. De omvang van de inhuur is afgenomen.

Positieve gezondheid, participatie en preventie

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Stimuleren van zelfregie en eigen kracht van mensen.
2. Versterken gebieds- of kerngericht werken.
3. Bijdragen aan de kwaliteit van leven en een betekenisvol bestaan.

Tijdens de collegeperiode deden zich landelijke en lokale ontwikkelingen voor. Zoals de Hervormingsagenda Jeugd van het rijk en een stijging van de zorguitgaven. Daarom zijn de doelen aangevuld en is een toelichting opgenomen in het programma positieve gezondheid, participatie en preventie. De doelen zijn:

4. Samenhang in de ondersteuning aan inwoners.
5. Versterking van de financiële sturing, zodat de zorg toegankelijk en betaalbaar blijft.

De resultaten zijn:

1. Via het project verbinding onderwijs en jeugdhulp is de samenwerking versterkt tussen scholen, maatschappelijke organisaties, jeugdhulp en gemeente. Voorbeelden zijn de ontwikkeling van de Brede Buurtschool in Zwartsluis en de organisatie van Walking Football in Genemuiden. Het taalniveau en de digitale vaardigheden van onze inwoners krijgen aandacht via het taalpunt, WEB lessen en inburgering.
2. Elke kern heeft een Buurtkamer Plus (als welzijnsvoorziening) waar ontmoeting en activiteiten plaats hebben voor verschillende (kwetsbare) doelgroepen. Het zijn laagdrempelige inloopvoorzieningen waar vrijwilligers en mantelzorgers terecht kunnen. Met de pilot Kerngericht Werken in Zwartsluis onderzoeken we of een lokaal en zichtbaar sociaal wijkteam helpt om ondersteuningsvragen eerder op te merken en sneller op te pakken.
3. a. Meer dan 50 maatschappelijke organisaties en de gemeente hebben het zogenaamde Preventieakkoord ondertekend. We werken samen aan Gezond en Gelukkig Zwartewaterland en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) met de thema's Elkaar ontmoeten, Iedereen doet mee, Inwoners voelen zich gezond en vitaal, Inwoners hebben en ervaren een veilige omgeving, Inwoners zijn zelfredzaam, Inwoners hebben een kansrijke ontwikkeling.
b. Er is invulling gegeven aan het beleidsplan voor aanpak armoede en schulden. Onder andere door de aansluiting bij Geldfit, een platform waar inwoners financiële tips en adviezen kunnen krijgen en door informatie te geven over energiebesparende maatregelen.
c. Met "beschermd thuis" willen we dat inwoners langer in de eigen omgeving kunnen blijven wonen of korter een beroep doen op "beschermd wonen". Beschermd thuis biedt naast de intensieve ambulante begeleiding ook een 24-uurs (telefonische) achterwacht.
4. Voor de samenhang in ondersteuning aan inwoners is een vernieuwde visie met drie lijnen opgesteld: het versterken van de sociale basis, het opbouwen van een stevig integraal lokaal team en het gericht inzetten van specialistische hulp.
5. Er is meer grip op processen, budgetten en uitvoering. Er zijn concrete verbeter- en besparingsmogelijkheden in beeld gebracht en doorgevoerd. En we hebben meer inzicht gekregen waardoor kosten ontstaan en hoe die zich ontwikkelen.

Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Voldoende woningen realiseren voor verschillende doelgroepen.
2. Woningbouw is gericht op de natuurlijke groei van de kernen en voldoet aan de lokale vraag.
3. Bij de bouw van nieuwe woningen streven naar kwaliteit, duurzaamheid, voldoende groen en een goede en veilige inrichting van de wijk.

De resultaten zijn:

1. We hebben een woonbehoefte-onderzoek laten uitvoeren. Uit dat onderzoek blijkt dat in de periode 2025-2030 minimaal 775 woningen moeten worden gebouwd. 30% sociale woningbouw, 40% betaalbare huur en koop en 30% dure huur en koop.
2. Met de uitbreidingslocaties Om de Weede en Tag-West is al tempo gemaakt met de geplande woningbouw. De plannen voor woningbouw op locatie Binnenveld in Genemuiden zijn in ontwikkeling, maar worden belemmerd door de stikstofproblematiek.

	2022	2023	2024	2025
Bouw woningen gestart	73	60	60	153

3. Er is beleid voor woningsplitsing en parkeren vastgesteld.
4. De bouwsteen wonen is geactualiseerd. Bij het zoeken naar locaties voor woningbouw gaat inbreiding voor uitbreiding en bouwen we passend bij het karakter en woonbehoefte van de kernen. We zetten in op de verduurzaming en levensloopbestendigheid van de bestaande woningvoorraad, en op het duurzaam bouwen van nieuwe woningen. Daarnaast is het belangrijk dat we voldoende passende woningen hebben voor inwoners met een zorg- en ondersteuningsbehoefte.

Woningvoorraad (bron: CBS)	2022	2023	2024	2025
Beginstand voorraad	9.071	9.196	9.232	9.305
Voorraadmutaties (nieuwbouw, onttrekkingen, wijzigingen gebruik)	125	36	73	35
Eindstand voorraad	9.196	9.232	9.305	9.340

Vitale economie, beleefbare kernen en landschap

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Ondernemers willen we zoveel mogelijk behouden voor Zwartewaterland.
2. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
3. Een bloeiende vrijetijdseconomie en versterken van het verhaal en het verbinden van onze cultuurhistorische parels.
4. Met een goed netwerk van wandel- en fietspaden is onze natuur beter toegankelijk voor recreatie en beleving.
5. Een toekomstbestendige inrichting en landgebruik van het polderlandschap, met behoud van een goed perspectief voor agrariërs.

De resultaten zijn:

1. Met het ondernemersloket bieden wij ondersteuning aan ondernemers. Er kunnen vragen gesteld worden over bijvoorbeeld bedrijfsvestiging en vergunningen. Samen met ondernemers is onderzoek gestart naar de kwaliteit van de bedrijventerreinen met speciale aandacht voor een schone, veilige, duurzame en klimaatadaptieve inrichting.
2. In (arbeidsmarkt)regio Zwolle hebben we geïnvesteerd in het opleiden en ontwikkelen van werkzoekenden, werknemers en werkgevers.
3. Cultuur en toeristische voorzieningen in Zwartewaterland hebben de laatste jaren de benodigde upgradings- dan wel uitbreidingslagen ondergaan. Voorbeelden hiervan zijn de realisatie van een vernieuwd Tapijtmuseum te Genemuiden en de Expositie 'DNA van Zwartsluis' te Sluispoort. Het Grote Gat in Zwartsluis veranderd in een levendige plek waar iedereen kan recreëren, spelen en beleven; in de natuur en aan het water.
4. De revisies van het wandelnetwerk Zwartewaterland en van het Fietsroutenetwerk zijn klaar. Vanuit de Werkgroep Kleine Kernen zijn het wandelrondje 'De Brommerd', de wandelroute 'Polder de Pieper', en het evenement 'Happen & Trappen' tot stand gekomen.
5. Met de vastgestelde visie buitengebied hebben we een kader gevormd waarmee we kunnen beoordelen aan welke toekomstige ontwikkelingen we misschien wel of niet willen meewerken. Het 'buitengebied' is vooral 'boerenland' en dat willen we behouden.

Bereikbaar en verkeersveilig

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Goede en veilige bereikbaarheid van de kernen, het buitengebied en bedrijventerreinen.
2. Verkeersbeleid is gericht op kwetsbare verkeersdeelnemers.
3. Tegengaan van parkeeroverlast in de centra en woonwijken.
4. Stimuleren van verduurzaming van het vervoer en goede toegankelijkheid met OV en fiets.

De resultaten zijn:

1. De rotonde bij Zevenhont Zuid is gereed. De fietsverbinding tussen Cellemuiden en de nieuwe rotonde is ook klaar. Daarmee is een kortere fietsverbinding tussen het bedrijventerrein van Genemuiden en Hasselt gerealiseerd.
2. Met de uitvoering van het landelijk programma Doortrappen verbeteren we de fietsveiligheid voor de senioren. Er is een breed aanbod aan verkeerseducatie op alle basisscholen en het Agnietencollege. Samen met de scholen is een aanpak opgesteld om het haal-breng verkeer bij basisscholen beter te regelen en fietsen en lopen naar school zoveel mogelijk te stimuleren.
3. Een parkeerbeleidsplan is vastgesteld in 2023. Daarin is de ambitie: faciliteren en clusteren van parkeren aan de randen van de stadskernen en de parkeerdruk in de kernen en (toekomstige) woonwijken beheersen met inzet van duurzame vormen van mobiliteit en waar nodig reguleren.
4. Er is een plaatsingsbeleid voor laadpalen gericht op een goede spreiding van het laadnetwerk. Netcongestie leidt tot vertraging in de realisatie.
5. Er is subsidie door het rijk toegekend voor het realiseren van een fietsverbinding langs de N759. De realisatie start in 2026.

Duurzaam en toekomstbestendig

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Een energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. Ruimtelijke inpassing voor zon- en windenergie.
2. Een aardgasvrije gemeente.
3. Beperken van de gevolgen van klimaatveranderingen.

De resultaten zijn:

1. Uit onderzoek bleek dat het aantal locaties voor windenergie binnen de gemeente beperkt is. De mogelijkheid is gecreëerd om in Genne-Holtten windturbines te plaatsen. Netcongestie belemmerd ontwikkelingen.
2. We nemen actief deel in overleggen met netbeheerders over gewenste aanpassingen en versnelde verzwarende van het netwerk. We hebben een energievisie en het programma energietransitie opgesteld.
3. We hebben energiecoaches voor advies en klussers voor het aanbrengen van energiebesparende maatregelen bij particulieren (huurders en woningeigenaren) ingezet en subsidies voor woningisolatie en energiezuinige witgoederen gegeven.
4. De landelijke regelgeving met betrekking tot de warmtetransitie wordt veranderd. Dat heeft invloed op onze ambitie om in 2040 alle gebouwen van het aardgas af te hebben. We hebben vijf wijkuitvoeringsplannen, waarin we hebben vastgelegd op welke wijze deze wijken richting aardgasvrij gaan, welke vervanger van aardgas voor de wijk relevant is en wat dat betekent voor de bewoners.
5. In samenwerking met andere (overheids)organisaties binnen de werkregio RIVUS werkten we aan een gezamenlijke stimuleringsregeling klimaatadaptatie. Deze regeling biedt inwoners en bedrijven financiële ondersteuning bij het treffen van klimaatmaatregelen. En biedt de mogelijkheid om extra aandacht te geven aan waterbesparing en de aanschaf van voorzieningen van regenwateropslag.

Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Onderhoud op orde: voldoende groen, met aandacht voor het veranderende klimaat.
2. Aanpakken van overlast of criminaliteit.

De resultaten zijn:

1. In het Boombeheerplan 2024-2029 'Bomen leven en verbinden' is de ambitie om duurzame en kwalitatief hoogwaardige bomen te planten. Het 1000-bomenplan en het bermbeheerplan is vastgesteld en in uitvoering. We dragen met deze plannen bij aan een robuust en gevarieerd raamwerk van toegankelijk groen, waarbij we een breed palet aan waarden vervullen en bijdragen aan het welzijn van inwoners, bezoekers en flora en fauna.
2. Wij hebben een beheerplan spelen 2026-2030 vastgesteld. Dit beheerplan geeft uitvoering aan het Buitenruimteplan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS). Met de uitvoering van dit plan realiseren we onze ambities onder andere door in te zetten op de vernieuwing en modernisering van het areaal.
3. Met de aanpak van ondermijning en georganiseerde criminaliteit werpen we barrières op, nemen we preventieve maatregelen en voeren we integrale handhaving en controles uit. Dat doen we in samenwerking met ketenpartners zoals politie, Openbaar Ministerie en RIEC.

Transparante en toegankelijke dienstverlening

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. De dienstverlening is servicegericht en toegankelijk en er is aandacht voor privacy.

De resultaten zijn:

1. De visie op dienstverlening is vastgesteld. We zorgen voor goede diensten en voorzieningen voor inwoners en ondernemers. Daarmee geven we uitvoering aan landelijke en Europese wetgeving op het gebied van dienstverlening. Zo dragen we bij aan welzijn, veiligheid, privacy en een prettige leefomgeving. In het Identiteitsbewijs, dat we hebben vastgesteld, zeggen we waar we voor staan: we zijn dicht bij de samenleving, we zijn voorspelbaar, we doen wat we beloven en we leggen verantwoording af over ons werk.
2. Complexe casuïstiek pakken we steeds meer in gezamenlijkheid en overkoepelend op. Daarbij besteden we specifiek aandacht aan de communicatie met inwoners en ondernemers.
3. De [website](#) is vernieuwd, waardoor de vindbaarheid, de toegankelijkheid en de veiligheid zijn verbeterd. De website is gebruiksvriendelijk en toegankelijk voor iedereen (met en zonder beperking) en voldoet aan de wettelijke toegankelijkheidseisen.

Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Inwoners, ondernemers en belangenorganisaties kunnen inbreng hebben bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en grote projecten.
2. De gemeentelijke dienstverlening en onze werkprocessen passen we aan.

De resultaten zijn:

1. Eind 2025 is het ontwerp van de Omgevingsvisie Zwartewaterland ter inzage gelegd. De Omgevingsvisie is een plan waarin staat hoe de gemeente de ruimte wil gebruiken en inrichten. De bouwstenen voor wonen en visie buitengebied zijn vastgesteld. Voor de bouwsteen ontwikkellocaties is de notitie reikwijdte en detailniveau opgesteld.
2. Er is meer tijd nodig voor het opstellen van een omgevingsplan. Dit heeft te maken met de (nieuwe) systematiek en het minimaliseren van fouten in de planregeling. De verwachting is dat het plan in 2026 gereed is voor vaststelling.
3. Het standaardproces is erop ingericht om binnen 8 weken vergunning te kunnen verlenen.

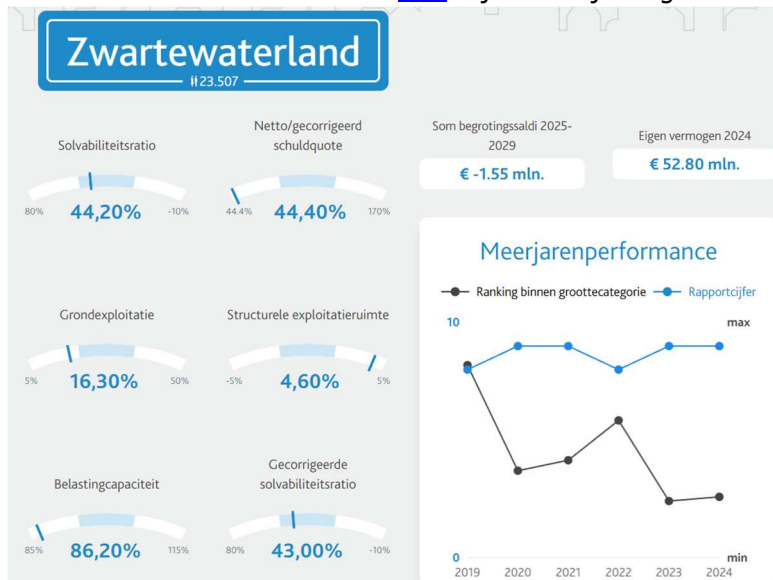
Financieel vitaal

Voor dit thema waren de doelen in het coalitieakkoord:

1. Een financieel gezonde gemeente en een structureel sluitende begroting.
2. De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.

De resultaten zijn:

1. Onder andere uit onderzoek van [BDO](#) blijkt dat wij een gezonde financiële positie hebben.

2. De stijging van de belastingtarieven is beperkt tot inflatiecorrectie. In de Atlas lokale lasten van COELO is de lastendruk berekend. Onze gemeente staat in 2025 op plaats 64. (Nummer 1 heeft de laagste woonlasten; nummer 346 de hoogste). De woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een eigen huis:

2022	€ 799	
2023	€ 818	+ 2,4%
2024	€ 884	+ 8,0%
2025	€ 933	+ 5,5%

Leeswijzer

Inleiding

In de Jaarverantwoording rapporteren wij over de realisatie van de activiteiten die in de begroting opgenomen zijn. De uitkomsten van de jaarverantwoording vormen input voor de actualisatie van het meerjarenperspectief.

De Jaarverantwoording is onderverdeeld in:

1. Jaarverslag
Dit is de beleidsverantwoording die bestaat uit de onderdelen:
 - [Programmaverantwoording](#)
 - [Paragrafen](#)
2. Jaarrekening
Dit is de financiële verantwoording, bestaande uit de onderdelen:
 - [Balans](#), te weten de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting daarop
 - Het [overzicht van baten en lasten](#). Dit is het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop.

Programma's

In de programmaverantwoording gaan we in op de realisatie van de beleidsdoelen. Per programma geven we het volgende aan:

- De doelstelling aan de hand van de vraag: Wat willen bereiken?
- De wijze waarop we ernaar streven de doelstelling te realiseren aan de hand van de vraag: Wat gaan we ervoor doen c.q. wat hebben we ervoor gedaan?
- Hoe meten we dat? (indicatoren)
- Wat heeft het gekost?

In de tabellen staat, per beleidsdoelstelling, aangegeven of en in welke mate de geplande activiteiten zijn gerealiseerd. Om de voortgang van de activiteiten in één oogopslag te kunnen tonen, is per doelstelling en activiteit de voortgang gekoppeld aan een symbool. De betekenis van deze symbolen is als volgt:

	Afgerond
	Conform planning
	Niet conform planning

De Programmaverantwoording bestaat uit twaalf programma's en ziet er als volgt uit:

- [1. Effectieve samenwerking tussen bestuur en omgeving](#)
- [2. Positieve gezondheid, participatie en preventie](#)
- [3. Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen](#)
- [4. Vitale economie, beleefbare kernen en landschap](#)
- [5. Bereikbaar en verkeersveilig](#)
- [6. Duurzaam en toekomstbestendig](#)
- [7. Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten](#)
- [8. Transparantie en toegankelijke dienstverlening](#)
- [9. Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet](#)

- [10. Financieel Vitaal](#)
- [11. Dekkingsmiddelen](#)
- [12. Overhead](#)

De auditcommissie heeft in 2022 de huidige indeling van de programma's voor deze raadsperiode bekrachtigd. Voor het totale beleid (zowel bestaand als nieuw) presenteren wij per deelprogramma doelstellingen, activiteiten, indicatoren en benodigde budgetten in de begroting en verantwoorden daarover in de programmaverantwoording. Daarmee is een helder en concreet kader voor de uitvoering door de raad geformuleerd. De raad heeft zo zicht op een concreet uitvoeringsprogramma van het college en kan hier per programma op sturen.

Paragrafen

In de paragrafen komen onderwerpen aan de orde die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie. De paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten en een dwarsdoorsnede van de realisatie op het desbetreffende onderwerp. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) zijn acht paragrafen in de begroting opgenomen.

1. Lokale heffingen

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners.

2. Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de begroting daarvoor moet worden bijgesteld. Daarmee geeft het weerstandsvermogen aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. De paragraaf geeft inzicht in mogelijke risico's waarvoor weerstandsvermogen aangesproken dient te worden. Ook geeft de paragraaf inzicht in de samenstelling en het tot stand komen van de omvang van het weerstandsvermogen van onze gemeente.

3. Kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. De kapitaalgoederen worden onderverdeeld in de categorieën: wegen, riolering, water, groen en gemeentelijke gebouwen.

4. Financiering

In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan. Het gaat hier om renteontwikkelingen en ontwikkelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving. Deze technische financieringsparagraaf is samen met de financiële verordening en het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

5. Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op allerlei interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Bedrijfsvoering is erop gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen waardoor de dienstverlening aan inwoners en bedrijven van goede (op het door de raad vastgestelde niveau) kwaliteit is.

6. Verbonden partijen

De gemeente werkt vaak samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Als de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang in de samenwerking heeft spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen en het beleid dat met deze verbonden partijen wordt uitgevoerd nader toegelicht.

7. Grondbeleid

De gemeente speelt (soms) een actieve rol in het kopen en verkopen van gronden. Grondbeleid wordt ingezet als sturingsinstrument om verschillende beleidsdoelen te realiseren, zoals het voorzien in behoefte aan bouwgrond voor woningbouw, bedrijven, kantoren, winkels, horeca en overige

bestemmingen. Er zijn echter ook forse investeringen en risico's met grondbeleid gemoeid. In deze paragraaf wordt op het actuele grondbeleid van de gemeente ingegaan, zodat de raad ook op dit beleidsterrein de kaderstellende rol goed kan invullen.

8. Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden. Met deze nieuwe wet is een belangrijke stap gezet naar een opener overheid. De Woo vergroot voor iedereen de toegang tot overheidsinformatie, bevordert de actieve openbaarmaking en actualiseert de regels voor openheid en openbaarheid. De verplichting tot actieve openbaarmaking wordt gefaseerd ingevoerd (bij Koninklijk Besluit), om organisaties de tijd te geven de openbaarmaking van deze categorieën in te richten. In de Woo is opgenomen dat alle overheidsinformatie.

Reserves en voorzieningen

Reserves

In overeenstemming met het BBV wordt in de jaarrekening [het verloop van de reserves](#) opgenomen. De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserves zijn alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves, die bedoeld zijn als buffer (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers. Bestemmingsreserves zijn reserves waar de gemeenteraad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven. Het is aan de raad om de voorwaarden rondom de besteding van een bestemmingsreserve te bepalen. In het algemeen geldt dat de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vooraf door de raad worden goedgekeurd.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen, omdat zij gevormd worden om toekomstige verplichtingen na te komen. Het verschil tussen een reserve en een voorziening is volgens het BBV vooral, dat de raad bij reserves de bestemming wel kan wijzigen en bij voorzieningen niet. Voorzieningen zijn dus niet vrij te besteden of te bestemmen. Het instellen van een niet verplichte voorziening en het doen van [stortingen en onttrekkingen](#) is een bevoegdheid van de raad. Het instellen van een verplichte voorziening en het doen van stortingen en onttrekkingen is een bevoegdheid van het college.

Balans

De balans verschaft op systematische wijze informatie over de samenstelling van bezittingen (activa) en schulden (passiva). Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

[Het overzicht van baten en lasten](#) in de jaarrekening geeft inzicht in de raming en de realisatie van de baten en lasten: wat heeft het gekost?

Per programma geven we een toelichting op de grootste financiële afwijkingen tussen begrote en gerealiseerde investeringen en activiteiten. De analyse is als volgt opgezet:

- Op basis van de indeling van de begroting is per programma het resultaat over het verslagjaar weergegeven. Het resultaat is het verschil tussen de realisatie en de begroting, inclusief wijzigingen. Een '-' (min)' is een nadeel.
- Het resultaat is verder geanalyseerd op het niveau van de materiële budgetten en de reservemutaties. De salariskosten en kapitaallasten lichten we centraal op totaalniveau toe. Het saldo is gesplitst in lasten en baten.

Algemene gegevens

Gemeenteraad

Samenstelling gemeenteraad per 31-12-2025

Zetelverdeling

SGP	6
Christen Unie	4
BGZ	4
CDA	2
PVDA	2
VVD	1

Raadsleden

SGP

De heer A. Beens (fractievoorzitter)
De heer K. Huisbrink
De heer W.Th. Bisschop
De heer K. Kolk
De heer B. van Marle
De heer N. Veerman

Christen Unie

Mevrouw A. Kijk in de Vegte-Floor (fractievoorzitter)
De heer B.K. Aalbers
De heer T. Spoelstra
De heer J. de Velde

BuitenGewoon Zwartewaterland

De heer L.K. Felix (fractievoorzitter)
Mevrouw H. Fijn-Bulten
De heer S. Hartman
Mevrouw L.M. van Veen

CDA

De heer R.D. van Zandwijk (fractievoorzitter)
De heer T.K. Kerssies

PVDA

De heer D.J. Hoekman (fractievoorzitter)
De heer K.J. Eenkhoorn

VVD

De heer J.M.B.P. Smits (fractievoorzitter)

College van burgemeester en wethouders

Samenstelling en portefeuillevindeling per 31 december 2025

Burgemeester: mevrouw J. Compagner

Portefeuille

Kwaliteit van het Openbaar Bestuur/Algemene Zaken, Regionale en intergemeentelijke samenwerking, Burgerzaken, Communicatie, Voorlichting, Participatie, Promotie en Representatie, Openbare Orde en Veiligheid, Crisisbeheersing, Juridische zaken, Personeel en Organisatie, Interbestuurlijk toezicht, Economische ontwikkeling, Begraafplaatsenverordening

Thema's/bestuurlijke opgaven

Regionale Samenwerking/toekomstagenda Regio Zwolle, nieuwe rolname overheid-samenleving (samenleving aan zet/inwonersparticipatie), ontwikkeling Topwerklocatie Tapijtcluster, (regionale) bedrijfslocatieprogrammering, voorkomen/terugdringen Winkelleegstand en Retail-deal

Wethouder: de heer M. Slingerland (1e loco burgemeester)

Portefeuille

Financiën en Treasury, Belastingen, Dienstverlening, Facilitaire Zaken en Inkoop, Verkeer, vervoer en bereikbaarheid, (Grond- en) Pachtzaken (beheer), Grondexploitaties, Governance Verbonden Partijen, Beheer Kapitaalgoederen (wegen, kunstwerken, riolering, openbaar groen, maatschappelijk vastgoed,

sport- en evenemententerreinen), Havens (economisch), Straathandel en Markten, Onderwijs, Werkgelegenheid, Participatie, Inkomensregelingen, Klimaatadaptatie

Thema's/bestuurlijke opgaven

Implementatie Digitale Agenda VNG/Dienstverlening, Informatieveiligheid en bescherming Persoonsgegevens, Uitvoeringsplan Accommodatiebeleid en Zwembaden, aanspreekpunt Kernontwikkeling Genemuiden (vanuit het traject omgevingsvisie), Leefbaarheidsplan Genemuiden

Wethouder: de heer H. Rietman (2e loco burgemeester)

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Ruimtelijke Kwaliteit, Herstructurering en Uitbreiding Bedrijventerreinen, Landschap en Natuur (waaronder slappe bodems/ veenweidebodemdaling), Milieu en NB wet, Vergunningen Omgevingsrecht, Energietransitie en circulaire economie, Cultureel Erfgoed/Monumenten, Vrijtijdseconomie waaronder Toerisme en Recreatie, Havens (recreatief)

Thema's/bestuurlijke opgaven

Implementatie Omgevingswet, Omgevingsprogramma's, Gebiedsgerichte aanpak stikstof/Vitaal Platteland Noordwest Overijssel, Aanspreekpunt Kernontwikkeling Hasselt (vanuit het traject omgevingsvisie), Leefbaarheidsplan Hasselt

Wethouder: de heer J. van der Poel (3e loco burgemeester)

Portefeuille

Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Wonen/Volkshuisvesting, Handhaving Omgevingsrecht, Gezondheid, Cultuur, Sport, Jeugd(zorg)

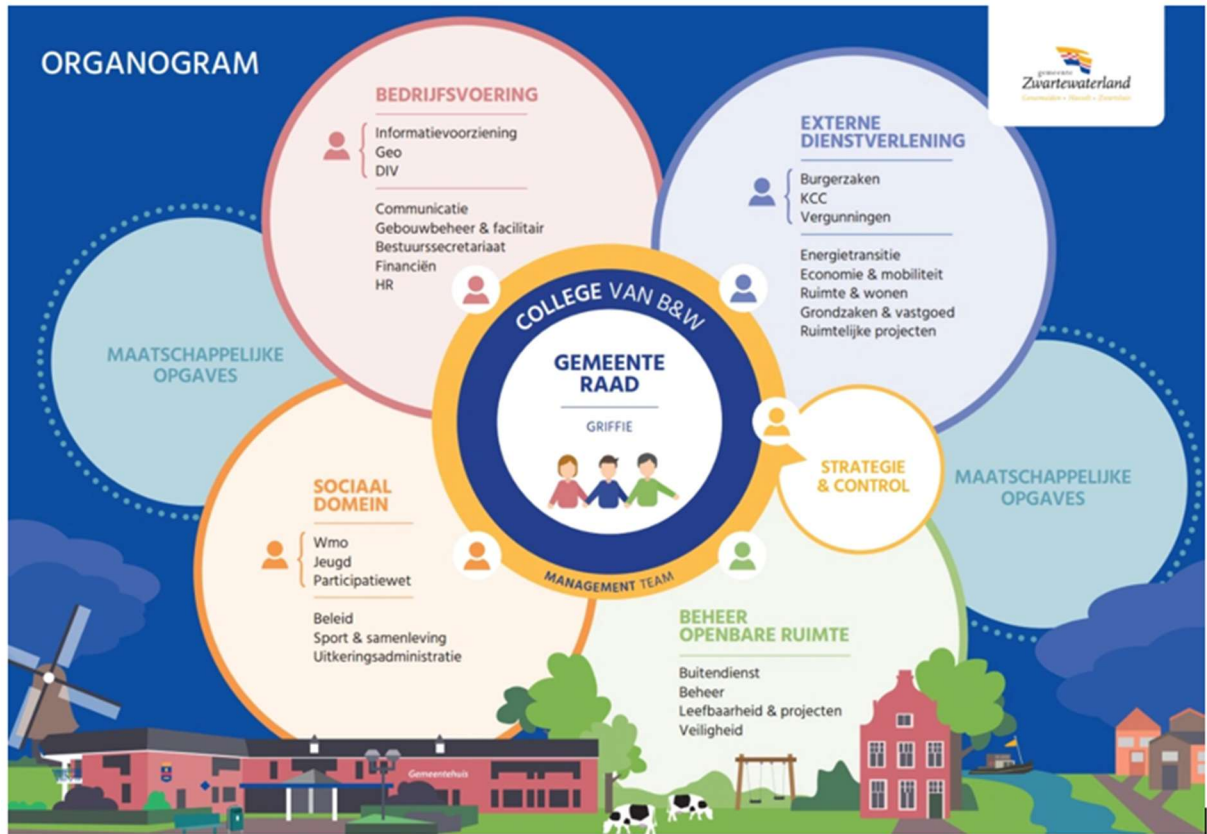
Thema's/bestuurlijke opgaven

Transformatie en doorontwikkeling Sociaal Domein, opbouw sociale netwerkstructuur per kern: Samen Zwartewaterland, Decentralisatie Beschermd Wonen, Asiel en nieuwe wet Inburgering, ontwikkeling kleine kernen (vanuit het traject omgevingsvisie), aanspreekpunt Centrum/Kernontwikkeling Zwartsluis (vanuit het traject omgevingsvisie), Leefbaarheidsplan Zwartsluis, effectgerichte Inkoop en Opdrachtgeverschap netwerkpartners in het Sociaal Domein, (regionale) woningbouwprogrammering.

Gemeentesecretaris: mevrouw S. van der Zwaag

Ambtelijke organisatie

Op 31 december 2025 zijn er 215 medewerkers (188,5 fte) werkzaam bij de gemeente (excl. de griffie). Het organogram van de ambtelijke organisatie staat hieronder weergegeven:

Kerngegevens

<i>Sociale structuur</i>	<i>1 januari 2024</i>	<i>1 januari 2025</i>	<i>1 januari 2026</i>
Aantal inwoners	23.435	23.497	23.731
Leeftijdsgroep			
0 – 4 jaar	1.523	1.490	1.469
5 – 19 jaar	4.715	4.718	4.755
20 – 64 jaar	12.956	12.945	13.065
65 jaar en ouder	4.241	4.344	4.442
 <i>Fysieke structuur</i>			
Oppervlakte gemeente (in ha)	8.786	8.786	8.786
Aantal woningen	9.232	9.261	9.297
*) Overeenkomstig meest recente opgave CBS			
 <i>Personele gegevens (ambtelijke organisatie exclusief bestuur)</i>			
Aantal medewerkers	193	205	215
Aantal fte's (werkelijke bezetting)	168,6	193,4	188,5
 <i>Financiële structuur</i>			
Lasten / baten incl. rekeningsaldo	€ 8.927.091	€ 2.585.947	€ 2.690.406
Boekwaarde materiële / immateriële activa	€ 78.968.098	€ 81.719.259	€ 85.803.767
Boekwaarde financiële vaste activa	€ 4.246.163	€ 3.959.057	€ 4.496.144
Reserves	€ 40.046.912	€ 50.209.230	€ 55.154.290
Voorzieningen	€ 3.398.698	€ 4.130.187	€ 6.397.415
Vaste schuld (opgenomen langlopende leningen)	€ 50.857.146	€ 47.352.860	€ 44.248.575

Programma's

1. Effectieve samenwerking bestuur en omgeving

Wat willen we bereiken

In onze manier van werken staat de samenleving centraal. We voelen ons betrokken bij onze omgeving en stellen ons verbindend op. We geven ruimte vanuit vertrouwen aan maatschappelijke en inwonersinitiatieven. Deze dragen onder andere bij aan de leefbaarheid, de veiligheid in wijk of buurt en positieve gezondheid. Vooruitgang boeken op deze thema's kunnen we alleen samen. Onze kerntaken vervullen we dus ten dienste van en mét de samenleving. Deze betrekken we vroegtijdig bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen. Waarbij we vanaf het begin duidelijk zijn over het samenspel en de ruimte die er is voor participatie.

Als overheid nemen we het voortouw in de grote opgaven die op ons af komen. Of het nu gaat om de energietransitie, het opvangen van crises of het vlottrekken van de woningbouw. We nemen verantwoordelijkheid in het maken van goede procesafspraken en het zorgvuldig, integer en integraal afwegen van belangen. De vereiste integrale blik versterken we door in de toekomst het gebiedsgericht werken te versterken. Dit doen we op de schaal van kern en buurt, maar ook bij de combinatie van opgaven die zich voordoen op bovenlokale en regionale schaal.

De uitvoering van het Rijksbeleid verloopt steeds vaker via regionale samenwerkingsverbanden. De komst van krachtige regio's vraagt van ons een zorgvuldige positiebepaling. We zijn attent op een goede inrichting van de governance van deze samenwerkingsvormen. Ons uitgangspunt is dat de democratische legitimiteit van te nemen besluiten voor de deelnemende overheden behouden blijft. Met name in de Regio Zwolle gaan grote geldstromen om en worden beslissingen voorbereid met merkbare gevolgen voor de regionale economie en leefomgeving. Deze vergen een zorgvuldige weging van de participerende overheden. Onze gemeenteraad dient goed te zijn aangehaakt. We ondersteunen slimme samenwerking om gezamenlijke doelen te bereiken. Tegelijk blijven we dicht bij onze lokale identiteit, ambities en doelen.

Onze organisatie is dienstbaar aan het uitvoeren van de steeds complexer wordende taken voor onze samenleving. De alom aanwezige schaarste op de arbeidsmarkt doet zich ook bij ons gelden. We willen een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven investeren in onze organisatie. Onder andere als het gaat om het benutten en ontwikkelen van talent en de vereiste competenties. Het goed inrichten van de mogelijkheden om plaats- en tijdonafhankelijk te werken draagt bij aan onze attractiviteit als werkgever.

Wat is onze agenda

1. We werken professioneel samen

We blijven ons professionaliseren op de wijze waarop we samenwerken met onze omgeving, lokale en regionale partners. We maken hierbij gebruik van de reeds opgedane ervaringen met participatie.

Wij zijn actief in de regio Zwolle, zowel ambtelijk als bestuurlijk en nemen deel aan diverse programma's binnen de Regio Zwolle.

We zijn gestart met de doorontwikkeling van kern- en gebiedsgericht werken.

In onze aanpak versterken we het principe 'integraal en gebiedsgericht werken', waarbij het vraagstuk het gebied bepaalt. Binnen deze processen spelen onze inwoners een onmisbare rol.

We zijn gestart met de doorontwikkeling van kern- en gebiedsgericht werken waarin dit een expliciete plek krijgt.

We betrekken onze jongeren concreet bij het democratisch proces van de gemeenteraad en informeren onze inwoners hier actief over.

Het Jongerenpanel Zwartewaterland is vernieuwd naar een 16+ groep met drie nieuwe en drie bestaande leden, gericht op meer betrokkenheid, zichtbaarheid en effectiviteit in de samenwerking met de gemeente. De jongeren willen actief meedenken over gemeentelijke thema's, zich persoonlijk ontwikkelen, nieuwe initiatieven uitvoeren en een goede relatie opbouwen met bestuur en gemeenteraad. Het panel vraagt om ondersteuning bij zichtbaarheid, werving, duidelijke afspraken en mogelijkheden om deelname aantrekkelijker te maken. Deze ondersteuning wordt begeleid vanuit het jongerenwerk. In 2025 kwam het panel na de zomer maandelijks bijeen om de nieuwe werkwijze goed met elkaar af te stemmen en was het betrokken als jury bij Verrijk je Wijk. In 2026 wordt het panel betrokken bij de vernieuwde visie Sociaal Domein, vindt er een kennismaking plaats met de burgemeester en het (vernieuwde) college, en gaat het panel in gesprek met andere jongerenraden om de werkwijze te vergelijken en jongerenparticipatie verder te verbeteren. Daarnaast gaat het panel actief op zoek naar nieuwe leden, met name uit Hasselt en Zwartsluis, omdat deze kernen nu nog weinig vertegenwoordigd zijn.

We investeren in onze organisatie om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen en maatschappelijke opgaven die op ons af komen én om tegemoet te komen aan de wijze waarop wij onze inwoners en bedrijven willen bedienen.

Met het programma organisatieontwikkeling investeren we onder meer in onze organisatie door aandacht te geven aan het thema dienstverlening (waarbij bijvoorbeeld de 10 gouden regels zijn geïntroduceerd) en ook aan de wijze van werken conform onze kernwaarden (menselijke maat, kwaliteit, oog en oor voor elke stem, dienstbaarheid, sterke samenwerking).

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Formatie (toegestaan)	fte per 1.000 inwoners	2025	8,86	Ja
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2025	7,92	Ja
Apparaatskosten	kosten per inwoner	2025	1.011,06	Ja
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	14,60	Ja
Overhead	% van totale lasten	2025	10,86	Ja
Demografische druk	%	2025	81,5	Ja
Aantal bijeenkomsten van de jongerenraad	aantal	2025	7	Nee
Aantal keren waarop het inwonerspanel is ingezet	aantal	2025	5	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
01 Eff.samenw. bestuur&omgevin	2024	2025	2025	2025	2025
Bestuur					
Lasten	1.555	1.481	1.551	2.775	-1.224
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.555	1.481	1.551	2.775	-1.224
Toevoegingen aan reserve					
Onttrekkingen aan reserve					
Resultaat na bestemming	1.555	1.481	1.551	2.775	-1.224

Bestuur

Het budget voor het ambt van burgemeester is in het verslagjaar overschreden met € 29.000. De overschrijding wordt verklaard door de extra kosten die zijn gemaakt in verband met het afscheid van burgemeester Bilder en de installatie van burgemeester Compagner. Beide gebeurtenissen brengen formele en protocollaire verplichtingen met zich mee, waaronder organisatiekosten, representatieve uitgaven en communicatieve ondersteuning. Deze incidentele kosten waren niet volledig voorzien in de begroting, waardoor deze uitgaven hebben geleid tot een budgetoverschrijding op deze post.

Nadeel -29.000

Door een verplichte extra storting in de APPA-pensioenvoorziening van € 799.000, veroorzaakt door de invoering van een nieuwe pensioenregeling en de overheveling van de pensioenopbouw voor wethouders naar het ABP, is een overschrijding van de begroting ontstaan. Deze wijzigingen verhogen de berekende toekomstige verplichtingen, waardoor conform BBV een aanvullende dotatie aan de voorziening is verwerkt. Omdat deze lasten niet (volledig) waren geraamd, is sprake van een incidentele overschrijding; de voorziening is hiermee op peil.

Nadeel -799.000

Het budget van de burgemeester is overschreden doordat een wachtgeldvoorziening moest worden gevormd na het vertrek van de burgemeester. Op basis van de rechtspositieregeling heeft de burgemeester recht op een uitkering na beëindiging van het ambt. Deze toekomstige verplichting was niet geraamd in de begroting, waardoor het opnemen van de voorziening heeft geleid tot een incidentele budgetoverschrijding.

Nadeel -340.000

Raad en rekenkamer: In het boekjaar is een overschot ontstaan € 37.000 binnen zowel het onderzoeksbudget van de raad als het budget voor rekenkameronderzoeken. Het aanvullend beschikbaar gestelde budget is slechts gedeeltelijk ingezet. De Rekenkamer heeft in het verslagjaar één onderzoek uitgevoerd waarvoor externe kosten moesten worden gemaakt. Lopende activiteiten zijn binnen de bestaande capaciteit en middelen afgerond, waardoor het (aangevulde) beschikbare budget niet volledig is aangewend. Daar staat tegenover dat de griffie in overleg met de werkgeverscommissie extra uren heeft gemaakt voor projecten buiten de reguliere werkzaamheden. Het gaat dan om het voorbereiden van de gemeenteraadsverkiezingen, begeleiden van de vertrouwenscommissie en het afscheid en installatie burgemeester. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 16.000.

Voordeel 16.000

2. Positieve gezondheid, participatie en preventie

Wat willen we bereiken

Positieve gezondheid, zelfredzaamheid en volwaardig mee kunnen doen raakt onze inwoners. We stimuleren de zelfregie en eigen kracht van mensen. Met maatschappelijke partners, werkgevers, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen staan we inwoners hierin ter zijde. Dit gebeurt in de vorm van voorlichting en preventie, vroeg-signalering en het verlenen van (thuisnabije) zorg als dit nodig is. Het gebieds- of kerngericht werken versterken we, zodat we dichtbij onze inwoners en hun leefomgeving ondersteuningsvragen snel kunnen signaleren en adequater aan kunnen pakken. Iedereen mag er zijn en vanuit goed burgerschap wordt daar verantwoord, respectvol en gewetensvol mee omgegaan.

Samen richten we ons op de pijlers die bijdragen aan de kwaliteit van leven en een betekenisvol bestaan.

Wat hebben we bereikt

In 2025 is binnen het sociaal domein gewerkt aan vernieuwing van de ondersteuning aan inwoners én aan versterking van de organisatie en de financiële sturing. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

1. Inleiding vanuit bestuurlijke visie

In 2025 is binnen het sociaal domein gewerkt vanuit de ambitie om inwoners op tijd, passend en dichtbij huis te ondersteunen. Daarbij is gekeken naar de samenhang tussen zorg, participatie en bestaanszekerheid. Waar dat kon, is ingezet op eigen kracht en ondersteuning in de directe leefomgeving. Waar dat nodig was, is passende hulp geboden. Tegelijkertijd is gewerkt aan meer grip op de uitvoering en de financiën, zodat het sociaal domein ook in de toekomst toegankelijk en betaalbaar blijft.

2. Visie sociaal domein en regionale samenwerking jeugdhulp

In 2025 is verder gewerkt aan een nieuwe koers voor het sociaal domein: minder versnippering en meer samenhang in de ondersteuning aan inwoners. Daarbij staan niet alleen zorg en problemen centraal, maar ook gezondheid, meedoen en het gewone leven van inwoners. Deze beweging is uitgewerkt in een herijkte visie langs drie lijnen: het versterken van de sociale basis, het opbouwen van een stevig integraal lokaal team en het gericht inzetten van specialistische hulp. Daarmee verschuift de focus van losse maatregelen en kostenbeheersing naar preventie, samenredzaamheid en maatschappelijk effect. In regionaal verband werkt de Regionale Samenwerking Jeugdhulp (RSJ) IJsselland aan een gezamenlijke koers voor de jeugdhulp. Die is gericht op het borgen van de beschikbaarheid en continuïteit van specialistische zorg, het versterken van de samenwerking tussen gemeenten en het vergroten van de lokale regie op toegang en uitvoering. Zo wordt toegewerkt naar een sociaal domein waarin ondersteuning zo licht mogelijk en zo zwaar als nodig wordt ingezet.

3. Resultaten fase 1: grip, efficiency en versterking uitvoering

In 2025 is fase 1 van het verbeterprogramma sociaal domein uitgevoerd. Het doel van deze fase was om snel meer grip te krijgen op processen, budgetten en uitvoering, en tegelijk concrete verbeter- en besparingsmogelijkheden in beeld te brengen. Dat heeft geleid tot beter inzicht in gebruik, kosten en sturingsmogelijkheden binnen Jeugd, Wmo en Participatie. Ook zijn processen scherper ingericht en zijn de eerste verbeteringen in de financiële beheersing doorgevoerd. De ruimte die hierdoor is ontstaan, is bewust ingezet voor extra menskracht binnen het sociaal domein. Daarmee is een belangrijke basis gelegd voor een sterker en beter samenwerkend sociaal domein in 2026 en de jaren daarna.

4. Start fase 2: versterking van het lokale, integrale team

Voortbouwend op de resultaten van fase 1 is in 2025 gestart met fase 2. In deze fase ligt de nadruk op het versterken van het eigen uitvoerende vermogen van de gemeente binnen het sociaal domein. Het doel is om meer ondersteuning zelf en dichtbij inwoners te organiseren, bijvoorbeeld via gezinscoaches en andere generalistische functies. Daardoor kan eerder hulp worden geboden en kan meer in samenhang worden gewerkt. Waar mogelijk helpt dit ook om zwaardere specialistische hulp

te voorkomen. Dat vraagt om andere werkwijzen, goede samenwerking tussen disciplines en verdere versterking van het lokale team. Tegelijkertijd is dit een belangrijke stap naar een sociaal domein dat beter werkt voor inwoners en beter houdbaar is voor de toekomst. Deze ontwikkeling krijgt ook vorm in kerngericht en lokaal zichtbaar werken, onder meer via bestaande voorzieningen in de kernen en de pilot Kerngericht Werken in Zwartsluis. Daar worden ondersteuningsvragen eerder gezien en sneller gezamenlijk opgepakt.

5. Doorontwikkeling schulddienstverlening en bestaanszekerheid

In 2025 is binnen de schulddienstverlening een pilot gestart om de uitvoering meer in eigen beheer te organiseren. Daarmee wordt toegewerkt naar een aanpak die beter aansluit bij de lokale situatie en bij de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek. Ook is gewerkt aan het versterken van bestaanszekerheid. Zo is een inwonersonderzoek voorbereid onder circa 1.300 huishoudens naar de bekendheid, het bereik en de toegankelijkheid van regelingen. Daarnaast is meer zicht ontstaan op het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen. Die inzichten worden benut om in 2026 gericht te werken aan een beter bereik van regelingen. In 2025 is ook verdere invulling gegeven aan de bredere aanpak van armoede en schulden, onder meer via betere informatie en ondersteuning, bijvoorbeeld met Geldfit, een platform waarmee inwoners financiële tips en adviezen kunnen krijgen, en gerichte informatie over kostenbesparende maatregelen. Tegelijkertijd is sprake van een beperkte maar gestage groei van het aantal bijstandsuitkeringen. Dat laat zien dat tijdige ondersteuning en goede begeleiding naar participatie en werk nodig blijven.

6. Financiële sturing, inzicht en realistischer begroten

In 2025 is een grote stap gezet in het verbeteren van het financiële inzicht in het sociaal domein. Informatie die eerder versnipperd beschikbaar was, is nu meer in samenhang gebracht. Met het Sociaal Domein Kompas en Radar is beter zicht ontstaan op realisatie, verplichtingen en verwachtingen voor de toekomst. Gegevens uit LIAS en Suite zijn daarbij gekoppeld aan informatie over indicaties, zorggebruik en bevolkingsontwikkelingen. Daardoor kan niet alleen worden gekeken naar wat is uitgegeven, maar ook naar waardoor kosten ontstaan en hoe die zich ontwikkelen. Dat helpt om gericht te sturen en keuzes beter te onderbouwen. De verbeterde inzichten hebben ook geleid tot realistischer begroten, omdat ramingen beter aansluiten op daadwerkelijk gebruik en trends. Een deel van de informatie is nog in ontwikkeling en onzekerheden blijven bestaan. Toch is in 2025 een stevige basis gelegd voor beter voorspelbare en beter beheersbare financiële sturing.

7. Vooruitblik 2026

In 2026 wordt verder gebouwd op wat in 2025 is neergezet. De focus ligt op verdere versterking van het integrale team, het verbeteren van de toegang en meer grip op instroom. Ook krijgt de structurele inrichting van de schulddienstverlening vervolg en wordt de financiële sturing verder versterkt. De samenwerking in de regio wordt verder uitgebouwd, vooral op het gebied van jeugdhulp. Daarnaast wordt gewerkt aan een sociaal domein waarin preventie, positieve gezondheid en kerngericht werken steeds meer onderdeel worden van de dagelijkse praktijk, in samenhang met welzijn, onderwijs en bestaanszekerheid. Stap voor stap wordt zo gewerkt aan een sociaal domein dat goed aansluit bij wat inwoners nodig hebben en dat ook op langere termijn houdbaar blijft.

Wat is onze agenda

1. Inwoners zien naar elkaar om

We ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers bij de uitvoering van hun taak. We ontwikkelen voldoende mogelijkheden voor respijtzorg.

Met de mantelzorgconsulent en de welzijnswerkers van de BuurtkamerPlus hebben we laagdrempelige inloopvoorzieningen waar vrijwilligers en mantelzorgers terecht kunnen. De vraag neemt toe, omdat we een toename zien van oudere inwoners en de zichtbaarheid van de voorzieningen goed is.

We zorgen ervoor dat in iedere kern locaties beschikbaar zijn waar activiteiten gericht op ontmoeting voor verschillende doelgroepen mogelijk zijn. We ondersteunen initiatieven gericht op ontmoeting, zoals huiskamerprojecten.

Met de Buurtkamers worden activiteiten georganiseerd door IJsselheem en lokale partijen. De Meente, 't Olde Stadhuus, Toesebolte, Sluuspoot en Teeuwland zijn locaties waar deze ontmoeting plaatsvindt.

Via de sociale kaart stimuleren we de ontmoeting tussen inwoners. De informatie op de gemeentelijke website en sociale kaart blijft actueel en toegankelijk.

Binnen de pilot Kerngericht Werken willen we de sociale kaart voor Zwartsluis actualiseren en uitbreiden. We brengen alle formele én informele voorzieningen beter in beeld, zodat inwoners en professionals sneller zien wat er in de kern beschikbaar is en waar zij terecht kunnen. Deze informatie stellen we ook beschikbaar op de gemeentelijke website, zodat inwoners op één overzichtelijke plek altijd actuele en toegankelijke informatie kunnen vinden.

Door de coronacrisis is de eenzaamheid onder jongeren en ouderen toegenomen. Hier zetten we extra op in.

In Zwartewaterland zien we dat het percentage eenzame jongeren hoog is, met duidelijke gevolgen voor hun welzijn. Daarom zetten we extra in op een stevige sociale basis en werken we samen met lokale partners om eenzaamheid eerder te signaleren en te verminderen. Op dit moment loopt er een onderzoek naar eenzaamheid onder jongeren in onze gemeente. De uitkomsten daarvan gebruiken we om een plan van aanpak te maken waarmee we jongeren beter kunnen ondersteunen. Vanuit ouderenwelzijn en mantelzorg worden vanuit deze beleidsterreinen activiteiten georganiseerd voor de ouderen in Zwartewaterland. Dit zorgt voor sociale binding en gaat vereenzaming tegen.

Er blijft structureel overleg tussen kerken en de gemeente (pastoresoverleg). De samenwerking tussen diaconieën en de gemeente wordt, indien nodig, versterkt.

Twee keer per jaar is er een overleg van het college met de pastores uit de gemeente. Aan de hand van actuele thema's wordt de agenda bepaald. Naast het pastoresoverleg spreken we twee keer jaar met de kerkelijk jeugdwerkers. Met hen bespreken we actuele thema's die spelen rondom jongeren.

We stimuleren de vroegtijdige integratie van arbeidsmigranten en statushouders en de positieve verbinding tussen hen en onze samenleving. We signaleren zorgaspecten en geleiden deze door naar de daartoe geëigende instanties.

Voor de statushouders organiseren we een 'zachte landing'. Dit is een kennismaking met de buurt bij de statushouders thuis enige tijd nadat ze verhuisd zijn naar onze gemeente. Hierbij zijn medewerkers van de gemeente, VluchtelingenWerk (maatschappelijke begeleiding), Wetland Wonen en de buurtbewoners aanwezig.

2. Inwoners participeren naar vermogen

Vanuit de Lokale Inclusie Agenda en het arbeidsparticipatiebeleid werken we aan een integraal participatiebeleid. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij lokale (participatie)mogelijkheden en initiatieven.

Vanuit de lokale inclusie agenda is de werkgroep inclusie in 2025 een aantal keren bijeengewees om relevante inclusie- en toegankelijkheidsvraagstukken te bespreken en betrokken bij bijvoorbeeld de herijking van de visie op het sociaal domein

We geven uitvoering aan het plan van aanpak wet inburgering en spannen ons samen met de woningcorporatie ervoor in te voldoen aan de taakstelling voor huisvesting.

We staan in permanent contact met Wetland Wonen en we hebben in 2025 werkafspraken gemaakt om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten. Wij prioriteren in de plaatsing om te zorgen dat we gezinnen die op de Regionale OpvangLocatie (ROL) verblijven eerder uitstromen. Daarmee bevorderen we tevens een versnelling van de achterstand op de taakstelling.

3. Inwoners zijn lichamelijk, mentaal en sociaal gezond

Na het vaststellen van de preventienota 0 - 100 jaar gaan we aan de slag met de implementatie van de daarin opgenomen (sub)doelen en instrumenten.

In 2025 hebben we onverminderd ingezet op preventie. Denk hierbij aan programma's als OKO, JOGG en Sterkmakers.

Het samenwerkingsverband Samen Zwartewaterland verbinden we nog meer met de doelen en uitvoering van onze preventie-agenda (eigenaarschap).

Het netwerkoverleg van Samen Zwartewaterland vindt periodiek plaats en sluit goed aan op de preventiedoelen. Het netwerkoverleg is uitgebreid met nieuwe partners. Organisaties weten elkaar goed te vinden, waardoor waardevolle verbindingen en korte lijnen ontstaan. Dit zorgt ervoor dat gezamenlijke initiatieven beter aansluiten op wat inwoners nodig hebben.

Door de inzet van een sociaal wijkteam (pilot) in één van de drie kernen ervaren we of we in staat zijn om dichtbij onze inwoners en hun leefomgeving, ondersteuningsvragen vroegtijdig te signaleren en adequater aan te pakken.

Met de pilot Kerngericht Werken in Zwartsluis onderzoeken we in de praktijk of een lokaal en zichtbaar sociaal wijkteam helpt om ondersteuningsvragen eerder op te merken en sneller op te pakken. Door een vaste inlooplek te organiseren en als sociaal wijkteam vaker aanwezig te zijn in de kern, komen signalen sneller binnen en kunnen partners direct met elkaar schakelen. Door personele wisselingen is de start van de pilot uitgesteld tot Q1 2026.

We geven uitvoering aan het sport- en beweegakkoord en creëren een aantrekkelijk sportaanbod. Samen met partners werken we aan een gecombineerde leefstijlinterventie.

In 2023 is het Zwartewaterlandse Sport- en beweegakkoord herijkt. De projecten en activiteiten vanuit sport hebben we ook in 2024 en 2025 geïntegreerd in het uitvoeringsprogramma van de preventienota. De buurtsportcoaches geven vorm en inhoud aan de uitvoering van het sportakkoord. Daarnaast werken we op een aantal thema's regionaal samen om het sportaanbod zo compleet mogelijk te maken.

4. Inwoners ontwikkelen zich kansrijk op alle leefgebieden

We zorgen voor ondersteuning van voorschoolse voorzieningen, onderwijs, sportverenigingen en kerken als het gaat om vroegsignalering.

Ook in 2025 is weer nauw samengewerkt met onze partners aan vroegsignalering en tijdige ondersteuning. Vanuit het project Verbinding Onderwijs en Jeugdhulp zijn twee thema groepen gestart: Normalisering/Ouderbetrokkenheid en Ketensamenwerking.

We stimuleren en ondersteunen initiatieven rondom relatie toerusting om daarmee echtscheidingen zoveel mogelijk te voorkomen.

Als gemeente ondersteunen we het initiatief 'Har(d)T voor je relatie'. Hierbij werken we samen met de lokale kerken. Ook hebben we gezinscoaches toegevoegd aan het jeugdteam van het sociaal domein.

Samen met onze partners uit het onderwijs, de kinderopvang en jeugdhulp geven we invulling aan het onderwijskansenbeleid.

In 2025 hebben we in het kader van onze lokale educatieve en preventieve agenda (LEPA) diverse bijeenkomsten en overleggen gehad samen met het onderwijs, de kinderopvang en jeugdhulp. Onder anderen zijn we gestart met themagroepen waar we verder met elkaar ingaan op ouderbetrokkenheid en normaliseren & de samenwerking tussen alle partners. Ook zijn we in 2025 in gesprek geweest met kinderopvang, onderwijs en de GGD over voor- en vroegschoolse educatie en we willen hiervoor in 2026 concrete resultaatafspraken vaststellen.

We bevorderen het taalniveau en de digitale vaardigheden van onze inwoners via het taalpunt, WEB lessen en inburgering.

Ook in 2025 konden onze inwoners terecht bij het Taalpunt voor versterking van basisvaardigheden. De Web lessen zijn in 2025 uitgebreid met nieuwe groepen op de woonlocaties van Oekraïense vluchtelingen. Voor anderstalige leerlingen in het basisonderwijs zijn we samen met het onderwijs een pilot gestart met een lokale taalvoorziening waar leerlingen één dag in de week terecht kunnen. De overige dagen gaan ze naar reguliere basisscholen in de gemeente.

Via het integraal huisvestingsplan (IHP) dragen we als gemeente bij aan het duurzaam maken van de schoolgebouwen voor de toekomst. Waar mogelijk voegen we andere functies toe (zoals bijvoorbeeld dagopvang voor ouderen).

In 2025 zijn we gestart met de renovatie van de basisscholen De Aremborg en De Vogelaar. De renovatie van De Vogelaar zal naar verwachting in de eerste helft van 2026 zijn afgerond. Bij de renovatie van De Aremborg is vertraging ontstaan door het ontdekken van een aanzienlijke hoeveelheid asbest. De verwachting is nu dat dit project eind 2026 zal zijn afgerond. Andere projecten zijn in voorbereiding.

5. Inwoners zijn financieel zelfredzaam

We geven uitvoering aan het beleidsplan voor aanpak armoede en schulden 2022 – 2026. Inclusief de regeling voor kinderen en volwassenen om deel te kunnen nemen aan sportieve en culturele activiteiten.

We zijn aangesloten bij Geldfit, een gratis platform, waarmee inwoners financiële tips en adviezen kunnen krijgen. In aansluiting hierop zijn we in samenwerking met relevante partners gestart met lokale financiële spreekuren. In de media wordt hier actief aandacht aan besteed. In 2026 geven wij hier een passend vervolg aan, zodat zoveel mogelijk inwoners worden ondersteund bij financiële vragen en uitdagingen.

Er is een extern onderzoek uitgevoerd naar het bereik en gebruik van de ingezette instrumenten vanuit ons uitvoeringsplan. Daarnaast is een monitor ontwikkeld die inzicht biedt in de effectiviteit van onze armoedeaanpak. In 2026 wordt dit voortgezet, zodat we de resultaten kunnen verdiepen en onze aanpak verder kunnen versterken.

De aanvraagprocedure van de participatieregeling is vereenvoudigd, waardoor het voor inwoners binnen de doelgroep gemakkelijker is geworden om een aanvraag in te dienen. Hierdoor kunnen zij eenvoudiger en sneller gebruik maken van de regeling.

Met de huidige hoge energiekosten zijn we extra alert op energiearmoede.

Er zijn energiecoaches en-klussers ingezet om huishoudens met een laag inkomen te ondersteunen bij het treffen van energiebesparende maatregelen. Deze inzet bevordert zowel bewustwording als daadwerkelijke besparing.

6. Inwoners voelen zich veilig, thuis en in hun netwerk

We zorgen voor de decentralisatie van Beschermd Wonen, waarbij onze ambitie is dat inwoners zelfstandig in de eigen buurt kunnen wonen met passende ondersteuning.

Lokaal is de beweging in gang gezet van beschermd wonen naar beschermd thuis. Met de aanbesteding Wmo-begeleiding in 2025 is ook het product beschermd thuis meegenomen en zijn met meerdere zorgorganisaties afspraken gemaakt. Door beschermd thuis is een product erbij gekomen waardoor inwoners langer in de eigen omgeving kunnen blijven wonen of eerder kunnen uitstromen. Beschermd thuis biedt naast de intensieve ambulante begeleiding ook een 24-uurs (telefonische) achterwacht. De lokale toegang tot beschermd wonen is ingericht.

Met onderwijsinstellingen werken we aan het aanbieden van een preventief programma in het kader van sociale media, alcohol, roken en / of drugs.

Jongeren kunnen zich beter ontwikkelen wanneer zij opgroeien in een positieve, gezonde en veilige leefomgeving. Dit maakt ook de kans kleiner dat zij middelen gaan gebruiken. Met OKO werkt iedereen samen aan zo'n leefomgeving: thuis (gezin), op school, in de vriendenkring en in de vrije tijd. Samen met het onderwijs en andere netwerkpartners hebben we de afgelopen periode ingezet op het gesprek voeren met je kind. De communicatiecampagne Sterkmakers heeft hieraan bijgedragen. Diverse (online) challenges en thema-avonden zijn georganiseerd en goed bezocht!

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	2025	500	Ja
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	8,5%	Ja

Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	1,2%	Ja
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12 tot 23 jaar	2024	0,2%	Ja
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1%	Ja
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2024	901,8	Ja
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2024	1%	Ja
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2025	102.1	Ja
Lopende reïntegratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	239,8	Ja
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2024	2%	Ja
Deelnemers leerlingenvervoer	aantal	2025	131	Nee
Niet-sporters	%	2024	51,7%	Ja
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2024	1,4	Ja
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzicht van de beroepsbevolking	2024	78,0	Ja
Realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders	%	2025	45	Nee
Aantal netwerkpartners conformeert zich aan preventieakkoord	aantal	2025	60	Nee
Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2024-2025	33	Ja
Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2024-2025	179	Ja

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
02 Positieve gezondheid/partic	2024	2025	2025	2025	2025
Openbaar basisonderwijs					
Lasten	26	55	54	43	11
Baten	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting					
Lasten	1.183	1.400	1.372	1.276	95
Baten	0	0	0	15	15
Onderwijsbeleid en leerlingzkn					
Lasten	1.883	1.141	1.729	1.837	-108
Baten	823	131	666	760	94
Sportbeleid en activering					

Lasten	1.593	1.548	2.388	2.343	46
Baten	185	198	204	179	-25
Cult.-pres./productie/paticip.					
Lasten	127	147	147	150	-3
Baten	45	49	49	53	4
Media					
Lasten	482	435	596	596	0
Baten	0	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticip.					
Lasten	4.001	1.432	5.287	4.370	917
Baten	5.907	119	3.597	4.199	602
WMO Toeg. eerstelijnsvoorz.					
Lasten	1.054	1.105	1.107	1.022	85
Baten	64	0	5	15	10
Jeugd Toeg. eerstelijnsvoorz.					
Lasten	376	463	585	557	28
Baten	0	0	0	11	11
Interg Toeg. eerstelijnsvoorz.					
Lasten	35	56	56	55	1
Baten	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen					
Lasten	6.053	5.193	5.597	6.137	-541
Baten	4.485	4.250	4.532	4.841	308
WSW en beschut werk					
Lasten	1.094	1.125	1.367	1.089	278
Baten	9	0	0	4	4
Arbeidsparticipatie					
Lasten	731	810	953	718	234
Baten	37	0	0	1	1
WMO Hulpmiddelen & diensten					
Lasten	1.741	1.675	1.663	1.704	-41
Baten	41	43	43	49	6
WMO Huishoudelijke hulp					
Lasten	1.541	1.332	1.633	1.543	90
Baten	133	123	123	130	7
WMO Begeleiding					
Lasten	1.239	1.399	1.399	1.139	260
Baten	0	0	0	0	0

WMO Dagbesteding					
Lasten	332	446	448	370	78
Baten	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-					
Lasten	3	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant regionaal					
Lasten	6.788	6.101	7.069	4.953	2.116
Baten	0	0	87	39	-47
Jeugdhulp met verblijf reg.					
Lasten	307	295	344	2.040	-1.695
Baten	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf land.					
Lasten	20	0	0	40	-40
Baten	0	0	0	0	0
WMO PGB					
Lasten	147	103	139	148	-9
Baten	0	0	0	0	0
Jeugd PGB					
Lasten	151	177	156	108	48
Baten	0	0	0	0	0
WMO Beschermd wonen					
Lasten	129	521	360	19	341
Baten	1.212	521	800	1.241	441
WMO maatschap. en vrouwen opv.					
Lasten	34	60	97	221	-125
Baten	71	0	27	78	51
Jeugdbescherming					
Lasten	462	461	461	550	-89
Baten	0	0	0	0	0
Jeugdreclassering					
Lasten	92	128	95	64	31
Baten	0	0	0	0	0
Jeugd Coördinatie en beleid					
Lasten	0	-217	-217	0	-217
Baten	0	0	0	0	0
Volksgezondheid					
Lasten	1.837	1.922	1.934	1.702	232

Baten	533	237	267	263	-3
Saldo	19.920	23.642	26.421	22.919	3.502
Toevoegingen aan reserve	750	57	1.845	2.286	-441
Onttrekkingen aan reserve	671	157	3.324	2.896	-429
Resultaat na bestemming	20.000	23.542	24.941	22.309	2.632

Onderwijsbeleid en leerlingzkn

Leerlingenvervoer: hogere lasten van € 56.000 worden met name veroorzaakt door het open-einde karakter van de regeling en fluctuaties in het aantal leerlingen (114–136 gedurende het jaar). € 20.000 hiervan is te wijten aan het feit dat leerlingen zowel jeugdwet- als leerlingenvervoer gebruikten (€ 5.000) en extra kosten voor vervoer op afwijkende tijden (€ 15.000). De resterende overschrijding hangt samen met hogere leerlingaantallen, de NEA-indexatie van 1,3% in 2025, een hogere kilometervergoeding voor eigen vervoer (€ 0,23 i.p.v. € 0,21) en lagere eigen bijdragen.

Nadeel -56.000

GGD : lagere lasten van € 84.000 voor de GGD kennen de volgende drie oorzaken: Ten eerste de werkelijke uitvoeringskosten waren € 13.000 minder dan begroot. Ten tweede de huisvestingskosten van de consultatiebureau's waren € 24.000 minder dan begroot. Tenslotte leverde de afrekening over 2024 de gemeente een voordeel op van € 47.000.

Voordeel 84.000

Samenkracht en burgerparticip.

Budgetten uit voorgaande jaren (Algemeen en Ouderenwerk) zijn niet of slechts ten dele ingezet.

Voordeel 98.000

Het preventiebudget Jeugd ten behoeve van weerbaarheidstrainingen scholen is niet ingezet.

Voordeel 40.000

De totale rijksbijdrage ontheemden Oekraïne over 2025 die wij hebben ontvangen bedraagt € 3.440.000. De werkelijke kosten van de opvang van ontheemde Oekraïners over 2025 bedragen € 2.421.000. In deze jaarrekening ontstaat daardoor een voordelig resultaat van € 1.019.000 waarvan wij voorstellen deze via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve vluchtelingen Oekraïne.

Voordeel 1.019.000

Inkomensregelingen

Op de kosten voor de IOAW/IOAZ ontstaat een voordeel van bijna € 147.000 door een afname in aantal van deze uitkeringen. Punt van onderzoek is of en in hoeverre dit een structureel karakter heeft.

Voordeel 147.000

De laatste maanden van 2025 is een lichte toename zichtbaar van het aantal uitkeringsgerechtigden vanuit de P-wet. Dit is een van de belangrijkste redenen van het nadeel van € 473.000 op de P-wet. Aangezien Zwartewaterland voor een deel onder het historische verdeelmodel van de BUIG valt, en een deel onder het objectieve verdeelmodel, is de verwachting dat dit financiële effect incidenteel is.

Nadeel -473.000

WSW en beschut werk

Op Beschut Werken ontstaat een voordeel van € 79.000. Voor zover er kosten worden gemaakt landen die niet op dit budget.

Voordeel 79.000

Op de bijdrage ten behoeve van het WSW-bedrijf ontstaat een voordeel van € 81.000. De afrekening over 2024 was al eerder verwerkt.

Voordeel 81.000

Het overgehevelde budget uit voorgaande jaren is niet ingezet.

Voordeel 97.000

Arbeidsparticipatie

De lasten ten behoeve van Participatie - Reïntegratie vallen € 176.000 lager uit. Dit voordeel ontstaat doordat de kosten voor sociale infrastructuur en sociale activering lager zijn dan verwacht.

Voordeel 176.000

WMO Beschermd wonen

De kosten voor beschermd wonen worden rechtstreeks vanuit de centrumgemeente Zwolle betaald. We hebben in totaal ruim € 1,2 miljoen terugontvangen waarbij we in de Najaarsnota 2025 al rekening hebben gehouden met € 800.000. We stellen voor om ook het aanvullende bedrag van € 417.00 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Voordeel 417.000

De te verwachten bijdrage voor Beschermd Wonen vanuit centrumgemeente Zwolle valt uiteindelijk € 80.000 lager uit dan begroot.

Nadeel -80.000

Vanuit de vrijvallende middelen beschermd wonen in 2024 is door de raad € 400.000 opnieuw beschikbaar gesteld in 2025 ten laste van de reserve sociaal domein. Van dit bedrag is in 2025 € 40.000 ingezet voor het wegwerken van wachtlijsten WMO. Dit bedrag onttrekken we aan de reserve. Het restant blijft beschikbaar voor de gestelde doelen. Bij de reservemutaties zien we hierdoor een nadeel van € 360.000. De verwachte bijdrage vanuit de reserve hoeft immers niet plaats te vinden. Dit heeft dan ook geen gevolgen voor het rekeningresultaat.

Voordeel 360.000

WMO maatschap. en vrouwen opv.

Vanuit de centrumgemeente Zwolle is een extra bijdrage ontvangen van € 45.000 voor de transformatie Maatschappelijke Opvang. De bijdrage is ingezet ten behoeve van externe capaciteit in de vorm van een beleidsmedewerker maatschappelijke opvang/beschermd wonen. De kosten hiervoor bedragen € 125.000 waardoor per saldo een tekort van € 70.000 is ontstaan.

Nadeel 70.000

Volksgezondheid

De bijdrage aan de GGD valt € 84.000 lager uit. Dit wordt voornamelijk verklaard door een terugbetaling van € 47.000 door de GGD in 2025, voortvloeiend uit het voordelige jaarrekeningresultaat 2024 van de GGD dat naar rato van inwoneraantal aan de gemeenten is uitgekeerd. Daarnaast ontstaat een eenmalig voordeel van € 30.000, doordat de GGD in 2025 de huisvestingskosten van het consultatiebureau Genemuiden nog niet op basis van werkelijke kosten heeft doorbelast, maar via de reguliere inwonersbijdrage. Vanaf 2026 worden de werkelijke huisvestingslasten wel in rekening gebracht, wat leidt tot hogere kosten in de komende jaren

Voordeel 84.000

3. Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen

Wat willen we bereiken

Onze inwoners hebben een sterke binding met de plaats en de gemeenschap waarin zij leven. Kunnen wonen in een goed en betaalbaar huis in de eigen omgeving is voor veel mensen belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is echter niet vanzelfsprekend. We willen voldoende woningen realiseren voor verschillende doelgroepen. Dit doen we door een evenwichtig woningaanbod te creëren, met een goede verhouding tussen huur- en koopwoningen en verschillende prijsklassen. We kijken ook naar alternatieve (tijdelijke) woonvormen. We voorzien daarbij in een divers aanbod voor onder andere starters, doorstromers, sociale huur, senioren, levensloopbestendig en beschermd wonen, statushouders en arbeidsmigranten. We werken op dit vlak samen met de woningcorporatie Wetland Wonen. Dit doen we aan de hand van prestatieafspraken.

We willen het karakter van onze kernen behouden, met inachtneming van de groeiambities van de Regio Zwolle. Onze woningbouw is gericht op de natuurlijke groei van de kernen en voldoet aan de lokale vraag.

Bij de bouw van nieuwe woningen streven we naar kwaliteit, duurzaamheid, voldoende groen en een goede en veilige inrichting van de wijk. Onze kernen zijn gelegen in een waardevol landschap. Door uit te breiden waar dit nodig is en in te breiden waar het kan, behouden we een goede balans. Woonvormen met thuisnabije zorg en participatiemogelijkheden in de eigen leefomgeving zijn belangrijk voor onze inwoners. Het bouwen voor speculanten en als belegging willen we tegengaan.

Wat is onze agenda

1. We spelen in op de lokale woonbehoefte

We geven uitvoering aan de bouwsteen wonen

Na een gedegen voorbereiding is de geactualiseerde bouwsteen Wonen op 16 oktober 2025 vastgesteld. Aan een groot aantal beleidspunten kan rechtstreeks uitvoering worden gegeven en voor een aantal zal nog op uitvoering gericht beleid moeten worden vastgesteld.

We versnellen de zoektocht en ontwikkeling van woonlocaties voor onze kernen. Met extra aandacht voor Zwartsluis.

De voorbereiding van de bouwsteen Ontwikkellocaties is in 2025 gestart: daarin moet onderscheid worden gemaakt tussen de bouwsteen zelf en de notitie Reikwijdte en detailniveau ten behoeve van de MER. Het proces/procedure/verdere voorbereiding van de bouwsteen wordt in 2026 voortgezet.

Met de grote uitbreidingslocaties in Hasselt om de Weede en Tag-West kunnen wij tempo maken met de geplande woningbouw. Naast de ontwikkeling van Tag-West is de ambitie om de locatie Binnenveld in Genemuiden te ontwikkelen.

Door de beperkingen die de stikstofproblematiek met zich meebrengt kon niet worden gestart met bouwrijp maken e/o uitgifte van gronden in het uitbreidingsplan Binnenveld.

In het gebied Hasselt Overwaters zoeken we zorgvuldig naar een goede middenweg tussen de kwetsbare natuur en de hier beoogde kleinschalige woningbouwontwikkeling.

Met betrekking tot de voorbereiding van een ruimtelijk plan voor Hasselt Overwaters heeft het college in 2025 een oriënterend werkbezoek gebracht aan een zorginitiatief elders in Oost Nederland. Planvorming is verder opgeschort in verband met de stikstofproblematiek.

We onderzoeken de mogelijkheid om van bestaande grote woningen meerdere woningen te maken.

In 2025 heeft het college de voorwaarden vastgelegd waaronder woningsplitsing mogelijk wordt.

De leefbaarheid van het platteland vereist een visie op hoe we omgaan met bestaande vrijkomende agrarische erven. Nieuwe erven in het buitengebied zijn niet wenselijk.

De Bouwsteen visie buitengebied is opgesteld waarbij een uitgebreid participatietraject is gevolgd. Het plan is gereedgemaakt voor vaststelling in januari 2026.

We hebben input geleverd voor de handreiking vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) van de provincie. Verder zijn in de Bouwsteen visie buitengebied kaders meegegeven op basis waarvan het lokale VAB beleid in 2026 vorm kan krijgen.

We ontwikkelen beleid waar het gaat om mantelzorg- en pré mantelzorgwoningen, zowel binnen de bebouwde kom als in het buitengebied. Om vertrouwde zorg in de eigen omgeving te kunnen bieden.

Hierover is in 2023 beleid vastgesteld; dit komt opnieuw aan de orde binnen de Woonzorgparagraaf die onderdeel is van het wettelijk verplichte Volkshuisvestingsprogramma dat in de loop van 2026 door de raad kan worden vastgesteld.

2. De huisvesting van arbeidsmigranten is goed georganiseerd

We houden meer grip op de huisvesting van arbeidsmigranten om onder andere overlast te voorkomen. Dit doen we door het vastgestelde beleid uit te voeren. We verbeteren het inzicht in de huisvesting, de aantallen, de inleners en de werkgevers.

Het college is blijven werken overeenkomstig het vastgestelde beleid. Daarnaast is het beleid geëvalueerd en is een concept Plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een bijgesteld beleid. De doelstelling voor dit thema blijft nadrukkelijk afgestemd met die binnen het programma Huisvesting vluchtelingen.

Principeverzoeken om nieuwe huisvesting toe te staan, toetsen we aan de opgestelde beleidsregels.

Er zijn in 2025 geen nieuwe principeverzoeken gedaan.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Functiemenging	%	2024	58.8%	Ja
Aantal nieuw verleende startersleningen	aantal	2025	24	Nee
Aantal gerealiseerde woningen	aantal	2025	95	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
03 Betaalbaar bouwen	2024	2025	2025	2025	2025
Grondexpl. (niet bedrijven)					
Lasten	4.851	3.038	2.927	1.588	1.339
Baten	5.875	2.831	2.831	3.311	480
Wonen en bouwen					
Lasten	611	276	295	736	-441
Baten	14	2	2	826	824
Saldo	-427	481	389	-1.812	2.201
Toevoegingen aan reserve	1.559	0	0	1.788	-1.788
Onttrekkingen aan reserve	32	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	1.099	481	389	-24	413

Grondexpl. (niet bedrijven)

Op de grondexploitatie Hasselt om de Weede is in 2025 tussentijds € 1.428.777 winst genomen. Dit leidt tot een voordeel in de baten op de begroting. Conform het grondbeleid wordt deze tussentijdse winstneming toegevoegd aan de vrije reserve grondexploitatie. Dat geeft weer een nadeel in de toevoegingen aan reserves. Per saldo is er in het jaarrekeningresultaat derhalve geen effect maar het eigen vermogen op de balans is toegenomen met deze winstneming.

Voordeel 0

Wonen en bouwen

De hogere lasten binnen taakveld worden veroorzaakt door salariskosten en inhuur. Deze worden centraal toegelicht onder de overhead.

Nadeel 0

De gemeente ontvangt in 2025 een bijdrage van € 826.000 vanuit de realisatie stimulans. Deze inkomsten volgen uit het starten van de bouw van 118 nieuwe woningen (in 2025), waarvoor het Rijk € 7.000 per woning beschikbaar stelt. De middelen kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de verdere uitvoering van de woningbouwopgave binnen de gemeente. Momenteel onderzoeken we op welke wijze deze bijdrage het meest efficiënt kan worden benut. Omdat op dit moment nog geen concrete bestemmingen of projecten zijn aangewezen, worden de middelen vooralsnog toegevoegd aan het jaarrekeningresultaat 2025.

Voordeel 826.000

4. Vitale economie, beleefbare kernen en landschap

Wat willen we bereiken

Ondernemers willen we zoveel mogelijk behouden voor Zwartewaterland. Onze bedrijven zorgen voor werkgelegenheid, dragen bij aan de sociale structuur en ondersteunen tal van activiteiten. De Topwerklocatie is in economisch opzicht van belang. Bij de doorontwikkeling van bedrijvigheid willen we een duurzaam evenwicht vinden tussen mens, milieu, landschap en economie. Dit vragen wij ook van onze ondernemers. Samen met hen dragen we zorg voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Waarbij ruimte is voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en leerwerk-plekken.

Met inwoners en (vrijwilligers)organisaties zetten we in op een bloeiende vrijetijdseconomie en de uitvoering van de leefbaarheidsplannen. Hierdoor worden onze centra, de kernen en het buitengebied nog aantrekkelijker voor onze inwoners en toeristen. We werken aan goede informatievoorziening, het optimaliseren van voorzieningen, arrangementen en activiteiten waarin de identiteit van onze plaatsen tot uitdrukking komt.

We stimuleren de samenwerking tussen de detailhandel, horeca en cultuur. Meer en langer bezoek zorgt voor meer besteding. Dit helpt om de (winkel)voorzieningen voor onze eigen inwoners in stand te houden. Met ondernemers werken we aan toekomstbestendige winkelgebieden. Vrijkomende winkelpanden kunnen onder voorwaarden een andere invulling krijgen.

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Een 24-uurseconomie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een collectief rustmoment. De collectieve rustdag op zondag komt een vitale samenleving ten goede en is van grote waarde.

Samen met maatschappelijke en culturele organisaties versterken we het verhaal en het verbinden van onze cultuurhistorische parels. Zowel in de gebouwde omgeving als in het landelijk gebied. Door te beschikken over een goed netwerk van wandel- en fietspaden, wordt onze natuur beter toegankelijk voor recreatie en beleving.

De agrarische sector is onmisbaar voor ons buitengebied. De agrarische ondernemers hebben een belangrijke rol bij het duurzaam beheer van het gebied en het behoud van de karakteristiek van een open polderlandschap. In ons veenweidegebied spelen diverse opgaven zoals de bodemdaling en het beperken van milieubelastende stoffen. Deze vergen een integrale benadering. We zetten in op een toekomstbestendige inrichting en landgebruik. Waarbij een goed perspectief voor onze agrariërs behouden blijft.

Wat is onze agenda

1. Onze economie is vitaal

We faciliteren het tapijtcluster met voldoende ruimte voor ondernemen en bereikbaarheid.

Afgelopen jaar maar ook komende jaren zullen we intensief blijven samenwerken met alle bedrijven in het tapijtcluster. Daarbij trekken we gezamenlijk op richting de regio Zwolle maar ook richting de Provincie. In het kader van de programmeringsafspraken blijven we streven naar voldoende uitbreidingsruimte.

We werken intensief samen met ondernemers en provincie aan de toekomstbestendigheid hiervan. Duurzame opwek van energie, circulariteit en profilering zijn belangrijke focuspunten.

Afgelopen jaar hebben we sprintsessies gehouden met de verschillende ondernemerskringen. Aan de hand hiervan hebben we intensief samengewerkt met PM-Energie om de problematiek helder in beeld te brengen en om gericht naar oplossingen toe te werken. Inmiddels heeft 1 van de ondernemerskringen een aanvraag gedaan bij de regiodeal welke aanvraag is gehonoreerd. Ook op het gebied van circulariteit hebben wij bedrijven gemotiveerd om stappen te zetten. Deze activiteiten zullen de komende jaren worden voortgezet.

Het ondernemersloket blijft een belangrijke faciliteit in onze ondernemersdienstverlening.

De werkwijze is in 2025 gecontinueerd en zal ook voor de komende jaren in stand blijven. Een onderzoek naar ondernemerstevredenheid is uitgevoerd, de resultaten hiervan zijn meegenomen in onze dienstverlening.

We bereiden enkele uitbreidingen van bedrijventerreinen voor. Deze worden naar verwachting in deze bestuursperiode ontwikkeld.

Er is gestart met het opstellen van een bouwsteen ontwikkellocaties, welke in 2026 verder wordt uitgewerkt.

Op basis van onderzoeken met betrekking tot de ontwikkeling van de Euroweg ligt er een belemmerende factor voor wat betreft stikstof en is de keuze gemaakt om nog niet te starten met een bestemmingsplan maar met een ruimtelijke visie.

Met de ondernemers besteden wij aandacht aan de kwaliteit van de bedrijventerreinen. Met aandacht voor een schone, veilige, duurzame en klimaatbestendige inrichting.

In overleg met de onze ondernemers zijn de thema's schone, veilige, duurzame en klimaatbestendige inrichting van de bedrijventerreinen opgenomen in de verschillende bouwstenen van de omgevingsvisie. Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een betere afwatering van de bedrijventerreinen is in 2025 gestart en loopt nog door in 2026.

Binnen de Regio Zwolle werken we via de Human Capital Agenda (HCA) samen aan een wendbare en toekomstbestendige arbeidsmarkt, waarin iedereen mee kan doen en zijn of haar talenten kan inzetten.

In (arbeidsmarkt)regio Zwolle hebben we via de sociaaleconomische Human Capital Agenda samengewerkt aan het bevorderen van een toekomstige arbeidsmarkt. Er is geïnvesteerd in het opleiden en ontwikkelen van werkzoekenden, werknemers en werkgevers. Zo is via de initiatieven Groei Vooruit en Upgrade Jezelf herscholing, omscholing en bijscholing en loopbaanondersteuning mogelijk gemaakt.

We stimuleren het bedrijfsleven om samen met het (beroeps)onderwijs in te zetten op een goede afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Via het verbinden van de arbeidsmarktregio met bedrijven in Zwartewaterland dragen we bij aan de juiste afstemming tussen opleiding en ondernemers.

2. We beschikken over beleefbare kernen en een bloeiende vrijetijdseconomie

We continueren onze leefbaarheidsplannen en onze inzet voor cultuur en de vrijetijdseconomie.

We hebben de eerder geformuleerde leefbaarheidsambities voortgezet door inwoners actief te faciliteren bij het verbeteren van hun eigen woon- en leefomgeving. Verrijk je Wijk vormt hierbij de volgende fase, waarin bewoners zelf ideeën aandragen en uitvoeren met (financiële) ondersteuning van de gemeente.

We laten bij gezichtsbepalende dagrecreatievoorzieningen het aanbod beter aansluiten op de wensen van de bezoeker.

Het tapijtmuseum is in 2025 geopend door koningin Maxima.

In 2025 hebben we het onderzoek afgerond van recreatie en toerisme polder Mastenbroek. In 2026 zal hier verder gevolg aan worden gegeven.

We onderhouden en breiden ons fiets- en wandelnetwerk in de landelijke omgeving uit en realiseren veilige wandel- en ontmoetingsmogelijkheden voor jong en oud in de kernen.

Er is inmiddels 1 E-hub in 2025 gerealiseerd. De 2e E-hub zal in het derde kwartaal van 2026 worden gerealiseerd. De gemeente Zwartewaterland en de gemeente Staphorst zouden een fietsroute realiseren. De uitvoering is gepland voor 2026/2027. Op ons grondgebied hebben de interne voorbereidingen plaatsgevonden. Staphorst heeft aangegeven dat hun voorbereidingen nog niet zijn gerealiseerd.

We ontwikkelen recreatief-toeristische producten, arrangementen, ommetjes en activiteiten in het buitengebied.

Op basis van een evaluatie blijven wij participeren in het "kleine kernen" overleg. Uit dit overleg zijn per kern ontmoetingsmomenten voortgekomen welke zullen worden voortgezet.

We rollen het uitvoeringsprogramma voor de Olde Maten en Zwartewatersklooster uit, waarin we een koppeling beogen met het Masterplan Hooibergenterrein. We geven invulling aan Zwartsluis als poort tot de Weerribben-Wieden.

In verband met de netcongestie en problematiek met betrekking tot stikstof zijn er in 2025 geen ontwikkelingen geweest met betrekking tot het Hooibergenterrein. Voor wat betreft het Zwartewatersklooster zijn de voorbereidingen en overleg met de diverse partijen gestart. We verwachten in 2026 de beleefbaarheid van het Zwartewatersklooster te realiseren.

Het uitvoeringsplan "Zwartsluis als poort tot de Weerribben-Wieden" wordt meegenomen in de Regio Deal Regio Zwolle. Eind 2025 hebben we hiervoor subsidie toegekend gekregen zodat de verdere uitwerking in 2026/2027 zal gaan plaatsvinden.

We voeren de speerpunten van het cultuurbeleid uit zoals deze zijn vastgelegd in de nota 'nieuwe Kansen voor cultuur'.

In 2025 zijn er totaal 17 aanvragen voor FECA ingediend. Het college heeft besloten dat aanvragen voor activiteiten voor de viering van 80 Jaar Vrijheid in 2025 ook via FECA werden behandeld en dat deze als overschrijding op het beschikbare budget worden beschouwd. Van de 17 FECA aanvragen zijn er 16 toegekend en is er 1 aanvraag doorverwezen naar de regeling Samen Actief en heeft daaruit een bijdrage ontvangen. Van de 17 aanvragen waren er 4 initiatieven in het kader van 80 Jaar Vrijheid. Dat betekent dat er 12 reguliere aanvragen waren vanuit het FECA in 2025. De 16 activiteiten waar een subsidie aan verleend is uit het FECA waren evenredig verdeeld over de kernen Zwartsluis, Hasselt en Genemuiden. Hier waren in elk kern 5 activiteiten. Daarnaast was er 1 activiteit in Kamperzeedijk.

De totale uitgaven voor FECA in 2025 (dus inclusief de aanvragen voor de viering van 80 Jaar Vrijheid) bedragen € 30.850. Aan de 12 reguliere FECA-aanvragen is € 24.050 uitgegeven. Dit blijft dus € 950 onder het jaarlijkse subsidieplafond van € 25.000. Voor de 4 initiatieven voor de viering van 80 Jaar Vrijheid is totaal € 6.800 uitgegeven. Hiermee komt de totale overschrijding van het FECA in 2025 op € 5.850 voor de activiteiten van 80 Jaar Vrijheid.

We ontwikkelen de maatschappelijke, culturele en educatieve rol van onder andere de bibliotheken en scholen verder.

Voor de subsidieregeling Cultuureducatie (CaB 2.0) 2021-2024 is de eindrapportage ingediend bij de provincie; de subsidie is vastgesteld op het verleende bedrag van € 38.832.

Bij de provincie is een aanvraag ingediend om deel te nemen aan de subsidieregeling Cultuureducatie voor de periode 2025-2028. Deze aanvraag is akkoord bevonden en gehonoreerd met een subsidie van € 60.242. In het verlengde van deze subsidieregeling is de aanstelling van de cultuurcoach via de Bibliotheek Zwartewaterland voor vier jaar (2025-2028) gecontinueerd en uitgebreid tot 18 uur per week. De cultuurcoach heeft samen met de klankbordgroep van de basisscholen het CE-programma 2025/26 met vijf culturele disciplines samengesteld, gecoördineerd en uitgevoerd.

De gemeente is een overeenkomst aangegaan met de St. Rijnbrink voor de Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)-geld, die in de jaren 2025-2028 aanvullend worden ingezet voor het CE-programma. Er is een uitgangspuntennota opgesteld met daarin het nieuwe cultuureducatiebeleid voor de basisscholen. Dit beleid wordt momenteel op maat gemaakt met de 4-jarige subsidieregeling van de provincie en de nieuwe kerndoelen voor het onderwijs per 2026.

3. De agrarische sector is toekomstbestendig

Bij het opstellen van de visie op het buitengebied zetten we in op een toekomstbestendige agrarische sector. Agrariërs zorgen voor ons buitengebied en het landschap

De lokale LTO en agrariërs zijn in een klankbordgroep en tijdens participatiebijeenkomsten betrokken geweest bij het opstellen van de bouwsteen visie buitengebied. Daarnaast heeft de lokale LTO afdeling een reactie op het concept bouwsteen visie buitengebied gegeven die in een aantal gevallen nog heeft geleid tot aanpassingen in de definitieve versie.

We zijn betrokken bij het gebiedsproces Zuiderzeepolder en Veldiger Binnenlanden. Daarnaast verkennen we samen met de gemeenten Kampen en Zwolle, de provincie en het waterschap of er een proces nodig is in Polder Mastenbroek inclusief de Koekoekspolder.

In de samenwerking met andere overheden en gebiedspartners in noordwest Overijssel komen we tot een veenweidestrategie en de gebiedsgerichte aanpak van stikstof en andere milieubelastende stoffen. We betrekken de agrarische sector hierbij.

De rapportage Koekoekspolder, het aanvalsplan Grutto en de landelijke en provinciale ontwikkelingen met betrekking tot het buitengebied zijn waar mogelijk verwerkt in de bouwsteen visie buitengebied. We hebben deelgenomen aan de deelgebiedscommissie Mastenbroekerpolder & Kampervenen en de deelgebiedscommissie Staphorsterveld. De deelgebiedscommissie Wieden Weerribben is opgeheven.

We bieden agrariërs en andere ondernemers zo nodig en mogelijk, maar alleen op hun verzoek de helpende hand om te stoppen of op een locatie met meer toekomstperspectief verder te kunnen ontwikkelen.

Het project Toekomstgerichte erven en de erfcoach zijn eind 2025 opgegaan in het project BoerenPerspectief. Deze landelijke regeling wordt aangevuld met gemeentelijk geld om ook particuliere grondeigenaren en ruimtelijke vragen te kunnen blijven bedienen.

We hebben de LBV deelnemers verder geholpen met de ruimtelijke procedures die nodig zijn om hun activiteiten te beëindigen en het erf toekomst bestendig in te vullen.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2024	164,5	Ja
Overnachtingen (Land en water)	Aantal	2025	56.000	Nee
Gemeentelijke monumenten	aantal	2025	99	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
04 Vitale econ./kernen/landsch	2024	2025	2025	2025	2025
Beheer ov. gebouwen en gronden					
Lasten	230	143	186	1.127	-940
Baten	390	416	416	411	-5
Economische ontwikkeling					
Lasten	504	470	704	467	237
Baten	0	2	45	12	-33
Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	6.119	7.523	7.545	2.558	4.986
Baten	6.363	7.413	7.413	4.983	-2.430

Bedrijfsloket en bedr.regeling					
Lasten	211	249	269	240	29
Baten	36	40	40	36	-4
Economische promotie					
Lasten	390	213	306	283	23
Baten	28	22	24	32	9
Cult.-pres./productie/paticip.					
Lasten	85	11	17	57	-40
Baten	0	0	0	0	0
Musea					
Lasten	230	131	185	249	-64
Baten	0	0	0	17	17
Cultureel erfgoed					
Lasten	58	62	95	79	16
Baten	0	0	0	0	0
Media					
Lasten	20	18	21	20	0
Baten	0	0	0	0	0
Openbaar groen en opl recr.					
Lasten	10	10	10	10	0
Baten	0	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticip.					
Lasten	268	204	223	521	-298
Baten	0	0	0	46	46
Ruimtelijke ordening					
Lasten	618	85	91	149	-58
Baten	0	0	0	6	6
Saldo	1.927	1.226	1.714	217	1.497
Toevoegingen aan reserve	210	110	634	3.291	-2.657
Onttrekkingen aan reserve	636	145	887	1.363	-476
Resultaat na bestemming	1.501	1.191	1.461	2.145	-685

Beheer ov. gebouwen en gronden

In 2022 is de grondpositie Overwaters teruggekocht van een particuliere ontwikkelaar voor € 3 miljoen. In 2022 en 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor een mogelijke ruimtelijke invulling van het gebied. Op basis van de reacties van omwonenden en belanghebbenden heeft de gemeenteraad het college gevraagd om andere varianten van ruimtelijke invulling te onderzoeken. Er zijn wel gesprekken gaande over mogelijke ontwikkeling die kan plaatsvinden, maar de concrete voortgang wordt bemoeilijkt door stikstofproblematiek, netcongestie en het feit dat de locatie gelegen is in/grenzend aan Natura 2000 gebied. Eind 2025 moeten we de conclusie trekken dat er geen concrete ruimtelijke ontwikkeling op korte termijn wordt verwacht die de waardering van € 3 miljoen onderbouwd. Dit betekent dat niets anders overblijft dan conform de regelgeving deze grond te waarderen tegen de actuele marktwaarde bij de huidige bestemming. Een taxatierapport van maart 2026 door een onafhankelijke lokaal bekende makelaar geeft een marktwaarde op dit moment van € 1.985.000. Dit betekent dat wij in deze jaarrekening een afwaardering hebben verwerkt van € 1.015.000 op deze gronden.

Nadeel 1.015.000

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Per 31-12-2025 is de grondexploitatie AHOED in Hasselt afgesloten met een positief resultaat van € 172.000. Voor de grondexploitatie Zevenhont Oost is een tussentijdse winst voor een bedrag van €2.327.000. Deze positieve resultaten vormen een voordeel op de baten in de jaarrekening van in totaal € 2.499.000. Conform het door de raad vastgestelde grondbeleid is de tussentijdse winstneming van Zevenhont Oost toegevoegd aan de vrije reserve grondexploitatie. Het positieve resultaat van AHOED is conform de beleidsnota krachtig accommoderen toegevoegd aan de reserve verduurzaming krachtpanden. Per saldo is er dan ook geen effect in het jaarrekeningresultaat zichtbaar. Het eigen vermogen op de balans per 31-12-2025 neemt wel toe door deze tussentijdse winstnemingen.

Voordeel 0

Cult.-pres./productie/particip.

De hogere salaris- en inhuurkosten. Deze worden centraal toegelicht onder de overhead.

Nadeel -38.000

Musea

Archeologische determinering Zwartewaterklooster: Via de reserve resultaatbestemming is vanuit 2024 een budget van € 52.000 overgeheveld naar 2025. Het onderzoek heeft echter nog niet plaatsgevonden omdat dit uitgevoerd moet worden op particuliere gronden. Dit maakt de uitvoering complex. In de eerste helft van 2026 wordt het plan in het college gebracht en op basis van de huidige kennis en inzichten zal de uitvoering de 2e helft van 2026 plaatsvinden. De onttrekking aan de reserve resultaatbestemming vindt hierdoor ook niet plaats, waardoor dit per saldo niet tot een resultaat in de jaarrekening leidt.

Voordeel 0

Ruimtelijke ordening

Er zijn kosten gemaakt voor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen, zoals juridische en plankosten voor de anterieure overeenkomsten Zevenhont Zuid en De Meente, en kosten voor het Hooibergenterrein. Deze kosten worden gedekt uit de reserve grondexploitatie, waardoor er een nadeel ontstaat dat wordt gecompenseerd door een gelijk bedrag aan baten. Sommige kosten kunnen niet worden verhaald op ontwikkelaars en moeten worden afgeboekt. Voor het Hooibergenterrein is herontwikkeling momenteel niet mogelijk vanwege netcongestie, waardoor gemaakte kosten moeten worden afgeschreven, maar bij nieuwe plannen kan er weer opnieuw worden gestart

Nadeel 0

5. Bereikbaar en verkeersveilig

Wat willen we bereiken

De bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van onze kernen is belangrijk. Iedereen moet van de aanwezige voorzieningen in de kernen gebruik kunnen blijven maken. Dat geldt voor zowel de stadskernen en het buitengebied als bedrijventerreinen. Het hoofddoel is daarom het realiseren van een veilig, betrouwbaar en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem voor iedereen en voor alle modaliteiten. Dit betekent dat de openbare ruimte zodanig ingericht moet zijn dat iedereen zich kan verplaatsen zonder dat het leidt tot onveilige situaties. Hierbij hebben we in het bijzonder oog voor de kwetsbare verkeersdeelnemers bij de vormgeving van ons verkeersbeleid.

Verkeersveiligheid is een complex samenspel van gedrag, kennis en een begrijpelijke inrichting van de weg. Samen met andere organisaties stimuleren we verkeersveilig gedrag en verkeerseducatie bij zowel jonge als oude doelgroepen. Verder werken we continu aan een begrijpelijke en passende inrichting van de openbare ruimte door de weginrichting aan te laten sluiten bij de functie van de weg. Hierbij volgen we de nieuwste landelijke inzichten, waarbij extra aandacht uitgaat naar de omgeving van scholen en van andere openbare voorzieningen.

We streven er naar onze gemeente zo goed mogelijk bereikbaar te houden en willen tenminste het niveau op peil houden. We stimuleren de verduurzaming van het vervoer door de plaatsing van openbare laadpalen. Doorgaande verkeersstromen willen we zoveel mogelijk buiten de woonkernen houden door slimme routing. Daarnaast vinden we het van wezenlijk belang dat onze kernen en bedrijventerreinen goed toegankelijk zijn met het OV en de fiets. Betere fietsverbindingen tussen de kernen en realisatie van voldoende fietsenstallingen zijn belangrijke uitgangspunten in de planning voor de komende jaren.

Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen die haaks staan op onze wensen ten aanzien van verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Zo neemt het aantal auto's per huishouden toe en dat leidt tot een hogere parkeerdruk en verminderde leefbaarheid. In de winkelgebieden en woonwijken vraagt deze trend daarom om extra inzet op parkeren. Naast betere zichtbaarheid van handhaving in gereguleerde gebieden is ontwikkeling van centrale parkeervoorzieningen buiten de stadskernen een ingezette lijn. Bij reconstructie of rioleringswerkzaamheden proberen we, integraal en in samenwerking met bewoners, meer (fiets)parkeerplaatsen te creëren in straten met een hoge parkeerdruk—waarbij we rekening houden met ruimte voor voldoende groen. We blijven handelen vanuit de overtuiging om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van onze kernen hoog houden en waar mogelijk te verbeteren.

Wat is onze agenda

1. Verkeersveiligheid en leefbaarheid

Verkeersveiligheid is de basis van ons Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). We voeren het bijbehorende uitvoeringsprogramma uit.

Het GVVP is van kracht en hetzelfde geldt voor het parkeerbeleidsplan. De uitvoeringsprogramma's worden uitgevoerd.

We stellen een risicogestuurd activiteitenplan verkeersgedrag en -educatie op en gaan hierbij in gesprek met de strategische partners (scholen, VVN, oudere fietsers, jongere automobilisten en politie).

In 2025 hebben we een vervolg gegeven aan het landelijk programma Doortrappen. Er zijn diverse activiteiten in dit kader georganiseerd. In samenwerking met verschillende partners organiseren wij verschillende activiteiten in het kader van verkeerseducatie en -gedrag, er is overleg met verkeersouders, VVN en de politie. Daarnaast verzorgen we een breed aanbod aan verkeerseducatie op alle basisscholen en het Agnietencollege (van fietsverlichtingsacties en verkeerseexamens tot veilig in Landbouwverkeer, Streetwise en het Dode hoek-project).

Provinciaal nemen wij deel aan de ambtelijke overleggen verkeersveiligheid om goed op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op het gebied van verkeersgedrag en -educatie en kennis te kunnen uitwisselen met omliggende gemeenten.

in het kader van de doelgroepenaanpak hebben we in samenwerking met de provincie Overijssel, Arcadis en de scholen in Zwartsluis een aanpak opgesteld om het haal-breng verkeer op basisscholen beter te reguleren en fietsen en lopen naar school zoveel mogelijk te stimuleren. Ook is er actief met de herinrichting van de scholen meegedacht op gebied van schoolzones in Zwartsluis (bij de Wijngaard en de Aremberg na de renovatie).

We gaan door met de aanpak van verkeersknelpunten. Onze projecten combineren we waar mogelijk met beheer- en onderhoudswerkzaamheden en beschikbare subsidies voor verkeer. We stellen een prioriteitenlijst op voor verkeersveiligheid en -knelpunten.

Het project herinrichting Verkavelingsweg is grotendeels uitgevoerd. Voor het onderzoek naar de gewenste inrichting/vormgeving van de Boerweg zoeken we opnieuw de samenwerking met de gemeente Zwolle om tot een eenduidig ontwerp te komen voor de Boerweg en Haersterbroekweg. Daarbij willen we ook gezamenlijk kijken naar de mogelijkheden om het sluipverkeer over deze wegen te beperken.

Het vrijliggende fietspad langs de Blokmat staat op de planning voor uitvoering in 2026 in combinatie met de onderhoudswerkzaamheden aan de Blokmat. dit fietspad zal uiteindelijk onderdeel uitmaken van de doorfietsroute Zwolle-Genemuiden.

De VRI's aan de Vaartweg zijn in 2025 vervangen.

We optimaliseren de openbare ruimte zódanig dat iedereen veilig kan deelnemen aan het verkeer. Hierbij besteden wij met name aandacht aan de toegankelijkheid voor ouderen, slechtzienden en mensen die gebruik maken van een rolstoel of rollator.

Beleid op het gebied van inclusie en toegankelijkheid is op dit moment nog niet ontwikkeld; verzoeken hierover handelen we tot nu toe ad hoc af. Bij herinrichtingen kijken we waar mogelijk hoe we extra ruimte kunnen creëren voor kwetsbare en mindervalide verkeersdeelnemers.

2. Bereikbaarheid en duurzame mobiliteit

Met het oog op de bereikbaarheid en verkeersveiligheid maken we ons hard voor een goede verkeersontsluiting van het bedrijventerrein, zoals Zevenhont in Genemuiden.

In overleg met de concessiehouder OV (provincie Overijssel) en het OV-bedrijf is besloten dat bedrijventerrein Zevenhont vanaf de dienstregeling 2026 beter wordt bediend door een aanpassing van de route van lijn 74. Met de komst van lijn 41 (Zwartsluis-Zwolle via de Lichtmis) zijn bovendien de bedrijventerreinen Hessenpoort in Zwolle en De Slagen in Staphorst beter en sneller met het openbaar vervoer bereikbaar geworden voor onze inwoners. Hierdoor wordt het openbaar vervoer een aantrekkelijker optie voor woon-werkverkeer. We blijven met zowel de provincie als het OV-bedrijf in gesprek over verdere mogelijkheden om ook de bedrijventerreinen in onze andere kernen beter met het openbaar vervoer te ontsluiten.

In Genemuiden is met de realisatie van de nieuwe rotonde een extra ontsluiting gerealiseerd voor bedrijventerrein Zevenhont en het toekomstige bedrijventerrein Zevenhont-Oost.

We zetten ons in voor het optimaliseren van de verkeerssituatie in de centra van Genemuiden, Hasselt en Zwartsluis.

Bij herinrichtingen kijken we hoe de verkeerssituatie verbeterd kan worden, bijvoorbeeld door het beter reguleren van parkeren. Bij de herinrichting van de Hoogstraat creëren we meer ruimte voor voetgangers en fietsers door het instellen van eenrichtingsverkeer.

Het ontwerp voor de Havendijk is definitief en de werkzaamheden zullen naar verwachting in 2026 plaats vinden. Parallel hieraan wordt gewerkt aan de plannen rondom het busstation en de Nieuweweg.

We leggen snelle en veilige fiets- en wandelroutes aan van en naar scholen, tussen de kernen, naar bedrijventerreinen en buurgemeenten.

We zorgen voor een fiets veilige ontsluiting van nieuwe woonkernen.

De actualisatie van het Kernnet Fiets gaat vanuit de provincie en die wordt in het voorjaar van 2026 van een update voorzien. We zijn aangehaakt en hebben aan meerdere werksessies deelgenomen om onze wensen zo goed mogelijk mee te laten nemen.

De fietsenstallingen in Genemuiden zijn vergroot en vernieuwd (locaties De Meente en Overtoom). In het kader van de aanleg van een fietsverbinding langs de N759 bij Genemuiden hebben wij eind 2025 vanuit het maatregelenpakket B van de BO-MIRT een rijksbijdrage van 2,6 miljoen ontvangen. In 2026 willen wij het eerste deel van deze fietsverbinding aanleggen in combinatie met de onderhoudswerkzaamheden aan de Blokmat.

De gemeente Staphorst heeft aangegeven vooralsnog het vrijliggend fietspad langs de Stadsweg tussen de Holtrustweg en Wijkweg niet aan te gaan leggen. In 2026 zullen wij het vrijliggend fietspad tussen het Kooikerspad en Holtrustweg aanleggen in combinatie met andere maatregelen aan de Stadsweg.

We stimuleren het gebruik van elektrisch vervoer en realiseren hiervoor voldoende oplaadpunten in de openbare ruimte, bij voorkeur aan de randen van wijken of geclusterd op parkeerterreinen.

We koppelen verzoeken voor laadpalen aan plaatsen waar we dit proactief zouden willen en zorgen hiermee voor een goede spreiding van het gemeentelijke laadnetwerk. Door netcongestie en de noodzaak voor netverzwaring op steeds meer locaties is de doorlooptijd voor de realisatie van een openbare laadpaal opgelopen tot 8-9 maanden.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Toename aantal laadvoorzieningen	aantal laadpalen	2025	2	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
05 Bereikbaar & verkeersveilig	2024	2025	2025	2025	2025
Verkeer en vervoer					
Lasten	197	394	570	443	127
Baten	54	30	30	205	175
Parkeren					
Lasten	78	94	102	89	14
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	221	458	643	326	317
Toevoegingen aan reserve	0	0	0	198	-198

Onttrekkingen aan reserve	12	112	112	198	86
Resultaat na bestemming	209	346	531	326	205

Verkeer en vervoer

Op de budgetten voor verkeer is incidenteel een voordeel ontstaan van € 100.000 doordat minder aan verkeersmaatregelen en beleid is uitgegeven dan begroot. Voor een deel geldt dat er wel verkeersprojecten voor beheer in de programmering van het GVVP zijn opgenomen en in uitvoering worden genomen. Dit betreft echter investeringsprojecten waarvoor kapitaallasten in de begroting moeten worden opgenomen. Daarom is de raad in het voorjaar van 2026 een apart voorstel voorgelegd om een deel van het bestaande verkeersbudget om te zetten naar kapitaallasten om de structurele kosten van de investeringen op te vangen.

Voordeel 100.000

6. Duurzaam en toekomstbestendig

Wat willen we bereiken

Onze aarde willen we met een duurzaam perspectief doorgeven aan toekomstige generaties. We werken daarom op een verantwoorde manier toe naar een energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. Als overheid spelen we een essentiële rol in deze energietransitie. Ook als het gaat om de haalbaarheid en betaalbaarheid en dat iedereen meekan in de overstap. Voor zon en wind zorgen we voor een goede ruimtelijke inpassing, mede vanwege onze ligging in het Nationaal Landschap. Bij zonne-energie spreken we een voorkeur uit voor zon op dak. We zijn kritisch op het gebruik van kostbare landbouwgrond. Indien vanwege de opgave zon op land nodig is, hechten we aan multifunctioneel ruimtegebruik. Naast de inpassing van grootschalige opwek hebben we ook aandacht voor kleinere initiatieven. Inwoners worden nauw betrokken bij de plannen. Zij profiteren zoveel mogelijk van de voordelen.

Stapsgewijs nemen we afscheid van aardgas. Het belang van het drastisch terugschroeven van het gebruik van vervuilende fossiele brandstoffen, wordt nog eens onderstreept door de wereldwijde onzekere energiemarkt. Inwoners en bedrijven spelen een belangrijke rol in deze maatschappelijke opgave. We stimuleren hen energie te besparen, duurzaam te wonen en te werken, afval te beperken, te scheiden en circulair te produceren. Als gemeente nemen we de verantwoordelijkheid voor onze eigen gebouwen en bedrijfsvoering.

We spelen in op de veranderingen in het klimaat. Met onze maatregelen beperken we de gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en de kans op overstromingen. Ruimte voor water, vergroening en vergroting van de biodiversiteit staan hoog op de agenda, zowel in de bestaande kernen, de uitbreidingslocaties als in het buitengebied. De stikstofproblematiek vergt een integrale aanpak.

Wat is onze agenda

1. Samen zorgen we voor energiebesparing, duurzame opwek en circulariteit

We voeren ons aandeel in het aanbod van de Regionale Energie Strategie (RES) uit. Verschuivingen tussen zon en wind zijn hierbij mogelijk.

De initiatieven voor het gebied Genne-Holten zijn beoordeeld door de Provincie. Coöperatie DuurSaam BuurtWint, in samenwerking met andere coöperaties, is hier als winnaar uitgekomen. Dit betekent dat zij verder mogen in het proces richting het aanvragen van vergunningen, onder voorbehoud van eventueel bezwaar. Het lijkt erop dat dit project kan gaan voldoen aan het lokaal eigendomsbeleid van de gemeente.

We dragen bij aan circulariteit

- Plan van aanpak is vastgesteld voor nota van uitgangspunten en beleidsnota circulariteit. Verdere uitwerking van de beleidsnota start in 2026 door informatieanalyse, interviews en twee werksessies;
- Weegproef voor plastic-containers is succesvol uitgevoerd; invoering kan bij alle ROVA-gemeenten en is vanaf 2027 structureel toepasbaar binnen Zwartewaterland;
- Kunstmatige intelligentie (AI) is toegepast bij de AI-proef voor gft-afval; verdere is ontwikkeling nodig om het succesvol te implementeren als standaard meetinstrument bij afvalinzameling;
- Voorbereiding project nul- en veelaanbieders is afgerond. In Q1 2026 start het inhoudelijke project, waarbij we meer zich krijgen over de nul- en veelaanbieders rondom restafval;
- Circulariteit is opgenomen in aanbestedingen elementenverhandingen (onderzoek i.s.m. Windesheim);
- Circulaire gordijnenregeling is ontwikkeld met team Energietransitie en Vadain. Uitvoering van de regeling start in Q1 2026;
- Eerste Ontspuldag is georganiseerd (130 bezoekers); vervolg gepland in maart 2026.

Als gemeente denken we mee in mogelijke oplossingen voor duurzame opwekking, waaronder het initiatief van de Ondernemerskring Genemuiden.

We hebben in 2025 de ondernemerskringen ondersteund met sprintsessies. We werken nu samen met de ondernemerskringen de plannen verder uit.

We participeren in gesprekken met netbeheerders om tot de gewenste aanpassingen en versnelde verzwaring van het netwerk voor ons gebied te komen.

In 2024 is gestart met de inventarisatie van mogelijke locaties voor laagspanningsstations in Zwartewaterland. In 2025 zijn we hiermee verdergegaan en inmiddels zijn in bijna alle wijken locaties geselecteerd. Voor De Nieuwesluis in Zwartsluis is het buurtplan voor verzwaren van het laagspanningsnet opgesteld. De werkzaamheden zijn gestart en worden vervolgd in kwartaal 2 van 2025. Voor Dedemsvaart en Dedemsvaart-zuid zijn gesprekken gevoerd met Enexis en de aannemers zodat in 2026 gestart kan worden met het verzwaren van het laagspanningsnet. Hier zijn buurtplannen voor opgesteld maar die moet herzien worden door wijzigingen in de laatste maanden. Besluitvorming omtrent de uitbreiding van het hoogspanning- en middenspanningsstation in Zwartsluis volgt in 2026

We gaan aan de slag met de vastgestelde transitievisie warmte en starten met de wijkuitvoeringsplannen.

In 2025 hebben we geen nieuwe wijkuitvoeringsplannen vastgesteld naast de vijf die er al zijn. Nieuwe regelgeving met betrekking tot de warmtetransitie is uitgesteld en daarmee is de deadline voor het warmteprogramma met een jaar verplaatst naar 31 december 2027. In 2025 zijn we wel gestart met het schrijven van het warmteprogramma.

In 2025 hebben we twee keer met de raad gesproken over het programma energietransitie. Met betrekking tot warmte zijn de netcongestie en de doelstelling voor een aardgasvrije gemeente besproken. De inzichten zijn verwerkt in de energievisie en het programma energietransitie die begin 2026 worden vastgesteld.

Bij het verduurzamen van de bestaande bouw is de woningcorporatie een belangrijke partner. Wij werken nauw samen met Wetland Wonen en maken prestatieafspraken over de verduurzaming van de woningvoorraad.

In 2025 hebben we nieuwe meerjarige prestatieafspraken vastgesteld. Deze gelden voor 2026 t/m 2029. Jaarlijkse worden deze afspraken geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

De afspraken op het gebied van energietransitie zijn:

- Bij nieuwbouw onderzoeken we de mogelijkheden voor netbewust bouwen om makkelijker aan te kunnen sluiten op het net.
- De gemeente werkt in 2026 aan het warmteprogramma. Wetland Wonen wordt betrokken bij het opstellen van het warmteprogramma.
- Voor het versterken van het net werken gemeente en Wetland Wonen samen en trekken gezamenlijk op richting Enexis.

Gebouweigenaren en -gebruikers staan we bij met informatie over energiebesparende maatregelen, subsidies en leningen via onder andere het energieloket, sociale media en energie adviesgesprekken door de energiecoach.

In 2025 hebben we energiecoaches voor advies en klussers voor het aanbrengen van energiebesparende maatregelen bij particulieren (huurders en woningeigenaren) gefaciliteerd. Met als resultaat:

- 62 energiecoachgesprekken.
- 30 klusbezoeken.
- 219 energiezuinige wit goederen verstrekt via de witgoedregeling.

Ook hebben we via de energieadviseur adviezen verleend voor het nemen van grote energiebesparende maatregelen aan de schil van een woning. Daarnaast zijn er vele subsidies via verschillende regelingen verstrekt.

- 82 Energieadviesgesprekken.
- 118 uitgekeerde subsidies voor woningisolatie.

In 2025 hebben er ook weer twee edities van Energie On Tour plaatsgevonden. Tijdens Energie On Tour zijn medewerkers van de gemeente langs de deuren geweest om met inwoners te praten over het verduurzamen van de woning.

Aan de hand van deze activiteiten krijgen we steeds beter grip op de werkelijke staat van de woningvoorraad enerzijds en kunnen inwoners sneller gebruik maken van subsidies en dienstverlening anderzijds.

Energie on tour heeft in 2025 landelijke erkenning gekregen door de hoofdprijs in de categorie 'Energie en Klimaat' te winnen in de landelijk competitie Gemeentedelers. Deze competitie wordt georganiseerd door de VNG om inspirerende initiatieven op te halen vanuit de uitvoeringspraktijk en deze meer aandacht te geven.

2. Samen passen we ons aan op het veranderende klimaat

We geven uitvoering aan ons vastgestelde Groenbeleid- en beheerplan, de bouwsteen Klimaatadaptatie en de bijbehorende uitvoeringsagenda's. Nieuwe ontwikkelingen richten we klimaat-robust in.

We hebben uitvoering gegeven aan ons vastgestelde Groenbeleids- en beheerplan. In 2025 is een start gemaakt met de actualisatie van het groenbeheerplan. In 2025 is ook verkend hoe klimaatadaptatie opgenomen kan worden in het Water- en Rioleringsplan (WRP), zodat we onze water en klimaattaken integraler kunnen oppakken.

We stimuleren ondernemers en inwoners om bij te dragen aan klimaatadaptatie (bijvoorbeeld door hemelwater af te koppelen en verstening tegen te gaan door het gebruik van minder verharding en meer groen).

In 2025 is gestart met een stimuleringsregeling waarbij inwoners en bedrijven subsidie kunnen krijgen voor klimaatadaptatieve maatregelen. Denk hierbij aan het planten van bomen, het aanleggen van een infiltratievoorziening of het ontsteden van tuinen of bedrijfsterreinen.

Via ons nieuwe gemeentelijke rioleringsplan (GRP) maken we ons rioleringsstelsel meer klimaatbestendig. Bij rioleringsprojecten kijken we hoe we wateroverlast kunnen voorkomen en spelen zo in op heftige buien. Ons huidige GRP loopt nog tot en met 2026. In 2025 is een verkenning gedaan naar het opstellen van een nieuw GRP waar water en klimaat breder in terug komt. Daarom noemen we dit straks een Water- en Rioleringsplan (WRP). In 2026 zal het WRP verder uitgewerkt worden.

In het samenwerkingsverband RIVUS werken we aan de hand van het nieuwe Bestuursakkoord en het Regionale uitvoeringsprogramma aan de bovenlokale opgave op het gebied van water en klimaat.

In 2025 is het bestuursakkoord van het samenwerkingsverband RIVUS geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie zijn er nieuwe prioriteiten gesteld voor de resterende periode. Het bestuursakkoord loopt tot en met 2027. Daarnaast hebben we met het regionale uitvoeringsprogramma verder gewerkt aan de bovenlokale opgave op het gebied van water en klimaat

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Hernieuwbare elektriciteit	%	2023	16,2	Ja
Omvang huishoudelijk restafval	kg/inwoner	2024	60	Ja
Realisatie RES bod	aantal GWh	2024	16,2	Nee
Energie advies gesprekken	aantal	2025	144	Nee
Verleende subsidies voor het verduurzamen van woningen (DEFG-labels)	aantal	2025	118	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
06 Duurzaam&toekomstbestendig	2024	2025	2025	2025	2025
Treasury					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	102	100	100	102	2
Samenkracht en burgerparticip.					
Lasten	0	0	0	14	-14
Baten	0	0	0	14	14
Afval					
Lasten	2.019	2.026	2.027	1.997	30
Baten	476	471	364	345	-19
Milieubeheer					
Lasten	1.218	765	3.654	2.680	975
Baten	645	0	1.683	979	-704
Saldo	2.014	2.220	3.534	3.251	283
Toevoegingen aan reserve	0	0	0	182	-182
Onttrekkingen aan reserve	80	0	668	190	-477
Resultaat na bestemming	1.934	2.220	2.866	3.243	-376

Afval

In 2025 zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van beleid voor circulariteit. Eind 2025 heeft het college ingestemd met een projectplan voor het opstellen van een nota van uitgangspunten en beleidsnota circulariteit. We stellen de raad voor om het restantbudget via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026. De lasten en baten van afvalinzameling betreffen een zogenaamde 'gesloten huishouding'. Deze wordt in de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht.

Voordeel 21.000

Voordeel 0

7. Onderhoud op orde veilige wijken en buurten

Wat willen we bereiken

Het is belangrijk dat inwoners zich veilig en prettig voelen in hun wijk of buurt. Mensen hechten veel waarde aan de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving. De inrichting van de publieke ruimte, het toezicht hierop en het onderhoud krijgen in onze gemeente dan ook veel aandacht. Als het gaat om de kwaliteit van de openbare ruimte hebben we in de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet. Het beheer en onderhoud is op orde en onze kernen hebben een goede uitstraling. Dit willen we vasthouden in de komende periode.

Onze buitenruimte richten we zo in dat er sprake is van voldoende groen, met aandacht voor het veranderende klimaat. Inwoners en bezoekers voelen zich uitgenodigd om er in te verblijven en elkaar te ontmoeten. Door vaker het buurtperspectief als uitgangspunt te nemen, kunnen we uitvoeringsmaatregelen in de leefomgeving combineren.

De samenleving speelt een belangrijke rol in de ervaren kwaliteit van de leefomgeving en het gevoel van veiligheid. We werken op dit vlak dan ook veel samen met inwoners, partnerorganisaties en ondernemers. Onze openbare ruimte richten we zo veilig mogelijk in. Door middel van preventie voorkomen we zoveel mogelijk dat handhaving nodig is.

Wanneer er sprake is van overlast of criminaliteit, wordt deze aangepakt. We stellen ons te weer tegen elke vorm van geweld, uitbuiting en ondermijning. Hiervoor slaan we ook in regionaal verband de handen ineen.

Wat is onze agenda

1. Ons onderhoud is op orde

We onderhouden onze kapitaalgoederen zoals wegen, fiets- en voetpaden, bruggen, oeverconstructies en begraafplaatsen op de afgesproken onderhoudsniveaus.

Het integrale uitvoeringsprogramma werken & projecten is vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma van 2026 is daarbij teruggeblikt op de projecten van 2025.

Het onderhoud aan de dijkweg Cellemuiden blijven we voortzetten. Of het waterschap daadwerkelijk een reconstructie van de dijk gaat uitvoeren, waarbij de weg ook wordt vervangen is inmiddels niet meer zeker. Eerst gaat er meer onderzoek plaatsvinden, eind 2027 moet er meer duidelijkheid komen welke maatregelen het waterschap aan de dijk gaat nemen. Op dat moment kunnen we als gemeente ook besluiten of we de reconstructie van de weg zelfstandig uitvoeren los van maatregelen door het waterschap of dat deze in de werkzaamheden van het waterschap past.

De werkzaamheden aan de Verkavelingsweg zijn grotendeels afgerond, naar verwachting worden de laatste punten in de 1e helft van 2026 afgerond. Daarnaast is de eerste fase van de werkzaamheden in de Nieuwesluis in Zwartsluis afgerond. Fase twee en drie zijn in voorbereiding. Ook is er onderhoud aan bruggen en oeverbeschermingen uitgevoerd aan de hand van het MJOP.

Onze gemeentelijke begraafplaatsen worden beheerd en onderhouden conform het vastgestelde beheerniveau B volgens de CROW-normen. In 2025 is een analyse uitgevoerd naar de huidige capaciteit en de toekomstverwachting op het gebied van begraven binnen onze gemeente. De resultaten van dit onderzoek bieden een onderbouwde basis voor de te nemen keuzes ten aanzien van beheer, uitbreiding, herinrichting en financiële planning.

We geven uitvoering aan het buitenruimteplan, gericht op bewegen, ontmoeten, sporten en spelen.

In 2025 is het nieuwe Beheerplan spelen 2026-2030 vastgesteld. Dit beheerplan geeft uitvoering aan het Buitenruimteplan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS). Onze ambities zijn onder andere om in te zetten op de vernieuwing en modernisering van het areaal, op het instellen van een hoofd- en nevenstructuur in de sport- en speelvoorzieningen, en om de oude rubberen valtegels uit te faseren. We hebben dit onder andere gedaan door inwoners te betrekken bij de invulling van de voorzieningen in hun buurt.

We maken de slag naar een meerjarige onderhoudsprogrammering. Dit maakt het gemakkelijker om verschillende opgaven in de uitvoering te combineren, bijvoorbeeld wegonderhoud met verkeersveiligheid, leefbaarheid en / of energietransitie.

In 2025 is er begonnen met een vernieuwde opzet voor het Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten. Dit willen we de komende jaren door ontwikkelen zodat de integrale aanpak van werken in de buitenruimte verder kunnen verbeteren.

We hebben het boombeheerplan uitgevoerd, dit houdt in dat de bomen zijn gecontroleerd op veiligheid en dat er gesnoeid is conform snoeiplanning. In 2025 hebben we extra bomen geplant in Genemuiden, in het kader van de 1.000 bomen ambitie. In 2025 is er daarnaast een start gemaakt met de actualisatie van het groenbeheerplan, en het opstellen van een uitvoeringsplan voor de renovatie van de groenvakken.

In 2025 is daarnaast het meerjarenonderhoudsplan wegen geactualiseerd. Hierbij hebben we extra aandacht besteed aan industriewegen en het buitengebied vanwege de zware voertuigen die daar overheen rijden. Ook zijn de beheerplannen voor BOSS, openbare verlichting en ook het tractieplan voor de voertuigen van de buitendienst geactualiseerd.

2. Onze wijken en buurten zijn veilig

We zetten in op het behoud van wijkagenten en voldoende toezicht en handhaving, waarbij de aandacht evenwichtig verdeeld wordt over de kernen, het buitengebied en de bedrijventerreinen.

- We hebben uitvoering gegeven aan het Toezicht & Handhavingsplan
- In oktober is de raad in aanwezigheid van de politie bijgepraat over veiligheid. Daarbij is inzicht gegeven in de capaciteit en de samenwerking met de gemeente (Boa's en toezichthouders).
- Samen met de politie is ingezet op een doorontwikkeling van het tweesporenbeleid. Dit houdt in dat we bij overtredingen kijken of naast strafrechtelijk afdoening, ook een bestuursrechtelijk aanpak kan worden toegepast.
- Met de uitrol van buurtbemiddeling hebben we de wijkagenten ontzorgd.

We investeren in een goede relatie tussen de politie, inwoners en ondernemers en het verhogen van de bereidheid tot aangifte. We betrekken inwoners bij de veiligheid van hun wijk.

- We hebben een meldkaart ontworpen en verspreid onder de inwoners tijdens diverse bijeenkomsten en veiligheidsacties.
- We hebben een doorontwikkeling gemaakt op het gebied van de samenwerking tussen gemeente, politie en beheerders Whatsappbuurtpreventie.

We stellen een plan van aanpak op naar aanleiding van de risico's die voor onze gemeente naar voren zijn gekomen uit het Ondernijingsbeeld en de internationale ontwikkelingen. De aanbevelingen voeren we uit.

- We hebben de 'week van de ondermijning' georganiseerd. Hiermee is binnen de eigen organisatie uitvoerig aandacht besteed aan het thema ondermijnende criminaliteit en de verschillende fenomenen.
- In opdracht van de ondernemerskring Hasselt en onder leiding van het Platform Veilig Ondernemen is op het bedrijventerrein een schouw uitgevoerd naar de leefbaarheid en veiligheid.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
------------------------	---------	------	-----------	-----------

Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,6	Ja
Geweldmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2024	1,9	Ja
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2024	1,1	Ja
Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	2024	13	Ja
Aantal bomen per inwoner	aantal	2025	0,33	Nee
Minimaal openbaar groen per woning in nieuwe wijken	m ²	2025	75 m ²	Nee

Met betrekking tot het aantal bomen per inwoner heeft uw raad in de begroting vanaf 2024 budget beschikbaar gesteld voor het zgn. 1000 bomenplan als onderdeel van het groen beheer- en onderhoudsplan. De komende jaren wordt de aanplant van extra bomen gerealiseerd, waardoor het aantal bomen per inwoner ook gestaag zal toenemen.

Voor wat betreft het openbaar groen per woning in nieuwe wijken wordt als uitgangspunt ongeveer 75m² gehanteerd bij de ontwikkeling van nieuwe woningen. Daarnaast proberen we in bestaande wijken zoveel als redelijkerwijs mogelijk en haalbaar is, te vergroenen.

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
07 Onderh.op orde&veilige wijk	2024	2025	2025	2025	2025
Beheer ov. gebouwen en gronden					
Lasten	196	238	339	292	46
Baten	0	0	0	0	0
Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	1.816	1.978	1.978	1.966	11
Baten	3	5	5	0	-5
Openbare orde en veiligheid					
Lasten	1.243	878	890	895	-5
Baten	7	3	3	15	12
Verkeer en vervoer					
Lasten	3.770	3.851	3.989	4.102	-113
Baten	187	23	23	314	292
Recreatieve havens					
Lasten	146	85	86	91	-5
Baten	179	120	120	151	31
Econom. havens en waterwegen					
Lasten	300	393	400	379	21
Baten	213	173	173	207	34
Economische ontwikkeling					
Lasten	31	38	38	33	5
Baten	91	31	31	111	79

Bedrijfsloket en bedr.regeling					
Lasten	0	3	3	0	3
Baten	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties					
Lasten	571	675	606	562	43
Baten	215	191	206	221	15
Openbaar groen en opl recr.					
Lasten	2.154	1.988	2.024	2.013	11
Baten	57	0	0	42	42
Samenkracht en burgerparticip.					
Lasten	579	479	481	504	-23
Baten	392	357	362	363	1
Riolering					
Lasten	2.932	2.886	2.907	3.216	-310
Baten	147	16	16	52	36
Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	482	441	443	392	50
Baten	30	30	30	30	0
Wonen en bouwen					
Lasten	563	781	717	618	99
Baten	339	276	365	370	5
Saldo	12.925	13.487	13.564	13.189	375
Toevoegingen aan reserve	792	460	560	1.198	-638
Onttrekkingen aan reserve	1.194	516	734	947	212
Resultaat na bestemming	12.522	13.431	13.390	13.441	-50

Verkeer en vervoer

Op gladheidsbestrijding is per saldo een incidenteel voordeel ontstaan van € 28.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2025 minder kosten zijn gemaakt voor gladheidsbestrijding dan in de begroting is opgenomen. De hevige sneeuwval deze winter met grote inzet van de buitendienst heeft natuurlijk pas in januari 2026 tot inzet en kosten geleid. Dat effect zien we derhalve niet terug in deze jaarrekening 2025, maar komt aan de orde bij de Zomernota 2026.

Voordeel 28.000

Op het onderhoudsbudget voor civieltechnische kunstwerken (o.a. bruggen) is in 2025 een incidenteel voordeel ontstaan van € 60.000 dat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt doordat er minder onderhoudskosten zijn uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal opdrachten die wel in 2025 zijn verstrekt door aannemers nog niet in hun planning konden worden opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van slijtlagen op bruggetjes en het herstellen van de betonnen wand in het tunneltje bij SC Genemuiden. De uitvoering van die werkzaamheden schuift derhalve door naar 2026.

Voordeel 60.000

Op het budget voor openbare verlichting is in 2025 een voordeel ontstaan van € 98.000. Dit wordt voor € 54.000 veroorzaakt doordat de werkelijke energiekosten lager zijn dan begroot. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door voortdurend dalen van energieverbruik vanwege de verduurzaming van de openbare verlichting, anderzijds speelt de ontwikkeling van de werkelijke tarieven voor energie een rol en die fluctueren nog steeds aanzienlijk. Het is daarom lastig om precies te bepalen welk deel van dit voordeel structureel is en welk deel incidenteel. Wanneer wij de raad een rapportage in de P&C cyclus aanbieden, herijken wij de totale raming van energiekosten in de begroting om een zo goed mogelijke voorspelling te doen van de werkelijke energiekosten in het desbetreffende begrotingsjaar. De overige € 43.000 voordeel ontstaat doordat incidenteel minder (onderhouds)kosten zijn gemaakt dan is begroot. Voor het budget openbare verlichting geldt dat er ook in het onderhoudsbudget ruimte is/moet zijn voor incidentele bijplaatsingen van openbare verlichting (bijvoorbeeld bij werkzaamheden), verplaatsingen, verwijderingen of vervangingen. Dat komt in het ene jaar gewoon vaker voor dan het andere, terwijl het budget gebaseerd is op gemiddelde jaarlijkse kosten.

Voordeel 97.000

Recreatieve havens

Op het budget voor recreatieve havens is een incidenteel voordeel ontstaan van € 26.000. Dit wordt veroorzaakt doordat meer havengelden zijn ontvangen dan is begroot.

Voordeel 26.000

Econom. havens en waterwegen

Op het budget voor economische havens is incidenteel een voordeel ontstaan van € 40.000. Dit wordt veroorzaakt doordat meer inkomsten zijn ontvangen dan is begroot aan havengelden en aan vergoedingen voor het gebruik van electriciteitskasten door de beroepsvaart.

Voordeel 40.000

Economische ontwikkeling

Volgens de verordening ondergrondse infrastructuur zijn bijvoorbeeld bedrijven die glasvezel aanleggen leges verschuldigd voor de instemmingsbesluiten die daarvoor worden verstrekt. In 2025 zijn meer inkomsten ontvangen dan begroot waardoor een incidenteel voordeel van €78.000 is ontstaan.

Voordeel 78.000

Riolering

Voor de baten en lasten van riolering en analyse van de realisatie in 2025 t.o.v. de begroting verwijzen wij naar de toelichting op dit onderdeel in de paragraaf lokale heffingen in deze Jaarverantwoording.

Voordeel 0

Begraafplaatsen en crematoria

Op het budget voor begraafplaatsen is een incidenteel voordeel ontstaan van € 40.000 dat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt doordat meer leges voor begraven zijn ontvangen dan is begroot.

Voordeel 40.000

8. Transparante en toegankelijke dienstverlening

Wat willen we bereiken

Als gemeente zijn we goed bereikbaar voor onze inwoners, organisaties en ondernemers. Onze dienstverlening is servicegericht en toegankelijk. We houden rekening met inwoners die niet of minder digitaal vaardig zijn. De informatie die we geven is actueel en transparant. We gaan zorgvuldig om met persoonsgegevens en minimaliseren het risico van verkeerd gebruik. Dit gebeurt onder andere door de beveiliging van onze gegevens en het bestrijden van digitale dreigingen en aanvallen. We spannen ons in voor vlotte afhandeltijden. Brieven en mails worden binnen de daarvoor geldende termijn beantwoord.

Wat is onze agenda

1. Onze dienstverlening is professioneel, laagdrempelig en veilig ingericht

We communiceren eenduidige, herkenbare en begrijpelijke informatie, met behulp van toegankelijke (digitale) middelen beschikbaar gemaakt.

De visie op dienstverlening is onder Programma Organisatie ontwikkeling onderverdeeld in een 7-tal aandachtsgebieden, waar communicatie-uitingen één van is. Hieronder zijn inspanningen geleverd op bijvoorbeeld schrijfskills, mediaberichten, een schrijfwijzer en vereenvoudigde schrijfstijl van brieven. De gemeentelijke website is vernieuwd op het gebied van indeling (in informaticategorieën), zoekfunctie, vindbaarheid, digitale toegankelijkheid en veiligheid. De projectleider van vernieuwing website heeft haar project afgesloten met een advies ten aanzien van algemeen redactioneel beheer. Besluitvorming naar aanleiding van dat advies moet nog plaatsvinden.

We richten ons op een meer procesmatige inrichting van onze werkwijze. We hebben hierbij aandacht voor het slim en zorgvuldig gebruiken van gegevens (met inachtneming van de AVG).

Voor het behandelen van complexe casuïstiek en het zorgen voor de communicatie met inwoners en ondernemers, is een vast regisseur geworven. Verbeteren van onze dienstverlening is onderdeel van Programma Organisatie ontwikkeling. De 10 gouden regels van dienstverlening zijn geïntroduceerd. En met de introductie van het nieuwe zaakstelsel is een nieuwe sjablonengenerator geïmplementeerd ten behoeve van uniforme brieven en berichtgevingen. Om de compliance aan regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming te vergroten, is een professionaliseringsslag in bewustzijn gemaakt met de implementatie van een iBewustwordings-programma. Het programma draait, de medewerkers krijgen op wekelijkse basis vragen gemaild die gaan over informatieveiligheid en privacy.

We besteden aandacht aan de omgang met (digitale) informatie in de organisatie.

Via de Academy kunnen de medewerkers trainingen op het gebied van digitale vaardigheden volgen. Om de compliance aan regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming te vergroten, is een professionaliseringsslag in bewustzijn gemaakt met de implementatie van een iBewustwordings-programma. Het programma draait, de medewerkers krijgen op wekelijkse basis vragen gemaild die gaan over informatieveiligheid en privacy. Toegespitste trainingen op het gebied van informatiebewustzijn worden zo nodig toegevoegd aan het aanbod in de Academy.

We verbeteren de digitale toegankelijkheid, onder meer met het implementeren van een aantal ingrijpende wetten op dit gebied.

Dit resultaatgebied kent een continu karakter. We volgen hierin zoveel mogelijk de adviezen van de VNG en delen in de gezamenlijke inspanningen in SSC-ONS verband. Met betrekking tot passieve openbaarmaking voldoet gemeente Zwartewaterland aan de wet. Dat geldt ook voor de eerste tranche van verplicht actief openbaar gemaakte informatie. De volgende tranches bevatten meer complexe informaticategorieën en moeten nog in werking treden. Alle e-formulieren die in de loop van de tijd aan de website zijn gekoppeld, zijn in het project vernieuwen website in kaart gebracht. Tijdens het uitrollen van het nieuwe zaakstelsel in 2026 zal per uitvoerend team worden gekeken welke e-formulieren actueel zijn en een landingsplaats moeten krijgen in het zaakstelsel.

We gaan door met de professionalisering van ons informatiemanagement.

Twee externe business analisten onderzoeken per team (o.a.) welke applicaties er gebruikt worden, welke applicaties gegevens met elkaar uitwisselen of koppelingen hebben, en welke gegevenssets welke routes afleggen. Dit zal resulteren in een visueel applicatielandschap en een informatie-structuuroverzicht dat we in kunnen zetten om te zorgen dat applicaties het werkproces optimaal ondersteunen, en om vanuit informatievoorziening beter te kunnen voldoen aan de wensen van de organisatie, op team- en domeinniveau. Dit project is in 2025 gestart en het loopt tot halverwege 2026. Hier is een kwaliteitssysteem (IBA framework) voor geïmplementeerd. De doorontwikkeling van het systeem wordt samen opgepakt met het vergelijkbare managementsysteem voor informatiebeveiliging. Als onderdeel van Programma Organisatie ontwikkeling is een aantal herstelprojecten door ons DIV-team opgepakt. Achterstallig onderhoud in de selectie voor vernietiging of overbrenging van de semi-statische archiefcollecties in het gemeentehuis is weggewerkt.

We zorgen voor een goede inrichting van de crisisorganisatie voor informatie-beveiligingsincidenten.

Het businesscontinuïteitsplan wordt nog geactualiseerd. Daarin houden we rekening met fysieke en digitale beveiligingsonderwerpen. Ten aanzien van laatstgenoemde gaan we in 2026 met SSC Ons gezamenlijk de crisisplannen testen.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
------------------------	---------	------	-----------	-----------

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)

	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
08 Transparant & toegankelijk	2024	2025	2025	2025	2025
Burgerzaken					
Lasten	1.092	1.142	1.411	1.226	186
Baten	480	468	468	501	33
Arbeidsparticipatie					
Lasten	0	0	50	9	41
Baten	0	0	50	9	-41
Ruimtelijke ordening					
Lasten	129	125	120	170	-51
Baten	0	0	0	0	0
Wonen en bouwen					
Lasten	39	35	77	66	12
Baten	0	2	2	0	-2
Saldo	780	832	1.138	961	178
Toevoegingen aan reserve	0	0	0	21	-21
Onttrekkingen aan reserve	0	0	90	43	-47
Resultaat na bestemming	780	832	1.048	939	110

Burgerzaken

Het KCC is ondergebracht bij de gemeente Steenwijkerland. Jaarlijks betalen wij hiervoor een bijdrage in de kosten. Na aftrek van de werkelijke bijdrage aan Steenwijkerland valt € 40.000 van het budget voor 2025 vrij. Daarnaast heeft zich in 2025 een eenmalig financieel voordeel voorgedaan. De factuur voor het antwoordportaal van het KCC (€ 33.000) is wel in 2025 ontvangen, maar na correctie ten laste van 2026 gebracht. Dit is conform de periode waarop de factuur betrekking heeft (november 2025 t/m oktober 2026), waarvan het grootste deel in 2026 valt. Hierdoor is in 2025 een eenmalig voordeel ontstaan.

Voordeel 77.000

Ruimtelijke ordening

In 2025 hebben we onze beheerssoftware voor de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en GIS vervangen door duurzamere pakketten, wat tijdelijk dubbele kosten met zich meebrengt. We werken met VGI voor het detecteren van veranderingen in de fysieke buitenruimte van Zwartewaterland en Staphorst, waarbij vanaf 2025 ook mutatiedetectie voor BAG-WOZ wordt uitgevoerd om administratietijd te besparen. Daarnaast hebben we in 2025 zelf een ETL-tool (FME) aangeschaft, omdat een van de gebruikte pakketten in 2026 stopt met het ondersteunen van de geïntegreerde ETL, wat essentieel is voor het koppelen en verwerken van verschillende databases en informatiesets.

Nadeel -50.000

9. Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet

Wat willen we bereiken

De Omgevingswet geeft ons meer ruimte om samen met inwoners en ondernemers lokaal beleid te ontwikkelen ten aanzien van de gewenste inrichting van de leefomgeving. Verschillende opgaven die spelen kunnen we door de komst van deze wet beter in hun onderlinge samenhang beoordelen. Om op deze wijze tot kern- of gebiedsgerichte afwegingen en keuzes te komen.

Vroegtijdig samenwerken met de omgeving is een uitnodiging die in de wet besloten ligt: onze inwoners, ondernemers en belangenorganisaties kunnen inbreng hebben bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en grote projecten. Hiermee hopen we de kwaliteit van de besluitvorming te vergroten. Initiatiefnemers krijgen meer verantwoordelijkheid om draagvlak te verwerven voor nieuwe ontwikkelingen. Met de aanvraag van vergunningen streven we op onze beurt een snellere besluitvorming na.

De komende periode passen we de gemeentelijke dienstverlening en onze werkprocessen aan. Dit geldt ook voor onze informatievoorziening. We sluiten aan op het landelijke digitale stelsel DSO. Dit wordt het centrale loket waar inwoners en ondernemers informatie vinden over de mogelijkheden die er zijn voor ontwikkelingen en de regels die gelden voor verschillende gebieden. Ook dienen initiatiefnemers hier hun aanvragen voor vergunningen en meldingen in. Ons streven is om op de landelijke invoeringsdatum van de Omgevingswet te voldoen aan de wettelijke minimumeisen die daaraan worden gesteld. Daarnaast hebben we het voornemen het tijdelijk omgevingsplan ruim voor de wettelijke deadline van 2030 om te zetten naar een volwaardig en integraal omgevingsplan.

Wat is onze agenda

1. We voldoen aan de eisen van de Omgevingswet

We actualiseren onze omgevingsvisie en nemen hierin de 'bouwsteen Wonen', de zoekgebieden voor zon- en windenergie en de 'visie op het buitengebied' op.

De beleidsluwe Omgevingsvisie is opgesteld en is gereed om vastgesteld te worden. Voor de bouwsteen ontwikkellocaties is de notitie reikwijdte en detailniveau opgesteld, die ter vaststelling aan de raad is aangeboden. Daarna kan de procedure vervolgd worden.

We werken toe naar één integraal gebiedsdekkend omgevingsplan. We starten met een beleid-neutrale omzetting. Daarna volgt in fasen de omzetting naar het definitieve omgevingsplan.

In 2025 is de gemeenteraad tijdens een informatiebijeenkomst geïnformeerd over vertraging van de eerste fase van het Omgevingsplan. Het bouwen van het gemeentedeckende Omgevingsplan is zeer complex en er is meer tijd nodig voor het verfijnen van de systematiek en het minimaliseren van fouten in de planregeling. De verwachting is dat het plan in 2026 gereed is voor vaststelling.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
"Standaard" vergunningen binnen een termijn van 8 weken afgerond	Percentage	2025	82%	Nee
"Complexe" vergunningsaanvragen met advies met instemming binnen een termijn van 14 weken afgerond	Percentage	2025	78%	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
09 Werken volgens Omgevingswet	2024	2025	2025	2025	2025
Ruimtelijke ordening					
Lasten	1.140	1.207	1.364	653	711
Baten	38	5	5	27	22
Wonen en bouwen					
Lasten	1.780	1.478	1.944	1.777	167
Baten	882	1.058	908	1.701	794
Saldo	1.999	1.622	2.395	702	1.694
Toevoegingen aan reserve	0	0	0	173	-173
Onttrekkingen aan reserve	523	0	1.139	498	-641
Resultaat na bestemming	1.476	1.622	1.256	376	880

Wonen en bouwen

Omgevingsdienst: uit de eindafrekening van 2025 bleek dat de gemeente ca. 1.000 uren meer had afgenomen dan gepland. Dit leidt tot een nadeel van € 53.000. De extra uren worden enerzijds veroorzaakt door complexere vergunningsverleningstrajecten en meer adviesvragen vanuit lopende ruimtelijke projecten.

Nadeel -53.000

De tarieven voor omgevingsvergunningen worden berekend op basis van het gemiddelde van voorgaande jaren, waarbij grotere bouwprojecten een groter deel van de kosten dragen dan kleinere. In 2025 was het resultaat positief met € 504.000, ondanks dat de uitgaven € 115.000 hoger waren dan verwacht door het wegvallen van een interne verrekening. De opbrengsten waren hoger dan begroot (€ 692.000 extra), vooral door meer grote bouwprojecten dan verwacht. De inkomsten hangen sterk af van het aantal en type aanvragen, waarbij de bouwsom bij grote projecten ook invloed heeft op de leges.

Voordeel 577.000

10. Financieel Vitaal

Wat willen we bereiken

In financieel opzicht zijn we een gezonde gemeente en willen we dit blijven. Dit is belangrijk om onze plannen in de toekomst te kunnen uitvoeren. Onze inkomsten en uitgaven zijn in balans, onze reservepositie is op orde en onze schuldenlast is afgenomen. Deze stevige financiële basis willen we de komende periode behouden. Als een goede rentmeester willen we de beschikbare middelen beheren en benutten. We bouwen daarbij voort op de bestaande ambities. Onze begroting is structureel sluitend.

Onze financiën zijn transparant. We zijn duidelijk over onze inkomsten en uitgaven en we geven inzicht in de financiële mogelijkheden. De financiële risico's zijn toegenomen. De lange termijn effecten van de Coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn onbekend. De inflatie is hoog waardoor de kosten voor producten en diensten sterk stijgen. Verder is er voor gemeenten al een reeks van jaren onzekerheid omtrent de hoogte van de Algemene Uitkering van het gemeentefonds, terwijl er een aantal langjarige maatschappelijke opgaven bij zijn gekomen. Vanaf 2026 ziet ook onze gemeente de Rijksinkomsten fors teruglopen. We stellen de gemeenteraad telkens in staat de verschillende ambities, urgenties en belangen af te wegen en bij tegenvallende inkomsten prioriteiten te stellen binnen het beschikbare financiële kader. Het ambitieniveau waarmee we uitvoering kunnen geven aan grote landelijke opgaven is mede afhankelijk van de budgetten die het rijk hiervoor ter beschikking stelt. Bij een samenloop van initiatieven uit de samenleving die ambtelijke ondersteuning vergen, maken we keuzes, zodat we onze kerntaken kunnen blijven vervullen. We respecteren waar dit kan de al gemaakte afspraken met partijen met wie we samenwerken.

Wat is onze agenda

1. We behouden onze stevige financiële basis

We zijn terughoudend met belastingverhoging.

In 2025 hebben we onze lijn van terughoudendheid met belastingverhoging voortgezet. De lokale heffingen bedroegen € 14,4 miljoen en vormden daarmee een stabiel en beperkt deel van de totale inkomstenstructuur. Er zijn geen substantiële verhogingen in OZB, afvalstoffenheffing of rioolheffing doorgevoerd. Hiermee is onze inzet om lastenstijging voor inwoners te beperken ook in 2025 gerealiseerd.

Onze tarieven voor rioolrecht, afvalstoffenheffing en dergelijke zijn kostendekkend.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt aangegeven dat het uitgangspunt van de gemeente blijft dat tarieven kostendekkend worden vastgesteld; dit sluit aan bij de financiële beleidslijn binnen het programma Financieel Vitaal zoals opgenomen in de begroting 2025.

Bij het bepalen van de tarieven voor begraafrechten houden we rekening met de betaalbaarheid voor onze inwoners.

De betaalbaarheid van de begraafrechten blijft een structureel beleidsuitgangspunt van Zwartewaterland.

Inwoners die moeten rondkomen van een laag inkomen ontvangen kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen.

Zwartewaterland biedt voor inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen aan te vragen. Dit betreft doorgaans belastingen zoals afvalstoffenheffing en rioolheffing. Wij hanteren hierbij inkomens- en vermogensgrenzen, gebaseerd op de bijstandsnorm. De inkomensgrens wordt gekoppeld aan een percentage van 110% van de bijstandsnorm.

We stellen opnieuw middelen beschikbaar voor de leefbaarheidsplannen en inwonersinitiatieven.

In 2025 heeft de gemeente Zwartewaterland opnieuw middelen beschikbaar gesteld voor leefbaarheidsplannen en inwonersinitiatieven. Dit blijkt uit de voortzetting van de campagne "Verrijk je Wijk", waarbij inwoners ideeën kunnen indienen om hun straat, wijk of buitengebied te verbeteren. De gemeente ontving in deze periode tientallen plannen, selecteerde "gouden plannen" en stelde leefbaarheidscheques beschikbaar van € 5.000 tot € 40.000 om deze initiatieven te realiseren. [zwartewaterland.nl]

Daarnaast toont het overzicht van inwonersinitiatieven dat ook in 2025 meerdere projecten zijn gestart, gepland of afgerond. Hiermee bevestigt Zwartewaterland dat zij inwonersinitiatieven actief blijft ondersteunen en structureel middelen inzet voor het versterken van de leefbaarheid in alle kernen.

De ontwikkeling van de inkomsten van het Rijk volgen we nauwgezet. Indien tegenvallende inkomsten nopen tot het bijstellen van onze ambities, treden we hierover tijdig in overleg met de raad.

We volgen de ontwikkeling van de Rijksinkomsten nauwgezet, aangezien de algemene uitkering met €45,1 miljoen onze grootste inkomstenbron vormt. Eventuele afwijkingen in de bekostiging verwerken we binnen onze Planning & Control-cyclus, zodat we tijdig kunnen bijsturen. Wanneer tegenvallende Rijksinkomsten aanleiding geven om ambities aan te passen, gaan we hierover tijdig in overleg met de raad.

In onder andere VNG-verband dringen wij aan op een stabiele ontwikkeling van de inkomsten van het Rijk, passend bij onze taken en bijdragen die we leveren aan overheidsbrede opgaven.

De afhankelijkheid van Zwartewaterland van Rijksinkomsten blijft groot: in 2025 bedraagt de algemene uitkering vanuit het Rijk €45,1 miljoen en vormt daarmee de grootste inkomstenbron van de gemeente. Dit onderstreept het belang van een stabiele en voorspelbare rijksfinanciering, passend bij de gemeentelijke taken en opgaven.

We zijn attent op het verkrijgen van cofinanciering als we hierdoor meer armslag krijgen bij het uitvoeren van onze lokale plannen en projecten.

De gemeente organiseerde in 2025 een subsidiemarkt waar organisaties zoals de Provincie Overijssel, LEADER en Wetland Wonen aanwezig waren om inwoners, verenigingen en organisaties te informeren over beschikbare subsidies, vaak inclusief cofinanciering. Hierdoor waren middelen beschikbaar voor lokale projecten. Dit zijn projecten als duurzaamheid, vitale kernen, leefomgeving en sociale initiatieven.

Indicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	Jaar	Indicator	Verplicht
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	x 1.000 euro	2025	333	Ja
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	2025	848	Ja
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2025	933	Ja
Verhouding inkomsten Rijk t.o.v. % totale inkomsten gemeente		2025	47	Nee

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
10 Financieel Vitaal	2024	2025	2025	2025	2025
Bestuur					
Lasten	128	108	108	119	-11
Baten	0	0	0	0	0

Resultaat rek. baten en lasten					
Lasten	2.586	0	384	0	384
Baten	0	0	0	0	0
Treasury					
Lasten	17	24	30	16	15
Baten	246	244	244	348	104
Overige baten en lasten					
Lasten	345	578	84	801	-717
Baten	93	0	0	765	765
Saldo	2.737	465	363	-177	539
Toevoegingen aan reserve	2.282	0	1.000	1.456	-456
Onttrekkingen aan reserve	181	0	0	57	57
Resultaat na bestemming	4.838	465	1.363	1.222	141

Mutaties reserves

In 2024 is het saldo van het project Bodewes ten onrechte als verlies in het resultaat verwerkt. In 2025 heeft de gemeente echter alsnog een subsidie ontvangen die betrekking heeft op hetzelfde project. Omdat er in 2025 geen bijbehorende kosten meer tegenover staan, leidt deze ontvangst (€ 456.000) in 2025 tot een bate in het resultaat van dit jaar. We storten dit bedrag in de algemene reserve.

Nadeel -456.000

In 2025 is een incidentele last van € 136.000 verantwoord die voortvloeit uit het afboeken van activa die niet langer in eigendom van de gemeente bleken te zijn. Deze afboeking is het resultaat van een uitgebreide controle van de activastaat, waarbij de registratie van materiële vaste activa is getoetst aan de feitelijke eigendomssituatie en fysieke aanwezigheid. Een deel hiervan (€ 57.000) verrekenen we met de reserve grondexploitaties omdat de verkoopopbrengst van een kavel hier destijds aan is toegevoegd.

Voordeel 57.000

Resultaat rek. baten en lasten

Er is sprake van een incidenteel voordeel doordat zowel een positief saldo uit de decembercirculaire 2025 en het positieve saldo uit de zomernota 2025 zijn vrijgevallen. Het saldo uit de zomernota is als stelpost achter de hand gehouden voor incidentele, niet voorziene uitgaven maar is niet ingezet.

Voordeel 384.000

Treasury

In 2025 is een meeropbrengst aan dividend van € 46.000 gerealiseerd uit de deelnemingen Enexis Holding N.V. en Wadinko N.V.. Deze hogere opbrengst komt voort uit recente financiële resultaten van de ondernemingen en de door hen vastgestelde dividenduitkeringen over het voorafgaande boekjaar.

Voordeel 46.000

Overige baten en lasten

Ophoging voorziening verlofsparen: De voorziening verlofsparen is in het verslagjaar opgehoogd met € 434.000. Deels op basis van de toename van het saldo uren. En deels op basis van een herberekening van het tarief per uur waarmee de opgebouwde verlofsaldo's worden gewaardeerd. Naast de reeds gehanteerde opslag voor het Individueel Keuzebudget (IKB) is voortaan ook een opslag voor werkgeverslasten (sociale lasten) toegepast. Hiermee sluiten we aan bij de feitelijke kostprijs van toekomstige opname of uitbetaling van gespaard verlof.

Nadeel -434.000

<p>BTW en BCF suppleties: Er is sprake van een incidentele last van € 75.000 als gevolg van de afwikkeling van btw-suppleties binnen het BCF (BTW-compensatiefonds) en de BTW. Deze suppleties volgen uit een integrale fiscale controle over de jaren 2019–2022, uitgevoerd door een extern belastingadviseur. Bij de integrale controle zijn de gemeentelijke btw-posities opnieuw beoordeeld, waaronder de toepassing van het BCF, de kwalificatie van prestaties, de verdeling van btw tussen compensabel, aftrekbaar en niet-aftrekbaar, en de administratieve verwerking van btw-bedragen in de financiële administratie. Daarbij zijn correcties vastgesteld die over meerdere jaren effect hebben op de af te dragen of te compenseren btw.</p>	Nadeel -75.000
<p>In 2025 is een incidentele last van € 136.000 verantwoord die voortvloeit uit het afboeken van activa die niet langer in eigendom van de gemeente bleken te zijn. Deze afboeking is het resultaat van een uitgebreide controle van de activastaat, waarbij de registratie van materiële vaste activa is getoetst aan de feitelijke eigendomssituatie en fysieke aanwezigheid. Een deel hiervan (€ 57.000) verrekenen we met de reserve grondexploitaties omdat de verkoopopbrengst van een kavel hier destijds aan is toegevoegd.</p>	Nadeel -136.000
<p>Een incidenteel nadeel van € 59.800 is ontstaan als gevolg van het afboeken van voorboekingen uit voorgaande jaren. Bij het opschonen en actualiseren van de financiële administratie is geconstateerd dat een aantal openstaande voorboekingen niet langer betrekking had op bestaande verplichtingen, projecten of werkzaamheden. De betreffende posten voldeden daarmee niet langer aan de criteria voor schulden of nog te betalen lasten.</p>	Nadeel -59.800
<p>In het verslagjaar is een incidenteel voordeel van € 191.000 verantwoord als gevolg van de vrijval van eerder ontvangen subsidiegelden waarvoor geen uitgaven meer zullen worden gedaan en die, conform de subsidievoorwaarden, niet hoeven te worden terugbetaald.</p>	Voordeel 191.000
<p>In 2024 is het saldo van het project Bodewes ten onrechte als verlies in het resultaat verwerkt. In 2025 heeft de gemeente echter alsnog een subsidie ontvangen die betrekking heeft op ditzelfde project. Omdat er in 2025 geen bijbehorende kosten meer tegenover staan, leidt deze ontvangst (€ 456.000) in 2025 tot een bate in het resultaat van dit jaar. We storten dit bedrag in de algemene reserve.</p>	Voordeel 456.000
<p>Er is een incidentele vrijval ontstaan van de stelpost prijsindexatie van € 28.000. Deze stelpost was opgenomen om eventuele loon- en prijsstijgingen binnen het jaar op te vangen op basis van een voorzichtige raming. Na afronding van de realisatie is gebleken dat de werkelijke indexaties lager uitvielen dan geraamd of in sommige onderdelen niet hoefden te worden benut. Hierdoor valt het resterende deel van de stelpost vrij ten gunste van het resultaat.</p>	Voordeel 28.000
<p>In 2024 is tegen een verleende vergunning inzake de Meente een zienswijze ingediend. De rechter heeft vastgesteld dat de gemeente in gebreke is gebleven, waarna herstel van het besluit noodzakelijk was. De daarmee samenhangende herstelkosten hadden verantwoord moeten worden onder vergunningverlening in 2024 in plaats van als te verhalen kosten in de anterieure overeenkomst. Dit wordt in 2025 gecorrigeerd, waardoor deze lasten nu ten laste van de algemene baten en lasten zijn gebracht.</p>	Nadeel -43.000

11. Dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
11 Dekkingsmiddelen	2024	2025	2025	2025	2025
Treasury					
Lasten	322	76	-160	250	-410
Baten	307	74	99	267	168
OZB Woningen					
Lasten	183	224	200	189	11
Baten	2.575	2.639	2.678	2.676	-1
OZB niet-woningen					
Lasten	216	230	206	222	-16
Baten	3.465	3.609	3.866	3.867	1
Belastingen overig					
Lasten	67	86	88	73	15
Baten	91	80	80	87	6
Alg.uitkering + uitk.gem.fonds					
Lasten	0	70	70	0	70
Baten	44.781	45.064	48.025	47.800	-225
Economische ontwikkeling					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	22	25	25	22	-3
Economische promotie					
Lasten	4	10	10	5	5
Baten	111	107	107	118	12
Riolering					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	3.496	3.603	3.524	3.855	332
Afval					
Lasten	1	3	4	1	3
Baten	2.009	2.140	2.140	2.150	10
Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	434	507	507	539	32
Saldo	-56.498	-57.149	-60.633	-60.644	10
Toevoegingen aan reserve	0	0	1.457	1.457	0
Onttrekkingen aan reserve	70	0	925	925	0
Resultaat na bestemming	-56.568	-57.149	-60.101	-60.111	10

Treasury

Het rentevoordeel in 2025 wordt verklaard door enerzijds de vrijval van begrote rentelasten, omdat geplande langlopende leningen niet zijn afgesloten (door o.a. vertraging en uitstel van geplande investeringen) en anderzijds de ontvangen rente uit schatkistbankieren. Beide factoren samen leiden tot een incidenteel positief resultaat van € 239.000.

Voordeel 239.000

Alg.uitkering + uitk.gem.fonds

In 2025 zijn door het Rijk de definitieve afrekeningen van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds over de jaren 2023 en 2024 verwerkt. Deze afrekeningen wijken af van de voorlopige uitkeringen en leiden tot een incidenteel financieel effect van € 225.000 nadelig in het huidige verslagjaar.

Nadeel -225.000

Een incidenteel voordeel van € 70.000 is ontstaan door de vrijval van taakmutaties uit de Algemene Uitkering (AU). Deze middelen waren in de begroting opgenomen, maar zijn in de gemeentelijke uitvoering nog niet volledig ingezet.

Voordeel 70.000

12. Overhead

Wat heeft het gekost

(€ x1.000)	Rekening	Primaire begroting	Begroting	Rekening	Afwijking
12 Overhead	2024	2025	2025	2025	2025
Overhead					
Lasten	11.996	11.848	12.467	12.222	244
Baten	845	420	405	833	428
Saldo	11.152	11.428	12.062	11.390	672
Toevoegingen aan reserve	41	41	41	201	-160
Onttrekkingen aan reserve	565	401	812	942	130
Resultaat na bestemming	10.627	11.068	11.290	10.648	642

Overhead

Informatisering: In 2025 is ons nieuwe zaakstelsel aanbesteed. Dit hebben we samen met gemeente Dalfsen en gemeente Westerveld gedaan. SSC ONS heeft de projectleider van de aanbesteding bereid gevonden om bij de drie gemeenten tevens de implementatie van het nieuwe stelsel te begeleiden. De bijbehorende inhuurkosten zijn met een verdeelsleutel over de drie partijen verdeeld. De nieuwe inrichting van zaakgericht werken binnen ZWL vraagt om voorziene maar af en toe ook om onvoorziene extra investeringen. Zo maken, naast het nieuw aangeschafte zaakstelsel, een aantal andere nieuwe applicaties onderdeel uit van de inrichting. Koppelingen, datamutaties, consultancy, beheerondersteuning etc. blijken soms gaandeweg voorwaardelijk voor de juiste inrichtingsoplossing. Ondanks de extra gemaakte kosten zien we een voordeel van € 37.000 op het budget informatisering doordat het, vanuit de stapel digitale agenda, overgehevelde budget voor deze uitgaven niet volledig nodig bleek.

Voordeel 37.000

Doorbelasting overhead: Een meeropbrengst is gerealiseerd door een hogere doorbelasting van overheadkosten als gevolg van meer projectinzet van personeel (de raming was voorzichtig) en hogere doorbelastingstarieven door actualisatie van de overhead. Dit leidt tot een incidenteel positief resultaat in de exploitatie van € 310.000, terwijl de kosten worden toegerekend aan projecten of GREX-activiteiten waarvoor ze bedoeld zijn.

Voordeel 310.000

SSC Ons: Het incidentele voordelige resultaat van € 85.000 op de bijdrage aan SSC Ons wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten dan begroot. Dit komt door gerealiseerde contractbesparingen en het uitstellen van de SOC-aanbesteding, waardoor kosten doorschuiven naar 2026. De geraamde uitgaven voor standaardisatie en efficiënter capaciteitsmanagement zijn nog niet volledig gerealiseerd.

Voordeel 85.000

Digitale communicatie (website): We hebben de gemeentelijke website doorontwikkeld. Het hiervoor beschikbaar gestelde budget is in 2025 niet volledig ingezet. De afronding vindt plaats in het eerste kwartaal van 2026. Het nog beschikbare en benodigde bedrag vragen we via resultaatbestemming aan voor de inzet in 2026.

Voordeel 70.000

De arbo-kosten zijn € 16.000 hoger uitgevallen dan begroot door een toename van arbeidsgeneeskundige onderzoeken, extra inzet van de arbo-arts en re-integratietrajecten. Deze extra uitgaven hangen samen met wettelijke verplichtingen en een stijging in complexe verzuimcasuïstiek.

Nadeel -16.000

Organisatieontwikkeling: Binnen het programma organisatieontwikkeling is uitvoering gegeven aan de visie langs 4 sporen: dienstverlening volgens ID-bewijs, een goede informatievoorziening, meer eenheid in leiderschap en sturing vanuit ID-bewijs, goede ambtelijk bestuurlijke samenwerking en de juiste mensen binnenhouden, binnenhalen en ontwikkelkansen bieden. Het hiervoor door de raad beschikbaar gestelde programmabudget (€ 360.000 per jaar voor de jaren 2024-2026) is in 2025 niet volledig ingezet omdat een deel van de activiteiten doorloopt naar 2026. Een greep van de activiteiten die zijn uitgevoerd, zijn: trainingen opgavegericht werken, doorlopen leiderschapstraject hulpstructuur, teamontwikkelpennen cyclus opzetten, verbeteren dienstverlening waaronder website en behandeling complexe casuïstiek, aanbesteding nieuw zaaksysteem en het in kaart brengen van ons applicatielandschap en de processen. We zien dat de organisatieontwikkeling effect heeft, zowel in de dienstverleningsonderzoeken als in de medewerkerstevredenheidsonderzoeken. Het restant budget van € 152.000 nemen we mee naar 2026 via resultaatbestemming.

Voordeel 152.000

Verzekeringen: door grote lopende projecten en grondexploitaties betaalden we in 2025 € 39.000 meer premie voor de bouw- en montageverzekering. Een bedrag van € 22.000 valt in de grondexploitaties en heeft geen gevolgen voor het jaarrekeningresultaat 2025.

Nadeel 17.000

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen inzicht in de diverse lokale heffingen en belastingen en in de lokale lastendruk.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van deze heffingen en belastingen gebeurt via verordeningen die door de gemeenteraad worden vastgesteld. Een transparante kosten onderbouwing is onderdeel van het vaststellen van de verordeningen.

De lokale heffingen zijn essentieel voor de financiering van gemeentelijke taken en vormen een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

Begripsbepaling

De lokale heffingen kunnen worden ingedeeld in algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies (leges):

1. Algemene belastingen: Deze belastingen dragen bij aan de algemene middelen van de gemeente en kunnen voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Voorbeelden zijn de onroerende-zaakbelastingen, hondenbelastingen, forensenbelasting, (water)toeristenbelasting en precariobelasting
2. Bestemmingsbelastingen: De opbrengsten van deze belastingen zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang, zoals afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemeente mag niet meer heffen dan de kosten die zij maakt voor de betreffende taak of voorziening
3. Retributies (leges): Deze worden geheven voor specifieke diensten die de gemeente verleent en die een individueel voordeel opleveren, zoals het aanvragen van een paspoort of vergunning. Voor een aantal leges (bijvoorbeeld paspoort) wordt een maximum tarief landelijk vastgesteld. Andere voorbeelden zijn marktgeden, havengelden en begraafrechten. Retributies mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn

Beleidsuitgangspunten

Het beleid voor de lokale heffingen is conform de uitgangspunten zoals vastgesteld door de gemeenteraad.

- De dienstverlening van de gemeente (onder andere leges) is voor zover mogelijk kostendekkend
- Een reële structurele begroting van de baten en lasten van het betreffende legesonderdeel is daarvoor nodig. Daarom wordt jaarlijks bij het opstellen van de nieuwe begroting een toets gedaan of de begroting moet worden bijgesteld
- Structurele uitgaven zijn gedekt door structurele middelen
- We betrachten terughoudendheid bij belastingverhoging. De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie

Voor de begroting van 2025 zijn door de raad de volgende (aanvullende) besluiten genomen:

- Conform de besluitvorming bij de behandeling van de Kadernota 2025 zijn de OZB tarieven met 2,8% verhoogd
- 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk maximum vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd
- Het vastrecht voor de afvalstoffenheffing wordt verhoogd van € 198,00 naar € 211,00 per huishouden

- Het tarief voor de rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden wordt verhoogd met 10% van € 314,00 naar € 335,00 en voor een eenpersoonshuishouden van € 258,00 naar € 275,00

Bij de betreffende onderdelen in de paragraaf lichten we dit verder toe.

De tarieven voor gemeentelijke belastingen en heffingen worden ieder jaar door de gemeenteraad in verordeningen vastgesteld. Op basis van het raadsbesluit van 14 november 2024 zijn de tarieven voor 2025 vastgesteld.

Uitgangspunt voor de berekening van de tarieven onroerende zaakbelastingen is dat de gemiddelde waarde schommelingen (WOZ-waarden) worden geneutraliseerd in de tarieven. Naast de indexering van 2,8% is bij de vaststelling van de tarieven voor 2025 rekening gehouden met een gemiddelde waardeverhoging van 5,50% voor woningen. Voor de niet-woningen (bedrijven) is rekening gehouden met een gemiddelde waardeverhoging van 1,85%. Dit betekent dat de te betalen onroerende zaakbelasting bij een gemiddelde stijging van de WOZ-waarde (waardeontwikkeling) van een perceel met 2,8% (indexering tarief) is verhoogd t.o.v. 2024.

In 2025 is het beleid conform de vaststelling uitgevoerd.

Woonlastenontwikkeling

Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de woonlasten voor een gemiddeld huishouden in onze gemeente:

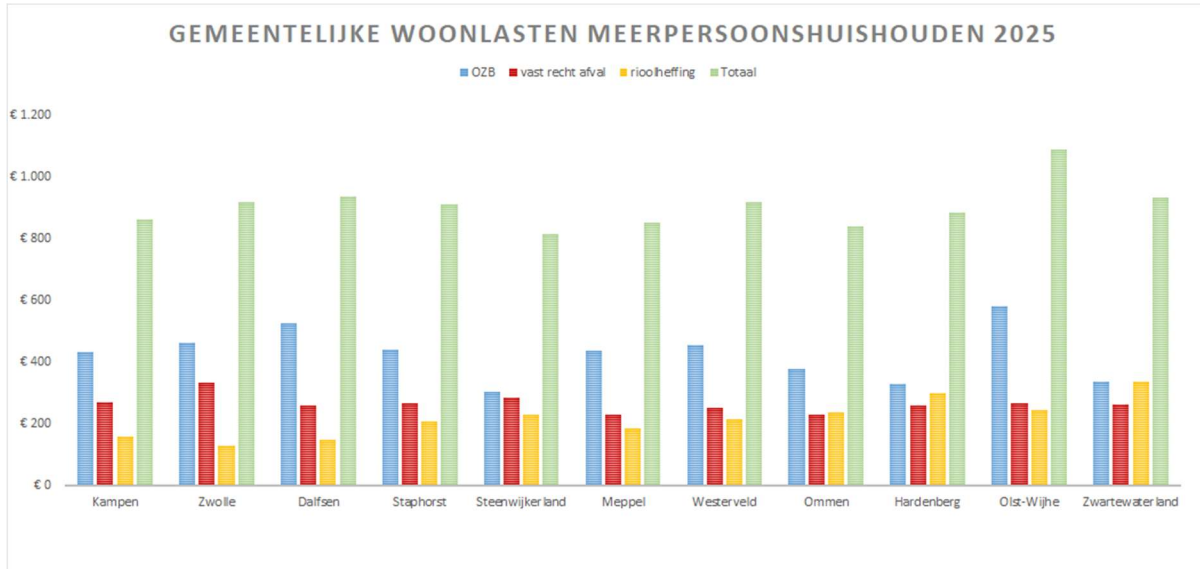
Bedragen in €	2024	2025	Stijging tarief €	Stijging %
Koopwoning meerpersoonshuishouden	358.000 (5,38% waardeverhoging)	378.000 (5,50% waardeverhoging)		
OZB Eigenaar woning	325	334	9	
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	314	335	21	
Afvalstoffenheffing vastrecht	198	211	13	
Totaal*	837	880	43	105,18%
Koopwoning eenpersoonshuishouden				
OZB Eigenaar woning	325	334	9	
Rioolheffing eenpersoonshuishouden	258	275	17	
Afvalstoffenheffing vastrecht	198	211	13	
Totaal*	780	820	39	105,13%
Huurwoning meerpersoonshuishouden				
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	314	335	21	
Afvalstoffenheffing vastrecht	198	211	13	
Totaal*	512	546	34	106,64%
Huurwoning eenpersoonshuishouden				
Rioolheffing eenpersoonshuishouden	258	275	17	
Afvalstoffenheffing vastrecht	198	211	13	
Totaal*	456	486	30	106,58%

* woonlasten exclusief variabele aanbiedingen afval

Gemeentelijke woonlasten regio-gemeenten

In onderstaande grafiek geven wij u inzicht in de gemeentelijke woonlasten (van een meerpersoonshuishoudens met een koopwoning) van regio gemeenten.

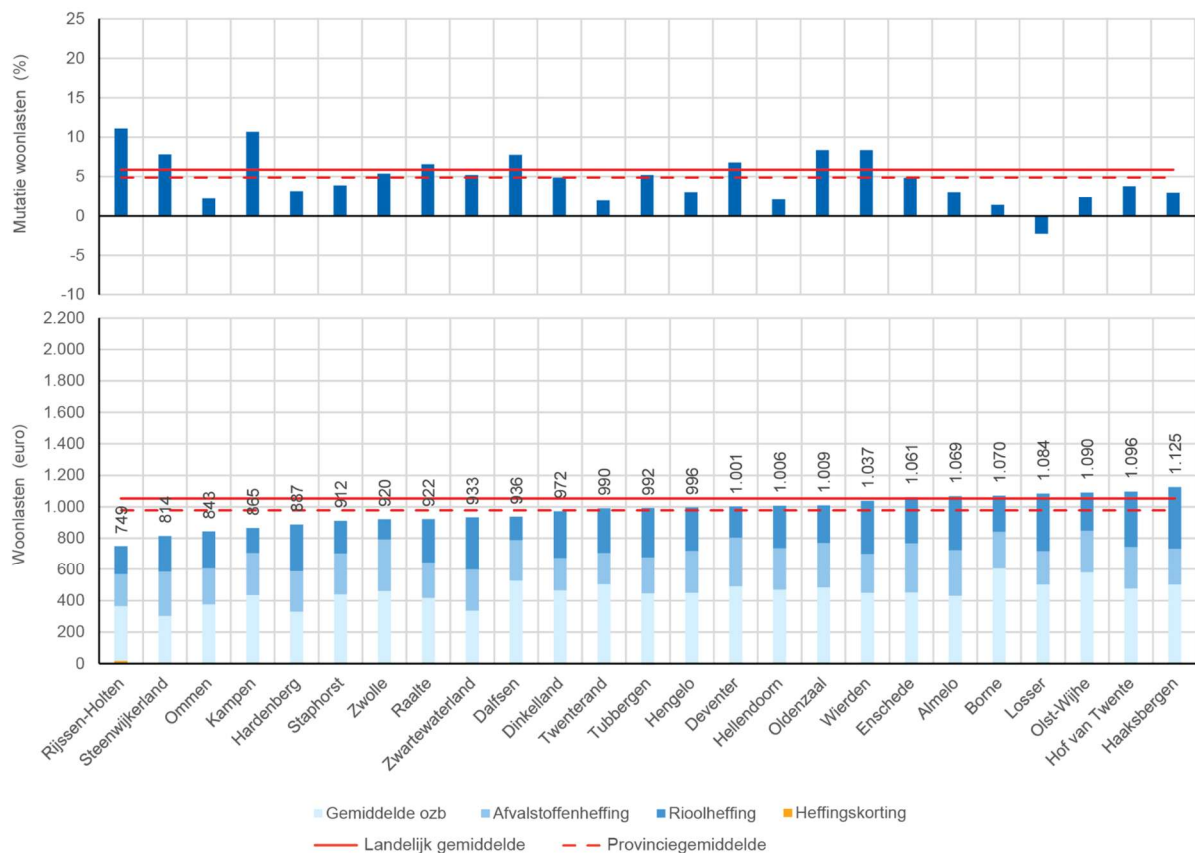
Er is rekening gehouden met de gemiddelde WOZ-waarde van de desbetreffende gemeente, het vastrecht afvalstoffenheffing (inclusief een gemiddeld aantal ledigingen) en de rioolheffing.

Benchmark woonlasten Overijssel 2025

(bron: COELO Atlas Lokale Heffingen 2025)

Benchmark woonlasten Overijssel 2025

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB. Onze gemeente hanteert als kwijtscheldingsnorm het wettelijk maximum, te weten 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Voor de afvalstoffenheffing wordt beperkte kwijtschelding (vastrecht volledig en een beperkt aantal ledigingen) verleend. Ook minima worden op deze manier geprikkeld om zorgvuldig met het scheiden van huishoudelijke afvalstoffen om te gaan. Het maximaal kwijt te schelden bedrag is zodanig vastgesteld dat dit bij 'normaal' afvalgedrag toereikend is.

Voor kwijtschelding bestaat een automatische procedure op basis van gegevens van de belastingdienst, het UWV en het RDW. Hiermee wordt de rechtmatigheid van eventuele kwijtschelding getoetst. Het Bureau InformatieDiensten Nederland (BIDN) levert deze gegevens aan de gemeente aan.

Daarnaast is er een reguliere aanvraagprocedure kwijtschelding voor inwoners die in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Uitkeringsgerechtigden Participatiewet komen meestal in aanmerking voor kwijtschelding. Zij kunnen afgewezen worden voor kwijtschelding omdat ze boven de vermogensgrens zitten. Personen met een uitkering vanuit de Participatiewet mogen meer vermogen hebben dan wanneer men kwijtschelding aanvraagt. In 2025 hebben we in samenwerking met de uitkeringsadministratie gekeken of alle personen die een uitkering van de gemeente krijgen ook kwijtschelding aangevraagd hebben.

We zien dat er in 2025 minder aanvragen zijn ingediend dan in 2024. Er zijn minder aanvragen toegewezen, maar het bedrag aan kwijtschelding is nagenoeg gelijk.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal aanvragen	436	497	467	262	277
Aantal toegewezen	286	273	260	213	210
Bedrag kwijtschelding in euro's	€ 113.522	€ 98.954	€ 92.896	€ 99.918	€ 99.856

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Leges burgerzaken

Voor een aantal leges geldt dat uitsluitend bij wet- en regelgeving vastgestelde bedragen in rekening kunnen worden gebracht. De Rijksoverheid stelt onder andere (maximum) tarieven vast voor reisdocumenten en rijbewijzen. Daarnaast mogen er geen kosten in rekening worden gebracht voor het opmaken van akten van overlijden, geboorten en erkenning. Ook het tarief voor het afgeven van een uittreksel Burgerlijke Stand wordt vastgesteld door de Rijksoverheid.

Verder moeten gemeenten op twee momenten per week de gelegenheid bieden voor een kosteloze huwelijksvoltrekking.

De leges burgerzaken zijn om deze redenen niet kostendekkend. Op begrotingsbasis is de kostendekkendheid berekend op 63%. De werkelijke kostendekkendheid is 66% in 2025.

Kostendekkendheid burgerzaken 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	499		498		1	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen						
Overhead inclusief (omslag)rente	222		222		-	
BTW	19		25		-6	
Opbrengst heffingen		-468		-495		27
Totaal	740	-468	745	-495	-5	27
Resultaat		-272		-250		22
Dekking		63%		66%		

* bedragen in € x 1.000

Leges omgevingsvergunningen

Voor de berekening van de tarieven en de opbrengsten met betrekking tot de kostendekkendheid maken we gebruik van gewogen gemiddelden over de voorgaande jaren. Het legestartief is gebaseerd op de gemiddelde inzet van ambtelijke capaciteit en overige kosten.

Bij het bepalen van de tarieven wordt het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" gehanteerd. Dit betekent dat de meeste kosten worden gedekt door de legesopbrengsten van een aantal grote(re) bouwwerken. De kleinere bouwwerken dragen minder bij in de totale legesopbrengst. Deze methode leidt er wel toe dat een groter aantal aanvragen voor grote(re) bouwwerken, verhoudingsgewijs een grote impact heeft op de inkomsten en het % kostendekkendheid. Uiteraard wordt bij het opstellen van de begroting een zo reëel mogelijke inschatting van het aantal aanvragen gemaakt binnen de afzonderlijke categorieën.

Het resultaat van de omgevingsvergunningen 2025 bedroeg € 504.000 positief.

De totale uitgaven lagen € 115.000 hoger dan begroot, voornamelijk doordat er een interne verrekening binnen het taakveld niet heeft plaats gevonden (€ 150.000). Bij het opstellen van de begroting 2025 werd er vanuit gegaan dat een deel van de ambtelijke kosten gedekt kon worden uit het budget voor de invoering van de Omgevingswet. In 2025 heeft er een analyse plaatsgevonden van de processen en de bijbehorende leges. Hieruit bleek dat de interne verrekening niet nodig was en dus ook niet heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit onderzoek is bij het opstellen van de begroting 2026 de interne verrekening dan ook komen te vervallen.

Tegenover de hogere uitgaven staan hogere opbrengsten van € 692.000. Deze extra opbrengst is gerealiseerd door een klein aantal grote bouwprojecten (met een bouwsom vanaf € 1 mln. of hoger). Bij het opstellen van de begroting was de verwachting dat er 10 van dergelijke bouwprojecten zouden zijn met een legesopbrengst van ca. € 317.000. Het werkelijke aantal aanvragen in deze categorie was 14 met een totale legesopbrengst van ca. 1 mln. Het verschil tussen de begrote en werkelijke

opbrengsten komt mede doordat de leges in deze categorie deels gebaseerd zijn op de hoogte van de bouwsom.

De opbrengsten van de omgevingsvergunningen zijn sterk afhankelijk van het daadwerkelijke aantal aanvragen en het type aanvragen. Bij grotere bouwprojecten heeft de bouwsom ook invloed op de leges.

Kostendekkendheid omgevingsvergunningen 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	623		594		29	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-150		-		-150	
Overhead inclusief (omslag)rente	491		491		-	
BTW	18		11		6	
Opbrengst heffingen		-908		-1.600		692
Totaal	981	-908	1.096	-1.600	-115	692
Resultaat	-74		504		577	
Dekking	92%		146%			

*bedragen in € x 1.000

Marktgelden

Marktgelden is een bestemmingsheffing. De inkomsten van de marktgelden moeten gebruikt worden om de uitgaven te bekostigen. Op begrotingsbasis is de kostendekkendheid berekend op 49%. De werkelijke kostendekkendheid van marktgelden is 39% in 2025

De werkelijke opbrengsten van marktgelden van de weekmarkt in 2025 bedragen € 17.000 ten opzichte van een geraamde opbrengst van € 22.000. Met name op de weekmarkten in Zwartsluis maar ook in Hasselt zien we een terugloop van het aantal marktlieden.

Kostendekkendheid marktgelden 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld (en) inclusief (omslag)rente	41		43		-2	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-12		-13		1	
Overhead inclusief (omslag)rente	24		24		-	
BTW	2		3		-0	
Opbrengst heffingen		-28		-23		-5
Totaal	56	-28	58	-23	-2	-5
Resultaat	-28		-35		-7	
Dekking	49%		39%			

*bedragen in € x 1.000

Havengelden

Havengelden is een bestemmingsheffing. De inkomsten van de havengelden moeten gebruikt worden om de uitgaven te bekostigen.

De opbrengsten economische havens zijn begroot op € 151.000. In 2025 is in werkelijkheid € 26.000 meer havengeld ontvangen dan is begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van de vele zandtransporten via de industriehavens in Genemuiden t.b.v. ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente in Genemuiden. In 2025 betreft dat vooral het bouwrijp maken van Zevenhont Oost.

De opbrengsten recreatieve havens zijn begroot op € 119.000. In 2025 is in werkelijkheid € 20.000 meer havengeld ontvangen dan is begroot. In 2025 zijn zowel in Genemuiden als in Hasselt meer passanten in de havens geweest dan begroot.

Op begrotingsbasis is de kostendekkendheid berekend op 88%. De werkelijke kostendekkendheid van havengelden is 105% in 2025. Het betreft echter voor het grootste deel incidentele effecten die de kostendekkendheid beïnvloeden.

Kostendekkendheid havengelden 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	250		245		5	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-25		-33		8	
Overhead inclusief (omslag)rente	63		63		-	
BTW	23		30		-6	
Opbrengst heffingen		-275		-322		47
Totaal	312	-275	306	-322	6	47
Resultaat	-37		17		53	
Dekking	88%		105%			

*bedragen in € x 1.000

Begraafrechten

Begraafrechten is een bestemmingsheffing. De inkomsten van de begraafrechten moeten gebruikt worden om de uitgaven te bekostigen.

In 2025 is er een meeropbrengst voor begraven van € 32.000 gerealiseerd. De werkelijke kosten zijn € 41.000 minder dan de begrote kosten.

Op begrotingsbasis is de kostendekkendheid berekend op 96%. De werkelijke kostendekkendheid voor begraafrechten is 110% in 2025.

Kostendekkendheid begraafrechten 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	441		400		41	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-30		-30		-	
Overhead inclusief (omslag)rente	121		121		-	
BTW						
Opbrengst heffingen		-507		-539		32
Totaal	531	-507	490	-529	41	32
Resultaat	-24		49		73	
Dekking	96%		110%			

* bedragen in € x 1.000

Afvalstoffenheffing

Afval vormt financieel een gesloten systeem: alle kosten moeten worden gedekt door de inkomsten uit de afvalstoffenheffing of andere opbrengsten binnen dit taakveld. Eventuele overschotten of tekorten aan het einde van het jaar worden verrekend met de [voorziening Afval](#).

Bij het opstellen van de begroting 2025 waren we genoodzaakt het vaste tarief van de afvalstoffenheffing te verhogen naar € 211 per huishouden. Deze stijging was noodzakelijk om met name de hogere kosten voor afvalverwerking te kunnen opvangen. Dankzij deze tariefaanpassing kon een sluitende begroting worden opgesteld, zonder dat een toevoeging of onttrekking aan de voorziening nodig leek.

Uit de jaarrekening blijkt echter dat er € 20.000 moet worden onttrokken aan de voorziening. Hoewel de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing € 10.000 hoger uitvielen en de uitvoeringskosten € 9.000 lager waren dan begroot, werd het saldo negatief beïnvloed door lagere inkomsten uit de afzonderlijk

ingezamelde afvalstromen (zoals PMD, GFT en papier). Deze opbrengsten lagen € 39.000 lager dan verwacht.

Bij het opstellen van de begroting is op basis van de destijds beschikbare gegevens een inschatting gemaakt van de vergoeding die wij zouden ontvangen vanuit afzonderlijk ingezamelde afvalstromen. De daadwerkelijke vergoeding wordt echter beïnvloed door verschillende factoren, waaronder de zuiverheid van de stromen, het aantal tonnages en de marktwaarde van de materialen.

Daarnaast heeft er in 2025 een bijstelling plaatsgevonden met betrekking tot het percentage vervuiling van de gescheiden ingezameld GFT. Hierdoor lag het afkeurpercentage hoger dan geraamd. Afgekeurde tonnages worden als restafval verwerkt of leveren een lagere vergoeding op, wat de inkomsten verder heeft gedrukt.

Er vindt overleg plaats tussen inzamelaars en afnemers om vast te stellen of de doorgevoerde bijstelling gerechtvaardigd was. Als dit overleg leidt tot financiële consequenties, dan zullen deze worden verwerkt in de jaarrekening 2026.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	2.001		1.996		5	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-364		-325		-39	
Dividend ROVA	-		-		-	
Overhead inclusief (omslag)rente	117		117		-	
BTW	385		381		4	
Opbrengst heffingen		-2.140		-2.150		10
Totaal	2.140	-2.140	2.170	-2.150	-30	10
Resultaat		0		-20		-20
Bijdrage aan de voorziening (exploitatieresultaat)		0		20		20
Dekking (rekeninghoudend met bijdrage aan voorziening)		100%		100%		

* bedragen in € x 1.000

Rioolheffing

Naast de zorg voor inzameling en transport van afvalwater hebben gemeenten ook een regenwaterzorgplicht en een duidelijke rol als regisseur bij de aanpak van grondwaterproblemen. De kosten die hiervoor worden gemaakt, worden met de rioolheffing verhaald op gebruikers van woningen en niet-woningen. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden is voor 2025 vastgesteld op € 335. Voor een éénpersoonshuishouden bedroeg het tarief € 275. De tarieven voor de overige aansluitingen zijn hiervan afgeleid.

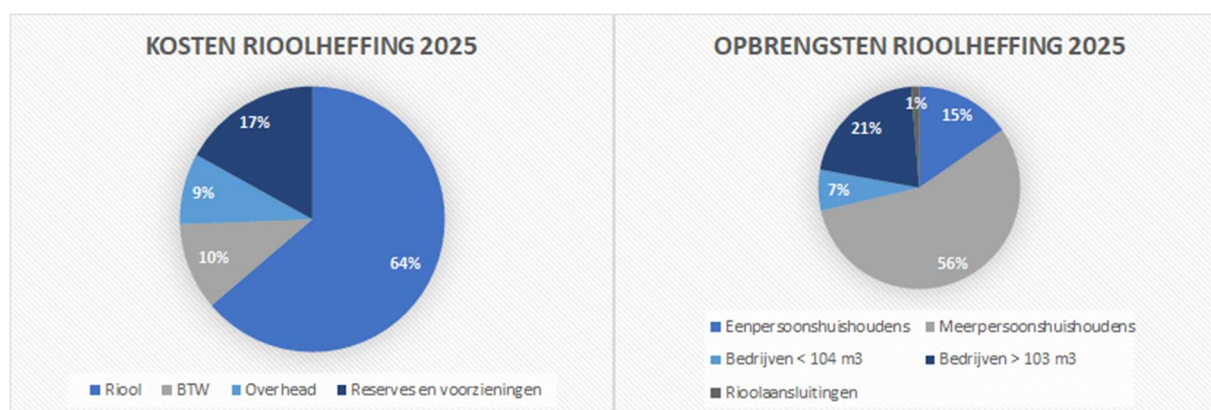
De werkelijke realisatie van baten en lasten van riolering laat zien dat we in 2025 een voordeel realiseren van € 662.000 dat aan de [voorziening riolering](#) wordt toegevoegd. Dit betreft bekleemde middelen. De voorziening wordt in de komende jaren gebruikt om tegenvallers in de exploitatie op te vangen en kan ook de komende jaren ingezet worden om tariefstijgingen te voorkomen of getrappt door te voeren in plaats dat ze in 1 keer in volle omvang moeten worden doorberekend.

Het voordeel van € 662.000 wordt veroorzaakt doordat er in totaal € 367.000 meer aan inkomsten is ontvangen dan begroot. € 313.000 van dit bedrag betreft rioolrechten van bedrijven die worden afgerekend op m³ werkelijk waterverbruik. Deze ontwikkeling zagen we ook al in de jaarrekening 2024 en deze zet zich structureel door. In de begroting 2026 is daarom de verwachte opbrengst rioolrechten van bedrijven opgehoogd. Mede daardoor hoefden de riooltarieven voor 2026 niet te worden verhoogd. De rest van de meerinkomsten wordt voor € 20.000 veroorzaakt door extra rioolrechten voor woningen en € 34.000 extra inkomsten voor leges rioolaansluitingen.

In totaal zijn de kosten van riolering € 295.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat in werkelijkheid minder kapitaallasten en rentekosten zijn doorberekend dan in de begroting zijn opgenomen. Dit wordt veroorzaakt door tempoverschillen tussen de begrote realisatie en afronding van rioolprojecten en de werkelijke realisatie en afronding van projecten. De lagere kapitaallasten in 2025 zijn dan ook een tijdelijk voordeel. Op het moment dat de projecten wel worden afgesloten komen de volledige kapitaallasten van deze investeringen wel in één keer tot uitdrukking in de kosten van de riolering in het desbetreffende jaar. Die kosten kunnen op dat moment weer uit de voorziening worden gedekt zonder dat daarvoor schoksgewijs hele grote tariefsverhogingen hoeven te worden doorgevoerd.

Kostendekkendheid rioolheffing 2025	Begroting		Jaarrekening		Verschil	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	2.746		2.492		225	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-3				-3	
Overhead inclusief (omslag)rente	338		338		-	
BTW	355		415		40	
Opbrengst heffingen		-3.536		-3.907		371
Totaal	3.537	-3.536	3.245	-3.907	292	371
Resultaat				662		663
Bijdrage aan de voorziening (exploitatieresultaat)				-662		-662
Dekking (rekeninghoudend met bijdrage aan voorziening)		100%		100%		

* bedragen in € x 1.000

Risico's bij inzet van heffingen als sturingsinstrument

De gemeente gebruikt lokale heffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffingen, om het gedrag van inwoners en bedrijven te beïnvloeden, bijvoorbeeld om afval te verminderen en waterbewust te gebruiken. Dit brengt risico's met zich mee, zoals onvoorspelbare opbrengsten, financiële onzekerheid, mogelijk ontwijkgedrag en sociale ongelijkheid. Om deze risico's te beperken, stellen we kostendekkende tarieven vast, gebruiken we voorzieningen om schommelingen op te vangen, volgen we de volumes nauwkeurig, informeren we bewoners en handhaven we tegen ongewenst gedrag. Zo blijft het beleid effectief en financieel stabiel.

Ontwikkelingen gemeentelijke belastingen en heffingen

In 2025 werd een opbrengst van € 15.730.842 aan gemeentelijke belastingen en heffingen gerealiseerd.

Gerealiseerde opbrengst gemeentelijke heffingen en belastingen 2025 (bedragen x € 1.000)				Kostendekkendheid	
	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Leges burgerzaken	478	468	495	63%	66%
Leges Omgevingsvergunningen	881	908	1.593	92%	146%
Markten	24	38	33	49%	39%
Havengelden	329	275	322	88%	105%
Grafrechten	434	507	538	96%	110%
Afvalstoffenheffing	2.009	2.140	2.150	Bestemmingsheffingen	
Rioolheffing	3.510	3.524	3.855		
OZB	6.028	6.540	6.538	Algemene dekkingsmiddelen	
Hondenbelasting	59	60	57		
Forensenbelasting	19	14	22		
Toeristenbelasting	92	91	96		
Precariobelasting	32	18	29		
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen 2025	13.895	14.581	15.731		

Paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geven we informatie over:

- ons beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit, het weerstandsvermogen en de risico's
- een overzicht van de risico's
- een berekening van de weerstandscapaciteit
- de verplicht op te nemen kengetallen (de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit)
- een beoordeling van de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Met de informatie in deze paragraaf geven wij uitvoering aan [artikel 11 lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#).

Ons beleid

De *weerstandscapaciteit* is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) omschreven als "de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken".

De beschikbare weerstandscapaciteit berekenen wij op basis van:

- De omvang van de algemene reserve (vrij aanwendbaar gedeelte);
- De omvang van stille reserves (indien aanwezig);
- De ruimte in de structurele begroting;
- De eventueel ongebruikte belastingcapaciteit.

Het uitgangspunt voor ons *weerstandsvermogen* is:

'Wij streven naar weerstandsvermogen dat minimaal gelijk is aan de omvang van de risico's. Daarvoor willen we inzicht in de risico's en de mogelijkheden om de risico's te beheersen. Ook willen we een goede balans tussen de bestuurlijke ambitie en de daarmee gepaard gaande risico's'.

Onze doelstelling is:

- het handhaven van een gezonde financiële positie;
- het voorkomen dat ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk worden bij niet afgedekte risico's.

Een *risico* definiëren wij als: een kans op een gebeurtenis dat een nadelig effect kan hebben op de organisatie, de doelen die zijn gesteld en / of de financiële positie.

Er zijn drie categorieën van risico's:

- Mogelijke financiële tegenvallers die samenhangen met de uitvoering van bepaalde activiteiten. Voorbeelden zijn het ondernemersrisico bij grondexploitaties en het risico op overschrijding van budgetten bij open einde-regelingen.
- Voorzienbare tekorten op reguliere budgetten. De tekorten zijn min of meer duidelijk.
- Zeker waar de tekorten een structureel karakter hebben, heeft het vanuit bedrijfseconomisch oogpunt de voorkeur dit op te lossen binnen de exploitatie.
- (Ongewenste) schommelingen van budgetten, waardoor behoefte ontstaat in egalisatie van jaarlasten. Riolering en wegen zijn hiervan de belangrijkste voorbeelden. Als de noodzakelijke onderhoudslasten structureel in de begroting zijn geraamd is er geen sprake van een risico dat relevant is voor het weerstandsvermogen.

Voor de berekening van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen is alleen de eerste categorie van belang. We houden daarbij rekening met andere mogelijkheden om de gevolgen van risico's op te vangen. We denken dan aan het aanpassingsvermogen van de organisatie, extra inkomsten en de kans dat risico's zich gelijktijdig voordoen.

Beoordeling weerstandsvermogen

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen vergelijken we de beschikbare weerstandscapaciteit met de omvang van het bedrag dat nodig is om de risico's af te dekken.

De weerstandscapaciteit zijn "de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken" ([Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 11.1](#)). De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- De algemene reserve
- De reserve grondexploitatie
- Het rekeningresultaat
- Stille reserves
- De post onvoorzien
- De onbenutte belastingcapaciteit

De aard van de risico's is:

- Politiek
- Economisch
- Milieu
- Juridisch
- Financieel

Beschikbare weerstandscapaciteit

De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2025 is € 40,1 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit om eenmalige gevolgen van risico's op te vangen is:

Beschrijving	Bedrag per 31 december 2025	Toelichting
De algemene reserve	€ 31.586.000	Deze reserve is gevormd uit exploitatieoverschotten en heeft geen specifieke bestemming.
Reserve grondexploitatie	€ 5.212.000	De omvang van deze reserve wordt jaarlijks vastgesteld op basis van het actuele risicoprofiel van de grondexploitaties.
Rekeningresultaat (niet bestemde deel)	€ 2.691.000	Het exploitatieresultaat na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en na aftrek van resultaatbestemmingen.
De stille reserves (activa die tegen een lagere waarde of nul zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn)	€ 1.260.000	De waarde van gemeentelijke gebouwen die niet meer nodig zijn voor de bedrijfsuitoefening (€ 250.000) en de waarde van pachtgronden (€ 1.010.000).
Totaal	€ 40.749.000	

De beschikbare weerstandscapaciteit om structurele gevolgen van risico's op te vangen is:

Beschrijving	Bedrag per 31 december 2025	Toelichting
De ongebruikte belastingcapaciteit	€ 1.183.000	Het positieve verschil in opbrengst tussen de gemeentelijke OZB-tarieven en de OZB-tarieven bij toepassing van artikel 12 van de Gemeentewet.

Het budget voor onvoorzien in de begroting	€ 56.000	Het is verplicht voor onvoorziene uitgaven een (vrij te bepalen) bedrag op te nemen in de begroting. In de meerjarenbegroting is een bedrag opgenomen van € 56.000.
Totaal	€ 1.239.000	

Benodigde weerstandscapaciteit

Risicoprofiel

Wij hebben de mogelijke risico's, inclusief hun oorzaken en gevolgen in beeld gebracht. We hebben 13 risico's met een financieel gevolg. De risico's hebben we ingedeeld. Daarbij zijn we uitgegaan van de mogelijke omvang van een risico en de kans dat een risico zich voordoet. In de figuur ziet u de verdeling van de risico's.

Impact						
Enorm	> 1 miljoen			1	1	1
Substantieel	> 250.000 en < 1 miljoen				2	1
Matig	> 100.000 en < 250.000			2	1	
gering	> 50.000 en < 100.000		1	1		
Minimaal	> 0 en < 50.000	1	1			
	Kans	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Aannemelijk	Waarschijnlijk	Zeer waarschijnlijk
		1	2	3	4	5

De totale omvang van de risico's bedraagt bruto € 9 miljoen. Dit is vergelijkbaar met de vorige risico-inventarisatie (in de begroting 2026).

Voor de berekening van het benodigde weerstandsvermogen houden we rekening met de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en het financieel gevolg van een gebeurtenis (= kans * financieel gevolg). Niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd en in dezelfde omvang voor doen. Het resultaat is, dat met een beschikbare weerstandscapaciteit van € 5,65 miljoen, het voor 90% zeker is dat de risico's zijn afgedekt.

Toelichting risico's

Op de 13 risico's geven we een toelichting. (De kleuren verwijzen naar de figuur hiervoor).

Risico	Toelichting	Bruto Financieel Maximum	Financiële impact	Kans	Netto financieel
Algemene uitkering	De gevolgen van de overgang naar een nieuwe financieringssysteem met ingang van 2026 is nog niet volledig duidelijk. En over de financiering van de Hervormingsagenda is nog veel onzekerheid.	€ 1.500.000	5	4	€ 1.050.000

Dividenduitkeringen	De uitkering van dividenden is afhankelijk van de financiële resultaten van ondernemingen.	€ 330.000	4	2	€ 99.000
Rentelasten	Stijging van de rentepercentages op leningen.	€ 250.000	3	3	€ 125.000
Personeel	Er is krapte op de arbeidsmarkt. Daardoor is het lastig om voldoende en gekwalificeerd personeel te vinden. Daardoor hebben we meer inhuurkosten en is de kans hoog dat wij voor goed en gekwalificeerd personeel meer moeten betalen.	€ 500.000	4	4	€ 350.000
Energielasten	De energieprijzen zijn onstabiel.	€ 500.000	4	4	€ 350.000
Jeugdzorg	De Jeugdwet is een opneinderegeling. Het aantal mensen dat zorg nodig heeft, kan toenemen. Wij hebben de plicht inwoners te ondersteunen. Een overschrijding van het budget in de begroting is geen reden om deze ondersteuning niet te bieden. Als meer zorg nodig is, stijgen de kosten. Wij werken aan maatregelen om de stijging van de kosten te beheersen en zo mogelijk kosten te verlagen.	€ 1.500.000	5	5	€ 1.350.000
Participatiewet	Wij ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden en moet een tekort zelf opvangen.	€ 100.000	4	3	€ 50.000
Wmo	De Wet maatschappelijke ondersteuning is een opneinderegeling. Het aantal mensen dat zorg nodig heeft, kan toenemen. Wij hebben de plicht inwoners te ondersteunen. Een overschrijding van het budget in de begroting is geen reden om deze ondersteuning niet te	€ 300.000	4	4	€ 210.000

	bieden. Als meer zorg nodig is, stijgen de kosten. Wij werken aan maatregelen om de stijging van de kosten te beheersen en zo mogelijk kosten te verlagen.				
Kapitaalgoederen	Openbaar groen: boomziekten (eikenprocessierups, japanse duizendknoop, reuzenbereklauw), droge en natte perioden. Wegen: schade als gevolg van een strenge winter en/of stormschade.	€ 250.000	3	3	€ 125.000
Gewaarborgde geldleningen woningbouw	Via de regelingen Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staat de gemeente voor substantiële bedragen garant. WSW en NHG hebben met het Rijk en de gemeenten (de 'achtervangers') de afspraak dat WSW, indien nodig, kan beschikken over renteloze leningen. De gemeente is achtervang voor 50% van de gewaarborgde geldleningen. Uitgaan van een lening van 5% van de totale waarborgsom, een rentepercentage voor aan te trekken geldleningen van 2,5% en een looptijd van de lening van 10 jaar. De berekening is dan: (€ 19.325.000) *5%* 2,5% *10 jaar.	€ 234.000	3	1	€ 23.400
Informatiesystemen	We werken met waardevolle en privacygevoelige informatie, die steeds meer tijd- en plaats onafhankelijk beschikbaar moet zijn. Daarvoor gebruiken we allerlei systemen. Door maatschappelijke- en technologische ontwikkelingen is het belangrijk de risico's op uitval en van de veiligheid van informatie onder ogen te zien. We zorgen voor bewustwording van de risico's en nemen beheersmaatregelen. Desondanks blijft het risico dat onze systemen uitvallen. Door cybercrime of een technische storing. Als vervanging of herstel van systemen nodig is buiten de reguliere vervangingsperiode zijn extra investeringen nodig. In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen hebben we	€ 3.000.000	5	3	€ 1.500.000

	dit risico voor 50% meegenomen.				
Gegevensbescherming (AVG)	Niet aantoonbaar voldoen aan borging en uitvoering van maatregelen uit AVG. De Autoriteit Persoonsgegevens kan boetes opleggen. In het ergste geval kan er een boete opgelegd worden door de Autoriteit Persoonsgegevens van max 20 miljoen euro.	€ 100.000	2	2	€ 30.000
Grondexploitatie (GREX)	Er zijn 4 verschillende scenario's doorgerekend om te zien welk risico er is en hoeveel geld er eventueel extra nodig is. Met een risico-inschatting is bepaald welk scenario wordt gebruikt voor de berekening van het weerstandsvermogen.	€ 388.000	5	5	€ 388.000
TOTAAL		€ 8.952.000			€ 5.650.400

In deze opsomming van risico's en in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen is geen rekening gehouden met de risico's door:

- Netcongestie (waardoor bedrijven en woningen niet aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnetwerk);
- Stikstofbeleid (waardoor de voortgang van bouwprojecten en het uitvoeren van werken in de openbare ruimte wordt belemmerd);
- De actualisatie van het toekomstscenario voor de zwembaden, die gevolgen kan hebben voor de structurele bijdrage;
- Het aantrekken van leningen. De omvang van de rentekosten wordt bepaald door de omvang van de leningenportefeuille en het rentepercentage. Omdat nog onvoldoende zicht is op het doorgaan van voorgenomen investeringen is nog niet duidelijk wat de werkelijke liquiditeitsbehoefte is. Het rentepercentage van nieuwe leningen is momenteel ruim 3%. Onze huidige leningenportefeuille heeft een gemiddelde rentepercentage < 1%.

De omvang van deze risico's zijn nog moeilijk te bepalen. Bij ontwikkelingen waarin deze risico's van belang zijn, worden de financiële gevolgen zoveel als mogelijk meegenomen.

Conclusie

Het benodigde weerstandsvermogen voor de opvang van de risico's is € 5,65 miljoen.

Per 31 december 2025 is de verwachte omvang van het weerstandsvermogen: € 40,1 miljoen.

In de berekening van de risico's is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. En omdat niet alle risico's zich tegelijk voordoen is de uitkomst van die berekening vermenigvuldigd met 90%. Daarmee hebben we het totale risicobedrag naar beneden bijgesteld.

De raad heeft de ratio voor het weerstandsvermogen vastgesteld op 1,0. Met deze ratio is de gewenste weerstandscapaciteit € 5,65 miljoen.

De werkelijke ratio per 31 december 2025 is:

	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 40,1 miljoen	=	7,1
Ratio weerstandsvermogen	Benodigde weerstandscapaciteit	=	€ 5,65 miljoen	=	
=					

De ruimte tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (€ 40,1 miljoen) en de gewenste weerstandscapaciteit (€ 5,65 miljoen) is per 31 december 2025 € 34,45 miljoen. Met raadsbesluiten zijn ten laste van de algemene reserve kredieten beschikbaar gesteld voor het gemeentehuis en de zwembaden. Het totaalbedrag hiervan is € 7,07 miljoen. De ruimte in de weerstandscapaciteit wordt na verwerking van die besluiten € 27,38 miljoen. De weerstandsratio wordt dan 4,85.

Door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement en de Universiteit Twente is een waarderingstabel opgesteld, die aangeeft hoe de ratio beoordeeld kan worden. Daaruit blijkt dat een ratio van meer dan 2,0 als uitstekend wordt gezien. Zie onderstaande tabel:

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 – 2	Ruim voldoende
1 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Continuïteit

Op basis van:

- de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie
- de huidige weerstandsratio van 7,1
- de verwachte ratio van 4,85
- en het beeld van onze jaarrekening én meerjarenbegroting

zijn wij van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Kengetallen

Door de commissie DEPLA is een aantal kengetallen ontwikkeld, die de raad kunnen helpen in het verkrijgen van inzicht in de gemeentefinanciën. Hieronder noemen wij de kengetallen en de definitie daarvan.

- netto schuldquote inclusief de quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Definitie: De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. In het verlengde hiervan kennen we ook de zogenoemde "Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen". Bij deze specifieke quote wordt er gekeken naar het effect van door de gemeente verstrekte leningen op de schuldenlast van de gemeente.

- solvabiliteitsratio

Definitie: De mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het percentage Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal.

- kengetal grondexploitatie

Definitie: De boekwaarde van de voorraden grond zijn van belang, want deze waarden moeten meerjarig worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio wordt berekend door de boekwaarde van de gronden in exploitatie te delen door de totale baten van de programmabegroting of jaarrekening.

- structurele exploitatieruimte

Definitie: Om een flexibele begroting te kunnen bewerkstelligen is het zinvol de structurele baten hoger te laten zijn dan de structurele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

- belastingcapaciteit

Definitie: De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Dit kengetal wordt berekend door de lokale lasten (OZB/afval/riool) voor een gemiddeld huishouden in de gemeente te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert jaarlijks deze gegevens.

Daarbij wordt een ranglijst aangehouden van gemeenten met de laagste woonlasten in Nederland.

De ranglijst voor eigenaar-bewoner meerpersoonshuishouden geeft de volgende informatie:

Zwartewaterland	2025	2024
Plaats op de ranglijst	64	61
Woonlasten	€ 933	€ 884
Landelijk gemiddelde	€ 1.053	€ 994
Gemiddelde provincie Overijssel	€ 979	€ 934

In onderstaande tabel staan de kengetallen per 31 december 2024, de verwachte kengetallen per 31 december 2025 en de werkelijke kengetallen per 31 december 2025.

De ratio's voor netto schuldquote, solvabiliteit, netto investeringsquote en onbenutte belastingcapaciteit zijn stabiel en in de buurt van het landelijke gemiddelde. Naar onze indruk zijn dit indicatoren die er op wijzen dat onze gemeente financieel gezond is.

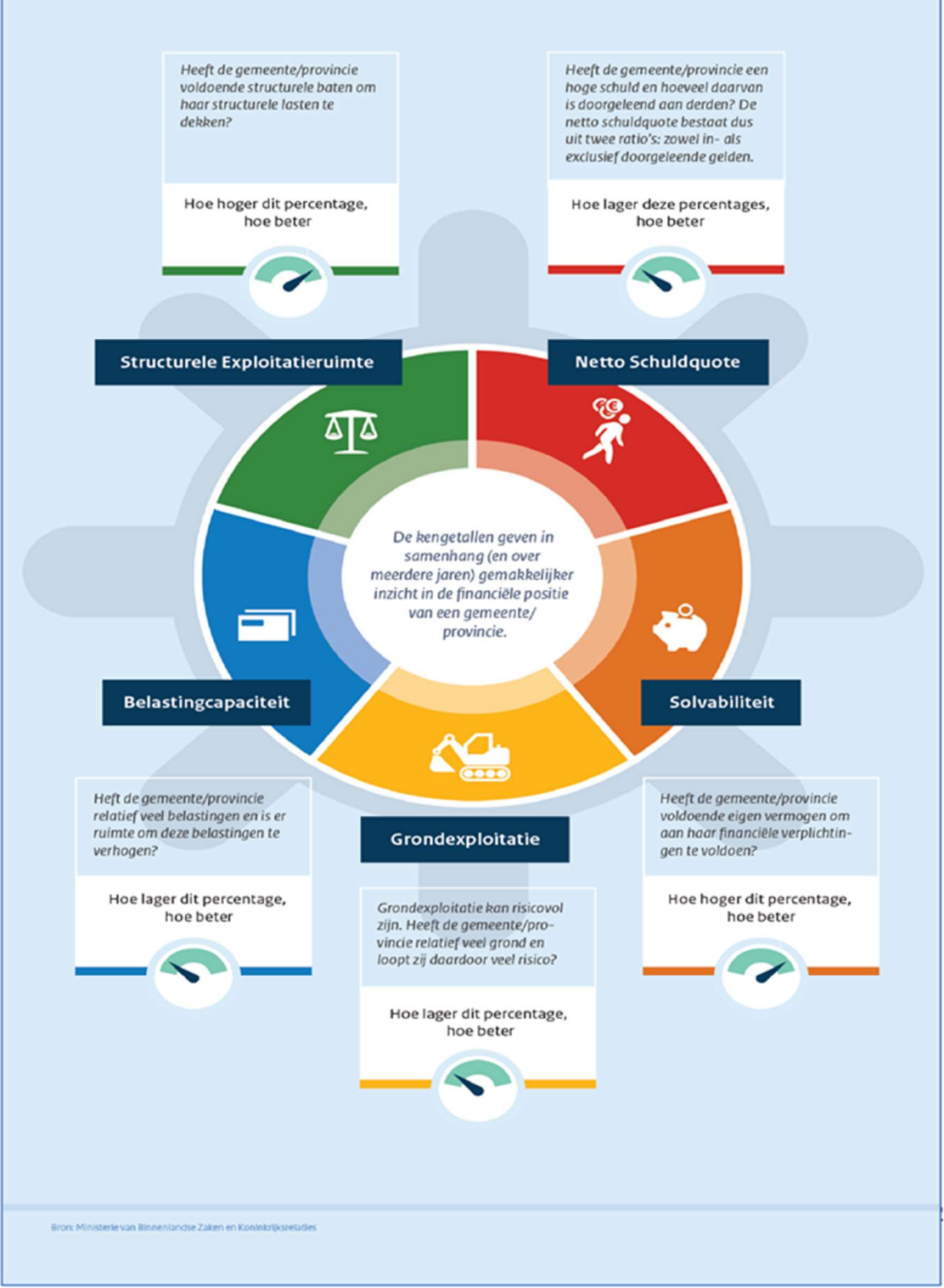
Kengetallen	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2025	2025
1a. Netto schuldquote	49%	47%	38%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	44%	43%	34%
2. Solvabiliteitsratio	44%	45%	47%
3. Grondexploitatie	19%	4%	9%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,3%	-0,1%	2,9%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	89%	89%	88%

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Paragraaf kapitaalgoederen

Inleiding

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid voor het beheer en onderhoud als een dwarsdoorsnede vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp aangegeven. De kapitaalgoederen verdelen we in deze paragraaf onder in de categorieën: wegen, openbare verlichting, kunstwerken, riolering, water, groen (inclusief sportparken), speelterreinen, begraafplaatsen en gemeentelijke gebouwen.

Jaarlijks wordt het Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma is een instrument dat ons goed in staat stelt om het beheer en onderhoud te prioriteren en de beschikbare middelen zo integraal en effectief mogelijk in te zetten.

Bij het beheer van de kapitaalgoederen wordt onderscheid gemaakt tussen 'onderhoud' en 'vervangen'. Onderhoud is nodig om de theoretische levensduur van kapitaalgoederen te halen. Het vervangen is het vernieuwen van een kapitaalgoed.

Uitgangspunten voor investeringen en afschrijvingen investeringen kapitaalgoederen

De gemeente volgt duidelijke regels voor het beheer van materiële vaste activa, zoals wegen, gebouwen en speelterreinen. Onderhoudskosten worden direct geboekt, terwijl investeringen die leiden tot vervanging, renovatie of uitbreiding en een langere levensduur hebben, worden opgenomen als vaste activa. Deze activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs minus afschrijvingen, die lineair plaatsvinden over vastgestelde gebruiksduur per categorie. De financiële lasten, bestaande uit afschrijvingen en rente, worden zo verdeeld dat ze aansluiten bij het lange termijn gebruik van de kapitaalgoederen. Hierdoor zorgen we voor een evenwichtige en transparante verdeling van kosten in lijn met het gemeentelijk beleid en wettelijke voorschriften. De gehanteerde [afschrijvingstermijnen](#) zijn te vinden bij de balans onder de Inleiding.

Areaalgegevens (kerncijfers)

Het beheer en onderhoud van onze gemeente omvat het areaal zoals in het onderstaande overzicht is opgenomen:

Kapitaalgoed	Hoeveelheid	Eenheid
Wegen	Kilometer weg, waarvan:	270 km
	Binnen de bebouwde kom	151 km
	Buiten de bebouwde kom	118 km
	Oppervlakte wegen / verhardingen (m2), waarvan:	1.695.184 m2
	* Asfalt	m2
	* Beton	543.734 m2
	* Elementenverharding	170.106 m2
	* Overig	950.272 m2
		31.072 m2
	Kilometer vrij liggend fietspad	42 km
	Bruggen en steigers	93 stuks
Tunnel	1 stuks	
Lichtmasten	4.961 stuks	
Laagspanningsleiding (m1)	6.585 m	
Riolering	Aansluitingen	11.400 stuks
	Kilometer vrijerval gemengde riolering in de kernen	117 km

	Kilometer vrijverval gescheiden riolering in de kernen	53	km
	Kilometer huisaansluitingen in de kernen	80	km
	Drukriool in het buitengebied	148	km
	Rioolgemalen	73	stuks
	Pompunits voor drukriolering	408	stuks
	Kolken en bijbehorende aansluitingen	9.000	stuks
	Bijzondere voorzieningen zoals bergbezinkbassins, overstorten en stuwputten	400	stuks
	Kilometer persleiding	21	km
	Kilometer drainage	13	km
	Kilometer infiltratie / drainageriool	2	km
Water	Havens	5	stuks
	Kilometer watergang	130	km
	Kilometer Oeverbescherming	14	km
	Sluizen	2	stuks
Groen	Openbaar groen	183	hectare
	Begraafplaatsen	7	stuks
	Bomen	8.925	stuks
	Spelen	542	stuks
Gebouwen	Basisscholen	15	stuks
	Gebouwen	43	stuks
	Nevenvestigingen	2	stuks
	Voortgezet onderwijs	1	stuks

Wegen Beleidskader

Het wegenbeheer vindt plaats op basis van tweejaarlijkse monitoring van de kwaliteit van de wegen. We hanteren voor het onderhoudsniveau aan de wegen het kwaliteitsniveau C (CROW). Voet- en fietspaden worden op het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau B.

Dit is ook vastgelegd in het beheerplan wegen 2021-2026. Naast de wegen in de kernen en hoofdstructuur hebben we ook specifiek aandacht voor wegen in het landelijk gebied en op industrieterreinen.

In 2026 wordt het wegen beheerplan geactualiseerd en wordt het kader voor beheer en onderhoud van wegen voor de komende jaren vastgesteld.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

In de Programmabegroting 2026 - 2029 is € 1.480.000 beschikbaar om het regulier onderhoudsprogramma wegen uit te voeren. Daarnaast is voor incidenteel onderhoud aan wegen € 200.000 beschikbaar. Het incidentele onderhoud wordt door de buitendienst uitgevoerd.

Per jaar wordt voor areaaluitbreiding voor het totaal van kapitaalgoederen een bedrag van € 48.000 geraamd. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkeling die we zien in de budgetten wordt dit bedrag nader verdeeld naar, hoofdzakelijk, onderhoudsbudget voor wegen en/of groen.

Op basis van de vervangingsopgave van het totale areaal is jaarlijks € 1.875.000 krediet beschikbaar om de (vervangings)investeringen uit te voeren. De kapitaallasten van deze jaarlijkse investering zijn structureel geraamd in de Programmabegroting 2026-2029

Het jaarlijkse onderhoudsprogramma en vervangingsinvesteringen voor wegen leggen we vast in het Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten.

Iedere twee jaar wordt er een inspectierapport over de onderhoudsstaat van de gemeentelijke wegen vastgesteld. Deze gegevens worden gebruikt om een planning te maken van de benodigde werkzaamheden. Hierbij is de ambitie voor het kwaliteitsniveau van de wegen opnieuw vastgesteld op niveau C volgens de CROW-normen. Voor voet- en fietspaden is het niveau vastgesteld op B volgens de CROW-normen. De afgelopen jaren hebben we een kwaliteitsslag voor voet- en fietspaden (naar onderhoudsniveau B) gemaakt. Op basis van de wegininspectie, die uitgevoerd is in 2024, zien we een stijging van de onderhoudskwaliteit waardoor we beter voldoen aan de vastgestelde onderhoudsniveaus. Daarmee neemt het risico op aansprakelijkheid en kapitaalsvernietiging verder af.

Openbare verlichting

Beleidskader

In 2024 is het beleidsplan "zo verlichten wij Overijssel" vastgesteld.

In 2025 is het geactualiseerde beheerplan openbare verlichting voor de periode 2026-2030 vastgesteld.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

In de periode 2026-2030 is per jaar in totaal voor de vervangingsopgave van lichtmasten, armaturen en kasten een investeringsbedrag van € 235.000 per jaar beschikbaar. De vervangingsopgave in het geactualiseerde beheerplan bedraagt € 138.000 per jaar. Dit krediet is opgenomen in de meerjarenbegroting 2026-2029 en de kapitaallasten van deze investering zijn structureel in de begroting geraamd en gedekt.

Voor het reguliere onderhoud aan openbare verlichting is op grond van het actuele beheerplan een onderhoudsbudget van ca. € 100.000 beschikbaar. In de afgelopen jaren is gebleken dat dit budget toereikend is om het regulier onderhoud uit te voeren.

In 2025 is het beheerplan openbare verlichting geactualiseerd. Daarnaast zijn de werkzaamheden met betrekking tot de vervanging van verouderde lichtmasten grotendeels afgerond. In de periode van 2023 – 2025 zijn in alle kernen in totaal ruim 1000 lichtmasten (20% van het areaal) vervangen. Het contract liep tot eind 2025. Voor de komende jaren zal de resterende vervanging van verouderde lichtmasten opnieuw moeten worden aanbesteed.

Het ombouwen of vervangen van armaturen door led-armaturen gaat gestaag door. Momenteel zijn meer dan 90% van de lichtbronnen voorzien van led. In de komende 5 jaar is het doel om de 100% te halen. Het gaat hierbij voornamelijk om klassieke verlichting in de centra, gevelarmaturen en verlichting in jongere woonwijken waar nog geen led was toegepast.

Kunstwerken

Beleidskader

Het beheer van civiele kunstwerken vindt plaats op basis van vijfjaarlijkse visuele inspecties door een gespecialiseerd inspectiebureau en een jaarlijkse schouw door beheerders/toezichthouders van de gemeente. We hanteren voor het onderhoudsniveau aan kunstwerken het kwaliteitsniveau B (CROW). Het jaarlijkse onderhoudsprogramma voor civiele kunstwerken leggen we vast in het Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten. In 2026 wordt het beheerplan kunstwerken vernieuwd voor de periode van 2027-2036.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026-2025 is het beheerplan kunstwerken 2021-2026 als kader gehanteerd. De investeringen die op basis van dit beheerplan worden verwacht zijn respectievelijk:

2026 € 20.000
2027 € 273.000
2028 € 308.000

De kapitaallasten van deze vervangingsinvesteringen zijn structureel geraamd in de meerjarenbegroting.

De uitvoeringsplanning nemen we op in het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten.

Bij de actualisatie van het beheerplan in 2026 zal blijken of bijstelling van de vervangingsinvesteringen in de komende jaren noodzakelijk is.

Civieltechnische Kunstwerken worden beheerd en onderhouden op basis van het beheerplan uit 2022. In dit plan beschrijven we hoe we de civiele kunstwerken beheren en onderhouden. Dit doen we volgens het vastgestelde ambitieniveau B volgens de CROW-normen. Jaarlijks stellen we het uitvoeringsprogramma Werken & Projecten op waarin ook werkzaamheden met betrekking tot civiele kunstwerken beschreven staan.

Riolering

Beleidskader

Het beheer en onderhoud van de riolering voeren we uit conform het door de raad vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan Zwartewaterland 2022-2026 (GRP) met bijbehorende lange termijn uitvoeringsplanning. In 2026 wordt het nieuwe Water en Rioleringsplan (WRP), de opvolger van het GRP voor de periode 2027-2031 opgesteld. In dit WRP wordt ook de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie betrokken. De uitvoeringsplanning nemen we op in het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

In totaliteit bedragen de kosten voor de beheer - en onderhoudsopgaven van de riolering vanaf 2026 ca. € 3,8 miljoen per jaar. Omdat riolering c.q. het GRP tegen kostendekkende tarieven wordt uitgevoerd worden de inkomsten uit rioolheffing vanaf 2026 eveneens geraamd op ca € 3,8 miljoen. Voor uitgebreide toelichting wordt verder verwezen naar de paragraaf lokale heffingen in deze Programmabegroting.

Naast de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en andere met het rioolsysteem samenhangende budgetten is voor de vervangingsopgave op basis van het GRP 2022-2026 € 1.875.000 investeringskrediet in de begroting opgenomen. De kapitaallasten van deze vervangingsinvesteringen zijn structureel geraamd in de begroting.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens de planning in het GRP. Vanwege diverse omstandigheden zijn plannings verschoven. Voorbeelden van verschuivingen zijn de renovatie van de riolering in wijk Nieuwe Sluis in Zwartsluis en relining van het riool in de Langestraat-Achterweg in Genemuiden.

Dit komt door andere maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen waarbij integraal werken noodzakelijk en/of wenselijk is, zoals de energietransitie.

In 2025 is een start gemaakt met een nieuw WRP ter vervanging van het oude GRP. In het nieuwe WRP worden de watertaken breder bekeken, en wordt klimaatadaptatie ook meegenomen. In 2026 wordt het WRP verder uitgewerkt en zal het ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden worden.

Water

Beleidskader

Landelijk is de doelstelling om voor 2050 waterrobuust en klimaatadaptief te zijn. Daarmee geven we uitvoering aan het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie.

Dit doen we op de volgende wijze:

- Binnen de regio werken we samen met gemeenten, waterschap en provincie aan de thema's Water en Klimaatadaptatie. Hiervoor is begin 2022 een regionaal bestuursakkoord Water & klimaat vastgesteld met uitvoeringsprogramma (RIVUS-samenwerkingsverband). Wij geven hier nu uitvoering aan.
- Het college een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie vastgesteld. Hier geven we nu uitvoering aan. De concrete opgave voor wateroverlast is belegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Vanuit beleid en organisatie ligt een opgave om klimaatadaptatie te implementeren. Als derde wordt sterk ingezet op communicatie, stimuleren en voorlichting.

Medio 2025 is er een kwartiermaker water begonnen om de uiteenlopende wateropgaven te adresseren en integraal onder te brengen bij de relevante disciplines. Dit betekent onder andere een verankering van afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen die rekening houdt met het bodem- en watersysteem en implementatie van de groene maatlat voor bebouwde omgeving.

In 2025 is een start gemaakt met een nieuw WRP ter vervanging van het oude GRP. In het nieuwe WRP worden de watertaken breder bekeken, en wordt klimaatadaptatie ook meegenomen. In 2026 wordt het WRP verder uitgewerkt en zal het ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden worden.

Binnen de regio werken we in het regionale RIVUS-samenwerkingsverband samen met gemeenten, waterschap en provincie aan de thema's Water en Klimaatadaptatie. Hiervoor is begin 2022 een regionaal bestuursakkoord Water & klimaat vastgesteld met uitvoeringsprogramma (RIVUS-samenwerkingsverband). Wij geven hier nu uitvoering aan. Er wordt ook gewerkt aan het nieuwe uitvoeringsprogramma 2027 – 2032.

Groen

Beleidskader

Wij onderhouden het openbaar groen op kwaliteitsniveau B en zetten in om de belevingswaarde van het openbaar groen te vergroten. Wij zetten in op het vergroten van de biodiversiteit en de klimaatbestendigheid van het openbaar groen.

Het groenbeleid is vastgesteld in het groenbeleidsplan "groen leeft en verbindt" 2019-2029.

Het groenbeheerplan 2020-2024 geeft praktisch uitwerking van het groenbeleidsplan in concrete beheer- en onderhoudsmaatregelen. Gezien de datum van het groenbeheersplan vindt in 2026 actualisatie van het groenbeheerplan plaats.

Daarnaast heeft uw raad in juli 2025 het vervangingsplan groenvakken vastgesteld. Op basis van dit plan beogen we de opgelopen kwaliteitsachterstand in de groenvakken in te lopen, zodat op termijn weer wordt aangesloten bij kwaliteitsniveau B voor de groenvakken.

Voor de bomen en het bosplantsoen werken we toe naar structureel, periodiek, onderhoud. Hierbij geven wij uitvoering aan het bomenbeheerplan en het 1000-bomenplan. De jaarlijkse uitvoering van deze plannen worden verwerkt in het Uitvoeringsprogramma Werken & Projecten.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

Voor het totale groenonderhoud, waarvan een belangrijk deel is uitbesteed aan ROVA, is op jaarbasis ruim € 1,1 miljoen budget beschikbaar.

Daarnaast is in de begroting voor de uitvoering van het 1000-bomenplan in 2025 en 2026 voor de eerste fase per jaar € 150.000 investeringskrediet beschikbaar. Afspraak is dat voor het vervolg er ook een evaluatie van het verloop van de 1e fase van het 1000 bomenplan wordt gemaakt.

Ten behoeve van het vervangingsplan groenvakken is in de meerjarenbegroting in de periode 2027 t/m 2030 een investering van in totaal € 1,4 miljoen (€ 350.000 per jaar) opgenomen.

Tenslotte is er voor de vervangingsopgave van bomen die aan het einde van de levensduur komen op basis van het totale bomenareaal per jaar een investeringskrediet van € 170.000 beschikbaar. De kapitaallasten van de genoemde investeringen zijn structureel in de meerjarenbegroting geraamd.

Wij onderhouden het openbaar groen op kwaliteitsniveau B en zetten in om de belevingswaarde van het openbaar groen te vergroten. Uw raad heeft in juli 2025 het vervangingsplan groenvakken vastgesteld. Op basis van dit plan beogen we de opgelopen kwaliteitsachterstand in de groenvakken in te lopen, zodat op termijn weer wordt aangesloten bij kwaliteitsniveau B voor de groenvakken. Een belangrijk deel van het totale groenonderhoud is uitbesteed aan ROVA.

Wij hebben ook dit jaar ingezet op het vergroten van de biodiversiteit en de klimaatbestendigheid van het openbaar groen. Om dit ook in de toekomst goed uit te kunnen voeren hebben we een start gemaakt met het actualiseren van het beheerplan groen. Dit beheerplan wordt begin 2026 vastgesteld.

Voor de bomen en het bosplantsoen werken we toe naar structureel, periodiek, onderhoud. Hierbij hebben wij uitvoering gegeven aan het bomenbeheerplan en het 1000-bomenplan. In 2025 zijn er circa 150 bomen geplant.

Speel terreinen *Beleidskader*

In 2019 is het beheerplan spelen vastgesteld. Wij onderhouden de speel terreinen op kwaliteitsniveau B. We ondersteunen initiatiefgroepen die zich willen inzetten voor de speellocaties in hun eigen buurt. Dit varieert van wensen ten aanzien van een speellocatie in de eigen straat tot en met het volledig opknappen van een speelveld. Hiervoor nemen we het in 2020 vastgestelde Buitenruimteplan als uitgangspunt. De insteek is om zoveel mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheden die de betrokken inwoners hebben qua inzet van menskracht, materiaal, materieel en onderhoud van de speeltoestellen. Het beheer en onderhoud van de speellocaties blijft uiteindelijk een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Eind 2025 wordt het beheerplan bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS) geactualiseerd.

Eventuele consequenties van die actualisatie zijn op het moment van schrijven van deze paragraaf nog niet bekend en vastgesteld door college- en/of gemeenteraad.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

Op basis van het beheerplan spelen is per jaar € 188.000 krediet beschikbaar voor de vervangingsopgave van speelplaatsen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn structureel in de begroting geraamd.

Voor het regulier onderhoud is ca. € 55.000 budget per jaar beschikbaar op basis van het beheerplan spelen.

In 2026 is het beheerplan Spelen 2026-2030 vastgesteld. Met dit plan gaan we verder met het uitvoeren van de ambities uit het Buitenruimteplan uit 2020. Deze ambities zijn het inrichten van een hoofd- en nevenstructuur in de sport- en speelvoorzieningen, het betrekken van inwoners bij de inrichting van de voorzieningen en het moderniseren en vernieuwen van het areaal. Ook afgelopen jaar hebben we op meerdere plekken met hulp van inwoners voorzieningen opnieuw ingericht. Voorbeelden hiervan zijn de centrale speel- en sportplek in Genemuiden (Tagbos) of de speeltuin aan Het Pijlkruid.

Begraafplaatsen

Beleidskader

Wij onderhouden het openbaar groen op kwaliteitsniveau B en zetten in om de belevingswaarde van het openbaar groen en de begraafplaatsen te vergroten. In 2026 wordt onderzoek gedaan naar uitbreiding van de begraafplaatsen in Mastenbroek en Genemuiden.

Financiële consequenties beleidsdoel / vertaling in begroting

Om de kosten van begraven c.q. de begraafplaatsen te dekken worden gedekt uit begraafrechten/leges.

Voor de geraamde kosten en baten voor 2026 wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen in deze Programmabegroting.

In 2025 zijn de begraafplaatsen onderhouden conform het vastgestelde onderhoudsniveau. Voor begraafplaats Mastenbroek is gestart met een participatietraject, waarbij alle betrokken partijen zijn geïnformeerd over de grondwaterproblematiek. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld, dat in 2026 verder wordt uitgewerkt.

De eerste fase van de uitbreiding van begraafplaats De Sandtvoirt is gerealiseerd door het ophogen van het terrein. De inrichting van deze uitbreiding, inclusief groenvoorziening en verharding, wordt begin 2026 afgerond. De definitieve afronding van de uitbreiding is afhankelijk van de voortgang van het beheerdersgebouw.

In 2025 is een analyse uitgevoerd naar de huidige capaciteit en de toekomstverwachting op het gebied van begraven binnen onze gemeente. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt als basis voor een vervolgonderzoek in 2026 naar mogelijke uitbreidingsmogelijkheden.

De kosten van begraven en begraafplaatsen worden in principe volledig gedekt uit begraafrechten/leges. In 2025 is geconcludeerd dat deze situatie niet houdbaar is. Daarom werken we een voorstel uit voor een werkbare verdeling van kosten.

Gemeentelijke gebouwen

Het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is een aantal jaren geleden opgesteld, maar heeft actualisatie om aan te sluiten bij de meest recente inzichten en ontwikkelingen. In het huidige MJOP zijn reeds duurzaamheidsmaatregelen opgenomen; deze worden echter als nog niet volledig beschouwd. Om hieraan invulling te geven, zal een integraal Duurzaamheidsplan worden opgesteld, gericht op de realisatie van een gasloze vastgoedportefeuille in 2050.

Daarnaast is het accommodatiebeleid van 2019 toe aan actualisatie. Hierbij worden het MJOP en de daarin opgenomen en nog te ontwikkelen duurzaamheidsmaatregelen integraal betrokken.

De hiervoor benodigde onderhoudsbudgetten, maar ook de benodigde investeringskredieten voor vervangingsinvesteringen in installaties en gebouwinrichting, inclusief de verduurzamingsmaatregelen zijn op basis van die MJOP's in de meerjarenbegroting opgenomen.

Paragraaf financiering

Inleiding

De paragraaf Financiering geeft inzicht in het financiële beleid en de uitvoering daarvan. Deze paragraaf bevat informatie over de financieringsfunctie, waaronder het renterisicobeheer, liquiditeitenbeheer, schatkistbankieren, de borgstellingen en de leningenportefeuille. Deze onderdelen worden conform de eisen van het BBV in samenhang gepresenteerd.

Doelstellingen van de financieringsfunctie

De financieringsfunctie van de gemeente richt zich op:

- Het borgen van duurzame toegang tot financiële middelen tegen zo gunstig mogelijke condities.
- Het beheersen van financiële risico's, waaronder rente- en kredietrisico.
- Het minimaliseren van de kosten van leningen en het optimaliseren van renteopbrengsten.
- Het waarborgen van voldoende liquiditeit om aan alle verplichtingen te voldoen.
- Het voldoen aan de wettelijke kaders, waaronder de Wet Fido en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De toegestane omvang van het kasgeldlimiet voor onze gemeente is gesteld op 8,5% van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. De kasgeldlimiet voor 2025 bedroeg € 7.6 miljoen. We voldoen aan de gestelde eisen voor dit krediet.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)		
Variabelen	2025	2024
Begrotingstotaal (primair)	79.348	75.451
Percentage	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	6.745	6.413

Rente

Het renterisicobeheer is gericht op het beperken van de risico's die voortkomen uit schommelingen in de rente op de korte en lange termijn. Dit omvat:

1. Het bewaken van de renterisiconorm, waarbij jaarlijks maximaal een bepaald deel van de vaste schuld herfinancierd mag worden.
2. Het afstemmen van de looptijden van leningen en investeringen.
3. Het voorkomen van overmatige afhankelijkheid van kortlopende financiering.

Renteontwikkeling

In 2025 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) opnieuw meerdere renteverlagingen doorgevoerd. In maart 2025 werd de depositorente verlaagd naar 2,50%. Later in het jaar volgden verdere verlagingen, waardoor de depositorente vanaf 11 juni 2025 uitkwam op 2,00%.

Gedurende de zomer en het najaar (juli en september 2025) hield de ECB de rente meerdere keren onveranderd op 2,00%, waarmee een tijdelijke rentepauze werd ingelast. De renteverlagingen in 2025 sloten aan bij de strategie van de ECB om de inflatie richting de middellangetermijndoelstelling van 2% te brengen. De inflatieverwachting voor 2025 werd in de loop van het jaar bijgesteld naar 2,1% voor de eurozone.

Vooruitkijkend blijft het moeilijk te voorspellen hoe de rente zich verder zal ontwikkelen. Wel verwachtte de markt in het voorjaar van 2025 dat er mogelijk nog 50 tot 75 basispunten aan verlagingen zouden volgen voor het einde van dat jaar.

Op dit moment hoeft de gemeente nog geen nieuwe leningen af te sluiten.

Renterisiconorm

Bij het regelen van leningen moet de gemeente zich houden aan de regels van de Wet Fido. Bij het afsluiten van leningen voor een lange periode, moeten we letten op het renterisico. Dit betekent dat we ervoor moet zorgen dat we de aflossingen en renteherzieningen over de tijd verspreiden. Op die manier proberen we te voorkomen dat er in één jaar te veel aflossingen en renteherzieningen tegelijkertijd plaatsvinden. Het bedrag van het renterisico wordt berekend door de renteherzieningen en aflossingen bij elkaar op te tellen.

nr. Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1 Begrotingstotaal	79.348	78.512	78.945	79.737	79.737
2 Wettelijk percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3 Renterisiconorm (1*2)	15.870	15.702	15.789	15.947	15.947
4 Renteherzieningen	-	-	-	-	-
5 Aflossingen	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104
6 Bedrag voor renterisico (4+5)	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104
7 Ruimte onder renterisiconorm (3-6)	12.766	12.598	12.685	12.843	12.843

De renterisiconorm bedroeg voor onze gemeente in 2025 € 12,7 miljoen. De aflossingsverplichting bedroeg in 2025 € 3,1 miljoen. In 2025 hebben wij daarmee voldaan aan de renterisiconorm.

Renteresultaat

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat beschreven hoe de doorberekening van de rente verantwoord moet worden. Het renteomslagpercentage moet op een eenduidige manier worden berekend door alle gemeenten. Dit zorgt voor meer onderlinge vergelijkbaarheid en sluit beter aan bij de werkelijke rentekosten.

Het schema hieronder geeft inzicht in de relatie tussen de rentekosten en rentedekking in de begroting en rekening van 2025.

Schema rentetoerekening 2025	Begroting	Rekening (obv nacalculatie)
a De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 623.000	€ 437.844
b De externe rentebaten (idem)	-/- € 75.000	€ 230.995
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 548.000	€ 206.849
c1 De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/- € 0	€ 0
c2 De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € 0	€ 0
c3 De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ € 0	€ 0

Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 548.000	€ 206.849
d1 Rente over eigen vermogen	+/+ € 0	€ 0
d2 Rente over voorzieningen	+/+ € 0	€ 0
	€ 0	€ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 548.000	€ 206.849
e De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- € 548.000	€ 206.849
f Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 0	€ 0

Toelichting

We hebben meer rente-inkomsten ontvangen vanwege de hoge rentetarieven die we hebben gekregen op onze rekening bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren).

Onze rentekosten zijn lager dan verwacht. Omdat de planning voor investeringen vertraagd is, hebben we uiteindelijk geen langlopende geldlening hoeven af te sluiten zoals we hadden verwacht.

Liquiditeitenbeheer

Het liquiditeitenbeheer is gericht op het waarborgen van voldoende liquide middelen en het minimaliseren van renterisico's. Dit betreft:

- Het dagelijks beheer van inkomsten, uitgaven en kasstromen.
- Het optimaliseren van de inzet van middelen binnen de geldende kaders.
- Het gebruikmaken van het rekening-courantarrangement bij de schatkist, conform de verplichting tot schatkistbankieren.

Schatkistbankieren

De gemeente is verplicht om tijdelijk overtollige middelen aan te houden bij het Rijk (schatkistbankieren). Doel hiervan is het verlagen van macro-economische risico's. De gemeente bewaakt:

- het naleven van de drempelwaarde voor het aanhouden van middelen buiten de schatkist,
- de rente die wordt vergoed op het schatkistsaldo,
- de afstemming tussen liquiditeitsplanning en schatkistverplichtingen.

Vanaf 1 juli 2021 is het bedrag dat lokale overheden mogen houden verhoogd met 2% van hun totale begroting voor de laatste helft van het jaar. Voor de gemeente Zwartewaterland is dit bedrag € 1.587.000. Alles wat daarboven zit, moet worden bewaard in de schatkist. In 2025 is het drempelbedrag op kwartaalbasis niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2025					
(1)	Drempelbedrag	1.587			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	915	941	932	808
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	672	646	655	779
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					

		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	79.348				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	79.348				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat					
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002	Drempelbedrag	1.587				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	82.333	85.595	85.769	74.359	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	915	941	932	808	

Leningenportefeuille

De gemeente streeft ernaar om investeringen zoveel mogelijk met eigen middelen te dekken. Indien externe financiering nodig is, wordt deze aangetrokken conform de vastgestelde treasurykaders. De gemeente Zwartewaterland heeft ook in 2024 gekozen voor spreiding in de financieringsmogelijkheden. Door een actuele liquiditeitsplanning kan worden ingespeeld op eventuele tekorten of overschotten in de toekomst. Zo wordt, door het aantrekken van langlopende geldleningen, ingespeeld op eventuele liquiditeitstekorten voor de lange termijn.

Onze gemeente trekt niet voor iedere financiering een aparte lening aan, maar financiert het geheel van investeringen (integrale financiering). Eventuele voorziene tekorten op de korte termijn worden opgevangen door het aantrekken van kasgeldleningen. In de lening portefeuille zijn leningen met een looptijd van 10 jaar de laatste jaren omgezet naar leningen met een looptijd van 20/25 jaar. Door te opteren voor een langere looptijd is het renterisico een behoorlijk stuk verbeterd en minder kwetsbaar. Zo ontstaat een gebalanceerde lening portefeuille, die minder rentegevoelig is. In onderstaande tabel worden de mutaties in de lening portefeuille aangegeven.

Ontwikkeling in de leningenportefeuille

Bedragen * € 1.000	Realisatie 2025	Gemiddelde rente	Realisatie 2024	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari	47.352		50.857	
Nieuwe aangetrokken leningen				
Contractuele aflossingen	3.104		3.504	
Stand per 31 december	44.249	0,89%	47.352	0,89%

De omvang van de langlopende leningenportefeuille is per 31 december 2025 € 3,1 miljoen lager dan begin 2025. De verwachting is dat we de komende jaren weer langlopende leningen afsluiten onder andere door de geplande investeringen in het IHP, verduurzaming en verbouw gemeentehuis en onze opgaven in de openbare ruimte.

In 2025 is geen langlopende lening aangetrokken. Gemiddeld betaalde de gemeente Zwartewaterland voor haar langlopende leningenportefeuille 0,89% rente in 2025.

Kasgeldleningen

In 2025 is er een kasgeldlening van 3 miljoen afgesloten voor een looptijd van 6 maanden. Deze is inmiddels weer afgelost.

Financiële positie (EMU-saldo)

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

EMU-saldo

Het overheidssaldo of EMU-saldo is een belangrijke indicator om te kijken hoe gezond de financiën van de overheid zijn. Elk half jaar moeten landen in de Europese Unie informatie over hun saldo aan de Europese Commissie doorgeven. Ze mogen niet meer dan 3 procent van hun totale economie uitgeven dan dat ze binnenkrijgen. In Nederland zijn er ook afspraken gemaakt over hoeveel tekort gemeenten, provincies en waterschappen samen mogen hebben.

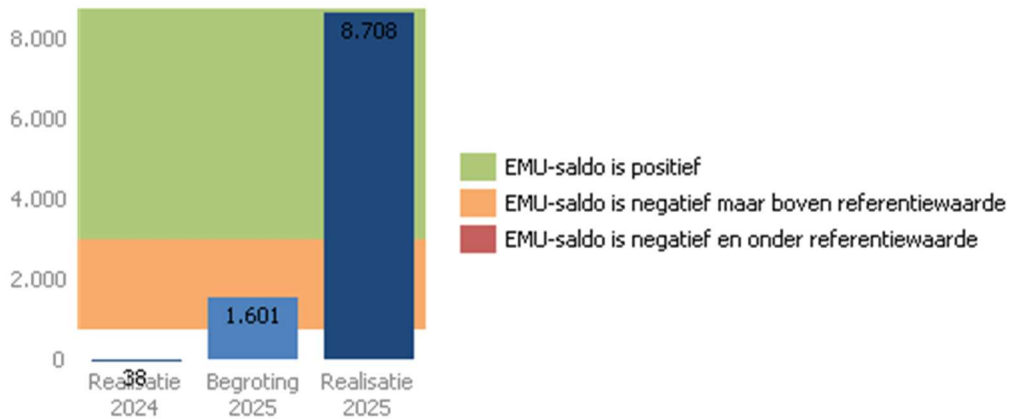
Hieronder staat hoeveel onze gemeente heeft bijgedragen aan het EMU-saldo. Dit is het geld dat de gemeente heeft verdiend of uitgegeven, aangepast voor bepaalde kosten en opbrengsten die niet meetellen voor het EMU-saldo. Grofweg gaat het om ongeveer drie soorten kosten en opbrengsten:

1. Kosten en opbrengsten waar geen geld bij komt kijken (zoals afschrijvingen en reserveringen);
2. Kosten en opbrengsten die niet direct meetellen voor het saldo omdat ze op de balans staan (zoals uitgaven voor grond of direct uit voorzieningen);
3. Veranderingen in financiële bezittingen en eventuele boekwinst uit bijvoorbeeld leningen of deelnemingen, die niet meetellen voor het EMU-saldo.

Berekening EMU-saldo

			Bedragen x € 1.000		
EMU Saldo			Realisatie	Begroting	Realisatie
			2024	2025	2025
1	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	3.821	-1.709	4.415
2	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	657	9.347	6.179
3	(+)	Mutatie voorzieningen	731	-575	2.267
4	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.857	-13.233	-8.206
5	(-)	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo			38	1.601	8.708

EMU-saldo

Conclusie

Als de uitgaven in een jaar hoger zijn dan de inkomsten, dan heeft de gemeente een financieringstekort en moet ze geld lenen. Er ontstaan dus schulden. Als de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven, dan kan de gemeente een deel van zijn schulden afbetalen. Als een gemeente uitbreidt, hetzij omdat er meer woningen en inwoners komen, hetzij omdat de gemeente steeds meer of steeds duurdere voorzieningen aanbiedt aan de inwoners door nieuwe investeringen, dan geeft de gemeente meer uit dan ze ontvangt. Dan heeft de gemeente dus een EMU-tekort (=negatief EMU-saldo).

Met een EMU-tekort is niets mis omdat gemeenten een begroting op baten-lastenbasis hebben. Er staan immers steeds meer bezittingen tegenover de groeiende schulden die de gemeente is aangegaan. Maar op de middellange en lange termijn moet de gemeente wel aan haar schuldverplichtingen voldoen door de rente en aflossingen te betalen.

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering dient op eigentijdse wijze dienstbaar te zijn aan de in de programma's opgenomen doelstellingen. Doelstelling van de (interne) bedrijfsvoering is de werkzaamheden voor onze klanten zo optimaal mogelijk te faciliteren. Onze wens is om soepel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. De overheid blijft immers sterk in beweging. Met de inrichting van onze ondersteunende processen, willen we de organisatie en het bestuur maximaal van dienst zijn bij al deze veranderingen. Integraliteit van besturen houdt in dat wij communicatie, juridische en financiële aspecten telkens meewegen bij onze beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Organisatieontwikkeling en HR beleid

Veranderende context vraagt om wendbare organisatie en strategisch HR-beleid

Net als in 2024 zien we dat de wereld om ons heen in hoog tempo blijft veranderen. Ook in 2025 hadden deze ontwikkelingen direct impact op onze organisatie, onze medewerkers en ons werk. Het verschil met vorig jaar is dat we hier steeds beter op kunnen anticiperen en dat we zichtbaar stappen hebben gezet in professionalisering, samenwerking en strategisch HR-beleid.

Enkele ontwikkelingen die in 2025 centraal stonden:

- *Een concurrerende arbeidsmarkt, maar groeiende aantrekkingskracht*
Waar de arbeidsmarkt krap bleef, zagen we in 2025 een duidelijke stijging in doorstroom en een daling in uitstroom. We blijken een aantrekkelijke werkgever, onder andere zichtbaar in het feit dat vacatures relatief makkelijk in te vullen zijn en meerdere trainees na afronding van hun programma bij ons blijven of terugkeren. Talent vinden én binden lukt ons steeds beter.
- *Stijgende verwachtingen vanuit de samenleving*
De complexiteit van maatschappelijke vraagstukken neemt toe en inwoners verwachten steeds meer van (publieke) dienstverlening. Dit vraagt dat medewerkers stevig in hun rol staan en toegerust zijn op juridische zorgvuldigheid, professionele communicatie en integrale samenwerking. We investeren hierop gericht via ons opleidingsaanbod, dat in 2026 verder wordt verankerd in het strategische opleidingsbeleid.
- *Minder vriendelijke publieke bejegening*
Ook in 2025 ervaarden medewerkers vaker onbegrip of onvriendelijkheid. Daarom is ingezet op trainingen en aandacht voor weerbaarheid en professionele omgang met agressie. Dit thema blijft ook in 2026 een belangrijk onderdeel van ons opleidingsprogramma.
- *Complexe opgaven vragen programmagericht werken*
Maatschappelijke opgaven zijn steeds minder in hokjes te vangen. Daarom hebben we in 2025 sterk ingezet op programmagericht werken. De volledige hulpstructuur (opgaveregisseurs, coördinatoren, teamleiders) heeft het opleidingstraject afgerond en is nu volledig operationeel. In 2026 bouwen we hierop door met aanvullende ontwikkelingstrajecten.
- *Flexibiliteit en responsiviteit blijven nodig*
Flexibiliteit en improvisatievermogen zijn cruciaal geworden. We moeten snel kunnen schakelen, zonder de verbinding met onze kernwaarden te verliezen.
- *Blijvende nabijheid tot inwoners*
Ons werken blijft draaien om de menselijke maat. Luisteren, begrijpen en handelen naar wat

inwoners nodig hebben blijft de basis van ons dagelijks werk. Dat is en blijft de essentie van onze organisatiefilosofie.

Strategische versterking van HR

Om goed in te spelen op deze ontwikkelingen is het HR-team uitgebreid. Deze investering heeft in 2025 zijn toegevoegde waarde bewezen. Met de extra capaciteit konden we sneller en consistentere adviseren, professioneler ondersteunen en ons ontwikkelen richting een meer strategische rol binnen de organisatie. Hierdoor is in 2025 een duidelijke beweging in gang gezet naar een steviger en meer strategisch gepositioneerde HR-functie, in nauwe samenwerking met het MT.

De resultaten uit 2025 bevestigen dat de versterking structureel nodig is. Daarom wordt deze uitbreiding in 2026 omgezet naar vaste formatie.

De prioriteiten voor de HR-agenda blijven daarbij gericht op:

- opleiding & ontwikkeling
- doorstroom
- vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

Organisatiebrede sturing en samenwerking

Net als in 2024 is in 2025 verder gewerkt aan een manier van sturen die meer organisatiebreed kijkt in plaats van naar afzonderlijke eenheden. Het MT positioneert zich steeds sterker als één samenhangend team dat stuurt op opgaven, samenwerking en onderlinge samenhang. Ook de hulpstructuur heeft hierin een belangrijke rol en heeft zich in 2025 verder ontwikkeld.

In 2025 is:

- programmagericht werken verder doorontwikkeld,
- de hulpstructuur volledig ingericht én opgeleid,
- en zijn verbeterde dashboards en managementinformatie breder en effectiever benut om beter te kunnen sturen.

Communicatie

Team Communicatie helpt de gemeente Zwartewaterland om zichtbaar, begrijpelijk en betekenisvol te zijn. Voor inwoners, partners én intern. We zorgen dat beleid, besluiten en maatschappelijke opgaven vertaald worden naar communicatie die raakt, uitlegt en verbindt. Daarnaast versterken we de organisatie van binnenuit door anderen communicatievaardiger te maken.

Uitvoering communicatievisie

We hebben uitvoering gegeven aan de uitgangspunten die we in 2024 opstelden in onze communicatievisie. Daarmee hebben we verder ingezet op het professionaliseren van onze interne en externe communicatie.

Belangrijke thema's op de kaart

We zorgden voor zinvolle communicatie. Dat deden we pro-actief, met oog voor de samenleving en herkenbaar. Daarmee hebben we belangrijke thema's intern en extern op de kaart gezet. Zoals de campagne Sterkmakers, Energie on Tour, Verrijk je Wijk en veiligheidsthema's als ondermijning en een veilige jaarwisseling. Verder introduceerden we in 2025 de 'Welkom nieuwe inwoners'-avond.

Ook zorgden we voor de communicatieve en strategische begeleiding van thema's, zoals de organisatieontwikkeling, de interne Team Talentenmarkt, Vitaal Gemeentehuis, de uitgangspunten voor de locatiekeuze opvang en het afscheid en welkom van de burgemeester.

Inwonerspanel

Door middel van 5 onderzoeken via het inwonerspanel Zwartewaterland Spreekt hebben we onze inwoners nadrukkelijk betrokken bij gemeentelijk beleid. We vroegen onze inwoners mee te denken over onze dienstverlening, over duurzaamheid, een veilige woon- en leefomgeving, de profielschets voor de nieuwe burgemeester en de uitgangspunten voor de locatiekeuze voor opvang. Ook inwoners

die geen deel uitmaakten van het inwonerspanel konden meedoen. In totaal werd 3.372 keer meegedaan aan deze onderzoeken.

Doorontwikkeling gemeentelijke website

Door een tijdelijke capaciteitsuitbreiding hebben we de gemeentelijke website doorontwikkeld en nieuwe contracten afgesloten voor het technisch beheer van onze e-dienstverlening. We hebben de digitale toegankelijkheid verbeterd, de website gebruikersvriendelijk ingericht en beter ingericht om gevonden te worden door zoekmachines. Ook is de website grondig geactualiseerd, waarbij verouderde pagina's, afbeeldingen en documenten zijn verwijderd. Om daarmee het redactionele beheer te optimaliseren. Verder hebben we de basis gelegd om te voldoen aan de wettelijke taken binnen de Woo en de Wmebv.

Communicatieve organisatie

We maakten een schrijfwijzer voor brieven en mails en een schrijfwijzer voor het college- en raadsvoorstellen. Die schrijfwijzers dragen eraan bij dat medewerkers meer gebruik gaan maken van begrijpelijke taal. En op een duidelijke manier hun boodschap overbrengen op de lezer. De schrijfwijzers zijn begin 2026 uitgedeeld in de organisatie.

Informatiemanagement

Visie op informatievoorziening

Informatievoorziening vormt sinds 2024 een pijler binnen het programma organisatieontwikkeling, met als centraal thema integrale samenwerking. In het hiervoor opgestelde visiedocument is het doel uitgewerkt om de komende jaren de gemeentelijke dienstverlening optimaal te ondersteunen met de informatievoorziening.

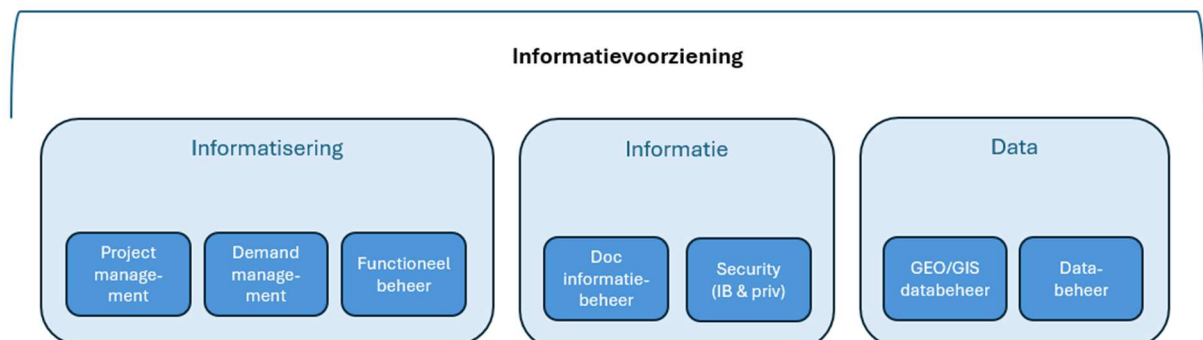
Twee andere thema's vormen hiervoor een belangrijke randvoorwaarde:

- Het verstevigen van de basis voor informatiemanagement
- Het integreren van informatieveiligheid, privacybescherming en informatiebeheer in alle processen

Team IV

Aan de hand van het 9-vlakmodel van Rik Maes is het IV team de afgelopen jaren (van 2023 tot nu) getransformeerd tot een krachtiger samenstelling waarbinnen beter afgebakende werkvelden zijn verdeeld en de betrokken functionarissen meer in hun kracht worden gezet. De inzet hierop heeft geresulteerd in een herverdeling in drie verschillende teams:

- Team Informatisering (ICT-management)
- Team Informatie (zorgvuldige omgang met informatie)
- Team Data (databeheer, -kwaliteitsborging & -analyse)

In lijn met de visie op informatievoorziening werken de drie teams vanuit hun eigen vakgebied aan de

pijlers verstevigen van de basis, inbedden van informatiebeheer, -beveiliging en privacybescherming en integraal samenwerken.

Team Informatisering

Team Informatisering zet voor het verstevigen van de basis in op het creëren van een beheerste informatiehuishouding. Een goed beeld van de actuele applicatie- en informatiestructuur van de gemeente is de basis van onze informatievoorziening, de eerste stap die nodig is om verder te bouwen en te zorgen dat ICT de organisatie beter van dienst kan zijn. In 2025 zijn we gestart met het in kaart brengen van de componenten waaruit onze informatievoorziening is opgebouwd en met het lokaliseren van eventuele zwakke plekken en risico's. Dit wordt in 2026 afgemaakt.

Team Informatie

Team Informatie heeft de basis op orde gebracht in het documentair informatiebeheer van gemeente Zwartewaterland. In de analoge archieven is de selectie voor vernietiging en bewaring volledig bijgewerkt.

Voor zowel het inbedden van informatiebeheer als de integrale samenwerking speelt de werkwijze 'zaakgericht werken' een belangrijke rol. Zaakgericht werken verhoogt efficiëntie, verbetert informatiedeling (digitale dossiers) en zorgt voor betere naleving van wet- en regelgeving (compliance). Dit leidt tot een hogere medewerkerstevredenheid en betere dienstverlening. In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor het optimaliseren van ons zaakgericht werken. Zo is een nieuw zaakstelsel aanbesteed en is een aantal aanverwante applicaties ter ondersteuning aangeschaft. Ook is in de tweede helft van 2025 al gewerkt aan de technische inrichting. 2026 zal in het teken staan van het uitrollen van de nieuwe applicaties.

Gemeenten staan voor de grote opgave om steeds meer wet- en regelgeving rond informatiebeveiliging te implementeren. De druk om volledig te voldoen groeit. Met het risico dat de nadruk op naleving zo zwaar wordt, dat het oorspronkelijke doel – het daadwerkelijk beschermen van informatie en het ondersteunen van betrouwbare dienstverlening – uit het zicht raakt. Het is daarom essentieel om regels zo te vertalen dat ze niet alleen formeel kloppen, maar vooral ook praktisch uitvoerbaar zijn in het dagelijks werk. Alleen met die balans blijft informatiebeveiliging effectief, haalbaar en ondersteunend aan een betrouwbare dienstverlening.

Met dit voor ogen hebben de security specialisten in team Informatie onder meer een risicomatrix ontwikkeld waarin de geconstateerde risico's in onze dagelijkse praktijk op hun significantie worden beoordeeld en met behulp waarvan passende maatregelen kunnen worden bepaald.

Team Data

Ongeveer 80% van alle beslissingen in de gemeente heeft een locatiecomponent. Betrouwbare GEO-data is daarom de basis voor het visualiseren, analyseren en voorspellen van maatschappelijke opgaven. Team Data is in 2025 gestart met de verduurzaming van de GEO-informatiehuishouding van gemeente Zwartewaterland. In 2026 wordt dit verder doorontwikkeld.

Wat verder uitgezoomd wordt het binnen de overheid steeds belangrijker om op basis van betrouwbare data beleids- en uitvoeringsbeslissingen te nemen. Inwoners goed inzicht geven in de gegevens waarop een beslissing is gebaseerd, bevordert het vertrouwen in de overheid. Voor grote maatschappelijke opgaven als armoedebestrijding, de energietransitie en de grootschalige woningbouwopgave is het essentieel gegevens uit verschillende bronnen gecombineerd te kunnen gebruiken. Eenvoudige uitwisseling van altijd actuele data.

Er is dus een beweging naar circulair data management, waarbij de gegevens in de systemen niet meer alleen één informatiedoel dienen maar steeds meer voor verschillende doelen moeten kunnen worden gebruikt, gedeeld en hergebruikt. Zowel in de eigen organisatie als voor de uitwisseling met ketenpartners. In 2026 onderzoeken we wat team Data nodig heeft om data management – breder dan alleen vanuit GEO/GIS-perspectief – in te bedden in onze organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy

Voor kleinere gemeenten is het steeds ingewikkelder om bij te blijven op alle ontwikkelingen van informatievoorziening. Zoals bijvoorbeeld de nieuwe regels op het gebied van informatiebeveiliging. Als kleine gemeente zoeken we waar mogelijk de samenwerking met onze buurgemeenten. Zo wordt samen met omliggende gemeenten onderzocht of capaciteit op specifieke vakgebieden gedeeld kan worden. Denk aan de rol van de CISO (chief information security officer) en die van de privacy officer.

Hiervoor zijn in 2025 de betreffende profielen onder een kritische loep gehouden. Dit heeft tevens gezorgd voor betere kaders in de resultaatgebieden van de ISO (information security officer). Deze functie wordt sinds juli 2025 vervuld.

BIO2 en NIS2

Cyberdreigingen nemen toe en overheidsorganisaties worden steeds vaker geraakt. Wet- en regelgeving stelt daarom strengere kaders. De NIS2-richtlijn stelt strenge eisen rond governance, risicobeheer, incidentmelding en ketenverantwoordelijkheid. BIO2 is een vernieuwde basisnorm voor informatiebeveiliging waarin een risicogebaseerde aanpak centraal staat.

Een van de belangrijkste gevolgen van deze nieuwe wetgeving is dat bestuurders expliciet verantwoordelijk worden voor cybersecurity. Zij moeten beslissingen kunnen verantwoorden, jaarlijks risico's laten beoordelen en aantonen dat de organisatie structureel werkt met een goed functionerend Information Security management System (ISMS).

ENSIA-audit

In 2025 heeft de gemeente Zwartewaterland de jaarlijkse ENSIA-audit (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) succesvol doorlopen. Uit de onafhankelijke toetsing door Baker Tilly is gebleken dat de gemeente op alle 21 getoetste normen voor de DigiD aansluitingen (iBurgerzaken en SIMform) het oordeel 'voldoet' heeft behaald. Daarnaast is vastgesteld dat de verantwoording over de Suwinet normen in de collegeverklaring op alle wezenlijke punten juist is. Hiermee toont de gemeente aan dat de beveiliging van digitale diensten voor onze burgers op het gewenste niveau is en dat wij zorgvuldig omgaan met de uitwisseling van persoonsgegevens.

ISMS

In 2025 is geïnvesteerd in het ISMS van gemeente Zwartewaterland. In 2026 wordt het systeem verder geïmplementeerd en beheerd door onze nieuwe ISO. Hij trekt in die implementatie samen op met de beheerder van het IBA framework (vergelijkbaar kwaliteitssysteem voor informatiebeheer), dat op hetzelfde systeem draait. De rapportages uit beide systemen zullen de bestuurders inzicht bieden in de actuele stand van zaken in alle facetten van betrouwbare, bruikbare en beschermde informatie.

Risicogestuurde informatiebeveiliging

We hebben een risicomatrix ontwikkeld waarin risico's op significantie worden beoordeeld en maatregelen worden bepaald. Vast onderdeel van het werk van de ISO is field research aan de hand van onderwerpen, thema's, processen of concrete casuïstiek op het gebied van informatiebeveiliging. De gevonden risico's worden in de matrix vastgelegd en elke 3 of 4 weken wordt de matrix aan het management gepresenteerd voor de schifting in geaccepteerde en niet-geaccepteerde risico's en de bepaling van de te nemen maatregelen.

Inkoop en aanbesteding

In 2025 zijn we verder gegaan met het professionaliseren van ons inkoop- en contractmanagement. De afgelopen jaren hadden we hier al belangrijke stappen in gezet, maar er was nog winst te behalen. We hebben een stap gezet om de inkoopfunctie centraler en duidelijker te organiseren, zodat de rollen en verantwoordelijkheden beter worden belegd en we met een kleiner, gespecialiseerd team meer grip krijgen op de aanbestedingen. Dit blijft een aandachtspunt.

Ook hebben we ervoor gezorgd dat ons inkoopbeleid goed onder de aandacht werd gebracht bij de medewerkers die hiermee te maken hebben zodat het beleid in de praktijk goed wordt nageleefd. Daarbij hoorde een aanbestedingskalender, gebaseerd op het contractregister en spendanalyses, zodat we beter zicht kregen op lopende en komende aanbestedingen.

Er is een aanzet gemaakt om alle contracten centraal te registreren om actief te kunnen monitoren, zodat we tijdig kunnen inspelen op afloopdata en risico's. De samenwerking met SSC Ons blijft hierin belangrijk: we maakten duidelijke afspraken over hun rol en ondersteuning, zodat we elkaar goed aanvullen.

Tot slot hebben we gewerkt aan meer sturing en verantwoording: adviezen en signalen van de VIC en de accountant nemen we systematisch op in een verbetercyclus, zodat we kunnen blijven leren en ontwikkelen.

Zo hebben we in 2025 verder gebouwd aan een professioneel, efficiënt en toekomstbestendig inkoopproces.

Facilitaire voorzieningen bestuur en medewerkers

Voor de inwoners, medewerkers en gebruikers van het gemeentehuis is in 2025 hard gewerkt aan een visie voor een Vitaal Gemeentehuis, waarbij het gebouw faciliterend is aan de activiteiten die in het gebouw plaatsvinden. Hierbij was ook aandacht voor de verduurzaming van het gebouw. Om dit te kunnen realiseren heeft de Raad goedkeuring gegeven op het krediet zodat we zijn gestart met de voorbereidingen.

Hybride werken was de norm. Vrijwel iedereen is inmiddels gewend aan (meer) thuiswerken en we verwachten dat dit ook in de toekomst een gangbare werkvorm blijft.

Wij hebben inmiddels al veel van onze vergaderruimtes ingericht als hybride ruimtes en hebben dit verder uitgebreid, zodat wij als organisatie nog beter voorbereid zijn op de toekomst.

Daarnaast hebben we geïnvesteerd in goede, Arbo verantwoorde werkplekken. Hierbij gaat het onder andere om hoog-laag bureaus en nieuwe bureaustoelen, maar ook om het inrichten van stiltewerkplekken.

Tevens was er aandacht voor de veiligheid van de medewerkers. We hebben zorggedragen voor goede beveiligingsinstallaties en toegangscontroles. Er zijn goede RI&E's en een bedrijfsnoodplan opgesteld en er is een start gemaakt om te komen tot een integraal continuïteitsplan, ook in relatie met de afdeling veiligheid, de provincie en ONS.

Fraudebeleid en risicobeheersing

De inrichting van onze gemeentelijke processen en de goede uitvoering daarvan zijn belangrijk voor de dienstverlening en de bedrijfsvoering. De processen moeten leiden tot de juiste besluiten en voldoen aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid. Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler in het beheer van de processen. Enerzijds voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken. Anderzijds voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken.

Interne controle is een verzamelnaam voor activiteiten die horen bij het beheersen van de beleids- en bedrijfsprocessen. Deze interne beheersing (IB) bestaat uit de uitvoering van de processtappen en de zichtbare interne controle op deze uitvoering (IC). Zo wordt vastgesteld of:

- In opzet sprake is van een goede procesbeschrijving (AO);
- De processen worden uitgevoerd zoals in opzet is beschreven;
- De interne controlemaatregelen conform de vereisten worden uitgevoerd; en
- De uitkomst van het werkproces getrouw of rechtmatig is weergegeven.

Binnen een proces onderkennen wij een drietal lijnen. In schema zijn dit de volgende:

Het uitgangspunt is dat de interne beheersing door de proceseigenaar (in de eerste lijn) is geborgd en dat dit binnen het proces met ondersteuning van business control (in de tweede lijn) wordt gecheckt en ondersteunt. De derde lijn (VIC) toetst de mate waarin de organisatie 'in control' is en geeft een onafhankelijk en objectief oordeel over de AO/IB.

Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te monitoren, verbeteringen te signaleren en tijdig in processen bij te kunnen sturen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen worden beheerst, zoals dat bij de inrichting van de administratieve organisatie was beoogd. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle aangetoond dat (wel óf niet) aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De conclusies van de verbijzonderde interne controle dienen als onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording, die door het college wordt afgegeven.

Toelichting op de rechtmatigheidsbevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

In de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie' heeft de raad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 50.000 (rapporteringsgrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. In onderstaande toelichting rapporteren wij over de bevindingen met betrekking tot de toepassing van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de hoogte van de baten en lasten, in de door de raad vastgestelde begroting en de door de raad vastgestelde investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. Wij hebben de toepassing van dit criterium getoetst. Onze bevindingen zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Daarnaast geven wij aan welke maatregelen worden genomen om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

1. Rechtmatigheidsbevindingen begrotingscriterium (bedragen x € 1.000)		
A.	Overschrijding lasten programma's:	
	Effectieve samenwerking bestuur en omgeving	1.224
	Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten	166
	Financieel vitaal	329
	Vennootschapsbelasting	604
B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	109
C.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
D.	Overschrijding van baten en/of onderschrijving van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.432
E.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee acceptabel is.	2.323
	Resterende begrotingsonrechtmatigheden	109

Begrotingscriterium - Overschrijding lasten programma's

Er zijn overschrijdingen van lasten geconstateerd. Deze zijn formeel onrechtmatig, maar blijven binnen de vastgestelde acceptatiegrens en worden daarom als acceptabel beschouwd. Er worden geen maatregelen getroffen om deze overschrijdingen te voorkomen.

De inhoudelijke toelichting bij de begrotingsoverschrijdingen op programmaniveau zijn opgenomen in het hoofdstuk 'Bestuurlijke samenvatting' in het jaarverslag.

Begrotingscriterium - Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

De totale omvang van de overschrijding op investeringsbudgetten (kredieten) bedraagt € 109.000. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een overschrijding op de kredieten 'Nieuwe sluis fase 1 riolering' (€ 101.408) en 'Verlichtingsplan 2025' (€ 7.556). Deze onrechtmatigheid kwalificeert als bruto afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Overschrijdingen kunnen worden voorkomen door tijdige signalering en bijsturing: bij dreigende overschrijdingen legt het college vooraf een kredietwijziging voor aan de raad en zorgt het voor realistische ramingen en strakke projectbeheersing.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in het normenkader en hebben betrekking op de aspecten recht, hoogte en duur.

2. Rechtmatigheidsbevindingen voorwaardencriterium (bedragen x € 1.000)		
A.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.306
	Totaal rechtmatigheidsfouten voorwaardencriterium	1.306

Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed

De financiële rechtmatigheidsfouten zijn ontstaan doordat inkoopdossiers met uitgaven boven de wettelijke aanbestedingsdrempels niet tijdig Europees zijn aanbesteed. Bij alle uitgaven boven de € 10.000 (excl. btw) is de standaardprocedure dat door de budgethouder een inkoopstartdocument wordt ingevuld. Hierdoor wordt de afdeling inkoop van het Shared Service Centrum Ons voorafgaand ingeschakeld en kan een advies uitbrengen over onder andere het type procedure dat dient te worden gevolgd. Daarnaast monitoren wij dit halfjaarlijks achteraf door middel van een spendanalyse. Opgemerkt hierbij is dat geconstateerde aanbestedingsfouten vaak een langdurig effect hebben, omdat de onderliggende contracten veelal meerdere jaren betreffen.

Voor acht van de tien ten onrechte niet Europees aanbesteede inkopen geldt dat deze, in samenwerking met het Shared Service Centrum Ons, in 2026 alsnog worden aanbesteed. De totale omvang hiervan bedraagt € 884.000. Voor een tweetal bevindingen geldt dat het momenteel niet wenselijk is om de huidige contracten te verbreken, waardoor een afwijking op het inkoopbeleid zal worden opgenomen. Hiervan is de totale omvang € 354.000. Met betrekking tot de inhuur van diensten zijn twee opdrachten ten onrechte niet Europees aanbesteed (totale omvang bedraagt € 68.000). Deze onrechtmatigheden zijn het gevolg van het overschrijden van de aanbestedingsdrempel voor diensten en leveringen.

Uit de controle op de aanbestedingen blijkt verder dat het interne inkoopbeleid, o.a. gebaseerd op de gids proportionaliteit, in voldoende mate is nageleefd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Op 17 oktober 2023 is door het college van burgemeester en wethouders beleid vastgesteld, dat is ingegaan per 1 januari 2023.

3. Rechtmatigheidsbevindingen misbruik & oneigenlijk gebruik criterium (bedragen x € 1.000)		
A.	Geen bevindingen.	-
	Totaal rechtmatigheidsfouten misbruik & oneigenlijk gebruik criterium	-

Uit de analyse van het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium is geen misbruik en oneigenlijk gebruik naar voren gekomen. Het college heeft geen fouten geconstateerd op het criterium M&O.

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft: de verbonden partijen.

We geven inzicht in de wijze waarop deze organisaties bijdragen aan de realisatie van het in de programma's opgenomen beleid en de (financiële) risico's die dit met zich meebrengt.

De nota Verbonden Partijen vormt het gemeentelijk beleidskader voor de sturing en beheersing van de verbonden partijen. Deze is opgesteld na afstemming in regionaal verband met omliggende gemeenten. Belangrijke punten in de nota zijn:

- een afwegingskader voor het wel of niet aangaan of aanhouden van verbonden partijen
- het toedelen van taken en rollen aan het bestuur en de ambtelijke organisatie
- procedures waarmee de raad aan haar kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden door verbonden partijen invulling geeft.

Opbouw

In de paragraaf verbonden partijen onderscheiden we 2 categorieën:

- Gemeenschappelijke regelingen
- Aandeelhoudersschappen

Gemeenschappelijke regelingen

Een gemeenschappelijke regeling is een publiekrechtelijke overeenkomst tussen bepaalde bestuursorganen van verschillende gemeenten waarbij bepaald wordt dat bepaalde taken en bevoegdheden centraal uitgevoerd worden. Het gaat om de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Gemeenschappelijke regelingen	
1. Veiligheidsregio IJsselland	
2. GGD IJsselland	
3. Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland	
4. Omgevingsdienst IJsselland	
5. Gemeenschappelijke Regeling Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek	
6. Shared Service Centrum Bedrijfsvoering ONS	

1. Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Betrokkenen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.			
Bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur door de burgemeester.			
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ). Veiligheidsregio IJsselland richt zich op het voorkomen en bestrijden (van de gevolgen) van branden, ongevallen, rampen en crises. Dit gebeurt in het gebied van de elf, via een gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten.			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 0	€ 645	€ 633
	Eigen Vermogen	€ 5.702	€ 5.523	€ 5.403
	Vreemd Vermogen	€ 40.449	€ 41.850	€ 37.475
	Gemeentelijke bijdrage	€ 1.977	€ 1.977	€ 1.806

<p>Risico's inclusief genomen beheersmaatregelen VRIJ</p>	<p>Het maximale weerstandsvermogen en daarmee de maximale hoogte van de algemene reserve van de Veiligheidsregio is vastgesteld op € 1 miljoen. Het totale resultaat in de jaarrekening 2025 bedraagt € 645.000 positief. Een bedrag van € 660.000 betreft echter geormerkte BDUR gelden voor informatieveiligheid die door de VRIJ voor dit doel besteed moeten worden en daarom in een bestemmingsreserve worden aangehouden. Het resultaat op het gedeelte dat wordt gefinancierd uit de gemeentelijke bijdragen sluit met een licht tekort van € 15.000. Dit bedrag wordt aan de algemene reserve onttrokken. Dit resultaat wordt aan de algemene reserve onttrokken en weer aangevuld tot € 1 miljoen op het moment dat er positieve resultaten ontstaan.</p> <p>Dit betekent dat er een behoorlijke buffer is bij de Veiligheidsregio zelf om onvoorziene uitgaven op te vangen.</p>
<p>Ontwikkelingen</p>	<p><u>Nieuw voor oud</u> Financieel uitgangspunt is dat we voor nieuw beleid geen extra middelen worden gevraagd. Hier hanteren wij het principe 'nieuw voor oud'. In de begroting 2025 is voor 3 onderwerpen echter aanvullend budget opgenomen voor een bedrag van € 935.000. Dit betreft Kazernering Kampen, harmonisatie beroepskorpsen Zwolle en Deventer en opleidingsbudget "warme opleidingen" brandweer. In de realisatie van 2025 blijken deze budgetten ook echt nodig te zijn geweest om de vastgestelde uitvoering van taken door de Veiligheidsregio te kunnen bekostigen. Dat blijkt wel uit het feit dat het resultaat op het gedeelte van de begroting dat door de gemeentelijke bijdrage wordt gefinancierd in 2025 een klein nadeel laat zien van € 15.000.</p> <p><u>10% korting op BDUR middelen vanaf 2026</u> In de Rijksbegroting is vanaf 2026 een korting van 10% op zgn. specifieke uitkeringen "SPUKS" opgenomen. Naast de gemeentelijke bijdragen wordt de VRIJ ook gefinancierd middels BDUR middelen voor een bedrag van € 9 miljoen in totaal. De BDUR is ook een SPUK. Dit betekent dat vanaf 2026 een bezuiniging van € 900.000 van toepassing is geworden op VRIJ. Op de Programmabegroting 2026 is door uw raad een zienswijze op de begroting van de VRIJ ingediend. De strekking van de zienswijze is om de VRIJ op te roepen de bezuinigingstaakstelling, die voor 2026 en 2027 met incidentele maatregelen wordt gerealiseerd, met structurele maatregelen in te vullen. Overigens is door de meeste gemeenteraden een zienswijze met vergelijkbare strekking ingediend. Gedurende 2026 wordt door de VRIJ een proces doorlopen om, samen met de deelnemende gemeenten, tot een structurele invulling van de bezuiniging te komen.</p> <p><u>Herijking gemeentelijke bijdragen</u> Conform AB-besluit van 8 december 2021 wordt de gemeentelijke bijdrage berekend op basis van 50 procent historische bijdrage en 50 procent op basis uitkering gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. De nadeel gemeentes worden van 2023 tot en met 2025 aflopend gecompenseerd om in te groeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage. Vanaf 2026 is er derhalve geen compensatie meer voor gemeenten die door het besluit uit 2021 een hogere bijdrage zijn gaan betalen.</p>

2. GGD IJsselland te Zwolle

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Betrokkenen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.			
Bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur door de wethouder. Iedere gemeente heeft 1 stem.			
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	<p>Missie GGD IJsselland: voor een gezonde samenleving</p> <p>GGD IJsselland werkt aan publieke gezondheid voor elf gemeenten en wil het gezicht zijn van de publieke gezondheid in de samenleving. We zetten onze expertise in en delen deze in de samenwerking met andere partijen. Alle inwoners in onze regio zijn op een eigen manier bezig met gezondheid. Daar sluiten wij bij aan met als uitgangspunt zoveel mogelijk regie bij de inwoner. We spelen snel en flexibel in op vragen en ontwikkelingen in de samenleving en gaan daarbij actief op zoek naar kansen.</p> <p>In de Wet publieke gezondheid (Wpg) ligt vast dat gemeenten een GGD in stand moeten houden. Tevens is in deze wet vastgelegd welke taken de gemeenten in het kader van publieke gezondheid, veelal door de GGD, moeten laten uitvoeren. De GGD voert ook taken uit die belegd zijn in andere wetten, zoals het uitvoeren van het toezicht op de kinderopvang. Daarnaast heeft de GGD taken op basis van de Wet op de lijkbezorging, de Wet op de jeugdzorg, Wet maatschappelijk ondersteuning en de Wet veiligheidsregio's (voorbereiden op rampen).</p> <p>In het algemeen bestuur zijn afspraken gemaakt over de basistaken en diensten die GGD IJsselland levert en waarvoor gemeenten een gemeentelijke bijdrage leveren. GGD IJsselland voert ook werkzaamheden uit voor gemeenten op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) of een (structurele) subsidierelatie. De belangrijkste diensten hierin zijn de taken op het terrein van de Maatschappelijke zorg en taken die door een structurele landelijke subsidieregeling worden gefinancierd.</p>			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 0	€ 819	€ 975
	Eigen Vermogen	€ 2.495	€ 4.345	€ 4.110
	Vreemd Vermogen	€ 6.319	€ 11.178	€ 12.419
	Gemeentelijke bijdrage	€ 1.291	€ 1.291	€ 1.215
Risico's	<p>Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonersbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie.</p> <p>Voor 2026 is de beschikbare weerstandscapaciteit € 1.087.000 op basis van de algemene reserve (peildatum: 31-1-2025). Dit is exclusief het restant gereserveerde middelen voor onvoorziene kosten COVID-19. De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat we nodig hebben om alle risico's op te kunnen vangen. Op basis van het risicoprofiel 2025 is dat € 880.000. Gelet op de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit is de ratio van het weerstandsvermogen voor 2025 1,23. Dat is voldoende en daarom geen aanleiding om de benodigde weerstandscapaciteit aan te passen. De risico's, waarop deze inschatting is gebaseerd, staan hieronder in 5.2.3, waarbij de netto verwachte impact gebaseerd is op de kwantificering van risico's (peildatum: april 2025).</p>			

	<p>In het risicoprofiel voor 2026 wordt geen rekening gehouden met de overgang van RSJ IJsselland naar de GGD. Komende maanden worden kansen en risico's nader uitgewerkt, waarna een actueel risicoprofiel RSJ als onderdeel van een meerjarenbegroting RSJ wordt opgenomen in de GGD-begroting. Wanneer besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden, worden wijzigingen verwerkt bij de eerstvolgende begrotingswijziging 2026.</p> <p>Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de deelnemende gemeenten klein.</p>
Ontwikkelingen	<p>Verder investeren in gezondheid, de verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag, het versterken van de gezonde leefomgeving en een goede preventieve infrastructuur met een robuuste crisisorganisatie. Daarnaast wordt gewerkt aan de landelijke opgaven zoals het versterken van de pandemische paraatheid.</p>

3. Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland te Zwolle (RSJ)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Betrokkenen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.			
Bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur door de wethouder.			
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	<p>De RSJ is door de 11 gemeenten gemachtigd om uitvoerende taken te verrichten en geen beleidsrijke taken. Bij de RSJ zijn de volgende activiteiten belegd: de inkoop van Jeugdhulp, het contractmanagement en contractbeheer, de monitoring van de jeugdhulp en de uitvoering van de regionale thema's.</p> <p>Gemeenten hebben RSJ gevraagd te onderzoeken hoe het kan bijdragen aan hun bezuinigingsopgave. De begroting biedt beperkte ruimte voor structurele kostenreductie. Veel kosten zijn autonoom en moeilijk beïnvloedbaar. Verdere personele krimp is niet wenselijk vanwege verhoogde werkdruk, risico op verloop en hogere kosten door externe inhuur.</p>			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 0	€ -	€ 0
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 35	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 0	€ 97	€ 518
	Gemeentelijke bijdrage	€ 82	€ 82	€ 64
Risico's	Als gemeente Zwartewaterland zijn wij voor 3,79% verantwoordelijk voor het resterende financiële risico, dit is vrij beperkt.			
Ontwikkelingen	<p>In 2025 werkte het RSJ IJsselland samen met gemeenten en partners aan een vernieuwde Regiovisie Jeugdhulp voor 2026–2031, die vooral voortbouwt op de eerdere visie en gericht is op het zoveel mogelijk thuis laten opgroeien van jeugdigen. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor lokale jeugdhulp, terwijl de regio samenwerkt aan specialistische zorg en afstemming. Daarnaast voerde het RSJ zijn reguliere taken uit, zoals inkoop en contractbeheer, en verbeterde het contractmanagement. Er werd ook gewerkt aan nieuwe afspraken, wachttijd aanpak en de voorbereiding van het Regionaal</p>			

	Expertteam. In 2025 bleek dat voor 26 jeugdhulpproducten de tarieven te laag waren vastgesteld, wat werd gecorrigeerd in de jaarafrekening.
--	---

4. Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Betrokkenen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle, Provincie Overijssel en Veiligheidsregio IJsselland.			
Bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur door de wethouder			
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	<p>Een klant- en oplossingsgerichte werkwijze is wat de eenduidige aanpak van de Omgevingsdienst IJsselland (hierna: ODIJS) kenmerkt. Onafhankelijke experts van de ODIJS wegen maatschappelijke belangen zorgvuldig af en vervullen een verbindende rol in het krachtenveld.</p> <p>Doel is om een optimale balans aan te brengen tussen een duurzame leefomgeving en nieuwe initiatieven. Deze gedachte vat de ODIJS samen in hun missie: Omgevingsdienst IJsselland waarborgt de leefomgeving, versterkt bedrijven. De ODIJS vormt een moderne uitvoeringsorganisatie die voorop wil lopen met vernieuwende werkmethoden, actuele expertise en moderne ICT-voorzieningen.</p> <p>De Omgevingsdienst IJsselland wil van toegevoegde waarde zijn voor het bedrijfsleven, de inwoners en de leefomgeving van IJsselland.</p>			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 0	€ 582	€ 191
	Eigen Vermogen	€ 316	€ 316	€ 316
	Vreemd Vermogen	€ 3.530	€ 8.868	€ 7.514
	Gemeente bijdrage	€ 806	€ 879	€ 803
	Percentage v/h totaal	5%	-	6%
Risico's	<p>In 2018 heeft de ODIJS de nota 'Weerstandsvermogen' vastgesteld. Hierin wordt vooral in gegaan op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomangement en de risico inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd.</p> <p>Deze financiële vertaling vormt de basis voor de hoogte van de algemene reserve. De risico-inventarisatie zoals deze nu is vastgesteld, resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van € 313.250 en bedraagt hiermee ongeveer 3% van de begroting.</p> <p>Uitgaande van het aandeel van onze gemeente in deze organisatie van 5% betekent dit voor gemeente Zwartewaterland een risico van € 16.000.</p>			
Ontwikkelingen	<p>Het werkveld en de organisatie van de Omgevingsdienst is in ontwikkeling. Denk hierbij aan de landelijke eis dat ODIJS robuust moet zijn per 1 april 2026. Omgevingsdienst IJsselland acht dit niet realistisch en kiest voor een gefaseerde aanpak met als doel om robuust te zijn in 2028. De gefaseerde aanpak bestaat uit het blauwe en rode spoor.</p> <p>Het Blauwe spoor is erop gericht om het toezichtcapaciteit te vergroten. Het rode spoor richt zich op het verbeteren van, strafrechtelijke handhaving en bodemtoezicht, innovatiebudget en opleidingsbudget.</p>			

	Deze ontwikkelingen zijn vertaald in de MJB van de ODIJS. De uitvoering hiervan vormt een uitdaging omdat gemeenten vanwege beperkte financiële middelen kritisch zijn over de gemeentelijk bijdrage.
--	---

5. Gemeenschappelijke Regeling Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek te Zwolle

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Doelstelling	Samenwerking gericht op het voorkomen van en de opsporing van fraude met de door de gemeenten uit te voeren sociale zekerheidsregelingen. De Sociale Recherche doet onderzoek naar fraude en schrijft een advies. Het is aan het college om te bepalen wat te doen met het advies.			
Betrokkenen	8 gemeenten: Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen Zwartewaterland en Zwolle.			
Bestuurlijk belang	De stemverhouding in het beslissingsbevoegd forum van portefeuillehouders is bepaald op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeente, met een maximum van drie stemmen. Zwartewaterland heeft één van de vijftien stemmen.			
Financieel belang	De kosten worden verrekend op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per 31 december.			
Financiële ratio's	Bedragen	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Gemeentelijke bijdrage	€ 39.867	35.138	€ 0
Risico's	De inschatting is dat er van risico's zowel bestuurlijk als financieel geen sprake is.			
Ontwikkelingen	Door deelname in de verbonden partij 'Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek' wordt in regionaal verband gewerkt aan de bestrijding van sociale zekerheidsfraude en handhaving. Nadruk lag en ligt nog steeds op zichtbaarheid en dienstbaarheid en het leveren van maatwerk richting regiogemeenten, hetgeen tot nu toe geslaagd is. In 2026 wordt de regionale samenwerking voortgezet. Prioriteit ligt bij de meest schade veroorzakende typen van fraude en inspanningen plegen waar dit naar verwachting het meest oplevert (samenlevingsfraude levert het meest op voor de gemeenten).			

6. Shared Service Centrum Bedrijfsvoering ONS te Zwolle

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Betrokkenen	De gemeenten Dalfsen, Kampen, Westerveld, Zwartewaterland, Zwolle en Provincie Overijssel
Openbaar Belang	Efficiëntere uitvoering van diensten op het gebied van personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop.
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	Het Shared Service Centrum (SSC) ONS levert aan de partners dienstverlening op het gebied van ICT, Inkoop- en Contractmanagement en Personeels- en Salarisadministratie. De oprichters van het Shared Service Centrum (SSC), de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel, hebben bij de oprichting van het SSC ONS de ambitie uitgesproken dat zij met behoud van eigen autonomie en identiteit willen focussen op hun kerntaken, dat wil zeggen de primaire dienstverlening en daarvoor bedrijfsvoeringstaken willen concentreren in het SSC ONS. Zwartewaterland is per 1 januari 2021 toegetreten als partner in SSC ONS.

Financiële ratio's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 0	€ 1.506	€ 1.687
	Eigen Vermogen (excl. resultaat)	€ 1.365	€ 2.547	€ 2.216
	Vreemd Vermogen	€ 3.000	€ 17.661	€ 15.339
	Gemeentelijke bijdrage (na wijzigingen)	€ 2.377	€ 2.294	€ 2.187
Risico's	<p>SSC ONS voert cruciale basistaken voor de bedrijfsvoering van de gemeente uit. De inmiddels zeven deelnemende partners sturen hierop, inclusief de beheersing van risico's.</p> <p>SSC ONS mag een weerstandsvermogen van maximaal 5% van de jaaromzet opbouwen. Als de gekwantificeerde risico's hoger zijn dan 5% van de jaaromzet, dient het weerstandsvermogen daarop te worden aangepast.</p>			
Ontwikkelingen	<p>SSC ONS streeft naar hoge kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, sterk partnerschap en het zijn van een professionele en aantrekkelijke organisatie. ONS blijft inspelen op het verder ontwikkelen van de 'moderne' werkplek en data gedreven werken.</p> <p>Er wordt blijvend geïnvesteerd in het verhogen van de digitale weerbaarheid tegen digitale dreigingen.</p>			

Aandeelhouderschappen

De gemeente bezit aandelen vanuit het algemeen publiek belang en het belang in verband met het uit te keren dividend dat als algemeen dekkingsmiddel in de begroting is opgenomen. Het gaat om aandelen in de hierna genoemde organisaties:

Deelnemingen in Vennootschappen	
1. N.V. Vitens	4. N.V. Rova
2. N.V. BNG	5. N.V. Rendo
3. Wadinko N.V.	6. Enexis Holding N.V.

1. N.V. Vitens te Zwolle				
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	De aandelen van Vitens zijn voor 100 procent in handen van provincies en gemeenten.			
Financieel belang	Onze gemeente bezit 38.453 aandelen. Dat is 0,66% van het aantal uitstaande aandelen.			
Doelstelling	<p>Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en voorziet de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van lekker en betrouwbaar drinkwater.</p> <p>Vitens wil op een duurzame basis een uitstekende kwaliteit drinkwater leveren en een hierbij behorende excellente dienstverlening waarbij de klant voorop staat. De onderneming streeft naar zo laag mogelijke drinkwatertarieven, onder voorwaarde dat aan de continuïteitsdoelstellingen wordt voldaan.</p>			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 46	€ 90,6	€ 34,5

	Eigen Vermogen	€ 754	€ 809,1	€ 713,6
	Vreemd Vermogen	€ 1.467	€ 1.684,9	€ 1.559,7
	Dividenduitk (€ 1)	€ 0	€ -	€ 0
Risico's	Vanwege de stabiele drinkwatermarkt waarop Vitens opereert is de verwachting dat de risico's voor de aandeelhouders beperkt zijn.			
Ontwikkelingen	<p>Vitens heeft vanaf 2020 geen dividend meer uitgekeerd. Voor de komende jaren staat het bedrijf voor een grote investeringsopgave. De financiële positie van Vitens blijft dan ook onder druk staan. Verouderde waterleidingen moeten worden vervangen, productiefaciliteiten gerenoveerd en nieuwe capaciteit bijgebouwd omdat de vraag naar drinkwater stijgt.</p> <p>Door de huidige ontwikkelingen is er nog geen zicht op het weer uitkeren van dividend. Dit blijft een punt van aandacht tussen Vitens en haar aandeelhouders. Zeker omdat er een mogelijkheid is dat er een beroep gedaan zal worden op de aandeelhouders (naast het afzien van dividend).</p>			

2. N.V. BNG te Den Haag

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.			
Financieel belang	Onze gemeente bezit 23.712 aandelen BNG. Dit is 0.04% van het aantal uitstaande aandelen.			
Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De bank verstrekt kredieten tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden.			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	n.n.b.	€ 172	€ 294
	Eigen Vermogen	n.n.b.	€ 4.863	€ 4.777
	Vreemd Vermogen	n.n.b.	€ 110.701	€ 123.164
	Dividenduitkering (x €1)	n.n.b.	€ 59,5	€ 43,5
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. BNG Bank behoort tot de meestwadin kredietwaardige banken ter wereld. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.			
Ontwikkelingen	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.			

3. Wadinko te Zwolle

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	Wadinko is in 1992 ontstaan vanuit de Waterleidingmaatschappij Overijssel. De gemeente is één van de 25 aandeelhouders. De overige aandeelhouders zijn 23 gemeenten en de Provincie Overijssel.			
Financieel belang	De gemeente bezit 83 van de in totaal 2.389 geplaatste aandelen (3,47%).			
Programma	Het doel van Wadinko is het stimuleren van bedrijvigheid en werkgelegenheid in het werkgebied met risicodragend kapitaal, kennis, managementondersteuning en netwerken. Het deelnemen in en het directie voeren over andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in Overijssel.			

Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2024	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	n.n.b.	€ 3,5	€ 3,5
	Eigen Vermogen	n.n.b.	€ 87	€ 85
	Vreemd Vermogen	n.n.b.	€ 10	€ 10
	Dividenduitkering (€ 1)	n.n.b.	n.n.b.	€ 51.000
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. Er wordt veelal middels participaties deelgenomen in bedrijven. Door een zorgvuldig selectiebeleid en -beheer en een verantwoorde spreiding in de participatie-portefeuille, weet de directie de risico's beperkt te houden.			
Ontwikkelingen	<p>Wadinko neemt als regionale participatiemaatschappij langdurig deel in zowel nieuwe als bestaande ondernemingen met groeipotentie. De deelname bestaat uit het verstrekken van risicodragend kapitaal, gecombineerd met kennis, expertise en managementondersteuning. Ondernemingen die willen groeien of innoveren, zich willen verzelfstandigen of te maken hebben met opvolgingsvraagstukken kunnen bij Wadinko terecht voor ondersteuning.</p> <p>De doelstelling van Wadinko sluit aan bij het stimuleren van de regionale economie en werkgelegenheid. De gemeente Zwartewaterland is via haar aandeelhouderschap betrokken bij deze maatschappelijke opgave.</p> <p>Ultimo verslagjaar participeert Wadinko in circa 30 ondernemingen. Hiermee levert Wadinko een bijdrage aan de versterking van het ondernemersklimaat en de economische ontwikkeling in de regio.</p>			

4. N.V. ROVA Gemeenten te Zwolle

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	Diverse gemeenten			
Financieel belang	De gemeente bezit 302 aandelen A. Dit is 4,29% van het uitstaande aandelenkapitaal en 222 aandelen C. (openbare ruimte)			
Programma	De ROVA heeft als doel het bevorderen van en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van de verwijdering van afvalstoffen. Daaronder zijn begrepen: beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden (gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden). De missie van ROVA is een schone en duurzame leefomgeving voor de inwoners van aandeelhoudende gemeenten.			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 3,9	€ 5,1	€ 4,8
	Eigen Vermogen	€ 43	€ 46	€ 44
	Vreemd Vermogen	€ 67	€ 65	€ 65
	Dividenduitkering (€1)	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Risico's	<p>Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal.</p> <p>Achtergestelde lening De gemeente Zwartewaterland heeft een achtergestelde lening verstrekt van € 528.000, waarover jaarlijks 8% rente wordt uitgekeerd. In het geval van faillissement van de ROVA worden de gemeenten achtergesteld. De achtergestelde gemeenten komen in de volgorde van schuldeisers dus achter de</p>			

	concurrente (dat wil zeggen gewone) schuldeisers, en heeft slechts voorrang ten opzichte van de aandeelhouders.
Ontwikkelingen	<p>N.V. ROVA Holding keert naar verwachting periodiek dividend uit aan haar aandeelhouders. Het realiseren van financieel rendement is echter niet het primaire doel van de vennootschap. ROVA richt zich in hoofdzaak op het uitvoeren van de gemeentelijke zorgplicht voor afvalinzameling en het beheer van de openbare ruimte, waarbij maatschappelijke meerwaarde, duurzaamheid en betaalbaarheid voor inwoners centraal staan.</p> <p>In de gemeentelijke begroting wordt uitgegaan van een structurele dividenduitkering van € 100.000. Eventuele hogere dividenduitkeringen worden ingezet ten gunste van de afvalstoffenheffing. Hiermee wordt beoogd de lasten voor inwoners te beperken en bij te dragen aan een stabiele en kostendekkende tariefontwikkeling.</p> <p>Het dividend kan fluctueren als gevolg van ontwikkelingen in bedrijfsresultaten en investeringen, waarbij ROVA nadrukkelijk stuurt op langetermijnwaardecreeatie in plaats van maximale winstuitkering.</p>

5. N.V. Rendo te Meppel				
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	Diverse gemeenten			
Financieel belang	De gemeente bezit 19 aandelen. Dit is 1,82% van het uitstaande aandelenkapitaal.			
Programma	<p>De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.</p> <p>De vennootschap heeft ten doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas en warmte. • Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributienetten met annexen voor energie. • Het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld. • Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten. 			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	€ 10,7	€ 11	€ 8.0
	Eigen Vermogen	€ 85	€ 86	€ 80
	Vreemd Vermogen	€ 126	€ 127	€ 114
	Dividenduitkering (x €1)	n.n.b.	n.n.b.	€ 100
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal.			
Ontwikkelingen	<p>Rendo investeert fors in hun netwerk toch baart de voortgang van de energietransitie in onze regio zorgen. Wachttijden voor het verkrijgen van een elektriciteitsaansluiting lopen op en het stikstofslot vertraagt groen gasprojecten. Dit heeft een remmend werking op het tempo van de energietransitie terwijl deze juist verhoogd moet worden.</p> <p>In 2027 wordt een nieuwe reguleringssystematiek voor netbeheerders geïntroduceerd. Kosten worden dan rechtstreeks vertaald in tarieven. Nu geldt nog dat tarieven ook afhankelijk zijn van de benchmark tussen netbeheerders.</p>			

	<p>Onze externe toezichthouder ACM zal er scherp op zijn dat dividenduitkeringen niet leiden tot (nog) hogere tarieven.</p> <p>In regio wordt op een aantal plekken de aanleg van warmtenetten overwogen. Indien dit investeringen van RENDO vraagt, heeft dit ook consequenties voor dividenduitkeringen. De mate waarin is mede afhankelijk van het Rijksbeleid (bijvoorbeeld een garantieregeling voor warmtenetten of de rol van EBN). Voorafgaand zullen de aandeelhouders geraadpleegd worden.</p>
--	--

6. Enexis N.V. te 's Hertogenbosch				
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Betrokkenen	Diverse gemeenten en provincies			
Financieel belang	De gemeente bezit 96.993 aandelen. Dit is 0,06% van het uitstaande aandelenkapitaal.			
Programma	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.			
Financiële ratio's	Bedragen x € 1 mln.	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024
	Resultaat	n.n.b.	400	254
	Eigen Vermogen	n.n.b.	5.811	5.538
	Vreemd Vermogen	n.n.b.	7.627	5.949
	Dividenduitkering (x €1)	n.n.b.	65	82
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal			
Ontwikkelingen	<p>Enexis heeft een financieel solide positie, maar staat tegelijkertijd voor een zeer kapitaalintensieve investeringsopgave. De energietransitie vraagt om structureel hoge investeringen in uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. Deze investeringen nemen jaar op jaar toe.</p> <p>Gemeenten vervullen bij Enexis een publieke eigenaarsrol. Zij bieden stabiliteit, accepteren gematigd rendement en faciliteren investeringen die essentieel zijn voor maatschappelijke doelen zoals leveringszekerheid en verduurzaming.</p> <p>Enexis en haar aandeelhouders blijven in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt.</p>			

Achtergestelde leningen

Een achtergestelde lening is een krediet waarbij de schuldeiser in het geval van faillissement van de schuldenaar wordt achtergesteld ten opzichte van de concurrente (gewone) schuldeisers.

Het belangrijkste kenmerk van de achtergestelde lening is dat de schuldeisers bij problemen achter andere crediteuren aansluiten. Met andere woorden: in het geval van een faillissement kan de geldverstrekker van een achtergestelde lening bijna als laatste aanspraak maken op het geïnvesteerde geld.

Specificatie achtergestelde leningen:

(bedragen in €)

Verbonden partij	Financieel belang
ROVA	528.108

Dividendbaten

In onderstaand overzicht zijn de dividendopbrengsten per deelneming weergegeven.

Dividendbaten (bedragen * € 1.000)			
Verbonden partij	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Enexis	82	18	23
Rendo	100	135	93
Wadinko	52	41	60
Attero	6		
ROVA	102	100	102
BNG	51	50	51
Totaal	393	344	329

Paragraaf grondbeleid

Inleiding

De gemeente Zwartewaterland heeft op grond van de Omgevingswet de taak tot het voeren van ruimtelijk beleid. Het grond- en vastgoedbeleid dient als een belangrijk sturingsinstrument om de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente te verwezenlijken.

Het grond- en vastgoedbeleid wordt ingezet om de ambities en doelen van de gemeente op het gebied van wonen, economie, verkeer, duurzaamheid, het sociaal domein en in toenemende mate ook de energietransitie te realiseren.

In beginsel neemt de gemeenteraad per project een besluit over de wijze waarop de geformuleerde beleidsdoelen het beste kunnen worden gerealiseerd.

De basis waarop wij ons grondbeleid vormgeven is vastgelegd in de Nota Grond- en vastgoedbeleid 2023 - 2027.

Actuele ontwikkelingen

De vraag naar woningbouw en bedrijventerreinen is nog steeds groot. De betaalbaarheid staat echter onder druk. De prijs voor grond en woningen lijkt te stabiliseren, hoewel we zolang structurele oplossingen uitblijven ook in 2025 en 2026 toch nog verder oplopende huizenprijzen zien. Het is echter de vraag in hoeverre dat door kan werken in de grondprijzen die ook de gemeente ontvangt, want de spiraal van prijsstijgingen van woningen zal ook ergens doorbroken (moeten) worden om de betaalbaarheid van woningen te realiseren. Gelukkig zien we dat inflatiecijfers weer wat lijken te normaliseren, maar nog steeds is het inflatiecijfer hoger dan het langjarig historisch gemiddelde.

Daarnaast vormt de problematiek rondom stikstof en netcongestie een grote onzekere factor in de ontwikkelingen van onze grondexploitaties.

Netcongestie kan een belemmering vormen bij lopende en nieuwe ontwikkelingen van woningbouw en bedrijventerreinen. Door de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet zijn nieuwe en uitbreidingsaansluitingen voor grootverbruikers (aansluitingen groter dan 3 x 80 ampère, zoals bij bedrijven) op dit moment niet mogelijk. Dit kan financiële gevolgen hebben voor onze grondexploitaties. In het onderdeel risico's en in de paragraaf *risicomanagement en weerstandsvermogen* wordt zichtbaar dat deze risico's aanzienlijk kunnen zijn. Daarom stellen wij voor om binnen het weerstandsvermogen een buffer aan te houden om mogelijke tegenvallers op te vangen.

We constateren dat de structurele oplossingen voor netcongestie grotendeels buiten onze directe invloed liggen en vragen om een landelijke aanpak en grote investeringen in het elektriciteitsnet. Tegelijkertijd zijn onze inspanningen erop gericht om uw raad zo goed mogelijk te informeren over de actuele ontwikkelingen en de risico's bij investeringsbeslissingen zo beperkt mogelijk te houden.

Tot medio 2026 werken netbeheerders vooral met regionale wachtrijen en verschillende prioriteringsregels. Vanaf 1 juli 2026 treedt echter een nieuw landelijk prioriteringskader in werking. Dit kader, vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt (ACM), bepaalt welke maatschappelijke functies voorrang krijgen bij het toewijzen van schaarse aansluitcapaciteit. Deze nieuwe werkwijze geldt als een structurele beleidslijn en heeft directe gevolgen voor de volgorde waarin projecten kunnen worden gerealiseerd en aangesloten op het elektriciteitsnet.

Met het periodiek uitvoeren van onderzoeken naar woonbehoefte en behoefte aan bedrijventerreinlocaties zorgen we er de komende jaren voor dat onze grondexploitaties gebaseerd blijven op reële en actuele vraag en aanbodcijfers en dat de te verwachten planresultaten zowel voor opbrengsten als kosten, marktconform zijn.

Voor woningbouw zijn in Hasselt en Genemuiden momenteel voldoende mogelijkheden voorhanden. We blijven ons inzetten voor voldoende ontwikkelingsruimte Zwartsluis.

De methodiek van indeling gebiedsontwikkelingen

Conform de bepalingen uit de Nota Grond- en vastgoedbeleid zijn alle ruimtelijke projecten, gebaseerd op het planstadium waarin ze zich bevinden, onderverdeeld in uitvoeringsprojecten, ontwikkelingsprojecten en toekomstige ruimtelijke opgaven.

Uitvoeringsproject	Is een gebiedsontwikkeling waarvan het Definitieve Ontwerp (DO) en de grondexploitatie of een krediet zijn vastgesteld door de gemeenteraad.
Ontwikkelingsproject	Betreft een project dat zich in de zogenaamde "Ontwerpfase" bevindt en formele grondexploitatie is vastgesteld.
Toekomstige ruimtelijke opgave	Dit is een project dat zich nog globaal in de fase van een haalbaarheidsonderzoek bevindt.

Uitvoeringsprojecten

Hasselt om de Weede

Voor de Kerklocatie is een bouwplan 'de Parkwachter' ontwikkeld. Het betreft een appartementencomplex met 17 wooneenheden. Naar aanleiding van een Raad van State procedure is dit een vertraagd deelproject uit de fase 1A. Ondertussen is de Parkwachter gebouwd, opgeleverd en ingericht. Alle appartementen zijn verkocht én bewoond. De openbare ruimte is voorzien van parkeerplaatsen door ontwikkelaar. Gemeente is verder verantwoordelijk voor het onderhoud en aanleg van openbaar groen.

Voor fase 1B is een stedenbouwkundig plan en omgevingsplan ontwikkeld en vastgesteld. In 2023 is fase 1B bouwrijp gemaakt aansluitend is de kavel verkoop deels gestart. Naast particuliere kavels zijn er ook projectmatige velden uitgegeven. In het kader van de landelijke en provinciale ontwikkelingen van het stikstofbeleid wordt steeds naar de actualiteit gehandeld. In februari 2026 heeft provincie Overijssel aangegeven nog een jaar langer tijd nodig te hebben voor het beleid en proces van (natuur)vergunningen. Dit vertraagt de ontwikkelingen nog verder binnen dit plangebied.

Voor de invulling van de boerderijlocatie is naast het omgevingsplan dat in 2022 al is vastgesteld ook een beeldkwaliteitsplan opgesteld. In het najaar van 2025 is het plan door de gemeenteraad vastgesteld. Aansluitend is een verkoopstrategie voorgelegd en deze wordt verder uitgewerkt in 2026. De opstallen, behalve het woongedeelte, zullen naar verwachting in kwartaal 4 van 2026 gesloopt worden. De openbare biedingsprocedure zal bekend gemaakt worden zodra meer duidelijkheid is over de haalbaarheid van deze ontwikkeling met het oog op stikstof.

Voor Om de Weede is de elektriciteitsinfrastructuur tot aan de kavels gerealiseerd (behalve de boerderijlocatie). De initiatiefnemer/koper is zelf verantwoordelijk voor de aanvraag van bouwstroom en de definitieve huisaansluiting. De doorlooptijden bij Enexis zijn inmiddels opgelopen, afhankelijk van de complexiteit van de aanvraag.

Heel Hasselt om de Weede betreft één grondexploitatie die zeer lang loopt (gestart 2006/2007) waarvan de geprognosticeerde looptijd van het huidige exploitatiegebied nog doorloopt tot circa 2032.

De ontwikkeling en het verwachte resultaat van de grondexploitatie zie je door de jaren heen meebewegen op macro-economische ontwikkelingen in de woningmarkt en de bijbehorende gevolgen voor afzetsnelheid van kavels, kostenontwikkeling (inflatie, rente) en ontwikkelingen in grondprijzen (forse prijsstijgingen in de afgelopen jaren naar nu een periode van in ieder geval afvlakking/stabilisering van grondprijzen en vraagstukken over betaalbaarheid van woningen in algemeenheid en zeker voor doelgroepen (sociale huur, starters, levensloopbestendig bouwen, trend van meer eenpersoonshuishoudens). Hierdoor ontstaat een door de jaren heen een wisselend beeld van verwachte resultaten van deze grondexploitatie.

Ten opzichte van de actualisatie van vorig jaar zijn de verwachtingen op basis van deze actualisatie weer wat positiever, maar dat kan door diverse (externe) factoren ook vrij gemakkelijk ook weer anders uitpakken in de toekomst. Uiteraard zijn alle inspanningen er op gericht om binnen de doelstellingen en opgaven op het gebied van wonen en ruimtelijke kwaliteit bij de vraag uit de samenleving passend woningaanbod te leveren en daarbij ook een zo goed mogelijk financieel resultaat te bereiken.

Burgemeester Malcorpslaan 99 Hasselt (Trekshuit)

Op de vm. basisschoollocatie de Trekshuit aan de Burg. Malcorpslaan in Hasselt wordt door Koraal Vastgoed een woningbouwplan ontwikkeld. Op de locatie komen beneden-boven woningen voor senioren en/of starters en sociale huurappartementen voor cliënten van JP van den Bent Stichting. In deze huurappartementen kunnen de cliënten begeleid wonen. Na een aantal participatie momenten is het omgevingsplan gemaakt dat onherroepelijk is. In 2025 is de omgevingsvergunning verleend en de verkoop van de beneden-bovenwoningen gestart. In de zomer van 2026 is de sloop van de vm. school gepland en kan aansluitend de bouw starten.

Zevenhont Oost

In 2025 is het grootste deel van het bedrijventerrein Zevenhont verkocht en overgedragen. Ook de waterretentie en de groenstrook is ingericht. In 2026 zullen de beide aansluitingen op de Sisalstraat hun definitieve vorm en inrichting krijgen.

Er zijn nog 3 kleine kavels op het terrein beschikbaar. Deze zullen waarschijnlijk in 2026 worden verkocht. Hiervoor is inmiddels een wachtlijst ingericht.

Project Binnenveld

Het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan met bijbehorende ruimtelijke onderlegger van woningtypen, - aantallen en parkeren zijn medio 2024 vastgesteld en zonder bezwaren onherroepelijk geworden.

Begin 2026 is gestart met de voorbereidingen en aanbesteding voor het voorbelasten van het hele plan. De locatie van het zorginitiatief is in de afgelopen jaren al gebruikt als depot waardoor voorbelasten niet meer nodig is.

Het bestemmingsplan Binnenveld is onherroepelijk, maar de uitvoering van stikstofveroorzakende ontwikkelingen wordt beperkt door recente jurisprudentie en de huidige provinciale praktijk, en kunnen vergunningplichtige projecten binnen Binnenveld aanzienlijke vertragingen oplopen.

Al langere tijd worden er gesprekken gevoerd met initiatieven voor de ontwikkeling van woningbouw binnen dit gebied, op basis van de ruimtelijke onderlegger.

Het zorginitiatief en één van de twee CPO's.

In overleg met de beoogde initiatiefnemer voor de zorgkavel is het ontwerpbestemmingsplan op enkele onderdelen aangepast om het gewenste bouwvolume mogelijk te maken. Dit betreft een gedeeltelijke verhoging en uitbreiding aan de zuidzijde van het plangebied. Met de bewoners van de Prins Clausstraat is hierover overleg gevoerd.

Door recente ontwikkelingen rond stikstof en het provinciale beleid gaat de gemeente zorgvuldig om met het verlenen van vergunningen. Met de initiatiefnemer van de zorgkavel wordt zo goed mogelijk gekeken en afgestemd hoe de verdere planuitwerking binnen de bestaande regels kan plaatsvinden, om de vergunningverlening binnen de huidige natuur- en stikstofkaders kansrijk te maken.

Het initiatief van het CPO staat nog aan de start van hun plannen en ideeën, maar zullen dit jaar verder vormgegeven worden.

Het CPO Binnenveld gaat als pilotproject deelnemen aan het provinciale onderzoek naar mini-warmtenetten. De provincie heeft voorgesteld op 5 maart 2026 een startgesprek te voeren om de concrete behoefte te verkennen. Voorafgaand daaraan is met het CPO hierover gesproken, zodat het onderzoek goed aansluit bij de wensen van het CPO en voldoende draagvlak heeft.

Met het bedrijf Roger is in 2024 overeengekomen dat zij ondersteuning zullen bieden bij het aanbestedingsproces van de verkoop van de 3 seniorenappartementen en 2 startersappartementen en

de rug-aan-rug woningen binnen het project. In verband met verwachte vertragingen binnen dit plangebied, is voor de verdere markt- en verkoopstrategie voortijdig met wederzijds goedvinden deze ondersteunende dienst met bijbehorende kosten beëindigd.

Voor de vrije kavels en beide CPO's zal een eigen marktstrategie voor bepaald worden. Naar verwachting zal dit in 2026 verder uitgewerkt worden.

Ontwikkelingsprojecten/Uitvoeringsprojecten door derden

In 2025 is door de projectontwikkelaar 38 kavels verkocht. Dit zijn 8 kavels meer dan was geprognosticeerd. Afgelopen jaar zijn een groot deel van de kavels aan de Tagweg verkocht. Ook de eerste kavels aan de Elzenkamer zijn inmiddels verkocht. Verwacht wordt dat in 2026 de Elzenkamer verder wordt ingericht en ontwikkeld.

Daarnaast is in 2025 een aanvang gemaakt met het ontwerp en de realisatie van de drie nog te realiseren bruggen. Eind 2026 wordt ook gestart met het ontwerp van de parkkamer. In het voorjaar van 2027 zal het participatieproces met de omgeving starten voor de inrichting van de parkkamer. De definitieve inrichting is voorzien in het najaar van 2027.

Project Zevenhont-midden

Project Zevenhont Midden is in 2025 afgerond. De wegen en het waterrentiegebied zijn overgedragen.

Project Bodewes

De realisatie van de parallelweg is in 2025 afgerond en overgedragen aan de gemeente.

Project Roskam en Klaver

In 2025 is gestart met de bouw van de appartementen. In 2026 wordt het appartementengebouw opgeleverd. Ook de eerste woningen zijn in 2025 gerealiseerd en bewoond. Verwacht wordt dat de laatste kavels in 2026 worden verkocht. Als het appartementengebouw en alle woningen zijn gerealiseerd, zal het openbaar gebied worden ingericht en overgedragen aan de gemeente.

Voormalig terrein Aalvanger in Hasselt

Op de vm. boerderijlocatie aan het Schrijversweg je in Hasselt, 'Boerderij Aalvanger' heeft de eigenaar van de grond projectontwikkeling Heutink een plan geschetst. Met in achtname van de aandachtspunten op deze historische locatie is gewerkt aan de uitwerking van een gevarieerd woningbouwprogramma dat voorziet in grondgebonden woningen en appartementen. Dit ontwerp is als principe verzoek bij de gemeente neergelegd. Dit principe verzoek is neergelegd voor bespreking op de regionale omgevingstafel. Hieruit is voorafgaand aan het overleg naar voren gekomen dat het waterschap heeft moeten constateren dat er structureel sprake is van overstroming van een groot deel van het gebied en dat daar bebouwing niet mogelijk maakt. Ophogen is niet toegestaan, compenseren lijkt moeilijk. Deze constatering is gedeeld met de ontwikkelaar. De ontwikkelaar heeft het plan hierop aangepast. Het aangepaste plan ligt voor bij het waterschap.

Westererf Kamperzeedijk

De locatie Westererf is aangekocht door Koraal Vastgoed in Genemuiden. De bedoeling was om de voormalige aannemers-locatie te transformeren naar een woningbouwlocatie die onder andere voorziet in de behoefte van de bewoners aan de Kamperzeedijk. Echter, in de loop van 2025 zijn er nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan dat een heroriëntatie noodzakelijk maakt op de woningbouwontwikkelingen in Kamperzeedijk. Hiermee is eind 2025 een start gemaakt.

Mulertstraat Hasselt

In de voormalige kleuterschool aan de Mulertstraat was jaren 'In balans' gevestigd. Na overname en aansluitend de verhuizing van In Balans is de locatie, zoals deze er bij lag, aan Wetland Wonen aangeboden. Wetland Wonen is voornemens om op deze plek een aantal sociale grondgebonden huurwoningen en een aantal gestapelde woningen te realiseren. Voor de planvorming wordt participatie toegepast. Ondertussen heeft Wetland, conform de afspraken, het pand gesloopt. In 2025 is de locatie tijdelijk in gebruik genomen voor opslag en keten ten behoeve van de verduurzamingslag van de woningen van Wetland in deze wijk.

Toekomstige ruimtelijke opgaven

Gronden voor toekomstige ontwikkeling (voormalige NIEGG)

De commissie BBV heeft de verslaggevingsregels grondexploitatie in het BBV met ingang van 1 januari 2016 herzien. De categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden), bedoeld voor strategische grondposities is daarmee vervallen. De gronden zijn met ingang van de jaarrekening 2016 opgenomen onder de materiële vaste activa (MVA).

Per 1 januari 2023 heeft gemeente Zwartewaterland in Genemuiden nog grondposities op het Binnenveld. In Hasselt is nog een grondpositie op de locatie Diamanten Bolwerk die momenteel als stadscamping ingericht is.

Project Overwaters

In 2022 is de grondpositie Overwaters teruggekocht van een particuliere ontwikkelaar voor € 3 miljoen. In 2022 en 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor een mogelijke ruimtelijke invulling van het gebied. Op basis van de reacties van omwonenden en belanghebbenden heeft de gemeenteraad het college gevraagd om andere varianten van ruimtelijke invulling te onderzoeken. Er zijn wel gesprekken gaande over mogelijke ontwikkeling die kan plaatsvinden, maar de concrete voortgang wordt bemoeilijkt door stikstofproblematiek, netcongestie en het feit dat de locatie gelegen is in/grenzend aan Natura 2000 gebied. Eind 2025 moeten we de conclusie trekken dat er geen concrete ruimtelijke ontwikkeling op korte termijn wordt verwacht die de waardering van € 3 miljoen onderbouwd. Dit betekent dat niets anders overblijft dan conform de regelgeving deze grond te waarderen tegen de actuele marktwaarde bij de huidige bestemming. Een taxatierapport van maart 2026 door een onafhankelijke lokaal bekende makelaar geeft een marktwaarde op dit moment van € 1.985.000. Dit betekent dat wij in deze jaarrekening een afwaardering hebben verwerkt van € 1.015.000 op deze gronden.

Samenvatting resultaten projecten

		Nog te maken		Verwacht resultaat inclusief tussentijdse winstnemingen		Resultaat 2025 t.o.v. 2024
Project	verwachte einddatum	Kosten	Opbrengsten	Op basis van actualisatie per 31-12-2025	Op basis van actualisatie per 31-12-2024	Saldo
<i>Uitvoeringsprojecten gemeente</i>						
Binnenveld	2031	9.020.175	11.388.580	1.197.000	1.008.000	189.000
Hasselt Om de Weede	2032	9.189.145	16.555.060	6.327.000	3.605.000	2.722.000
Zevenhont Oost	2028	5.971.218	13.494.765	7.810.000	6.358.000	1.452.000
AHOED Hasselt	2025	0	0	172.000	137.000	35.000
Totaal		24.180.538	41.438.405	15.520.000	11.108.000	4.444.000

Op de balans in deze jaarrekening moeten de resultaten van de grondexploitatie conform de regelgeving op eindwaarde worden gepresenteerd. Een toelichting op de projecten en de verwachte resultaten is opgenomen in de paragraaf grondbeleid en in het rapport "financiële actualisatie ruimtelijke projecten 2026". Deze toelichting is gebaseerd op de resultaatsontwikkeling op netto contante waarde (NCW). Het verschil tussen beide resultaten betreft de doorrekening van kosten- en opbrengstentijgingen en rente naar het moment waarop het project is afgerond.

Daarnaast worden tussentijdse winstnemingen verrekend in de boekwaarde van een project. Dit geeft (zowel op eindwaarde als op netto contante waarde een vertekend beeld van de resultaatvergelijkingen in de projecten die in het overzicht op de balans zijn opgenomen. Daarom

wordt in het bovenstaande overzicht van de grondexploitaties het verwachte resultaat van de projecten weergegeven als rekening wordt gehouden met de tussentijdse winstnemingen.

In 2025 zijn 4 grondexploitaties in uitvoering geweest. Dit betreft Hasselt om de Weede en Binnenveld (woningbouw) en Zevenhont Oost (uitbreiding industrieterrein, bedrijfskavels). In Hasselt is in 2025 een vestiging van Apothekers en Huisartsen Onder Een Dak (AHOED) gerealiseerd en is dit project met een positief resultaat afgesloten per 31-12-2025.

We zien in 2025 een verbetering in de verwachte resultaten van alle projecten. Dit wordt voor Hasselt om de Weede en Binnenveld vooral veroorzaakt doordat hogere grondopbrengsten worden verwacht de komende jaren voor kavels die nog verkocht moeten worden.

Specifiek ten aanzien van Zevenhont Oost moet wel een nuancering worden aangebracht bij het verwachte resultaat van € 7.810.000. In voorgaande jaren zijn alle kosten van de nieuwe rotonde met aansluitingen op Zevenhont Midden, Zevenhont Zuid en Zevenhont Oost namelijk betrokken bij het resultaat van Zevenhont Oost. De rotonde en de aansluitingen zijn nu helemaal gerealiseerd. Conform de regelgeving mag slechts de helft van de kosten voor de infrastructuur direct aan de grondexploitatie Zevenhont Oost worden toegerekend. De andere helft van de kosten moet worden toegerekend aan de ontwikkelingen Zevenhont Zuid. Die kosten zijn daarom geactiveerd onder de materiële vaste activa waarbij de kapitaallasten worden gedekt door een, vanuit de reserve grondexploitatie gevormde, reserve kapitaallasten. In totaal gaat het om € 2.066.000. Het resultaat van Zevenhont Oost wordt daardoor € 1.033.000 hoger dan vorig jaar.

Risico's / voorzieningen

Risico's en weerstandsvermogen

In de nota grondbeleid is vastgelegd op welke wijze risico's in de grondexploitaties worden bepaald. Bij de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties worden drie scenario's (basisberekening grondexploitatie, midden scenario en worst case scenario) doorgerekend op basis van de specifieke risico's in de desbetreffende grondexploitatie. Tevens wordt op basis van risico-inschatting bepaald welk van de scenario's wordt gehanteerd voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Daar waar de risico-inschatting leidt tot het aanhouden van weerstandsvermogen is dat onderstaand weergegeven:

Exploitatie	Inschatting risico t.b.v. risicoreserve	Risicobedrag	Voorziening	Risicobedrag na Voorziening
Binnenveld	Middenscenario plus	€ 388.000		€ 388.000
		€ 388.000		€ 388.000

Toelichting

Momenteel zijn 3 grondexploitaties in uitvoering. Dit betreft de grondexploitaties Hasselt om de Weede, Binnenveld (woningbouw) en Zevenhont Oost (uitbreiding industrieterrein).

Voor de grondexploitaties Kranerweerd en AHOED geldt dat we een voorziening voor nog te maken kosten naar een actuele raming hebben opgenomen. Deze kosten kunnen betrouwbaar worden ingeschat en vormen derhalve geen risico waarvoor weerstandsvermogen in de reserve grondexploitatie zou moeten worden aangehouden.

Voor de 3 actieve grondexploitaties die nog in ontwikkeling zijn, hanteren wij het middenplus scenario als het relevante scenario waarvoor weerstandsvermogen aangehouden moet worden voor risico's in de grondexploitatie. In eerdere jaren zijn per grondexploitatie steeds 3 risicoscenario's in beeld gebracht. Gezien de problematiek van netcongestie, stikstof en in de toekomst mogelijk ook voor drinkwater bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen en de potentieel grote financiële risico's die daarmee gemoeid zijn voor onze grondexploitaties hebben wij de afgelopen jaren gemeend daar een extra risicoscenario aan toe te voegen dat we "middenscenario plus" hebben genoemd en dat we ook

bij al onze grondexploitaties willen hanteren als risicoscenario om ons weerstandsvermogen op te baseren.

Bij de jaarrekening 2024 heeft uw raad het besluit genomen om een weerstandsratio van 1 aan te houden voor het weerstandsvermogen. Dat betekent dat het berekende risicobedrag van € 388.000 wordt aangehouden als weerstandsvermogen voor de grondexploitaties.

Paragraaf Wet open overheid

Inleiding

In de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken en daarmee het vertrouwen in de overheid te vergroten.

Twee belangrijke plichten die de overheid heeft volgens de Woo zijn:

- actieve openbaarmakingsplicht: bepaalde informatie uit zichzelf openbaar maken
- openbaarmakingsplicht op verzoek: informatie openbaar maken als iemand erom vraagt

Wet Open Overheid

Actieve openbaarmaking

Overheden moeten belangrijke informatie uit zichzelf openbaar maken. Dat staat in de Wet open overheid (Woo) en wordt ook wel de 'inspanningsverplichting tot actieve openbaarmaking' genoemd. Het betekent dat de overheid informatie over bijvoorbeeld beleid, besluiten en de uitvoering daarvan deelt.

Deze verplichte actieve openbaarmaking brengt technische en organisatorische veranderingen met zich mee. Werkprocessen en systemen moeten aangepast worden. Ook is het belangrijk dat medewerkers weten wat hen te doen staat. Daarom wordt deze verplichting stap voor stap ingevoerd.

De eerste tranche is in werking getreden op 1 november 2024 en bestaat uit onderstaande vijf informatiecategorieën:

- Wetten en algemeen bindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Vergaderstukken Staten-Generaal
- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

Deze informatie is online vindbaar via een Woo-zoekportaal. Dit is een landelijke vindplaats voor overheidsinformatie.

De tranches 2 t/m 4 bevatten meer complexe informatiecategorieën en moeten nog in werking treden. In de eerste helft van 2026 wordt meer duidelijk over de inwerkingtreding van deze categorieën.

De implementatie van de Woo heeft duidelijke raakvlakken met bredere ontwikkelingen in de digitale informatievoorziening van de gemeente Zwartewaterland. Momenteel speelt de in 2025 opgeschoonde website een belangrijke rol bij actieve openbaarmaking. In de nabije toekomst kan met het nieuwe zaakstelsel een mooie slag worden gemaakt in de automatisering van dit proces. Het zaakstelsel wordt in 2026 uitgerold.

Passieve openbaarmaking

In de Woo is ook vastgelegd dat iedereen bij de overheid informatie kan opvragen via een Woo-verzoek. Dat wordt 'openbaar maken op verzoek' of 'passieve openbaarmaking' genoemd. Gemeente Zwartewaterland voldoet aan de eisen van passieve openbaarmaking zoals vastgelegd in de Woo.

Aantal Woo-verzoeken

Totaal aantal Woo-verzoeken 2025	18
Totaal aantal openbaar gemaakte pagina's in antwoord op een Woo-verzoek	3.532
Gemiddelde doorlooptijd behandeling Woo-verzoek (dgn)	36

Jaarrekening 2025

Balans

De jaarrekening is conform Titel 4.4 BBV als volgt opgebouwd:

- [Balans](#)
- Toelichting op de balans
 - Waarderingsgrondslagen
 - Toelichting op de balansposten
- [Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening](#)
- Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat:

- a. De gerealiseerde baten en lasten per programma
- b. Het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen
- c. Het gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen a en b
- d. De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
- e. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit de onderdelen c en d

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat van de bovenstaande onderdelen ook de ramingen uit de begroting voor en na wijziging.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is voor alle onderdelen een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening opgenomen, inclusief een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien en een [overzicht van de incidentele baten en lasten](#).

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 4 december 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De financiële verordening bevat onder andere:

- Regels voor waardering en afschrijving van activa
- Criteria voor het activeren van investeringen, bestaande uit:
 - een minimumbedrag, en/of
 - een minimale gebruiksduur
- Regels voor het moment waarop met afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen
- Uitgangspunten over de handelswijze betreffende restwaarde van activa
- Grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven
- Regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie
- Kaders voor het ten gunste of ten laste brengen van specifiek benoemde saldi aan een specifiek benoemde bestemmingsreserve
- Regels ten aanzien van:
 - de autorisatie van kredieten door de gemeenteraad
 - vervaardigingskosten van niet in exploitatie genomen gronden
 - hoogte van de in acht te nemen marktwaarde
 - tussentijdse winstneming
 - de wijze van activering van kosten

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 4 december 2025 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Alle genoemde bedragen zijn in euro's.

Activa

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van de gerelateerde materiële vaste activa. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- er sprake is van een investering door een derde
- de investering bijdraagt aan de publieke taak
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering

Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings met een economisch nut
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota waardering en afschrijving activa. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen gelden.

<i>Omschrijving</i>	<i>aantal jaar</i>
Gronden en terreinen (economisch nut)	
Gronden en terreinen	0
Woonruimten (economisch nut)	
Woonruimten	40
Gebouwen (economisch nut)	
Gebouwen (waaronder onderwijsgebouwen)	40
Nieuwbouw semi-permanent	15
Bouwkundige aanpassingen / renovaties	25
Inrichtingskosten (onder meer onderwijsaccommodaties)	10
Sportvoorzieningen (nieuwbouw)	40

Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken (economisch nut)

Riolering – vrijverval riolering	40
Riolering – gemalen bouwkundig gedeelte	40
Riolering – gemalen mechanisch / elektrisch gedeelte	15
Riolering – persleidingen	40
Riolering – mechanische riolering, bouwkundig	40
Riolering – mechanische riolering, mechanisch / elektrisch gedeelte	15
Riolering – milieumaatregelen	40
Riolering – meetinstrumenten	5
Begraafplaatsen: aanleg (inclusief uitbreiding)	50
Begraafplaatsen: aanleg urnenmuur	15
Begraafplaatsen: herinrichting	15
Sportaccommodaties: renovatie van natuurgras velden incl. bijbehorende investeringen	10
Sport: onderlaag van kunstgrasvelden	30
Sport: toplaag van kunstgrasvelden	10

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)

Wegen: aanleg wegen, fietspaden, reconstructie, renovatie	25
Verkeersmeubilair:abri's en plattegrondkasten	5
Watergangen: beschoeiingen en watergangen	15
Bruggen (beton/staal)	40
Bruggen (hout)	20
Kunstwerken	40
Sportaccommodaties: renovatie velden incl. bijbehorende investeringen	10
Parken en groenvoorzieningen	10
Havens, kades, sluizen en waterkeringen	40
Leefbaarheidsplannen 2020 (raadsbesluit 20.430)	10

Vervoersmiddelen (economisch nut)

Voertuigen	7
Vrachtwagens	8
Hoogwerkers	7
Tractoren	8
Aanhangwagens	10
Zoutstrooiers	10
Sneeuwplougen	15
Schaftwagen	10

Machines, apparaten en installaties (economisch nut)

Gereedschap / investeringen gemeentewerken:	
- werktuigen	5
- trilplaten	10
Investeringen begraafplaatsen (o.a. grafdelver)	10
Brandbeveiligingsinstallatie	15
CV- en warmwaterinstallatie	10
Elektronische beveiligingsinstallatie	10
Liftinstallatie	20
Luchtbehandelingsinstallatie (airco)	10

Automatisering (hardware)	5
Huishoudelijke apparatuur	6
Overige elektrische installaties	10
Parkeerautomaten en meters	10

Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)

Openbare verlichting:	
- masten	40
- armaturen	20
Verkeerslichtinstallaties	15

Overige materiële vaste activa (economisch nut)

Software	5
Gebruiksrechten (licenties) voor onbepaalde duur	5
Inventaris / meubilair	10
Speeltoestellen/-voorzieningen	15
Ondergrondse afvalcontainer	10

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen
- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen
- Uiteenzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Uiteenzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen. De toegerekende rentelasten moeten als volgt worden bepaald:

- in het geval van projectfinanciering van een grondexploitatie: het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering
- indien er geen sprake is van projectfinanciering van een grondexploitatie: de omslagrente conform de notitie Rente van de commissie BBV

De rentetoe rekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt dynamisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. Het vaststellen van de noodzakelijke omvang van reserves en van de mutaties daarin is de bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming, dan wordt het een algemene reserve genoemd.

De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden met een rente typische looptijd > 1 jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Balans per 31 december

Balans

Bedragen x € 1.000

BALANS	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Activa		
<u>Vaste activa</u>		
Immateriële vaste activa	479	464
Materiële vaste activa	86.359	79.160
Financiële vaste activa	4.496	3.959
<i>Kapitaalverstrekkingen</i>	269	269
<i>Verstekte leningen</i>	4.228	3.690
<i>Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar</i>	0	0
Totaal vaste activa	91.334	83.584
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden	8.434	16.640
<i>Onderhanden werk: Bouwgrond in exploitatie</i>	<i>8.431</i>	<i>16.635</i>
<i>Overige grond- en hulpstoffen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Vooruitbetalingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Uitzettingen	18.599	13.596
<i>Vorderingen, o.a. debiteuren (openbare lichamen)</i>	<i>9.419</i>	<i>11.476</i>
<i>Verstekte kasgeldleningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Rekening-courant tegoeden</i>	<i>216</i>	<i>102</i>
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar</i>	<i>8.054</i>	<i>1.303</i>
<i>Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</i>	<i>909</i>	<i>715</i>
Liquide middelen	1.027	1.032
Overlopende activa	3.741	4.729
Totaal vlottende activa	31.802	35.997
Totaal activa	123.135	119.581
Passiva		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen vermogen	58.878	52.795
<i>Reserves</i>	<i>56.188</i>	<i>50.209</i>
<i>Resultaat boekjaar</i>	<i>2.690</i>	<i>2.586</i>
Voorzieningen	6.397	4.130
Vaste schuld	44.249	47.353
<i>Opgenomen leningen</i>	<i>44.249</i>	<i>47.353</i>
<i>Waarborgsommen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Overige vaste schulden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal vaste passiva	109.525	104.278
<u>Vlottende passiva</u>		
Vlottende schuld	2.653	5.156
<i>Opgenomen kasgeldleningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Bankschulden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Rekening courant schulden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Overige opgenomen gelden met een looptijd < 1 jaar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

<i>Overige schulden (o.a. crediteuren)</i>	2.653	5.156
Overlopende passiva	10.958	10.147
Totaal vlottende passiva	13.611	15.302
Totaal passiva	123.135	119.581
Gewaarborgde geldleningen (particulieren)	0	3
Gewaarborgde geldleningen (niet-particulieren)	18.364	18.658

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen van een organisatie die langdurig (langer dan 1 jaar) gebruikt worden in het bedrijf of de organisatie. Ze zijn dus niet bedoeld om snel te verkopen of binnen korte tijd in geld om te zetten.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa onderscheiden we in:

Immateriële vaste activa	2025	2024
Activa in eigendom van derden	362.749	380.252
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	116.279	84.180
Totaal	479.028	464.432

<i>Specificatie activa in eigendom van derden</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Restyling/aanpassen bibliotheek Genemuiden	3.174	4.762
Veldschuur Olde Maten	41.888	44.215
Bijdrage trouwzaal/lift Olde Stadius	10.000	13.333
Investeringsbijdrage Bezoekerscentrum Zwartsluis	307.687	317.943
Totaal	362.749	380.253

<i>Specificatie kosten van onderzoek en ontwikkeling</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Leader	116.279	84.180
Totaal	116.279	84.180

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar:

<i>Het verloop van de immateriële vaste activa</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Boekwaarde per 1 januari	464.432	449.774
Investeringen	32.099	32.162
Desinvesteringen		-
Afschrijving	17.504	17.504
Boekwaarde per 31 december	479.027	464.432

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	2025	2024
In erfpacht uitgegeven gronden	111.456	111.456
Investeringen met een economisch nut	46.915.191	45.074.049
Investeringen waarvoor heffingen worden geheven	18.665.484	17.043.308
Investeringen met een maatschappelijk nut	20.666.405	16.931.466
Totaal	86.358.535	79.160.279

De onderstaande overzichten geven het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar.

Investerings met economisch nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investering	Desinvestering	Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Strategische gronden	9.405.954		50.701	1.015.000			8.340.252
Gronden en terreinen	11.724.244	425.537	85.708			121.983	11.942.089
Gebouwen	17.712.619	729.279				941.415	17.500.483
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	2.819.337	1.573.460			129.324	94.943	4.168.530
Vervoermiddelen	670.627	395.615				130.779	935.463
Machines, apparaten en installaties	1.661.675	1.039.995				128.164	2.573.505
Ov. materiële vaste activa	1.079.560	557.876			3.000	179.603	1.454.833
Totaal	45.074.016	4.721.762	136.409	1.015.000	132.324	1.596.887	46.915.155

Investerings waarvoor heffingen worden geheven	Boekwaarde 1-1-2025	Investering	Desinvestering	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	16.964.101	2.329.444		82.645	641.341	18.569.559
Vervoermiddelen	72.414	28.255			8.140	92.529
Machines, apparaten en installaties	6.793				3.397	3.396
Totaal	17.043.308	2.357.699	-	82.645	652.878	18.665.484

Investerings met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investering	Desinvestering	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	16.809.246	4.724.147	-	251.724	778.035	20.503.634
Overige MVA	122.220	40.551			-	162.771
Totaal	16.931.466	4.764.697	-	251.724	778.035	20.666.405

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa onderscheiden we in:

Financiële vaste activa	2025	2024
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	268.559	268.559
Leningen aan:		
- Leningen aan woningcorporaties	-	-
- Leningen aan overige verbonden partijen	528.109	528.109
Overige verstrekte langlopende leningen	3.699.476	3.162.390
Totaal	4.496.144	3.959.058

Hieronder volgt een specificatie van de posten onder de financiële vaste activa:

<i>Specificatie kapitaalverstrekkingen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Aandelenkapitaal Rova 2001 Zwartewaterland	30.517	30.517
Aandelen Rova (GGD)	3.744	3.744
Aandelen Rova 2018	53.404	53.404
Aandelenkapitaal NV RENDO Zwartsluis	8.168	8.168
Aandelen EDON/ESSENT Hasselt	4.084	4.084
Aandelen Enexis	96.993	96.993
Aandelenkapitaal IJ.C. /ESSENT Zwartsluis	1.361	1.361
Aandelen Wadinko	8.300	8.300
Aandelenkapitaal NV BNG m.i.v. 2001	59.280	59.280
Aandelenkapitaal Vitens NV 2002	2.708	2.708
Totaal	268.559	268.559

<i>Specificatie leningen aan overige verbonden partijen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Achtergestelde lening Rova 2001	528.109	528.109
Totaal	528.109	528.109

<i>Specificatie overige verstrekte geldleningen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	244.969	265.125
Lening omroep gebouw (Kulturhus)	70.273	71.675
Startersleningen	550.628	550.628
Starters- en blijversleningen	2.746.606	2.185.662
Hypothecaire geldlening Fanfarekorps Irene	4.000	4.800
Hypothecaire geldlening Muziekvereniging Voorwaarts	83.000	84.500
Totaal	3.699.476	3.162.390

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

<i>Verloop van de financiële vaste activa</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Boekwaarde per 1 januari	3.959.058	4.246.163
Investerings	600.000	-
Desinvesteringen	39.056	251.691
Aflossingen	23.858	35.414
Boekwaarde per 31 december	4.496.144	3.959.058

Flottende activa

Flottende activa zijn bezittingen die binnen een jaar worden omgezet in geld of verbruikt, zoals voorraden, debiteuren en kasgeld.

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

Voorraden	2025	2024
Bouwgronden in exploitatie (BIE)	8.431.359	16.635.277
- Voorzieningen BIE	-	-
Gereed product en handelsgoederen	2.851	4.450
Totaal	8.434.210	16.639.727

Verloop bouwgronden in exploitatie (BIE)

De uitvoeringsprojecten zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens grondverkoop. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord, dan wel wordt een voorziening getroffen voor het verwachte negatieve resultaat.

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop het volgende overzicht worden weergegeven:

Uitvoeringsprojecten	Netto Boekwaarde 1-1-2025	Inbreng kosten	Investerings	Opbrengsten	Winst/Verlies-neming	Netto Boekwaarde 31-12-2025
Binnenveld	1.392.267	175.797				1.568.064
Zevenhont Oost	9.271.462		1.389.118	10.810.731	2.326.761	2.176.610
AHOED Hasselt	273.528		60.609	506.419	172.282	-
Project Hasselt Om de Weede	5.698.020		1.430.538	3.870.650	1.428.777	4.686.685
Totaal	16.635.277	175.797	2.880.265	15.187.800	3.927.820	8.431.359

De waardering van deze gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2026 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Wij zijn van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

In de opbrengsten van Zevenhont Oost in 2025 is een extra bijdrage van ruim € 1 miljoen opgenomen. Dit betreft het aandeel van de rotonde dat volgens de regelgeving niet direct ten laste van de grondexploitatie Zevenhont Oost gebracht mag worden, en daarom uit de reserve grondexploitatie gedekt moet worden. Zie hiervoor ook de toelichting op het resultaat en de tussentijdse winstneming bij Zevenhont Oost.

Wij hanteren de volgende algemene financiële uitgangspunten t.a.v. de schattingen:

- Rente 0,69%
- Kosten-indexatie 1% voor kosten bouw- en woonrijp maken, 4% voor plankosten en 1% voor overige kosten naar prijspeil 1 januari 2026. Voor kosten bouw- en woonrijpmaken en overige kosten wordt in 2026 3,5% en voor 2027 2,5% indexatie verwacht en wordt de indexatie voor de jaren na 2027 ingeschat op het langjarig gemiddelde van 2,0%. Voor plankosten wordt in 2026 4,5% en in 2027 3,0%2 indexatie verwacht. Voor de jaren daarna wordt rekening gehouden met het langjarig gemiddelde van 2,0%.
- Voor grondopbrengsten is een indexatie toegepast van 6% om te indexeren naar 1 januari 2026. Voor 2026 wordt rekening gehouden met 4% stijging en voor 2027 met 3%. Voor de jaren daarna wordt rekening gehouden met het langjarig gemiddelde inflatiecijfer van 2%.

Voor bedrijfskavels is momenteel alleen de grondprijs voor de uitgifte van kavels in de uitbreiding van Zevenhont Oost relevant. Hiervoor is een uitgiftestrategie bepaald waarin ook de (maximale) grondprijs is opgenomen, waardoor indexatie niet aan de orde is.

Op basis van de regelgeving voor grondexploitaties is in 2025 in het project Hasselt om de Weede tussentijds € 1.428.777 winst genomen. In het project Zevenhont Oost is in 2025 voor een bedrag van € 2.326.761 tussentijds winst genomen. Het project AHOED is per 31-12-2025 afgesloten met een positief resultaat van € 172.282. De AHOED is gebouwd op de plek waar het voormalig gebouw linksaf heeft gestaan. In het kader van de beleidsnotitie krachtig accommoderen heeft uw raad vastgesteld dat hier herontwikkeling moest plaatsvinden met als resultaat de realisatie van de AHOED. Conform het vastgestelde beleidskader wordt het positieve resultaat van dit project niet toegevoegd aan de reserve grondexploitatie maar aan de reserve verduurzaming krachtpenden.

		Nog te maken		Verwacht resultaat op eindwaarde		Resultaat 2025 t.o.v. 2024			
Project	verwachte einddatum	Kosten	Opbrengsten	Op basis van actualisatie per 31-12-2025	Op basis van actualisatie per 31-12-2024	Verbetering	Verslechtering	Saldo voordeel	Saldo nadeel
<i>Uitvoeringsprojecten gemeente</i>									
Binnenveld	2031	9.020.175	11.388.580	1.197.000	1.008.000	189.000			
Hasselt Om de Weede	2032	9.189.145	16.555.060	3.484.000	2.215.000	1.269.000			
Zevenhont Oost	2028	5.971.218	13.494.765	5.146.000	6.024.000		-878.000		
AHOED Hasselt	2025	0	0	172.000	137.000	35.000			
Totaal		24.180.538	41.438.405	9.999.000	9.384.000	1.493.000	-878.000	2.371.000	

In deze jaarrekening worden de resultaten van de grondexploitatie, conform de regelgeving, op eindwaarde gepresenteerd. Een toelichting op de projecten en de verwachte resultaten is opgenomen in de paragraaf grondbeleid en in het rapport "financiële actualisatie ruimtelijke projecten 2026". Deze toelichting is gebaseerd op de resultaatsontwikkeling op netto contante waarde (NCW). Het verschil tussen beide resultaten betreft de doorrekening van kosten- en opbrengstenstijgingen en rente naar het moment waarop het project is afgerond.

Daarnaast worden tussentijdse winstnemingen verrekend in de boekwaarde van een project. Dit geeft een vertekend beeld van de resultaatvergelijkingen in de projecten die in het bovenstaande overzicht zijn opgenomen. Dat geldt in het bovenstaande overzicht met name voor Hasselt om de Weede en Zevenhont Oost.

Gecorrigeerd met de tussentijdse winstnemingen, die inmiddels zijn gedaan in het project, bedraagt het verwachte positieve resultaat in Hasselt om de Weede in totaliteit € 6.327.000 en in Zevenhont Oost € 7.810.000.

In 2025 zijn 4 grondexploitaties in uitvoering geweest. Dit betreft Hasselt om de Weede, Binnenveld (woningbouw) en Zevenhont Oost (uitbreiding industrieterrein, bedrijfskavels). In Hasselt is daarnaast in 2025 een vestiging van Apothekers en Huisartsen Onder Een Dak (AHOED) gerealiseerd. Dit project is afgesloten per 31-12-2025. We zien in 2025 een verbetering in de verwachte resultaten van projecten. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke indexatie van (met name) kosten bouw- en woonrijpmaken in 2025 laag is geweest (1%), terwijl de grondprijzen voorlopig blijven stijgen.

Specifiek ten aanzien van Zevenhont Oost moet wel een nuancering worden aangebracht bij het verwachte resultaat van € 7.810.000. In voorgaande jaren zijn alle kosten van de nieuwe rotonde met aansluitingen op Zevenhont Midden, Zevenhont Zuid en Zevenhont Oost namelijk betrokken bij het resultaat van Zevenhont Oost. De rotonde en de aansluitingen zijn nu helemaal gerealiseerd. Conform

de regelgeving mag slechts de helft van de kosten voor de infrastructuur direct aan de grondexploitatie Zevenhont Oost worden toegerekend. De andere helft van de kosten moet worden toegerekend aan de ontwikkelingen Zevenhont Zuid. Die kosten zijn daarom geactiveerd onder de materiële vaste activa waarbij de kapitaallasten worden gedekt door een, vanuit de reserve grondexploitatie gevormde, reserve kapitaallasten. In totaal gaat het om € 2.066.000. Het resultaat van Zevenhont Oost wordt daardoor € 1.033.000 hoger dan vorig jaar.

De werkelijke resultaten van onze grondexploitaties in de komende jaren zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de precieze impact van netcongestie en stikstofproblematiek op onze ruimtelijke ontwikkelingen. In de paragraaf weerstandsvermogen in deze jaarverantwoording wordt een analyse van die risico's gemaakt en wordt op basis daarvan het benodigde weerstandsvermogen voor grondexploitaties berekend. Daaruit blijkt dat het uiteindelijke resultaat dat in de grondexploitaties wordt gerealiseerd nog sterk onder druk staat van de impact van deze ontwikkelingen.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar onderscheiden we in:

Uitzettingen < één jaar	2025	2024
Vorderingen op openbare lichamen	8.053.206	7.720.574
R/C verhouding Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	216.356	102.102
Debiteuren algemeen	1.012.067	3.574.059
- Voorziening dubieuze debiteuren	-70.694	-70.981
Debiteuren belastingen	632.094	401.375
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	8.054.036	1.303.481
Overige vorderingen	909.442	714.529
- Voorziening oninbare vorderingen SoZa	-207.323	-149.376
Totaal	18.599.184	13.595.763

Onder de post debiteuren algemeen is een vordering van € 220.000 opgenomen op het zwembad, gebaseerd op de terugbetaling van de SPUK MEOZ. De gemeenteraad heeft hiervoor uitstel van betaling verleend, in afwachting van meer duidelijkheid over de toekomstige exploitatie van het zwembad. Daarom is er geen reden om deze vordering op te nemen in de voorziening voor dubieuze debiteuren. De terugbetaling wordt namelijk niet als onzeker beschouwd, maar is enkel uitgesteld op basis van een bestuurlijk besluit.

De vorderingen zijn als volgt onder te verdelen:

<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Rijksoverheid	-	-
Belastingdienst (incl. vordering BCF)	6.730.994	7.301.608
Provincie	-	4.118
Overige openbare lichamen	1.322.212	414.848
Totaal	8.053.206	7.720.574

<i>Debiteuren belastingen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Jaarheffingen 2014	936	1.836
Jaarheffingen 2015	2.030	2.030
Jaarheffingen 2016	2.004	2.004
Jaarheffingen 2017	505	505
Jaarheffingen 2019	239	581
Jaarheffingen 2020	34.907	34.941
Jaarheffingen 2021	3.401	3.788
Jaarheffingen 2022	6.311	11.475
Jaarheffingen 2023	28.619	37.514
Jaarheffingen 2024	24.745	306.702
Jaarheffingen 2025	528.389	
Totaal	632.086	401.376

<i>Overige vorderingen</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Te vorderen P-wet	442.161	389.270
Te vorderen WMO	321	288
Te vorderen BZ bedrijfskapitaal	2.347	4.792

Te verhalen schades	89.113	78.033
Te vorderen leenbijstand	73.263	75.143
Te vorderen TOZO regeling	93.063	121.404
Te vorderen RooO	13.664	-
Te vorderen leenbijstand BZ 2020	22.636	-
Vordering verbouwing J. van Arkelstraat	18.872	35.936
Vordering NOW subsidie Stichting Zwembaden Zwartewaterland	148.530	-
Overige vorderingen	5.472	9.663
Totaal	909.442	714.529

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. De drempel voor gemeente Zwartewaterland per kwartaal € 1.587.000. Alleen het meerdere dient bij de schatkist te worden ondergebracht.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 is op kwartaalbasis geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar 2025					
(1)	Drempelbedrag	1.587			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	915	941	932	808
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	672	646	655	779
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	79.348			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	79.348			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002	Drempelbedrag	1.587			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	82.333	85.595	85.769	74.359
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	915	941	932	808

Liquide middelen

De post liquide middelen onderscheiden we in:

Liquide middelen	2025	2024
Kas	1.035	704
SimplifiedCard (prepaid betaalkaart)	10.257	9.714
BNG	1.001.636	1.005.105
Rabobank	14.310	16.959
Totaal	1.027.238	1.032.482

Overlopende activa

De post overlopende activa onderscheiden we in:

Overlopende activa	2025	2024
Nog te ontvangen bedragen	1.537.526	3.228.624
Nog te ontvangen bedragen EU	-	-
Nog te ontvangen bedragen Rijk	-	-
Nog te ontvangen bedragen overige overheidsinstanties	1.198.573	557.321
Transitoriarekening facturen in omloop	-0	1.637
Nog te verwerken nota's	585	45
Voorlopige uitgaven	66	1.853
Nog te verantwoorden kosten investeringen	12.691	
Anterieure overeenkomsten	526.048	557.033
Voorbereiding renovatie zwembaden	-	235.010
Ontwikkeling Hooibergenterrein	-	7.143
Vooruitbetaalde bedragen	457.630	121.467
Overig	7.989	18.898
Totaal	3.741.108	4.729.031

Specificatie overige overlopende activa	2025	2024
Facturen in omloop	6.983	8.535
Kruisposten	-	-
Overige posten	1.006	10.362
Totaal	7.989	18.897

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2025
Het Rijk				
M16 Oekranie opvang 2024	324.400		324.400	0
B2 subsidie toeslagenaffaire	56.557	154.073	56.557	154.073
J17 Realisatiestimulans		826.000		826.000
Overige Nederlandse overheidslichamen				0
Leader Zwartsluis 100.000	62.572		62.572	0
Inzet subs. Duurzame rotonde	50.000		50.000	0
Inzet subs. SIM vestinggracht	13.500		13.500	0
Inzet subs. Herontw. Hoogstraat	2.500		2.500	0
Inzet subsidie Akoetisch onderzoek	171		171	0
inzet subsidie cultuur aan de basis				
2.0	8.737		8.737	0
Inzet subsidie Leader BOSS	28.394		28.394	0
SIM subsidie toren Hasselt	4.606		4.606	0
H35B versterken soc. Basis	5.244	25.716	30.960	0
Kleine infra 2024	640		640	0
Subsidie Verkavelingsweg		75.886		75.886
Subsidie Berkenlaan (1)		9.860		9.860
Subsidie kleine infra 2023		7.354		7.354
Subsidie kleine infra 2025		18.952		18.952
Haltevoorzieningen HodW		13.111		13.111
Parkeervoorzieningen Overtoom		10.593		10.593
Fietsverbinding fase 2 HSLT-GND		26.250		26.250
Inzet SIM 25-30 kalkovens		12.701		12.701
E110B SPUK BoMirt		12.691		12.691
H35B versterken soc. Basis		31.103		31.103
Totaal	557.321	1.224.289	583.037	1.198.573

Vaste passiva

Vaste passiva zijn financieringsbronnen die langer dan een jaar in de organisatie blijven, zoals eigen vermogen en langlopende schulden.

Eigen vermogen

De post eigen vermogen onderscheiden we in:

Eigen vermogen	2025	2024
Reserves, gespecificeerd naar:		
- Algemene reserves	36.797.024	35.154.184
- Bestemmingsreserves	19.391.062	15.055.045
Het gerealiseerde resultaat	2.690.406	2.585.947
Totaal eigen vermogen	58.878.492	52.795.176

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het verslagjaar:

Verloopoverzicht reserves						
Omschrijving	Saldo per 1-1-2025	Resultaat- bestemming voorgaand jaar	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-12-2025
<i>Algemene reserves</i>						
Vrije algemene reserve	30.292.867	-1.110.753	2.899.263	2.295.502		29.785.874
Gebonden algemene reserve	1.800.000	0				1.800.000
Vrije reserve grondexploitaties	2.329.317	0	4.465.010	1.971.178		4.823.150
Gebonden reserve grondexploitaties	732.000	0	85.000	429.000		388.000
Totaal algemene reserves	35.154.184	-1.110.753	7.449.273	4.695.680	0	36.797.024
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Onderhoud gebouwen MJOP	364.777	0	584.584	613.676		335.685
Resultaatbestemming	300.467	587.500	30.000	493.652	323.315	101.000
Erfgoedbeleid	39.000	0		29.043	9.957	0
Sociaal Domein	2.348.000	-60.500	1.730.000	1.519.451	40.702	2.457.347
Oekraïne vluchtelingen	5.993.319	3.139.700	63.000	450.000	63.000	8.683.019
Kapitaallasten	1.215.237	0	1.703.279	61.086		2.857.430
Afstoten gemeentelijke gebouwen	958.671	0	272.282	599.423		631.529
Hybride werken	88.000	0				88.000
Zwembaden	500.234	0	200.000	200.234		500.000
Zwembaden 2025-2026	0	0	954.633	79.571		875.062
Leefbaarheidsplannen	904.297	0		132.109		772.187
Leefbaarheidsplannen 2.0	169.323	0	550.000	152.788		566.536
Degeneratievergoedingen	70.000	30.000				100.000
Combinatiefuncties	20.000	0				20.000
Klimaatadaptatie	539.807	0		94.031	50.000	395.776
Energie en duurzaamheid	125.640	0	196.832	46.285		276.187
Omgevingsvergunningen	460.614	0		287.833	172.781	0
Omgevingswet	547.881	0	131.000	21.000		657.881
Vitaal platteland	73.422	0				73.422
Verkeer	198.041	0			198.041	0
Visie buitengebied	51.190	0		36.992	14.198	0
750 jaar Genemuiden	87.127	0		87.127		0
Totaal bestemmingsreserves	15.055.047	3.696.700	6.415.610	4.904.301	871.994	18.357.265
Totaal	50.209.231	2.585.947	13.864.883	9.599.981	871.994	56.188.085

Aard en reden per reserve

Onderhoud gemeentelijke gebouwen (MJOP)

Deze reserve is gebaseerd op de onderhoudsplanningen voor de gemeentelijke gebouwen, met uitzondering van de onderwijsgebouwen. Van ieder object zijn de gemiddelde onderhouds- en beveiligingskosten over een periode van 10 jaar berekend. De exploitatie wordt dus ieder jaar zowel op begrotings- als rekeningbasis met het 10 jaargemiddelde belast. In 2022 zijn actuele meerjarige MJOP's (onderhoudsplannen) vastgesteld. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de MJOP's.

Resultaatbestemming

Deze reserve is gevormd naar aanleiding van de resultaatbestemmingen en is bedoeld om de aanwending van deze posten inzichtelijk te houden.

Erfgoedbeleid

Deze reserve is bestemd voor de modernisering en ondersteuning van het gemeentelijk erfgoedbeleid.

Sociaal Domein

De reserve sociaal domein is bedoeld ter dekking van onvoorziene groei in kosten Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. We verwachten in de komende jaren hogere uitgaven o.a. door verder groeiende kosten Jeugdzorg, hogere uitgaven voor huishoudelijke hulp als gevolg van de dubbele vergrijzing en de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Oekraïne vluchtelingen

Er zijn middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Het bedrag wat niet in het boekjaar benut is, wordt toegevoegd aan de reserve om eventuele kosten voor vluchtelingen in de toekomst te financieren.

Kapitaallasten

Een reserve kapitaallasten wordt gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen. De reserve wordt gevormd door van derden verkregen middelen (subsidies), ten laste van de exploitatie en/of een onttrekking aan de algemene reserve. De reserve dient als dekking voor meer dan één investering. De specificatie wordt extra comptabel bijgehouden.

Afstoten gemeentelijke gebouwen

Naar aanleiding van de nota "Krachtig Accommoderen" is besloten om de (incidentele) opbrengsten uit verkoop van gebouwen in te zetten voor de verdere optimalisering en verduurzaming van de vastgoedportefeuille. Hiertoe is een bestemmingsreserve gevormd.

Hybride werken

Bij de jaarrekening 2022 is het voordeel op de reis- en verblijfkosten ad. € 88.000 gestort in een te vormen reserve hybride werken, ter dekking van de kosten voortvloeiend uit de regeling vergoeding inrichting thuiswerkplek. De door de medewerkers ingediende declaraties voor de thuiswerkplek brengen we ten laste van deze reserve.

Zwembaden

Deze reserve is gevormd vanwege de verplichting voor groot onderhoud aan de Zwembaden die de gemeente gedurende de looptijd van de huidige exploitatieovereenkomst heeft. In oktober 2025 heeft de raad, om de huidige 3 zwembaden in stand te kunnen houden besloten om een nieuwe onderhoudsreserve zwembaden ad € 925.000 in te stellen. Daarmee kunnen naar verwachting de zwembaden in 2025 en 2026 in stand en veilig in gebruik blijven. De oude onderhoudsreserve van destijds € 450.000 is in de loop van 2025 volledig benut. In juli 2025 heeft de raad ingestemd met een toekomstscenario zwembaden, waarbij nieuwbouw van het zwembad in Zwartsluis en renovatie van het zwembad in Genemuiden is voorzien. Ook is toen besloten om in een bestemmingsreserve te sparen om de stijgende jaarlasten in verband met de investeringen in de zwembaden tijdelijk op te kunnen vangen vanuit deze reserve voordat de begroting structureel opgehoogd moet worden. Momenteel is in deze reserve dus alleen nog het saldo van die gespaarde middelen opgenomen. Jaarlijks wordt uit de exploitatie €200.000 aan deze reserve toegevoegd.

Zwembaden 2025-2026

In oktober 2025 heeft de gemeenteraad besluiten genomen over de instandhouding van de bestaande 3 zwembaden en een reserve ingesteld van € 925.000 voor het groot onderhoud in 2025 en 2026.

Leefbaarheidsplannen

Voor de leefbaarheidsplannen is een krediet beschikbaar gesteld voor fysieke en niet fysieke onderdelen. Voor laatst genoemde is een nieuwe reserve gevormd voor de afschrijvingen van de leefbaarheidsplannen. Dit conform het BBV gemeentefinanciën.

Leefbaarheidsplannen 2.0

In deze raadsperiode 2023-2026 is jaarlijks € 100.000 beschikbaar, totaal € 400.000 om de leefbaarheidsplannen "Verrijk je wijk" uit te voeren. Alle daarvoor in aanmerking komende initiatieven uit de samenleving zijn inmiddels geselecteerd en daarmee is op begrotingsbasis het gehele budget voor deze periode benut. De uitvoering van de projecten "verrijk je wijk" vinden de komende jaren gefaseerd plaats zodanig dat het budget in de reserve toereikend blijft om de werkelijke kosten te dekken.

Degeneratievergoedingen

In deze reserve worden ontvangen degeneratievergoedingen van "kabelaars" (Enexis, glasvezel etc.) gestort. De degeneratievergoedingen worden betaald vanwege versneld noodzakelijk onderhoud als de straat wordt opengebrouwen. Deze reserve wordt t.z.t. ingezet bij de onderhoudsprogrammering.

Combinatiefuncties

Gedurende de corona was de inzet op cultuureducatie minder dan gepland de toen niet aan gewende middelen zijn in een reserve gestort. Zodat er in de jaren daarna 'inhaalslag' kon plaatsvinden. De huidige middelen kunnen aangewend worden ter ondersteuning van het huidige cultuureducatiebeleid.

Klimaatadaptatie

In deze reserve zijn de restant middelen opgenomen van eenmalige budgetten die een relatie met het treffen van maatregelen tegen dan wel onderzoeken naar de effecten van klimaatverandering. Hierbij moet gedacht worden aan uitvoeringsagenda omtrent klimaatadaptatie, aanpak stikstofproblematiek en het onderzoek naar windmolenpark of zonnepark.

Energie en duurzaamheid

In deze reserve zijn de restant middelen opgenomen van eenmalige budgetten die een relatie met het treffen van maatregelen in het kader van Energie & Duurzaamheid. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 zijn de eenmalige middelen welke onderdelen waren van de reserve resultaatbestemming overgeheveld naar een aparte. Dit omdat de uitvoering meerdere jaren beslaat. In deze reserve zitten de restantmiddelen van de budgetten van oa. de projecten Grote Zon op Dak en de RES / lokaal participatietraject.

Omgevingsvergunningen

Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 bleek dat er vooruitlopende op invoering van de nieuwe Omgevingswet in 2024 door ontwikkelaars nog snel een aanvraag was ingediend. Door deze piek was er een positief resultaat van € 840.000. Deze middelen zijn toen toegevoegd aan de reserve. En zijn in 2024 deels aangewend worden voor externe capaciteit ten behoeve van de afhandeling van deze piek. Daarnaast is de verwachting dat de komende jaren er minder aanvragen zullen worden ingediend. De inkomsten dip die dit tot gevolg heeft zal zoveel mogelijk vanuit deze middelen worden opgevangen.

Omgevingswet

In deze reserve zijn de middelen opgenomen die de gemeente vooruitlopend op de invoering van de nieuwe omgevingswet en wet kwaliteitsborging bouw WKB ontvangen zijn van het Rijk. Deze middelen zullen de komende jaren aangewend worden voor in- uitvoering en implementatie van de nieuwe wetten.

Vitaal platteland

Voor Vitaal Platteland is in de periode 2020 t/m 2023 jaarlijks € 40.000 beschikbaar gesteld. Voor de realisatie van diverse projecten binnen de gemeente. Om de beoogde ontwikkelingen te realiseren vergt gedragen projectplannen. Omdat de plannen met vele partijen moeten worden opgeteld, uit meer onderdelen zijn gaan bestaan, en breder draagvlak verkregen moet worden, zijn de projectplannen wel op stoom, maar is de concrete uitvoering ervan nog niet gestart.

Verkeer

In deze reserve zijn de middelen opgenomen die in de afgelopen jaren nog niet zijn uitgegeven aan de verkeersprojecten waarvoor ze bestemd zijn. In de Kadernota 2026-2029 nemen wij een voorstel

op voor de verkeersprojecten in de komende jaren. De inzet van deze reserve wordt daarbij betrokken.

Visie buitengebied

In deze reserve zijn de middelen opgenomen voor het opstellen van een visie op het buitengebied in ZWL. Deze een eenmalige middelen zijn in 2023 beschikbaar gesteld. Bij het opstellen worden verschillende partijen in dit gebied betrokken. Door oa. gebrek aan capaciteit / medewerkingen vanuit het gebied en landelijke ontwikkelingen is de verwachting dat het meerdere jaren duurt voordat er een gedragen visie ligt.

750 jaar Genemuiden

In 2025 bestond Genemuiden 750 jaar. Ter ondersteuning van het programma met veel uiteenlopende activiteiten dat in nauwe samenspraak met de samenleving en vele vrijwilligersorganisaties in Genemuiden tot stand is gekomen is door de raad € 100.000 beschikbaar gesteld. De meeste kosten zijn gemaakt (en ten laste van deze reserve gebracht) in het jubileumjaar 2025. De voorbereidingskosten in 2024 zijn al ten laste van deze reserve gebracht.

Voorzieningen

De post voorzieningen onderscheiden we in:

Voorzieningen	2025	2024
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	3.518.155	1.832.783
Voorzieningen voor door derden beklemde middelen	2.879.260	2.297.405
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	-	-
Totaal	6.397.415	4.130.188

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het verslagjaar:

Verloopoverzicht voorzieningen					
Omschrijving	Saldo per 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo per 31-12-2025
<i>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</i>					
Voorziening AHOED	0	30.000			30.000
Voorziening Kranerweerd	189.832	6.670	26		196.476
Voorziening Besto-terrein	63.043				63.043
Voorziening APPA nabestaandenpensioen	1.128.203	1.003.642	65.907		2.065.938
Voorziening wachtgeldverplichtingen	0	340.538	9.915		330.623
Voorziening verlofsparen	393.164	433.568	54.160		772.572
Voorziening ruimtelijke kwaliteit	58.541		2.538		56.003
Voorziening mobiliteitsfonds	0	3.500			3.500
Totaal voorzieningen voor verplichtingen en risico's	1.832.783	1.817.918	132.546	0	3.518.155
<i>Voorzieningen voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>					
Voorziening afvalverwijdering	332.719		19.504		313.215
Voorziening rioleringen	1.964.686	662.229	60.870		2.566.045
Totaal voorz. door derden beklemde middelen	2.297.405	662.229	80.374	0	2.879.260
Totaal voorzieningen	4.130.188	2.480.147	212.920	0	6.397.415

Aard en reden per voorziening

Voorziening AHOED

Betreft een voorziening voor de nog te maken kosten voor het aanplanten van groen bij AHOED.

Voorziening Kranerweerd

Betreft een voorziening voor nog te maken kosten afronding uitbreiding bedrijventerrein Kranerweerd.

Voorziening Besto-terrein

Het complex Besto-terrein is in 2016 afgesloten omdat alle grondverkopen waren gerealiseerd. Voor afwikkeling van het woonrijp maken van dit terrein is nog een voorziening gevormd. De te verrichten werkzaamheden worden in overleg met Wetland uitgevoerd.

Voorziening APPA nabestaandenpensioenen

Gemeenten zijn verplicht een voorziening te vormen voor de pensioenen van wethouders. Tot en met 2021 waren deze pensioenverplichtingen ondergebracht bij het APG. Vanaf 2022 nemen gemeenten deze verplichtingen op de eigen balans op. Het gaat hierbij om het verschil tussen het bedrag dat al bij APG is gespaard en het bedrag dat volgens de meest recente berekeningen daadwerkelijk nodig is. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel. Vooruitlopend hierop hebben wij de hoogte van de voorziening al aangepast.

De benodigde reservewaarde per 31-12 bedraagt € 3.484.400. Dit is de waarde die totaal beschikbaar moet zijn voor pensioenen wethouders bij een dekkingsgraad van 123,5% (zie ABP december 2025). De waarde in onze voorziening bedraagt per 31-12 € 2.065.938. De waarde bij ASR bedraagt €1.148.462.

In 2025 heeft een pensioenoverdracht plaatsgevonden van € 74.000, is een jaarlijkse reguliere storting van € 120.000 gedaan vanuit onze begroting en is een aanvullende storting gedaan van € 810.000 in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en de overgang naar het ABP (dekkingsgraad 123,5%).

Voorziening wachtgeldverplichting

Er is een wachtgeldvoorziening gevormd na het vertrek van de burgemeester. Op basis van de rechtspositieregeling heeft de burgemeester recht op een uitkering na beëindiging van het ambt. Hiervoor moet een voorziening worden getroffen. Dit is gedaan o.b.v. de berekeningen van ProAmbt.

Voorziening verlofsparen

Sinds 1 januari 2022 kunnen medewerkers van de gemeente hun extra (bovenwettelijke) vakantiedagen opsparen. Dit heet verlofsparen. Medewerkers kunnen deze gespaarde uren later gebruiken op een moment dat past bij hun persoonlijke situatie, bijvoorbeeld om tijdelijk minder te werken of om eerder met pensioen te gaan. De gespaarde uren vervallen niet.

Doordat medewerkers hun uren jarenlang kunnen bewaren, kunnen er grotere aantallen gespaarde uren ontstaan. Dat zorgt ervoor dat de gemeente in de toekomst deze uren moet kunnen uitbetalen of overdragen. Daarom wordt hiervoor een voorziening opgenomen in de jaarrekening: een bedrag dat alvast wordt gereserveerd voor deze toekomstige kosten.

Voorziening ruimtelijke kwaliteit

In 2017 is een voorziening gevormd ten behoeve van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de groene omgeving. De voorziening wordt gevoed met bijdragen van derden.

Voorziening mobiliteitsfonds

Het Mobiliteitsfonds ondersteunt het parkeren in brede zin en behoudt zo de bereikbaarheid van de gemeente Zwartewaterland. Als woningbouwplannen niet voldoen aan de parkeereisen van de gemeente, kunnen burgemeester en wethouders onder voorwaarden ontheffing verlenen. Als daar een financiële verplichting bij hoort, stroomt dat geld naar het Mobiliteitsfonds. Het fonds gebruikt het saldo om de openbare parkeersituatie te verbeteren of te behouden. Dit kan ook extra mobiliteitsmaatregelen omvatten die de parkeersituatie in het betreffende gebied ondersteunen.

Voorzieningen afvalverwijdering

Deze voorziening is gevormd vanuit de meeropbrengsten uit de afvalstoffenheffingen (van derden verkregen middelen) en exploitatieresultaten op de afvalinzameling.

Voorziening riolering

In de voorziening riolering is nog 1 krediet opgenomen van € 261.000 ter dekking van (een gedeelte) van het rioleringsproject ringpersleiding Zwartsluis. De rest van het benodigde krediet wordt geactiveerd en afgeschreven en is opgenomen in de vervangingsprogrammering riolering van het lopende GRP 2023-2026. Daarnaast is in deze voorziening een bedrag van € 1.000.000 opgenomen ter dekking van onverwachte tegenvallers in het beheer en onderhoud van de riolering. Een bedrag van € 616.000 in de voorziening is beschikbaar om de riooltarieven zo stabiel mogelijk te houden. De rioolheffing is een zogenaamde bestemmingsheffing, dit houdt in dat alle kosten en baten m.b.t.

beheer en onderhoud van de riolering voor zover ze in het GRP zijn opgenomen ook voor de wateropgave beschikbaar moeten zijn. Verschillen tussen begrote en werkelijke kosten en opbrengsten worden verrekend via de voorziening riolering.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

Vaste schulden met looptijd > één jaar	2025	2024
Onderhandse leningen: binnenlandse banken	44.248.575	47.352.860
Waarborgsommen	204	204
Totaal	44.248.779	47.353.064

Verloop leningen

Verloop leningen (x € 1.000)		2025
Stand 1 januari 2025		€ 47.353
Bij: nieuw aangetrokken leningen	€ -	
Af: (reguliere) aflossingen	€ 3.104	
Subtotaal		€ 3.104
Stand 31 december 2024		€ 44.249

De rentelast van de vaste schulden over 2025 bedraagt € 397.885.

Flottende passiva

Flottende passiva zijn schulden die binnen een jaar moeten worden terugbetaald, zoals crediteuren en kortlopende leningen.

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De post netto-flottende schulden onderscheiden we in:

Netto flottende schulden < één jaar	2025	2024
Crediteuren algemeen	1.747.627	3.119.826
Crediteuren Jeugdzorg/S4SD	461.126	490.882
Crediteuren P-wet	32.070	12.666
Crediteuren WMO	228.194	258.177
Af te dragen LH en GAK (afdrachten SoZa)	4.985	3.311
Af te dragen BTW	-	1.143.519
Overige schulden	178.840	127.298
Totaal	2.652.842	5.155.679

<i>Specificatie overige schulden</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Te betalen sociale en pensioenlasten	39.290	39.298
75% regeling terugvordering Rijk BZ-leningen	63.702	56.667
Inhoudingen debiteuren sociaal domein	73.438	25.440
Garantstelling	-	0
Overige schulden	2.410	5.893
Totaal	178.840	127.298

Overlopende passiva

De post overlopende passiva onderscheiden we in:

Overlopende passiva	2025	2024
Voorgeboekte uitgaven	3.639.032	2.826.165
Ontvangen overheidssubsidies Provincie	905.558	925.514
Ontvangen overheidssubsidies Rijk	5.073.667	3.626.625
Ontvangen overheidssubsidies EU	-	-
Reserveringsvergoedingen grondbedrijf	1.151.940	2.154.459
Vooruit ontvangen bedragen	36.951	30.000
Betalingen onderweg	-	-
Anterieure overeenkomsten	44.315	62.308
Voorlopige ontvangsten	98.751	159.066
Bijdrage N331	-	360.000
Inschrijfgeld kavels	2.500	2.500
Overig	5.202	48
Totaal	10.957.916	10.146.685

Specificatie ontvangen overheidssubsidies

Omschrijving project	Saldo per 1-1-2025	Ontvangen voorschot 2025	Uitgaven / vrijval 2025	Saldo per 31-12-2025
Energieket Zwartewaterland 2.0	18.356		13.240	5.116
Stimulering energiebesparende maatr.MKB	13.839			13.839
Doorontwikkelingen energieloket 2.1	18.189			18.189
Mobiliteit 2018 infra aanleg N331 herontwikkeling Bodewes	145.421	175.000	320.421	0
Programma Energietransitie ZWL	23.200			23.200
Stimuleren energieadvies aan huis	8.000			8.000
Stimulering energieloketten	7.500			7.500
Intensivering Energietoezicht ZWL	5.423		5.423	-
Energieadvies aan huis via energieloketten	9.000			9.000
Intensivering Energietoezicht ZWL	15.336		3.791	11.545
Regio Deal Regio Zwolle	745	3.256	4.001	-
Fietsverbinding rotonde Nijverheidsstraat	51.112			51.112
Restauratie Vestinggracht	-			-
Beheersing Reuzenberenklauw	4.251			4.251
Fietsverbinding Hasselt Genemuiden fase 2	78.750		78.750,00	-
E44B Impulsaanvraag	180.165		82.645	97.520
Verkeersveiligheid kleine infra en gedrag	25.093		25.093	-
Gedempte Heve	-	10.199	10.199,00	-
Extra hulp eigenaren woningen label D tm G	133.235	20.000	153.235	-
Beleef de Wieden Zwartsluis	9.311		11.000	1.689-
Intergrale aanpak Nieuwe Sluis	36.033			36.033
Hasselt komt in beweging	8.493			8.493

Oude Raadhuis Genemuiden	39.155			39.155
Verkavelingsweg Hasselt	62.088		62.088	-
Uitbereiden fietsparkvoorzieningen	32.820		32.820	-
Aanleg haltevoorzieningen Vaartweg Hasselt od Weede		39.333	39.333	-
Verkeersveiligheid kleine infra 2025		56.856	56.856	-
Inrichting fietsstraat Nieuweweg Zwartsluis		161.250		161.250
Havendijk		320.000		320.000
Project kalkovens fim		14.026	14.026	-
E44B Tegengaan wateroverlast en vergroenen Berkenlaan		88.743	88.743	-
Tegengaan wateroverlast en vergroenen Berkenlaan (2)		19.721	19.721	-
Voorverkenning Gebiedsproces Zuiderzeepolder (L35B)		45.100	12.056	33.045
Afspraken Wind op Land		30.000	25.000	5.000
Waterschap Vistrap Stuw		55.000		55.000
Overheidssubsidies Provincies	925.515	1.038.484	1.058.441	905.559
SIM 2018 Toren H-kerk Hasselt	45.246		45.246	-
WEB 2023-2026	22.923	95.729	92.301	26.351
E20 Verkeersveiligheidsmaatregelen	592.373		113.750	478.623
H8 SPUK sport uitkering 2021	0			-
C32 Uitkering ventilatie in scholen Driemaster	87.530		38	87.492
C32 Uitkering ventilatie in scholen Anker	63.270			63.270
C32 Uitkering ventilatie in scholen CBS Mastenbroek	16.545		16.545	-
G12 Kwijtschelding schulden	9.109			9.109
H8 Sportakkoord leefstijlinterventies 2022	0			0
J55 Aanpak energiearmoede	336.444		104.352	232.092
E84 Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	122.479			122.479
G10 Wet inburgering	203.336	453.340	587.380	69.296
H30 Brede Spuk	25.844	434.044	434.044	25.844
J94 Lokale aanpak isolatie (LAI)	534.698		101.666	433.031
H4 Spuk stimulering sport 2023	12.353			12.353
D8 Onderwijsachterstanden	36.337	572.106	584.882	23.561
G13 Uitkering onderwijsroute	13.896	31.522	46.143	725-
M16 Bekostigingsregeling Oekranie	0	3.472.781	3.439.873	32.908
J94 2e tranche LAI	915.673		10.300	905.373
F28 CDOKE	68.903	827.520	678.264	218.159
D23 Lokale Bibliotheekvoorziening	440.000		61.740	378.260
Stimulering Sport 2024	20.596			20.596
Dumava subsidie RVO Oude Raadhuis	59.071	183.752	59.070	183.752
Dumava subsidie RVO Gemeentehuis		1.050.000,00		1.050.000
J94 3e tranche LAI		659.421	18.065	641.356
Versterking clientondersteuning		50.000,00	8.660	41.340
SIM 2025-2030 Vestinggrachten kademuren		8.365,32		8.365
Huisvesting grote gezinnen vergunningshouders		14.061,63	14.062	0-
SIM 2025-2030 toren Hasselt		4.818,87		4.819

SIM 2025-2030 toren Mastenbroek		5.962,50		5.963
Verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030				-
Overheidssubsidies Rijk	3.626.626	7.863.424	6.416.381	5.073.667
Totaal overheidssubsidies	4.552.141	8.901.908	7.474.822	5.979.226

Waarborgen en garanties

De gemeente staat garant voor een correcte betaling van rente en aflossing van versterkte (hypothecaire) geldleningen. Hierbij is een splitsing aangebracht tussen particuliere en niet-particulieren (o.a. woningbouwverenigingen). De stand is per 2025 licht gedaald door de reguliere aflossingen en de verkoop van een aantal woningen.

Stand per 31 december (* € 1.000)	2025	2024	2023	2022	2021
Particulieren	0	3	21	203	415
Niet-particulieren	18.364	18.658	19.324	28.181	26.908

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Waarborgfonds sociale woningbouw

De achtervang van rijk en gemeenten wordt ingenomen door het sluiten van een achtervang overeenkomst met het WSW. De geborgde leningen hebben betrekking op de in onze gemeente gevestigde woningbouwvereniging.

Bij deze garanties loopt de gemeente slechts een tertiair risico omdat eerst de corporatie zelf en daarna het WSW wordt aangesproken bij niet nakoming van financiële verplichtingen.

Overige garanties

De Stichting IJsselheem heeft in 2017 een hypotheekverklaring verstrekt met betrekking tot de onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die door de gemeente is gegarandeerd (vestiging van hypotheekrecht).

Overige borgstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Voorzieningen Sociaal Domein

Voor de uitvoering van de WMO huishoudelijke hulp, de Zorg in Natura Wmo en Jeugd zijn de taken meerjarig gegund aan meerdere partijen en hebben een meerjarig karakter.

Nabetalingsverplichting uit grondaankopen

Van alle grondaankopen door de gemeente Zwartewaterland vanaf 1-1-2001 (datum herindeling) zijn de koopovereenkomsten nagelopen op eventuele nabetalingsverplichtingen. Uit de aankoopakten blijkt dat per grondexploitatie onderstaande verplichtingen zijn aangegaan. In 2025 zijn geen nieuwe nabetalingsverplichtingen aangegaan.

Percelen cultuurgrond Zwartsluis

Betreft percelen met totale oppervlakte van 22.08.05 ha te Zwartsluis: F125, F127, F131, F348, F143, F346, F128 Datum akte: 22-12-2022. De volgende onderdelen zijn hierin opgenomen:

Nabetaling zonnepark

Koper is een nabetaling verschuldigd van € 4,00 per centiare over de onroerende zaak (22 hectare) indien er een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een zonnepark op een minimale grondoppervlakte van netto 10 hectare wordt verkregen en er hiervoor een positieve financiële businesscase is. Deze nabetaling is alleen van toepassing indien aan alle bovenstaande gestelde voorwaarden binnen 10 jaar na het passeren van de akte van levering wordt voldaan.

Nabetaling windturbine

Koper is een nabetaling verschuldigd indien er op de onroerende zaak (22 hectare) een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een windturbine is afgegeven en deze windturbine daadwerkelijk wordt gerealiseerd en in bedrijf wordt gesteld. De hoogte van de nabetaling wordt bepaald op basis van de bij inbedrijfstelling geldende retributie maalfactor 8. Deze nabetaling is alleen van toepassing indien aan alle bovenstaande gestelde voorwaarden binnen 15 jaar na het passeren van de akte van levering wordt voldaan.

Nabetaling ruwe bouwgrond bedrijventerrein/woningbouw

Koper zal een nabetaling van € 11,00 per centiare betalen indien er een onherroepelijke bestemmingsplanwijziging naar bedrijventerrein en/of woningen heeft plaatsgevonden. Deze nabetaling geldt enkel voor die gedeelten van de onroerende zaak die de onherroepelijke bestemming wonen of bedrijf krijgen. Deze nabetaling is alleen van toepassing indien aan alle bovenstaande gestelde voorwaarden binnen

12 jaar na het passeren van de akte van levering wordt voldaan.

Nabetaling ruwe bouwgrond sportvoorziening

Koper is een nabetaaling verschuldigd indien er een onherroepelijke bestemmingsplanwijziging naar sportvoorziening heeft plaatsgevonden en geldt enkel voor die gedeelten van de onroerende zaak die de onherroepelijke bestemming sportvoorziening krijgen. Deze nabetaaling dient op het moment dat het

bestemmingsplan onherroepelijk is, door deskundigen te worden bepaald op basis van de dan geldende marktwaarde van ruwe bouwgrond voor sportvoorziening. De termijn waarbinnen deze nabetaaling dient te worden vastgesteld bedraagt 3 maanden.

Deze nabetaaling is alleen van toepassing indien aan alle bovenstaande gestelde voorwaarden binnen 12 jaar na het passeren van de akte van levering wordt voldaan.

Overige jaarlijks terugkerende lasten

Voor diverse onderdelen in de bedrijfsvoering is sprake van meerjarig afgesloten contracten. Dit betreft o.a. licenties- en onderhoudsverplichtingen voor de ICT, schoonmaak en verzekeringspremies. De omvang van deze lasten is hieronder nader gespecificeerd en past binnen de jaarlijks hiervoor beschikbare budgetten in de begroting.

Type contract	Resterende contractwaarde per 31-12-2025	Eindjaar
ICT	954.350	Divers
Schoonmaak	340.993	2027
Verzekeringen	295.916	2026/2027
Totaal	1.591.259	

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle gebeurtenissen zijn verwerkt in de jaarrekening 2025. Er zijn geen gebeurtenissen te melden na balansdatum.

Programmarekening

1. Effectieve samenwerking bestuur en omgeving

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur	1.481	0	1.481	1.551	0	1.551	2.775	0	2.775	-1.224	0	-1.224
Totaal lasten en baten	1.481	0	1.481	1.551	0	1.551	2.775	0	2.775	-1.224	0	-1.224

Reservemutaties	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal reservemutaties												

Resultaat programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	1.481	0	1.481	1.551	0	1.551	2.775	0	2.775	-1.224	0	-1.224

Verschilverklaring

Bestuur

Het budget voor het ambt van burgemeester is in het verslagjaar overschreden met € 29.000. De overschrijding wordt verklaard door de extra kosten die zijn gemaakt in verband met het afscheid van burgemeester Bilder en de installatie van burgemeester Compagner. Beide gebeurtenissen brengen formele en protocollaire verplichtingen met zich mee, waaronder organisatiekosten, representatieve uitgaven en communicatieve ondersteuning. Deze incidentele kosten waren niet volledig voorzien in de begroting, waardoor deze uitgaven hebben geleid tot een budgetoverschrijding op deze post.

Nadeel -29.000

Door een verplichte extra storting in de APPA-pensioenvoorziening van € 799.000, veroorzaakt door de invoering van een nieuwe pensioenregeling en de overheveling van de pensioenopbouw voor wethouders naar het ABP, is een overschrijding van de begroting ontstaan. Deze wijzigingen verhogen de berekende toekomstige verplichtingen, waardoor conform BBV een aanvullende dotatie aan de voorziening is verwerkt. Omdat deze lasten niet (volledig) waren geraamd, is sprake van een incidentele overschrijding; de voorziening is hiermee op peil.

Nadeel -799.000

Het budget van de burgemeester is overschreden doordat een wachtgeldvoorziening moest worden gevormd na het vertrek van de burgemeester. Op basis van de rechtspositieregeling heeft de burgemeester recht op een uitkering na beëindiging van het ambt. Deze toekomstige verplichting was niet geraamd in de begroting, waardoor het opnemen van de voorziening heeft geleid tot een incidentele budgetoverschrijding.

Nadeel -340.000

Raad en rekenkamer: In het boekjaar is een overschot ontstaan € 37.000 binnen zowel het onderzoeksbudget van de raad als het budget voor rekenkameronderzoeken. Het aanvullend beschikbaar gestelde budget is slechts gedeeltelijk ingezet. De Rekenkamer heeft in het verslagjaar één onderzoek uitgevoerd waarvoor externe kosten moesten worden gemaakt. Lopende activiteiten zijn binnen de bestaande capaciteit en middelen afgerond, waardoor het (aangevulde) beschikbare budget niet volledig is aangewend. Daar staat tegenover dat de griffie in overleg met de werkgeverscommissie extra uren heeft gemaakt voor projecten buiten de reguliere werkzaamheden. Het gaat dan om het voorbereiden van de gemeenteraadsverkiezingen, begeleiden van de vertrouwenscommissie en het afscheid en installatie burgemeester. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 16.000.

Voordeel 16.000

2. Positieve gezondheid, participatie en preventie

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Openbaar basisonderwijs	55	0	55	54	0	54	43	0	43	11	0	11
Onderwijshuisvesting	1.400	0	1.400	1.372	0	1.372	1.276	15	1.262	95	-15	110
Onderwijsbeleid en leerlingzkn	1.141	131	1.010	1.729	666	1.063	1.837	760	1.077	-108	-94	-14
Sportbeleid en activering	1.548	198	1.350	2.388	204	2.184	2.343	179	2.163	46	25	21
Cult.-pres./productie/paticip.	147	49	98	147	49	98	150	53	97	-3	-4	1
Media	435	0	435	596	0	596	596	0	596	0	0	0
Samenkracht en burgerparticip.	1.432	119	1.312	5.287	3.597	1.690	4.370	4.199	171	917	-602	1.520
WMO Toeg. eerstelijnsvoorz.	1.105	0	1.105	1.107	5	1.102	1.022	15	1.008	85	-10	95
Jeugd Toeg. eerstelijnsvoorz.	463	0	463	585	0	585	557	11	546	28	-11	39
Interg Toeg. eerstelijnsvoorz.	56	0	56	56	0	56	55	0	55	1	0	1
Inkomensregelingen	5.193	4.250	943	5.597	4.532	1.064	6.137	4.841	1.297	-541	-308	-232
WSW en beschut werk	1.125	0	1.125	1.367	0	1.367	1.089	4	1.085	278	-4	282
Arbeidsparticipatie	810	0	810	953	0	953	718	1	717	234	-1	235
WMO Hulpmiddelen & diensten	1.675	43	1.632	1.663	43	1.620	1.704	49	1.655	-41	-6	-35
WMO Huishoudelijke hulp	1.332	123	1.209	1.633	123	1.511	1.543	130	1.414	90	-7	97
WMO Begeleiding	1.399	0	1.399	1.399	0	1.399	1.139	0	1.139	260	0	260
WMO Dagbesteding	446	0	446	448	0	448	370	0	370	78	0	78
WMO overige maatwerkarg.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jeugdhulp ambulante regionaal	6.101	0	6.101	7.069	87	6.982	4.953	39	4.914	2.116	47	2.068
Jeugdhulp met verblijf reg.	295	0	295	344	0	344	2.040	0	2.040	-1.695	0	-1.695
Jeugdhulp met verblijf land.	0	0	0	0	0	0	40	0	40	-40	0	-40
WMO PGB	103	0	103	139	0	139	148	0	148	-9	0	-9
Jeugd PGB	177	0	177	156	0	156	108	0	108	48	0	48
WMO Beschermd wonen	521	521	0	360	800	-440	19	1.241	-1.222	341	-441	782
WMO maatschap. en vrouwen opv.	60	0	60	97	27	70	221	78	143	-125	-51	-73
Jeugdbescherming	461	0	461	461	0	461	550	0	550	-89	0	-89
Jeugdreclassering	128	0	128	95	0	95	64	0	64	31	0	31
Jeugd Coördinatie en beleid	-217	0	-217	-217	0	-217	0	0	0	-217	0	-217
Volksgezondheid	1.922	237	1.685	1.934	267	1.667	1.702	263	1.438	232	3	229
Totaal lasten en baten	29.314	5.672	23.642	36.820	10.399	26.421	34.796	11.878	22.919	2.023	-1.479	3.502

Reservemutaties												
Mutaties reserves	57	157	-100	1.845	3.324	-1.479	2.286	2.896	-610	-441	429	-870
Totaal reservemutaties	57	157	-100	1.845	3.324	-1.479	2.286	2.896	-610	-441	429	-870

Resultaat programma	29.371	5.829	23.542	38.665	13.723	24.941	37.082	14.773	22.309	1.582	-1.050	2.632
----------------------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	--------------

Verschilverklaring

Onderwijsbeleid en leerlingzkn

Leerlingenvervoer: hogere lasten van € 56.000 worden met name veroorzaakt door het open-einde karakter van de regeling en fluctuaties in het aantal leerlingen (114–136 gedurende het jaar). € 20.000 hiervan is te wijten aan het feit dat leerlingen zowel jeugdwet- als leerlingenvervoer gebruikten (€ 5.000) en extra kosten voor vervoer op afwijkende tijden (€ 15.000). De resterende overschrijding hangt samen met hogere leerlingaantallen, de NEA-indexatie van 1,3% in 2025, een hogere kilometervergoeding voor eigen vervoer (€ 0,23 i.p.v. € 0,21) en lagere eigen bijdragen.

Nadeel -56.000

GGD : lagere lasten van € 84.000 voor de GGD kennen de volgende drie oorzaken: Ten eerste de werkelijke uitvoeringskosten waren € 13.000 minder dan begroot. Ten tweede de huisvestingskosten van de consultatiebureau's waren € 24.000 minder dan begroot. Tenslotte leverde de afrekening over 2024 de gemeente een voordeel op van € 47.000.

Voordeel 84.000

Samenkracht en burgerparticip.

Budgetten uit voorgaande jaren (Algemeen en Ouderenwerk) zijn niet of slechts ten dele ingezet.

Voordeel 98.000

Het preventiebudget Jeugd ten behoeve van weerbaarheidstrainingen scholen is niet ingezet.

Voordeel 40.000

De totale rijksbijdrage ontheemden Oekraïne over 2025 die wij hebben ontvangen bedraagt € 3.440.000. De werkelijke kosten van de opvang van ontheemde Oekraïners over 2025 bedragen € 2.421.000. In deze jaarrekening ontstaat daardoor een voordelig resultaat van € 1.019.000 waarvan wij voorstellen deze via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve vluchtelingen Oekraïne.

Voordeel 1.019.000

Inkomensregelingen

Op de kosten voor de IOAW/IOAZ ontstaat een voordeel van bijna € 147.000 door een afname in aantal van deze uitkeringen. Punt van onderzoek is of en in hoeverre dit een structureel karakter heeft.

Voordeel 147.000

De laatste maanden van 2025 is een lichte toename zichtbaar van het aantal uitkeringsgerechtigden vanuit de P-wet. Dit is een van de belangrijkste redenen van het nadeel van € 473.000 op de P-wet. Aangezien Zwartewaterland voor een deel onder het historische verdeelmodel van de BUIG valt, en een deel onder het objectieve verdeelmodel, is de verwachting dat dit financiële effect incidenteel is.

Nadeel -473.000

WSW en beschut werk

Op Beschut Werken ontstaat een voordeel van € 79.000. Voor zover er kosten worden gemaakt landen die niet op dit budget.

Voordeel 79.000

Op de bijdrage ten behoeve van het WSW-bedrijf ontstaat een voordeel van € 81.000. De afrekening over 2024 was al eerder verwerkt.

Voordeel 81.000

Het overgehevelde budget uit voorgaande jaren is niet ingezet.

Voordeel 97.000

Arbeidsparticipatie

De lasten ten behoeve van Participatie - Reïntegratie vallen € 176.000 lager uit. Dit voordeel ontstaat doordat de kosten voor sociale infrastructuur en sociale activering lager zijn dan verwacht.

Voordeel 176.000

WMO Beschermd wonen

De kosten voor beschermd wonen worden rechtstreeks vanuit de centrumgemeente Zwolle betaald. We hebben in totaal ruim € 1,2 miljoen terugontvangen waarbij we in de Najaarsnota 2025 al rekening hebben gehouden met € 800.000. We stellen voor om ook het aanvullende bedrag van € 417.00 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Voordeel 417.000

De te verwachten bijdrage voor Beschermd Wonen vanuit centrumgemeente Zwolle valt uiteindelijk € 80.000 lager uit dan begroot.

Nadeel -80.000

Vanuit de vrijvallende middelen beschermd wonen in 2024 is door de raad € 400.000 opnieuw beschikbaar gesteld in 2025 ten laste van de reserve sociaal domein. Van dit bedrag is in 2025 € 40.000 ingezet voor het wegwerken van wachtlijsten WMO. Dit bedrag onttrekken we aan de reserve. Het restant blijft beschikbaar voor de gestelde doelen. Bij de reservemutaties zien we hierdoor een nadeel van € 360.000. De verwachte bijdrage vanuit de reserve hoeft immers niet plaats te vinden. Dit heeft dan ook geen gevolgen voor het rekeningresultaat.

Voordeel 360.000

WMO maatschap. en vrouwen opv.

Vanuit de centrumgemeente Zwolle is een extra bijdrage ontvangen van € 45.000 voor de transformatie Maatschappelijke Opvang. De bijdrage is ingezet ten behoeve van externe capaciteit in de vorm van een beleidsmedewerker maatschappelijke opvang/beschermd wonen. De kosten hiervoor bedragen € 125.000 waardoor per saldo een tekort van € 70.000 is ontstaan.

Nadeel 70.000

Volksgesondheid

De bijdrage aan de GGD valt € 84.000 lager uit. Dit wordt voornamelijk verklaard door een terugbetaling van € 47.000 door de GGD in 2025, voortvloeiend uit het voordelige jaarrekeningresultaat 2024 van de GGD dat naar rato van inwoneraantal aan de gemeenten is uitgekeerd. Daarnaast ontstaat een eenmalig voordeel van € 30.000, doordat de GGD in 2025 de huisvestingskosten van het consultatiebureau Genemuiden nog niet op basis van werkelijke kosten heeft doorbelast, maar via de reguliere inwonersbijdrage. Vanaf 2026 worden de werkelijke huisvestingslasten wel in rekening gebracht, wat leidt tot hogere kosten in de komende jaren

Voordeel 84.000

3. Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Grondexpl. (niet bedrijven)	3.038	2.831	208	2.927	2.831	96	1.588	3.311	-1.722	1.339	-480	1.819
Wonen en bouwen	276	2	274	295	2	293	736	826	-90	-441	-824	383
Totaal lasten en baten	3.315	2.833	481	3.222	2.833	389	2.324	4.137	-1.812	898	-1.304	2.201

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	1.788	0	1.788	-1.788	0	-1.788
Totaal reservemutaties	0	0	0	0	0	0	1.788	0	1.788	-1.788	0	-1.788

Resultaat programma	3.315	2.833	481	3.222	2.833	389	4.112	4.137	-24	-890	-1.304	413
----------------------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	------------	-------------	---------------	------------

Verschilverklaring

Grondexpl. (niet bedrijven)

Op de grondexploitatie Hasselt om de Weede is in 2025 tussentijds € 1.428.777 winst genomen. Dit leidt tot een voordeel in de baten op de begroting. Conform het grondbeleid wordt deze tussentijdse winstneming toegevoegd aan de vrije reserve grondexploitatie. Dat geeft weer een nadeel in de toevoegingen aan reserves. Per saldo is er in het jaarrekeningresultaat derhalve geen effect maar het eigen vermogen op de balans is toegenomen met deze winstneming.

Voordeel 0

Wonen en bouwen

De hogere lasten binnen taakveld worden veroorzaakt door salariskosten en inhuur. Deze worden centraal toegelicht onder de overhead.

Nadeel 0

De gemeente ontvangt in 2025 een bijdrage van € 826.000 vanuit de realisatie stimulans. Deze inkomsten volgen uit het starten van de bouw van 118 nieuwe woningen (in 2025), waarvoor het Rijk € 7.000 per woning beschikbaar stelt. De middelen kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de verdere uitvoering van de woningbouwopgave binnen de gemeente. Momenteel onderzoeken we op welke wijze deze bijdrage het meest efficiënt kan worden benut. Omdat op dit moment nog geen concrete bestemmingen of projecten zijn aangewezen, worden de middelen vooralsnog toegevoegd aan het jaarrekeningsresultaat 2025.

Voordeel 826.000

4. Vitale economie, beleefbare kernen en landschap

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beheer ov. gebouwen en gronden	143	416	-274	186	416	-230	1.127	411	715	-940	5	-945
Economische ontwikkeling	470	2	468	704	45	659	467	12	455	237	33	204
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.523	7.413	110	7.545	7.413	132	2.558	4.983	-2.424	4.986	2.430	2.556
Bedrijfsloket en bedr.regeling	249	40	209	269	40	229	240	36	204	29	4	24
Economische promotie	213	22	191	306	24	283	283	32	251	23	-9	32
Cult.-pres./productie/paticip.	11	0	11	17	0	17	57	0	57	-40	0	-40
Musea	131	0	131	185	0	185	249	17	232	-64	-17	-47
Cultureel erfgoed	62	0	62	95	0	95	79	0	79	16	0	16
Media	18	0	18	21	0	21	20	0	20	0	0	0
Openbaar groen en opl recr.	10	0	10	10	0	10	10	0	10	0	0	0
Samenkracht en burgerparticip.	204	0	204	223	0	223	521	46	475	-298	-46	-252
Ruimtelijke ordening	85	0	85	91	0	91	149	6	143	-58	-6	-52
Totaal lasten en baten	9.119	7.893	1.226	9.652	7.938	1.714	5.760	5.543	217	3.891	2.395	1.497

Reservemutaties												
Mutaties reserves	110	145	-35	634	887	-253	3.291	1.363	1.928	-2.657	-476	-2.181
Totaal reservemutaties	110	145	-35	634	887	-253	3.291	1.363	1.928	-2.657	-476	-2.181

Resultaat programma	9.229	8.038	1.191	10.285	8.825	1.461	9.051	6.906	2.145	1.234	1.919	-685
----------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------

Verschilverklaring

Beheer ov. gebouwen en gronden

In 2022 is de grondpositie Overwaters teruggekocht van een particuliere ontwikkelaar voor € 3 miljoen. In 2022 en 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor een mogelijke ruimtelijke invulling van het gebied. Op basis van de reacties van omwonenden en belanghebbenden heeft de gemeenteraad het college gevraagd om andere varianten van ruimtelijke invulling te onderzoeken. Er zijn wel gesprekken gaande over mogelijke ontwikkeling die kan plaatsvinden, maar de concrete voortgang wordt bemoeilijkt door stikstofproblematiek, netcongestie en het feit dat de locatie gelegen is in/grenzend aan Natura 2000 gebied. Eind 2025 moeten we de conclusie trekken dat er geen concrete ruimtelijke ontwikkeling op korte termijn wordt verwacht die de waardering van € 3 miljoen onderbouwd. Dit betekent dat niets anders overblijft dan conform de regelgeving deze grond te waarderen tegen de actuele marktwaarde bij de huidige bestemming. Een taxatierapport van maart 2026 door een onafhankelijke lokaal bekende makelaar geeft een marktwaarde op dit moment van € 1.985.000. Dit betekent dat wij in deze jaarrekening een afwaardering hebben verwerkt van € 1.015.000 op deze gronden.

Nadeel 1.015.000

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Per 31-12-2025 is de grondexploitatie AHOED in Hasselt afgesloten met een positief resultaat van € 172.000. Voor de grondexploitatie Zevenhont Oost is een tussentijdse winst voor een bedrag van €2.327.000. Deze positieve resultaten vormen een voordeel op de baten in de jaarrekening van in totaal € 2.499.000. Conform het door de raad vastgestelde grondbeleid is de tussentijdse winstneming van Zevenhont Oost toegevoegd aan de vrije reserve grondexploitatie. Het positieve resultaat van AHOED is conform de beleidsnota krachtig accommoderen toegevoegd aan de reserve verduurzaming krachtpanden. Per saldo is er dan ook geen effect in het jaarrekeningresultaat zichtbaar. Het eigen vermogen op de balans per 31-12-2025 neemt wel toe door deze tussentijdse winstnemingen.

Voordeel 0

Cult.-pres./productie/particip.

De hogere salaris- en inhuurkosten. Deze worden centraal toegelicht onder de overhead.

Nadeel -38.000

Musea

Archeologische determinering Zwartewaterklooster: Via de reserve resultaatbestemming is vanuit 2024 een budget van € 52.000 overgeheveld naar 2025. Het onderzoek heeft echter nog niet plaatsgevonden omdat dit uitgevoerd moet worden op particuliere gronden. Dit maakt de uitvoering complex. In de eerste helft van 2026 wordt het plan in het college gebracht en op basis van de huidige kennis en inzichten zal de uitvoering de 2e helft van 2026 plaatsvinden. De onttrekking aan de reserve resultaatbestemming vindt hierdoor ook niet plaats, waardoor dit per saldo niet tot een resultaat in de jaarrekening leidt.

Voordeel 0

Ruimtelijke ordening

Er zijn kosten gemaakt voor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen, zoals juridische en plankosten voor de anterieure overeenkomsten Zevenhont Zuid en De Meente, en kosten voor het Hooibergenterrein. Deze kosten worden gedekt uit de reserve grondexploitatie, waardoor er een nadeel ontstaat dat wordt gecompenseerd door een gelijk bedrag aan baten. Sommige kosten kunnen niet worden verhaald op ontwikkelaars en moeten worden afgeboekt. Voor het Hooibergenterrein is herontwikkeling momenteel niet mogelijk vanwege netcongestie, waardoor gemaakte kosten moeten worden afgeschreven, maar bij nieuwe plannen kan er weer opnieuw worden gestart.

Nadeel 0

5. Bereikbaar en verkeersveilig

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Verkeer en vervoer	394	30	364	570	30	540	443	205	238	127	-175	303
Parkeren	94	0	94	102	0	102	89	0	89	14	0	14
Totaal lasten en baten	488	30	458	673	30	643	532	205	326	141	-175	317

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	112	-112	0	112	-112	198	198	0	-198	-86	-112
Totaal reservemutaties	0	112	-112	0	112	-112	198	198	0	-198	-86	-112

Resultaat programma	488	142	346	673	142	531	730	403	326	-57	-261	205
----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------	------------

Verschilverklaring

Verkeer en vervoer

Op de budgetten voor verkeer is incidenteel een voordeel ontstaan van € 100.000 doordat minder aan verkeersmaatregelen en beleid is uitgegeven dan begroot. Voor een deel geldt dat er wel verkeersprojecten voor beheer in de programmering van het GVVP zijn opgenomen en in uitvoering worden genomen. Dit betreft echter investeringsprojecten waarvoor kapitaallasten in de begroting moeten worden opgenomen. Daarom is de raad in het voorjaar van 2026 een apart voorstel voorgelegd om een deel van het bestaande verkeersbudget om te zetten naar kapitaallasten om de structurele kosten van de investeringen op te vangen.

Voordeel 100.000

6. Duurzaam en toekomstbestendig

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Treasury	0	100	-100	0	100	-100	0	102	-102	0	-2	2
Samenkracht en burgerparticip.	0	0	0	0	0	0	14	14	0	-14	-14	0
Afval	2.026	471	1.555	2.027	364	1.662	1.997	345	1.652	30	19	11
Milieubeheer	765	0	765	3.654	1.683	1.972	2.680	979	1.701	975	704	270
Totaal lasten en baten	2.791	571	2.220	5.681	2.147	3.534	4.691	1.439	3.251	991	708	283

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	0	0	0	668	-668	182	190	-9	-182	477	-659
Totaal reservemutaties	0	0	0	0	668	-668	182	190	-9	-182	477	-659

Resultaat programma	2.791	571	2.220	5.681	2.815	2.866	4.872	1.629	3.243	809	1.185	-376
----------------------------	--------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------	--------------	-------------

Verschilverklaring

Afval

In 2025 zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van beleid voor circulariteit. Eind 2025 heeft het college ingestemd met een projectplan voor het opstellen van een nota van uitgangspunten en beleidsnota circulariteit. We stellen de raad voor om het restantbudget via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026.

Voordeel 21.000

De lasten en baten van afvalinzameling betreffen een zogenaamde 'gesloten huishouding'. Deze wordt in de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht.

Voordeel 0

7. Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beheer ov. gebouwen en gronden	238	0	238	339	0	339	292	0	292	46	0	46
Crisisbeheersing en brandweer	1.978	5	1.973	1.978	5	1.973	1.966	0	1.966	11	5	6
Openbare orde en veiligheid	878	3	875	890	3	887	895	15	881	-5	-12	7
Verkeer en vervoer	3.851	23	3.828	3.989	23	3.966	4.102	314	3.788	-113	-292	179
Recreatieve havens	85	120	-35	86	120	-34	91	151	-60	-5	-31	26
Econom. havens en waterwegen	393	173	220	400	173	227	379	207	173	21	-34	55
Economische ontwikkeling	38	31	6	38	31	7	33	111	-78	5	-79	85
Bedrijfsloket en bedr.regeling	3	0	3	3	0	3	0	0	0	3	0	3
Sportaccommodaties	675	191	483	606	206	399	562	221	341	43	-15	58
Openbaar groen en opl recr.	1.988	0	1.988	2.024	0	2.024	2.013	42	1.971	11	-42	54
Samenkracht en burgerparticip.	479	357	123	481	362	119	504	363	141	-23	-1	-22
Riolering	2.886	16	2.870	2.907	16	2.891	3.216	52	3.164	-310	-36	-274
Milieubeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	441	30	411	443	30	413	392	30	362	50	0	50
Wonen en bouwen	781	276	504	717	365	351	618	370	248	99	-5	103
Totaal lasten en baten	14.712	1.226	13.487	14.899	1.335	13.564	15.065	1.876	13.189	-166	-541	375
Reservemutaties												
Mutaties reserves	460	516	-55	560	734	-174	2.232	1.981	251	-1.672	-1.246	-425
Totaal reservemutaties	460	516	-55	560	734	-174	2.232	1.981	251	-1.672	-1.246	-425
Resultaat programma	15.173	1.742	13.431	15.460	2.069	13.390	17.297	3.856	13.441	-1.837	-1.787	-50

Verschilverklaring

Verkeer en vervoer

Op gladheidsbestrijding is per saldo een incidenteel voordeel ontstaan van € 28.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2025 minder kosten zijn gemaakt voor gladheidsbestrijding dan in de begroting is opgenomen. De hevige sneeuwval deze winter met grote inzet van de buitendienst heeft natuurlijk pas in januari 2026 tot inzet en kosten geleid. Dat effect zien we derhalve niet terug in deze jaarrekening 2025, maar komt aan de orde bij de Zomernota 2026.

Voordeel 28.000

Op het onderhoudsbudget voor civieltechnische kunstwerken (o.a. bruggen) is in 2025 een incidenteel voordeel ontstaan van € 60.000 dat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt doordat er minder onderhoudskosten zijn uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal opdrachten die wel in 2025 zijn verstrekt door aannemers nog niet in hun planning konden worden opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van slijtlagen op bruggetjes en het herstellen van de betonnen wand in het tunneltje bij SC Genemuiden. De uitvoering van die werkzaamheden schuift derhalve door naar 2026.

Voordeel 60.000

Op het budget voor openbare verlichting is in 2025 een voordeel ontstaan van € 98.000. Dit wordt voor € 54.000 veroorzaakt doordat de werkelijke energiekosten lager zijn dan begroot. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door voortdurend dalen van energieverbruik vanwege de verduurzaming van de openbare verlichting, anderzijds speelt de ontwikkeling van de werkelijke tarieven voor energie een rol en die fluctueren nog steeds aanzienlijk. Het is daarom lastig om precies te bepalen welk deel van dit voordeel structureel is en welk deel incidenteel. Wanneer wij de raad een rapportage in de P&C cyclus aanbieden, herijken wij de totale raming van energiekosten in de begroting om een zo goed mogelijke voorspelling te doen van de werkelijke energiekosten in het desbetreffende begrotingsjaar. De overige € 43.000 voordeel ontstaat doordat incidenteel minder (onderhouds)kosten zijn gemaakt dan is begroot. Voor het budget openbare verlichting geldt dat er ook in het onderhoudsbudget ruimte is/moet zijn voor incidentele bijplaatsingen van openbare verlichting (bijvoorbeeld bij werkzaamheden), verplaatsingen, verwijderingen of vervangingen. Dat komt in het ene jaar gewoon vaker voor dan het andere, terwijl het budget gebaseerd is op gemiddelde jaarlijkse kosten.

Voordeel 97.000

Recreatieve havens

Op het budget voor recreatieve havens is een incidenteel voordeel ontstaan van € 26.000. Dit wordt veroorzaakt doordat meer havengelden zijn ontvangen dan is begroot.

Voordeel 26.000

Econom. havens en waterwegen

Op het budget voor economische havens is incidenteel een voordeel ontstaan van € 40.000. Dit wordt veroorzaakt doordat meer inkomsten zijn ontvangen dan is begroot aan havengelden en aan vergoedingen voor het gebruik van electriciteitskasten door de beroepsvaart.

Voordeel 40.000

Economische ontwikkeling

Volgens de verordening ondergrondse infrastructuur zijn bijvoorbeeld bedrijven die glasvezel aanleggen leges verschuldigd voor de instemmingsbesluiten die daarvoor worden verstrekt. In 2025 zijn meer inkomsten ontvangen dan begroot waardoor een incidenteel voordeel van €78.000 is ontstaan.

Voordeel 78.000

Riolering

Voor de baten en lasten van riolering en analyse van de realisatie in 2025 t.o.v. de begroting verwijzen wij naar de toelichting op dit onderdeel in de paragraaf lokale heffingen in deze Jaarverantwoording.

Voordeel 0

Begraafplaatsen en crematoria

Op het budget voor begraafplaatsen is een incidenteel voordeel ontstaan van € 40.000 dat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt doordat meer leges voor begraven zijn ontvangen dan is begroot.

Voordeel 40.000

8. Transparante en toegankelijk dienstverlening

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Burgerzaken	1.142	468	674	1.411	468	943	1.226	501	725	186	-33	219
Arbeidsparticipatie	0	0	0	50	50	0	9	9	0	41	41	0
Ruimtelijke ordening	125	0	125	120	0	120	170	0	170	-51	0	-51
Wonen en bouwen	35	2	32	77	2	75	66	0	66	12	2	10
Totaal lasten en baten	1.302	470	832	1.658	520	1.138	1.470	510	961	188	11	178

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	0	0	0	90	-90	21	43	-22	-21	47	-68
Totaal reservemutaties	0	0	0	0	90	-90	21	43	-22	-21	47	-68

Resultaat programma	1.302	470	832	1.658	610	1.048	1.491	553	939	167	58	110

Verschilverklaring

Burgerzaken

Het KCC is ondergebracht bij de gemeente Steenwijkerland. Jaarlijks betalen wij hiervoor een bijdrage in de kosten. Na aftrek van de werkelijke bijdrage aan Steenwijkerland valt € 40.000 van het budget voor 2025 vrij. Daarnaast heeft zich in 2025 een eenmalig financieel voordeel voorgedaan. De factuur voor het antwoordportaal van het KCC (€ 33.000) is wel in 2025 ontvangen, maar na correctie ten laste van 2026 gebracht. Dit is conform de periode waarop de factuur betrekking heeft (november 2025 t/m oktober 2026), waarvan het grootste deel in 2026 valt. Hierdoor is in 2025 een eenmalig voordeel ontstaan.

Voordeel 77.000

Ruimtelijke ordening

In 2025 hebben we onze beheerssoftware voor de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en GIS vervangen door duurzamere pakketten, wat tijdelijk dubbele kosten met zich meebrengt. We werken met VGI voor het detecteren van veranderingen in de fysieke buitenruimte van Zwartewaterland en Staphorst, waarbij vanaf 2025 ook mutatiedetectie voor BAG-WOZ wordt uitgevoerd om administratietijd te besparen. Daarnaast hebben we in 2025 zelf een ETL-tool (FME) aangeschaft, omdat een van de gebruikte pakketten in 2026 stopt met het ondersteunen van de geïntegreerde ETL, wat essentieel is voor het koppelen en verwerken van verschillende databases en informatiesets.

Nadeel -50.000

9. Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Ruimtelijke ordening	1.207	5	1.202	1.364	5	1.359	653	27	625	711	-22	733
Wonen en bouwen	1.478	1.058	421	1.944	908	1.037	1.777	1.701	76	167	-794	961
Totaal lasten en baten	2.685	1.063	1.622	3.308	913	2.395	2.430	1.728	702	878	-816	1.694

Reservemutaties	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves	0	0	0	0	1.139	-1.139	173	498	-325	-173	641	-814
Totaal reservemutaties	0	0	0	0	1.139	-1.139	173	498	-325	-173	641	-814

Resultaat programma	2.685	1.063	1.622	3.308	2.052	1.256	2.603	2.227	376	705	-174	880
----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------	-------------	------------

Verschilverklaring

Wonen en bouwen

Omgevingsdienst: uit de eindafrekening van 2025 bleek dat de gemeente ca. 1.000 uren meer had afgenomen dan gepland. Dit leidt tot een nadeel van € 53.000. De extra uren worden enerzijds veroorzaakt door complexere vergunningsverleningstrajecten en meer adviesvragen vanuit lopende ruimtelijke projecten.

Nadeel -53.000

De tarieven voor omgevingsvergunningen worden berekend op basis van het gemiddelde van voorgaande jaren, waarbij grotere bouwprojecten een groter deel van de kosten dragen dan kleinere. In 2025 was het resultaat positief met € 504.000, ondanks dat de uitgaven € 115.000 hoger waren dan verwacht door het wegvallen van een interne verrekening. De opbrengsten waren hoger dan begroot (€ 692.000 extra), vooral door meer grote bouwprojecten dan verwacht. De inkomsten hangen sterk af van het aantal en type aanvragen, waarbij de bouwsom bij grote projecten ook invloed heeft op de leges.

Voordeel 577.000

10 Financieel Vitaal

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur	108	0	108	108	0	108	119	0	119	-11	0	-11
Resultaat rek. baten en lasten	0	0	0	384	0	384	0	0	0	384	0	384
Treasury	24	244	-220	30	244	-214	16	348	-332	15	-104	118
Overige baten en lasten	578	0	578	84	0	84	801	765	36	-717	-765	48
Totaal lasten en baten	709	244	465	607	244	363	936	1.113	-177	-329	-869	539

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	0	0	1.000	0	1.000	1.456	57	1.399	-456	-57	-399
Totaal reservemutaties	0	0	0	1.000	0	1.000	1.456	57	1.399	-456	-57	-399

Resultaat programma	709	244	465	1.607	244	1.363	2.392	1.170	1.222	-785	-926	141
----------------------------	------------	------------	------------	--------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------	-------------	------------

Verschilverklaring

Mutaties reserves

In 2024 is het saldo van het project Bodewes ten onrechte als verlies in het resultaat verwerkt. In 2025 heeft de gemeente echter alsnog een subsidie ontvangen die betrekking heeft op ditzelfde project. Omdat er in 2025 geen bijbehorende kosten meer tegenover staan, leidt deze ontvangst (€ 456.000) in 2025 tot een bate in het resultaat van dit jaar. We storten dit bedrag in de algemene reserve.

Nadeel -456.000

In 2025 is een incidentele last van € 136.000 verantwoord die voortvloeit uit het afboeken van activa die niet langer in eigendom van de gemeente bleken te zijn. Deze afboeking is het resultaat van een uitgebreide controle van de activastaat, waarbij de registratie van materiële vaste activa is getoetst aan de feitelijke eigendomssituatie en fysieke aanwezigheid. Een deel hiervan (€ 57.000) verrekenen we met de reserve grondexploitatie omdat de verkoopopbrengst van een kavel hier destijds aan is toegevoegd.

Voordeel 57.000

Resultaat rek. baten en lasten

Er is sprake van een incidenteel voordeel doordat zowel een positief saldo uit de decembercirculaire 2025 en het positieve saldo uit de zomernota 2025 zijn vrijgevallen. Het saldo uit de zomernota is als stelpost achter de hand gehouden voor incidentele, niet voorziene uitgaven maar is niet ingezet.

Voordeel 384.000

Treasury

In 2025 is een meeropbrengst aan dividend van € 46.000 gerealiseerd uit de deelnemingen Enexis Holding N.V. en Wadinko N.V.. Deze hogere opbrengst komt voort uit recente financiële resultaten van de ondernemingen en de door hen vastgestelde dividenduitkeringen over het voorafgaande boekjaar.

Voordeel 46.000

Overige baten en lasten

Ophoging voorziening verlofsparen: De voorziening verlofsparen is in het verslagjaar opgehoogd met € 434.000. Deels op basis van de toename van het saldo uren. En deels op basis van een herberekening van het tarief per uur waarmee de opgebouwde verlofsaldo's worden gewaardeerd. Naast de reeds gehanteerde opslag voor het Individueel Keuzebudget (IKB) is voortaan ook een opslag voor werkgeverslasten (sociale lasten) toegepast. Hiermee sluiten we aan bij de feitelijke kostprijs van toekomstige opname of uitbetaling van gespaard verlof.

Nadeel -434.000

BTW en BCF suppleties: Er is sprake van een incidentele last van € 75.000 als gevolg van de afwikkeling van btw-suppleties binnen het BCF (BTW-compensatiefonds) en de BTW. Deze suppleties volgen uit een integrale fiscale controle over de jaren 2019–2022, uitgevoerd door een extern belastingadviseur. Bij de integrale controle zijn de gemeentelijke btw-posities opnieuw beoordeeld, waaronder de toepassing van het BCF, de kwalificatie van prestaties, de verdeling van btw tussen compensabel, aftrekbaar en niet-aftrekbaar, en de administratieve verwerking van btw-bedragen in de financiële administratie. Daarbij zijn correcties vastgesteld die over meerdere jaren effect hebben op de af te dragen of te compenseren btw.

Nadeel -75.000

In 2025 is een incidentele last van € 136.000 verantwoord die voortvloeit uit het afboeken van activa die niet langer in eigendom van de gemeente bleken te zijn. Deze afboeking is het resultaat van een uitgebreide controle van de activastaat, waarbij de registratie van materiële vaste activa is getoetst aan de feitelijke eigendomssituatie en fysieke aanwezigheid. Een deel hiervan (€ 57.000) verrekenen we met de reserve grondexploitaties omdat de verkoopopbrengst van een kavel hier destijds aan is toegevoegd.

Nadeel -136.000

Een incidenteel nadeel van € 59.800 is ontstaan als gevolg van het afboeken van voorboekingen uit voorgaande jaren. Bij het opschonen en actualiseren van de financiële administratie is geconstateerd dat een aantal openstaande voorboekingen niet langer betrekking had op bestaande verplichtingen, projecten of werkzaamheden. De betreffende posten voldeden daarmee niet langer aan de criteria voor schulden of nog te betalen lasten.

Nadeel -59.800

In het verslagjaar is een incidenteel voordeel van € 191.000 verantwoord als gevolg van de vrijval van eerder ontvangen subsidiegelden waarvoor geen uitgaven meer zullen worden gedaan en die, conform de subsidievoorwaarden, niet hoeven te worden terugbetaald.

Voordeel 191.000

In 2024 is het saldo van het project Bodewes ten onrechte als verlies in het resultaat verwerkt. In 2025 heeft de gemeente echter alsnog een subsidie ontvangen die betrekking heeft op ditzelfde project. Omdat er in 2025 geen bijbehorende kosten meer tegenover staan, leidt deze ontvangst (€ 456.000) in 2025 tot een bate in het resultaat van dit jaar. We storten dit bedrag in de algemene reserve.

Voordeel 456.000

Er is een incidentele vrijval ontstaan van de stelpost prijsindexatie van € 28.000. Deze stelpost was opgenomen om eventuele loon- en prijsstijgingen binnen het jaar op te vangen op basis van een voorzichtige raming. Na afronding van de realisatie is gebleken dat de werkelijke indexaties lager uitvielen dan geraamd of in sommige onderdelen niet hoefden te worden benut. Hierdoor valt het resterende deel van de stelpost vrij ten gunste van het resultaat.

Voordeel 28.000

In 2024 is tegen een verleende vergunning inzake de Meente een zienswijze ingediend. De rechter heeft vastgesteld dat de gemeente in gebreke is gebleven, waarna herstel van het besluit noodzakelijk was. De daarmee samenhangende herstelkosten hadden verantwoord moeten worden onder vergunningverlening in 2024 in plaats van als te verhalen kosten in de anterieure overeenkomst. Dit wordt in 2025 gecorrigeerd, waardoor deze lasten nu ten laste van de algemene baten en lasten zijn gebracht.

Nadeel -43.000

11 Dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Treasury	76	74	1	-160	99	-259	250	267	-18	-410	-168	-242
OZB Woningen	224	2.639	-2.415	200	2.678	-2.478	189	2.676	-2.488	11	1	10
OZB niet-woningen	230	3.609	-3.379	206	3.866	-3.660	222	3.867	-3.645	-16	-1	-15
Belastingen overig	86	80	6	88	80	8	73	87	-14	15	-6	22
Alg.uitkering + uitk.gem.fonds	70	45.064	-44.994	70	48.025	-47.955	0	47.800	-47.800	70	225	-155
Economische ontwikkeling	0	25	-25	0	25	-25	0	22	-22	0	3	-3
Economische promotie	10	107	-97	10	107	-97	5	118	-114	5	-12	17
Riolering	0	3.603	-3.603	0	3.524	-3.524	0	3.855	-3.855	0	-332	332
Afval	3	2.140	-2.137	4	2.140	-2.136	1	2.150	-2.149	3	-10	13
Begraafplaatsen en crematoria	0	507	-507	0	507	-507	0	539	-539	0	-32	32
Totaal lasten en baten	698	57.848	-57.149	417	61.050	-60.633	738	61.382	-60.644	-322	-332	10

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	0	0	1.457	925	532	1.457	925	532	0	0	0
Totaal reservemutaties	0	0	0	1.457	925	532	1.457	925	532	0	0	0

Resultaat programma	698	57.848	-57.149	1.874	61.975	-60.101	2.196	62.307	-60.111	-322	-332	10
----------------------------	------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	-------------	-------------	-----------

Verschilverklaring

Treasury

Het rentevoordeel in 2025 wordt verklaard door enerzijds de vrijval van begrote rentelasten, omdat geplande langlopende leningen niet zijn afgesloten (door o.a. vertraging en uitstel van geplande investeringen) en anderzijds de ontvangen rente uit schatkistbankieren. Beide factoren samen leiden tot een incidenteel positief resultaat van € 239.000.

Voordeel 239.000

Alg.uitkering + uitk.gem.fonds

In 2025 zijn door het Rijk de definitieve afrekeningen van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds over de jaren 2023 en 2024 verwerkt. Deze afrekeningen wijken af van de voorlopige uitkeringen en leiden tot een incidenteel financieel effect van € 225.000 nadelig in het huidige verslagjaar.

Nadeel -225.000

Een incidenteel voordeel van € 70.000 is ontstaan door de vrijval van taakmutaties uit de Algemene Uitkering (AU). Deze middelen waren in de begroting opgenomen, maar zijn in de gemeentelijke uitvoering nog niet volledig ingezet.

Voordeel 70.000

12 Overhead

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overhead	11.848	420	11.428	12.467	405	12.062	12.222	833	11.390	244	-428	672
Totaal lasten en baten	11.848	420	11.428	12.467	405	12.062	12.222	833	11.390	244	-428	672

Reservemutaties												
Mutaties reserves	41	401	-360	41	812	-772	201	942	-741	-160	-130	-30
Totaal reservemutaties	41	401	-360	41	812	-772	201	942	-741	-160	-130	-30

Resultaat programma	11.889	821	11.068	12.508	1.217	11.290	12.423	1.775	10.648	84	-558	642
----------------------------	--------	-----	--------	--------	-------	--------	--------	-------	--------	----	------	-----

Verschilverklaring

Overhead

Informatisering: In 2025 is ons nieuwe zaakstelsel aanbesteed. Dit hebben we samen met gemeente Dalfsen en gemeente Westerveld gedaan. SSC ONS heeft de projectleider van de aanbesteding bereid gevonden om bij de drie gemeenten tevens de implementatie van het nieuwe stelsel te begeleiden. De bijbehorende inhuurkosten zijn met een verdeelsleutel over de drie partijen verdeeld. De nieuwe inrichting van zaakgericht werken binnen ZWL vraagt om voorziene maar af en toe ook om onvoorziene extra investeringen. Zo maken, naast het nieuw aangeschafte zaakstelsel, een aantal andere nieuwe applicaties onderdeel uit van de inrichting. Koppelingen, datamutaties, consultancy, beheerondersteuning etc. blijken soms gaandeweg voorwaardelijk voor de juiste inrichtingsoplossing. Ondanks de extra gemaakte kosten zien we een voordeel van € 37.000 op het budget informatisering doordat het, vanuit de stelpost digitale agenda, overgehevelde budget voor deze uitgaven niet volledig nodig bleek.

Voordeel 37.000

<p>Doorbelasting overhead: Een meeropbrengst is gerealiseerd door een hogere doorbelasting van overheadkosten als gevolg van meer projectinzet van personeel (de raming was voorzichtig) en hogere doorbelastingstarieven door actualisatie van de overhead. Dit leidt tot een incidenteel positief resultaat in de exploitatie van € 310.000, terwijl de kosten worden toegerekend aan projecten of GREX-activiteiten waarvoor ze bedoeld zijn.</p>	Voordeel 310.000
<p>SSC Ons: Het incidentele voordelige resultaat van € 85.000 op de bijdrage aan SSC Ons wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten dan begroot. Dit komt door gerealiseerde contractbesparingen en het uitstellen van de SOC-aanbesteding, waardoor kosten doorschuiven naar 2026. De geraamde uitgaven voor standaardisatie en efficiënter capaciteitsmanagement zijn nog niet volledig gerealiseerd.</p>	Voordeel 85.000
<p>Digitale communicatie (website): We hebben de gemeentelijke website doorontwikkeld. Het hiervoor beschikbaar gestelde budget is in 2025 niet volledig ingezet. De afronding vindt plaats in het eerste kwartaal van 2026. Het nog beschikbare en benodigde bedrag vragen we via resultaatbestemming aan voor de inzet in 2026.</p>	Voordeel 70.000
<p>De arbo-kosten zijn € 16.000 hoger uitgevallen dan begroot door een toename van arbeidsgeneeskundige onderzoeken, extra inzet van de arbo-arts en re-integratietrajecten. Deze extra uitgaven hangen samen met wettelijke verplichtingen en een stijging in complexe verzuimcasuïstiek.</p>	Nadeel -16.000
<p>Organisatieontwikkeling: Binnen het programma organisatieontwikkeling is uitvoering gegeven aan de visie langs 4 sporen: dienstverlening volgens ID-bewijs, een goede informatievoorziening, meer eenheid in leiderschap en sturing vanuit ID-bewijs, goede ambtelijk bestuurlijke samenwerking en de juiste mensen binnenhouden, binnenhalen en ontwikkelkansen bieden. Het hiervoor door de raad beschikbaar gestelde programmabudget (€ 360.000 per jaar voor de jaren 2024-2026) is in 2025 niet volledig ingezet omdat een deel van de activiteiten doorloopt naar 2026. Een greep van de activiteiten die zijn uitgevoerd, zijn: trainingen opgavegericht werken, doorlopen leiderschapstraject hulpstructuur, teamontwikkelpannen cyclus opzetten, verbeteren dienstverlening waaronder website en behandeling complexe casuïstiek, aanbesteding nieuw zaakstelsel en het in kaart brengen van ons applicatielandschap en de processen. We zien dat de organisatieontwikkeling effect heeft, zowel in de dienstverleningsonderzoeken als in de medewerkerstevredenheidsonderzoeken. Het restant budget van € 152.000 nemen we mee naar 2026 via resultaatbestemming.</p>	Voordeel 152.000
<p>Verzekeringen: door grote lopende projecten en grondexploitaties betaalden we in 2025 € 39.000 meer premie voor de bouw- en montageverzekering. Een bedrag van € 22.000 valt in de grondexploitaties en heeft geen gevolgen voor het jaarrekeningresultaat 2025.</p>	Nadeel 17.000

13 Vennootschapsbelasting

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Vennootschapsbelasting (VpB)	216	0	216	216	0	216	821	0	821	-604	0	-604
Totaal lasten en baten	216	0	216	216	0	216	821	0	821	-604	0	-604

Reservemutaties												
Mutaties reserves	0	202	-202	0	202	-202	0	799	-799	0	-596	596
Totaal reservemutaties	0	202	-202	0	202	-202	0	799	-799	0	-596	596

Resultaat programma	216	202	14	216	202	14	821	799	22	-604	-596	-8
----------------------------	-----	-----	----	-----	-----	----	-----	-----	----	------	------	----

Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op gemeente Zwartewaterland. Het voor gemeente Zwartewaterland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025		
<i>Bedragen x € 1</i>	H.W. Schotanus	S. van der Zwaag
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,556	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	65.161	129.552
Beloningen betaalbaar op termijn	8.390	20.265
<i>Subtotaal</i>	<i>73.551</i>	<i>149.817</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmax.	136.678	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	73.551	149.817
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
<i>Bedragen x € 1</i>	H.W. Schotanus	S. van der Zwaag
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,556	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.222	50.864
Beloningen betaalbaar op termijn	8.339	8.520
<i>Subtotaal</i>	<i>61.561</i>	<i>59.384</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmax.	129.455	97.042
Totale bezoldiging	61.561	59.384

Overige rapportageverplichtingen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het wettelijk individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht baten en lasten

Programma	Primaire Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil begroting - realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Eff.samenw. bestuur&omgevin	1.481	0	1.481	1.551	0	1.551	2.775	0	2.775	-1.224	0	-1.224
02 Positieve gezondheid/partic	29.314	5.672	23.642	36.820	10.399	26.421	34.796	11.878	22.919	2.023	-1.479	3.502
03 Betaalbaar bouwen	3.315	2.833	481	3.222	2.833	389	2.324	4.137	-1.812	898	-1.304	2.201
04 Vitale econ./kernen/landsch	9.119	7.893	1.226	9.652	7.938	1.714	5.760	5.543	217	3.891	2.395	1.497
05 Bereikbaar & verkeersveilig	488	30	458	673	30	643	532	205	326	141	-175	317
06 Duurzaam&toekomstbestendig	2.791	571	2.220	5.681	2.147	3.534	4.691	1.439	3.251	991	708	283
07 Onderh.op orde&veilige wijk	14.712	1.226	13.487	14.899	1.335	13.564	15.065	1.876	13.189	-166	-541	375
08 Transparant & toegankelijk	1.302	470	832	1.658	520	1.138	1.470	510	961	188	11	178
09 Werken volgens Omgevingswet	2.685	1.063	1.622	3.308	913	2.395	2.430	1.728	702	878	-816	1.694
10 Financieel Vitaal	709	244	465	607	244	363	936	1.113	-177	-329	-869	539
12 Overhead	11.848	420	11.428	12.467	405	12.062	12.222	833	11.390	244	-428	672
13 Vennootschapsbelasting	216	0	216	216	0	216	821	0	821	-604	0	-604
Totaal programma's	77.981	20.422	57.559	90.754	26.764	63.990	83.822	29.262	54.560	6.932	-2.498	9.430
Dekkingsmiddelen												
11 Dekkingsmiddelen	698	57.848	-57.149	417	61.050	-60.633	738	61.382	-60.644	-322	-332	10
Totaal dekkingsmiddelen	698	57.848	-57.149	417	61.050	-60.633	738	61.382	-60.644	-322	-332	10
Totaal saldo van baten en lasten	78.680	78.270	410	91.171	87.814	3.357	84.560	90.644	-6.083	6.611	-2.830	9.440
Reservemutaties												
02 Positieve gezondheid/partic	57	157	-100	1.845	3.324	-1.479	2.286	2.896	-610	-441	429	-870
03 Betaalbaar bouwen	0	0	0	0	0	0	1.788	0	1.788	-1.788	0	-1.788
04 Vitale econ./kernen/landsch	110	145	-35	634	887	-253	3.291	1.363	1.928	-2.657	-476	-2.181
05 Bereikbaar & verkeersveilig	0	112	-112	0	112	-112	198	198	0	-198	-86	-112
06 Duurzaam&toekomstbestendig	0	0	0	0	668	-668	182	190	-9	-182	477	-659
07 Onderh.op orde&veilige wijk	460	516	-55	560	734	-174	2.232	1.981	251	-1.672	-1.246	-425
08 Transparant & toegankelijk	0	0	0	0	90	-90	21	43	-22	-21	47	-68
09 Werken volgens Omgevingswet	0	0	0	0	1.139	-1.139	173	498	-325	-173	641	-814
10 Financieel Vitaal	0	0	0	1.000	0	1.000	1.456	57	1.399	-456	-57	-399

11 Dekkingsmiddelen	0	0	0	1.457	925	532	1.457	925	532	0	0	0
12 Overhead	41	401	-360	41	812	-772	201	942	-741	-160	-130	-30
13 Vennootschapsbelasting	0	202	-202	0	202	-202	0	799	-799	0	-596	596
Totaal reservemutaties	668	1.533	-865	5.538	8.894	-3.357	13.285	9.892	3.393	-7.747	-998	-6.750
Resultaat	79.348	79.802	-455	96.709	96.709	0	97.845	100.536	-2.690	-1.137	-3.827	2.690

Incidentele en structurele baten en lasten

Inleiding

De incidentele baten en lasten zijn opgenomen in de programma's. In onderstaand overzicht geven wij deze - overeenkomstig de voorschriften in artikel 19 sub c van het Besluit Begroting en Verantwoording - per programma aan.

Baten en lasten die niet uit de gewone uitoefening van gemeentelijke taken voortvloeien, worden aangemerkt als buitengewone baten en lasten. Tenzij deze baten en lasten van ondergeschikte betekenis zijn voor de beoordeling van het resultaat, worden zij naar aard en omvang toegelicht. Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten > € 25.000 opgenomen.

Incidentele baten en lasten

* bedragen * € 1.000

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten
<i>Efectieve samenwerking bestuur en samenleving</i>	Verplichte extra storting in pensioenvoorziening wethouders	799	
	Tweede kamer verkiezingen	109	
	Vormen wachtgeldvoorziening	340	
<i>Positieve gezondheid, participatie en preventie</i>	Rijksbijdrage ontheemden Oekraïne		3.473
	WSW afrekening		81
	Schoolmaatschappelijk werk (2025-2027)	100	
	Teruggave bijdrage beschermd wonen		1.200
	Incidentele meerkosten leerlingenvervoer	56	
	Verhogen voorz. oninbare vorderingen SD	98	
<i>Betaalbaar bouwen voor verschillende groepen</i>	Te ontvangen rijksbijdrage realisatiestimulans woningen		826
	Winstnemings grondexploitaties		3.293
<i>Vitale economie, beleefbare kernen en landschap</i>	Afwaarderen boekwaarde strategische gronden Overwaters	1.015	
	Stadscheques	25	
	Bijdrage aan voorz. AHOED	30	
<i>Bereikbaar en verkeersveilig</i>			
<i>Duurzaam en toekomstbestendig</i>	Eindafrekening ROVA 2024		59
<i>Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten</i>	Energiekosten openbare verlichting		97
	Meeropbrengst begraafrechten		40
	Verkoop pand		100
	Instemmingsbesluiten aanleg glasvezel		78
	Bijdrage van voorziening riolering		
	Meeropbrengst havengelden		66

<i>Transparante en toegankelijke dienstverlening</i>	KCC lagere bijdrage en eenmalig voordeel	-77	
<i>Werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet</i>	Meeropbrengst omgevingsvergunningen		784
	Afrek. 2024 + 2025 ODIJ	178	
<i>Financieel Vitaal</i>	Voorziening verlofsparen	434	
	BTW en BCF suppleties	75	
	Afboeken activa	79	
	Lasten voorgaande jaren	60	
	Vrijval subsidiegelden		191
	Nagekomen subsidie Bodewes		456
	Herstelkosten vergunningverlening	43	
	Decembercirculaire		87
	Meeropbrengst dividend		46
<i>Dekkingsmiddelen</i>	Algemene uitkering	225	70
	Rente inkomsten		239
<i>Overhead</i>	Teruggave bijdrage 2025 Shared Service Center Ons	-85	
	Organisatieontwikkelkosten (voor 3 jaar)	360	
	Ontvangen UWV vergoedingen		163
	Wet open overheid	93	
<i>Vennootschapsbelasting</i>	Vennootschapsbelasting	799	
Totaal		4.756	11.349

Overzicht incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Hieronder volgt een overzicht van incidentele en structurele reservemutaties.

(Bedragen * € 1.000)

Algemene reserve	Inc./Str.	2025	
		toevoeging	onttrekking
Vrije algemene reserve	Inc. Str.	2.899	-3.406
Vrije reserve grondexploitaties	Inc. Str.	4.465	-1.886 -85
Gebonden reserve grondexploitaties	Inc. Str.		-429 85
Bestemmingsreserves	Inc./Str.	2025	
		toevoeging	onttrekking
Onderhoud gebouwen MJOP	Inc. Str.		
Resultaatbestemming	Inc. Str.	585	-614
Erfgoedbeleid	Inc. Str.	618	-817
Sociaal Domein	Inc. Str.		-39
Oekraïne vluchtelingen	Inc. Str.	1.730	-1.621
Kapitaallasten	Inc. Str.	3.203	-513
Afstoten gemeentelijke gebouwen	Inc. Str.	1.703	-61
Zwembaden	Inc. Str.	272	-599
Zwembaden 25-26	Inc. Str.	200	-200
Zwembaden 25-26	Inc. Str.	955	-80
Leefbaarheidsplannen	Inc. Str.		-132
Leefbaarheidsplannen 2.0	Inc. Str.	550	-153
Degeneratievergoedingen	Inc. Str.	30	
Klimaatadaptatie	Inc. Str.		-144
Energie en duurzaamheid	Inc. Str.	197	-46
Omgevingsvergunningen	Inc. Str.		-461
Omgevingswet	Inc. Str.	131	-21
Verkeer	Inc.		-198

	Str.		
Visie buitengebied	Inc.		-51
	Str.		
750 jaar Genemuiden	Inc.		-87
	Str.		

Structureel evenwicht

De tabel structureel evenwicht in de jaarrekening geeft inzicht in de mate waarin de gemeente haar lasten kan dekken met structurele (terugkerende) baten. Dit is een belangrijk criterium binnen het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) om te beoordelen of de financiële positie duurzaam in balans is.

In de tabel worden het (gecorrigeerde) begrotingsaldo en het gerealiseerde saldo gesplitst naar:

- Structurele baten en lasten (jaarlijks terugkerend)
- Incidentele baten en lasten (eenmalig van aard)

Door incidentele posten buiten beschouwing te laten, ontstaat het structureel saldo. Een positief saldo betekent dat de structurele lasten volledig worden gedekt door structurele baten (structureel evenwicht). Een negatief saldo wijst op een structureel tekort en vraagt om bijsturing.

Structureel resultaat	Bedragen x € 1.000		
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Resultaat			
Saldo van baten en lasten	3.821	-1.709	4.415
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-1.235	2.666	-1.725
Resultaat	2.586	957	2.690
Incidenteel resultaat			
Incidentele baten en lasten	-2.766	-348	6.130
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	5.627	1.365	-6.069
Incidenteel resultaat	2.861	1.017	61
Structureel resultaat	-275	-60	2.629

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.691.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.738.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.691.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.323.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	2.323
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	109
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.432
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geuid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid. <i>De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.</i>	2.323 109
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	1.306
M&O criterium	
Geen bevindingen.	-
Totaal van onrechtmatigheden	3.738
Waarvan acceptabel	2.323
Waarvan niet-acceptabel	1.415

Verantwoordingsgrens	
Verantwoordingsgrens vastgesteld door de raad (%)	2%
Totaal lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves)	84.560
Verantwoordingsgrens in euro	1.691

Toelichting

Begrotingscriterium - Overschrijding lasten programma's

De totale omvang van de overschrijding van de lasten op programmaniveau bedraagt € 2.323.000 en wordt veroorzaakt door een overschrijding op de programma's 'Effectieve samenwerking bestuur en omgeving' (€ 1.224.000), 'Onderhoud op orde, veilige wijken en buurten' (€ 166.000), 'Financieel Vitaal' (€ 329.000) en 'Venootschapsbelasting' (€ 604.000). Overschrijdingen op programmaniveau zijn strikt genomen onrechtmatig. Deze onrechtmatigheid telt bruto mee als afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium - Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

Uit de analyse op de rechtmatigheid van de investeringsbudgetten (kredieten) is gebleken dat de realisatie van de kredieten in boek- en kalenderjaar 2025 de initieel beschikbaar gestelde kredieten overschrijden (€ 109.000). Deze onrechtmatigheid telt bruto mee als afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium - Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen de afspraken met de raad

De begrotingsonrechtmatigheden zijn getoetst aan de afspraken die met de raad zijn gemaakt. Daaruit volgt dat de afwijkingen - mede op basis van de financiële verordening - passen binnen de afspraken en daarmee niet als rechtmatigheidsfout kwalificeren (€ 2.323.000). Daarnaast is sprake van overschrijdingen welke door hogere baten worden gecompenseerd, waardoor per saldo een voordeel op het budget resteert.

Voorwaardencriterium - Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2025 heeft het college een analyse op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen alsook het eigen inkoopbeleid uitgevoerd. Het gaat om inkopen met een waarde van in totaal € 1.306.000 (waarvan € 138.468 betrekking heeft op onrechtmatigheden uit voorgaande jaren en doorlopen in 2025), welk bedrag wij als rechtmatigheidsfout hebben aangemerkt.

De onrechtmatigheid in het kader van de Europese aanbestedingen wordt veroorzaakt doordat bij overschrijdingen van het drempelbedrag ten onrechte niet conform het Europees regime is aanbesteed of doordat er sprake is van een uitzondering op de aanbestedingsregels zonder dat daar een adequate juridisch pleitbaar standpunt is ingenomen.

M&O-criterium

Uit de analyse van het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn geen bijzonderheden gebleken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens

Accountantsverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zwartewaterland

Verklaring over de in de jaarverantwoording opgenomen jaarrekening 2025

Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Zwartewaterland te Hasselt gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverantwoording opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Zwartewaterland op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 4 december 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeente Zwartewaterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.691.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders. In onze controle hebben wij bovendien de volgende frauderisico's onderkend:

- frauderisico door onvoldoende functiescheiding bij factuurautorisatie inzake inkoopfacturen < € 25.000;
- frauderisico omtrent onrechtmatige betalingen.

De door ons uitgevoerde specifieke werkzaamheden voor de geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

Het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders, zoals de waardering van de grondexploitaties, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen van fraude of vermoedens daarvan.

Frauderisico door onvoldoende functiescheiding bij factuurautorisatie inzake inkoopfacturen < € 25.000

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het factuurverwerkings- en betalingsproces. Daarnaast hebben we een specifieke deelwaarneming verricht op de facturen < € 25.000 en hebben we vastgesteld dat de prestaties zijn geleverd aan de gemeente. Daarnaast hebben wij middels data-analyse de uitgaande geldstroom geanalyseerd op mogelijk dubbele bankrekeningnummers per crediteur. Verder hebben wij een analyse uitgevoerd op batchbetalingen en op basis van deelwaarneming gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op de betalingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen van fraude of vermoedens daarvan.

Frauderisico omtrent onrechtmatige betalingen

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het betaalproces. Verder hebben wij een analyse verricht op de betaal mogelijkheden van de diverse gebruikers. Hieruit is gebleken dat er een aantal functionarissen zijn die een zelfstandige betaalbevoegdheid hebben binnen de Rabobank.

Wij hebben diverse gerichte data-analyses uitgevoerd om vast te stellen of er indicaties zijn voor frauduleuze betalingen. Uit onze werkzaamheden is niet gebleken dat er indicaties zijn voor frauduleuze betalingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen van fraude of vermoedens daarvan.

Controleaanpak continuïteit

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Risicobeheersing en weerstandsvermogen' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Onze werkzaamheden om deze inschatting van het college van burgemeester en wethouders te evalueren omvatten onder andere:

- wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder;
- wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college van burgemeester en wethouders de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken;
- wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en Wethouders, management en de gemeenteraad of zijn gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven;
- wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen;
- wij hebben op basis van de jaarrekening 2025 en de begroting 2026 - 2029 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit;
- inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders over haar kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering na de periode van beoordeling.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o 'Uitvoeringsregeling WNT', niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarverantwoording opgenomen andere informatie

De jaarverantwoording omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- bestuurlijke samenvatting;
- programma's;
- paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand laten komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van de activa en passiva op 31 december 2025 alsmede de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 4 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 4 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 10 juni 2026
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

M. Vink RA

Bijlagen

Baten en lasten per taakveld

TV	Omschrijving	Lasten begroot 2025	Baten begroot 2025	Lasten werkelijk 2025	Baten werkelijk 2025	Lasten werkelijk 2024	Baten werkelijk 2024
73	Afval	2.030	-2.504	1.998	-2.495	2.020	-2.485
07	Alg.uitkering + uitk.gem.fonds	70	-48.025	0	-47.800	0	-44.781
65	Arbeidsparticipatie	1.003	-50	727	-10	731	-37
33	Bedrijfsloket en bedr.regeling	271	-40	240	-36	212	-36
75	Begraafplaatsen en crematoria	443	-537	392	-569	482	-464
03	Beheer ov. gebouwen en gronden	525	-416	1.419	-411	426	-390
064	Belastingen overig	88	-80	73	-87	67	-91
01	Bestuur	1.659	0	2.894	0	1.683	0
02	Burgerzaken	1.411	-468	1.226	-501	1.092	-480
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.978	-5	1.966	0	1.816	-3
53	Cult.-pres./productie/paticip.	163	-49	207	-53	212	-45
55	Cultureel erfgoed	95	0	79	0	58	0
24	Econom. havens en waterwegen	400	-173	379	-207	300	-213
31	Economische ontwikkeling	742	-101	499	-145	535	-113
34	Economische promotie	316	-130	288	-151	395	-139
32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.545	-7.413	2.558	-4.983	6.119	-6.363
82	Grondexpl. (niet bedrijven)	2.927	-2.831	1.588	-3.311	4.851	-5.875
63	Inkomensregelingen	5.597	-4.532	6.137	-4.841	6.053	-4.485
623	Interg Toeg. eerstelijnsvoorz.	56	0	55	0	35	0
622	Jeugd Toeg. eerstelijnsvoorz.	585	0	557	-11	376	0
692	Jeugd Coördinatie en beleid	-217	0	0	0	0	0
6792	Jeugd PGB	156	0	108	0	151	0
6821	Jeugdbescherming	461	0	550	0	462	0
6752	Jeugdhulp ambuland regionaal	7.069	-87	4.953	-39	6.788	0
6763	Jeugdhulp met verblijf land.	0	0	40	0	20	0
6762	Jeugdhulp met verblijf reg.	344	0	2.040	0	307	0
6822	Jeugdreclassering	95	0	64	0	92	0
672	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	3	0
56	Media	617	0	617	0	502	0
74	Milieubeheer	3.654	-1.683	2.680	-979	1.218	-645

54	Musea	185	0	249	-17	230	0
010	Mutaties reserves	5.538	-8.894	13.285	-9.892	5.634	-4.399
43	Onderwijsbeleid en leerlingzkn	1.729	-666	1.837	-760	1.883	-823
42	Onderwijshuisvesting	1.372	0	1.276	-15	1.183	0
41	Openbaar basisonderwijs	54	0	43	0	26	0
57	Openbaar groen en opl recr.	2.034	0	2.023	-42	2.164	-57
12	Openbare orde en veiligheid	890	-3	895	-15	1.243	-7
04	Overhead	12.467	-405	12.222	-833	11.996	-845
08	Overige baten en lasten	84	0	801	-765	345	-93
062	OZB niet-woningen	206	-3.866	222	-3.867	216	-3.465
061	OZB Woningen	200	-2.678	189	-2.676	183	-2.575
22	Parkeren	102	0	89	0	78	0
23	Recreatieve havens	86	-120	91	-151	146	-179
011	Resultaat rek. baten en lasten	384	0	0	0	2.586	0
72	Riolering	2.907	-3.540	3.216	-3.907	2.932	-3.643
81	Ruimtelijke ordening	1.575	-5	972	-33	1.887	-38
61	Samenkracht en burgerparticip.	5.991	-3.959	5.409	-4.622	4.848	-6.298
52	Sportaccommodaties	606	-206	562	-221	571	-215
51	Sportbeleid en activering	2.388	-204	2.343	-179	1.593	-185
05	Treasury	-130	-443	265	-717	339	-654
09	Vennootschapsbelasting (VpB)	216	0	821	0	458	0
21	Verkeer en vervoer	4.559	-53	4.545	-520	3.967	-241
71	Volksgezondheid	1.934	-267	1.702	-263	1.837	-533
6712	WMO Begeleiding	1.399	0	1.139	0	1.239	0
6811	WMO Beschermd wonen	360	-800	19	-1.241	129	-1.212
6713	WMO Dagbesteding	448	0	370	0	332	0
6711	WMO Huishoudelijke hulp	1.633	-123	1.543	-130	1.541	-133
660	WMO Hulpmiddelen & diensten	1.663	-43	1.704	-49	1.741	-41
6812	WMO maatschap. en vrouwen opv.	97	-27	221	-78	34	-71
6714	WMO overige maatwerkarg.	0	0	0	0	0	0
6791	WMO PGB	139	0	148	0	147	0
621	WMO Toeg. eerstelijnsvoorz.	1.107	-5	1.022	-15	1.054	-64
83	Wonen en bouwen	3.034	-1.278	3.197	-2.897	2.992	-1.235
64	WSW en beschut werk	1.367	0	1.089	-4	1.094	-9
	Totaal	96.709	-96.709	97.845	-100.536	93.656	-93.659

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator				Indicator
			Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>
			2	6	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1	Reeks 1			
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>			
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1

		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
		<i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>
		€123.711	€ 187.359			€0	€0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
		<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
		€804	€3.464	€7.346	€21.319	€9.505	€11.749
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
		<i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>	
		€12.707	€37.055	€0	€ 0	€154.073	

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen		
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>		
			€ 23.790	€ 0	3	100	54		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	
			€ 141.858	€ 385.814	€ 57.510	€ 0	€ 36.637	€ 23.561	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>			

			Indicator: D8/07	Indicator: D8/08	Indicator: D8/09	Indicator: D8/10			
		1							
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/refere ntienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/06</i>	
			1	SB240016	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 27.193	€ 198.246	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 27.193
			2	SB240017	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 49.982	€ 180.014	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 49.982
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
	1	Nee							
	2	Nee							
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020- 2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>			
		Provincies en Gemeenten	€ 479.791	€ 2.921.044	€ 1.946.685	Nee			

	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>
1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	2.885	
2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	22	
3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	2	
4	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Ja	2	
5	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1	
6	205 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Nee	1.500	
7	206 Aanleg van een drempel op fietskruispunt gebiedsontsluitingsweg / erftoegangsweg aantal in st	Nee	0	
8	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	760	
9	212 Inrichten van een schoolzone door	Nee	0	

			snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st					
			10 219 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0			
			11 222 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	8			
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 030004 Provincie Overijssel	S2025-0000031	€ 98.603	€ 98.603	€ 661.695	€ 661.695
			2 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000095	€ 82.645	€ 82.645	€ 1.097.064	€ 1.097.064
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	S2025-0000031	Ja			
			2 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000095	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 030004 Provincie Overijssel	S2025-0000031	Tegengaan wateroverlast en	Ja		

					vergroenen Berkenlaan		
		2	030004 Provincie Overijssel	S2023-0000095	Impulsaanvraag 2021 Gemeente Zwartewaterland - Nieuwesluis Zwartsluis	Ja	
		3			Impulsaanvraag 2021 Gemeente Zwartewaterland - Dorus Rijkerstraat	Nee	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
				<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>
				1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0
2	331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0				
lenW	E110B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingsnummer	Totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)

		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/02	Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024. Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/03	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/04	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/05	
		060193 Gemeente Zwolle	IENW/BSK-2024/196566	€ 0	€ 25.382	€ 25.382		
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoordig (Ja/Nee)
		Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/06	Aard controle D1 Indicator: E110B/07	Aard controle D1 Indicator: E110B/08	Aard controle D1 Indicator: E110B/09	Aard controle D1 Indicator: E110B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/11	
		IENW/BSK-2024/196566	0	0	0	0	Nee	
		Naam mobiliteitsmaatregel	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel Alleen voor SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/12	Aard controle R Indicator: E110B/13	Aard controle R Indicator: E110B/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/15	Aard controle n.v.t. Indicator: E110B/16		
	1	Realisatie snelfietspad Genemuiden – Zwolle	€ 0	€ 25.382	€ 25.382	Nee		
	2	Realisatie (H)OV en P+R-hub Lichtmis	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T) Aard controle R Indicator: E120/01	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator E120/02	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E120/03	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		

			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/08</i>		
		1	421 Vrijliggend fietspad - b=1,5 meter, aantal in m	Nee	0			
		2	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0			
		3	460 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h, aantal in st	Nee	0			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 3.409.065	€ 71.216	€ 88.003	€ 795	€ 55.469	€ 0

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 27.164	€ 2.483	€ 0	€ 792.789	€ 5.353	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijs te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>		
			€ 0	€ 3.319	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>

			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.129	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 352	€ 13.111	€ 882
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 5.287	€ 799	€ 524
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 5.221	€ 214
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 839	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 8.998	€ 19.131	€ 1.620
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>					
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0						
				Ja					

2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	Kapitaalverstrekkinge n - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkinge n Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>			
			€ 335.845	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

			<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 51.624	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 81.259	€ 128.785				
		Gemeenten	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
			€ 61.416	€ 67.161	€ 208			
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H21/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05</i>	
			Ja		€ 8.660	€ 8.660	Nee	

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 434.044	€ 0	€ 434.044	€ 1.282.641	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>					
		Ja	Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
		1	060193 Gemeente Zwolle	€ 92.926				

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognoseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>			
			118	68	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>	
		1						
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)
		Gemeenten						

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06</i>
			1 SUVIS21-01734385	€ 0	€ 20.532			De betreffende school heeft besloten de grote investeringen, die ten laste van de toegekende Suvis-subsidie gebracht kan worden, te staken. Indien er later grote investeringen gedaan worden zal een broep op de Dumava-regeling gedaan worden.
						Ja	Nee	
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			120	€ 60.679	€ 143.117	35	€ 17.698	€ 37.503

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>				
			59	€ 25.975	€ 69.544				
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>	
			239	108	0	124	59	0	

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doehet-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03473861	€ 96.708	102	0	€ 0	€ 96.325
			2 LAI24-03750935	€ 6.758	11	0	€ 8.500	€ 6.316
			3 LAI25-03835965	€ 18.065	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen	Eindverantwoordin g (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1 € 383	€ 0	Nee			
			2 € 442	€ 0	Nee			
			3 € 18.065	€ 0	Nee			

VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikingsnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/05</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J97/06</i>
			1 HGGV25-03899494	€ 14.062	€ 14.062	Ja		200656824
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/08</i>						
	1 HGGV25-03899494	Nee						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 533.897	€ 142.767	€ 0	€ 1.490.652	€ 1.600	€ 1.600
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>							
	Nee							

LVVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)?			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L35B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/03</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 0	Nee			
		SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Naam maatregelpakket	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L35B/06</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	<i>Voorverkenning Gebiedsproces Zuiderzeepolder.</i>	€ 12.056			
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
		Gemeenten	€ 3.420.780	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 165.851

			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreeerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 1.152	€ 147.910	45597	45931	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 3.439.873	€ 18.414.845				

Investerings en restantkredieten

Bedragen in euro's

Omschrijving	Restantkrediet per 1-1-2025	Nieuw of aanvullend krediet	Saldo mutaties t/m 2025	Afgesloten in 2025: over- of onderschrijding	Restantkrediet 31-12-2025
Inrichting Hoogstraat	229.303	343.197	217.656		354.844
Killiaen en buiten de enkpoort	325.180	231.500	257.093		299.587
Tractieplan	547.869	150.000	317.745		380.124
Restant uitv. Programma 19-21	35.000	-35.000			0
Uitvoeringsprogramma wegen 23	22.953		22.954	0	0
Verkavelingsweg	3.216.417	-500.000	2.254.122	462.295	0
Cellemuiden	1.218.000				1.218.000
Kamperdijk	1.358.980	40.000	31.915		1.367.065
Pieperweg		1.080.000	23.122		1.056.878
Nieuwe sluis fase 1 wegen	291.540	83.686	375.226		0
Nieuwe sluis fase 1 riolering	488.165	236.272	825.846		-101.408
Dorus Rijkerstraat (riolering)	625.975	559.733	27.153		1.158.556
Dorus Rijkerstraat (wegen)	247.816	198.253			446.069
Sanssenhekkeweg		114.206	98.422		15.784
HAW van de Vechtlaan		300.000	203.693		96.307
Gildenweg (wegen)		338.958	160.908		178.049
Gildenweg (riolering)		214.338	197.139		17.199
Blokmatt		37.000	2.450		34.550
Markstraat		70.000			70.000
Turfeilandjes		36.000			36.000
Boerweg		80.000	6.475		73.525
Nat. Landschap IJsseldelta	102.252			102.252	0
Leader leefbaarheid en vitaliteit	105.129		32.099	73.030	0
Beheerdersgebouw Santvoirt	275.119		7.024		268.095
Uitbr. begraafplaats Santvoirt	643.412		256.185		387.228
Groot onderhoud riolering 2022	515.952		515.952		0
GRP 2023	501.620		329.918		171.703
Graaf Lodewijklaan	139.375		33.405		105.970
Ringpersleiding Zwartsluis	261.469				261.469
GRP 2024	1.052.680		327.812		724.868
GRP 2025		584.389			584.389
Vorbereiding Euroweg	133.204		46.952		86.252
Verlaatsbrug Hasselt	20.382			20.382	0
Renovatie OBS Aremberg Zwartsluis	1.409.366	463.244	110.111		1.762.499
Renovatie OBS de Vogelaar GNM		1.173.948			1.173.948
Tijdelijke huisvesting De Wijngaard		511.560	511.795		-235
Upgrade Prins Willem-Alexanderschool		369.408			369.408
Oude Raadhuis Genemuiden	-36.552	358.003	95.281		226.171
1.000 bomenplan	327.780		40.551	287.229	0
Vervanging bomen	170.000	170.000	142.681		197.319

Kunstgrasvelden Olympia en Genemuiden	1.297.440		512.140		785.300
Inrichting Tagweg-Steltenberg	501.000		415.251		85.749
Vitaal gemeentehuis		9.758.000	5.068		9.752.932
<i>Dumava subsidie gemeentehuis</i>		<i>1.500.000</i>			<i>-1.500.000</i>
Fietspad Zandvoortweg		375.000			375.000
Uitvoeringsprogramma spelen 2025	18.975	222.500	240.114	1.361	0
Uitvoeringsprogramma kunstwerken 2025		52.773		52.773	0
Steiger haven de Belt		50.000	49.227	773	1
Verlichtingsplan 2025		235.000	242.556	-7.556	0
Inrichting kantine/vergaderruimtes/keuken		85.000	63.234	21.766	0
Vervanging kantoorinrichting		25.000	22.243	2.757	0
Oeverconstructies 2025		172.000	128.565	43.435	0
Havendijk		500.000	12.966		487.034
Vervanging VRI's Vaartweg		305.000	190.972	114.028	0
Keppelbrug		290.000	34.980		255.020
Warmtepomp de Kraggie		193.116	193.116		0
LED verlichting gemeentehuis		191.180	128.006		63.174
LED verlichting MFA		253.344	172.062		81.282
Toegangscontrolesysteem gemeentehuis		131.842	113.282		18.560
	16.045.802	18.548.451	9.995.465	1.174.525	23.424.263

Toelichting op overschrijding kredieten > € 50.000

Nieuwesluis fase 1 riolering

Dit krediet laat in 2025 een overschrijding zien van € 101.000. Echter, het laatste deel van dit krediet wordt bekostigd uit het GRP 2026 en is dus feitelijk geen overschrijding.

Grondexploitatie

Ontwikkelingsproject gemeente: Zevenhont Oost

a. boekwaarde per 1 januari 2025		9.271.462
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:		
rente	14.526	
voorbereiding/planvorming/advies	21.870	
Aankoop grond	659.719	
bouw-/woonrijp maken	447.204	
apparaatskosten	176.894	
overige/bel./verz.	68.906	
Bovenwijkse infrastructuur		
<i>totaal bestedingen</i>		1.389.117
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:		
verkoop gronden	-9.749.980	
overige opbrengsten	-1.060.751	
<i>Totaal opbrengsten</i>		-10.810.731
d. winstneming		2.169.464
e. boekwaarde per 31 december 2025		2.019.312
<i>toename bkw</i>		-7.252.150

Ontwikkelingsproject gemeente: AHOED Hasselt

a. boekwaarde per 1 januari 2025		273.528
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:		
rente	554	
voorbereiding/planvorming/advies	3.412	
aankoop gronden		
bouw-/woonrijp maken		
Bijdrage pumptrackbaan		
apparaatskosten	26.644	
Bijdrage aan voorziening	30.000	
<i>totaal bestedingen</i>		60.609
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:		
verkoop gronden	-506.419	
overige opbrengsten		

<i>totaal opbrengsten</i>	-506.419
d. winstneming	172.282
e. boekwaarde per 31 december 2025	<u><u>0</u></u>
toename bkw	-273.528

Ontwikkelingsproject gemeente: Hasselt Om de Weede

a. boekwaarde per 1 januari 2025	5.698.020
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:	
rente	11.584
voorbereiding/planvorming/advies	60.523
bouw-/woonrijp maken	978.779
Netcongestie	
apparaatskosten	328.534
overige/bel./verz.	51.119
<i>totaal bestedingen</i>	<u>1.430.538</u>
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:	
verkoop gronden	-3.461.096
pachtopbrengst saltus	
overige opbrengsten	-409.554
	0
<i>totaal opbrengsten</i>	-3.870.650
Winstneming	951.693
d. boekwaarde per 31 december 2025	<u><u>4.209.601</u></u>
toename bkw	-1.488.419

Uitvoeringsproject bij ontwikkelaar: Tag West

De gemeente heeft geen grondpositie in deze exploitatie, er is sprake van faciliterend grondbeleid.

Per verkochte kavel ontvangt de gemeente een bijdrage van de ontwikkelaar.

Het verschil tussen de inkomsten en de (plan)kosten wordt toegevoegd aan de vrije reserve grondexploitatieconform de nota grond- en vastgoedbeleid 2023.

Uitgaven	92.204	
Inkomsten	-451.429	
Toevoegen aan vrije reserve grondexploitatie		-359.225

Ontwikkelingsproject gemeente: Binnenveld

a. boekwaarde per 1 januari 2025		1.392.267
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:		
rente	2.818	
inbreng voorbereidingskosten		
inbreng grond		
toerekening waterretentie Varkensgat		
voorbereiding/planvorming/advies	58.822	
bouw-/woonrijp maken		
apparaatskosten	114.158	
overige/bel./verz.		
<i>totaal bestedingen</i>		175.797
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:		
verkoop gronden		
overige opbrengsten		
<i>totaal opbrengsten</i>		0
Winstnemning		0
d. boekwaarde per 31 december 2025		1.568.064
toename bkw		175.797

Ontwikkelingsproject gemeente: Bedrijventerrein Kranerweerd

a. Voorziening per 1 januari 2025		189.832
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:		
rente		
voorbereiding/planvorming/adviezen		
bouw-/woonrijp maken		
bel./verz./overige kosten	26	
apparaatskosten		
totaal bestedingen		26

c. Bijstorten voorziening t.l.v. vrije reserve grondexploitaties	6.670
d. boekwaarde per 31 december 2025	<u>196.476</u>

Ontwikkelingsproject gemeente: vm Besto terrein Zwartsluis

a. Voorziening per 1 januari 2025	63.044
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:	
bouw-/woonrijp maken	0
apparaatskosten	0
overige/bel./verz.	0
<i>totaal bestedingen</i>	<u>0</u>
e. boekwaarde per 31 december 2025	<u>63.044</u>

Toekomstige ruimtelijke ontwikkeling: Binnenveld

a. boekwaarde per 1 januari 2025	1.191.923
b.	0
e. boekwaarde per 31 december 2025	<u>1.191.923</u>

Toekomstige ruimtelijke ontwikkeling: Diamanten Bolwerk

a. boekwaarde per 1 januari 2025	325.000
b. bestedingen in het jaar gespecificeerd naar:	0
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:	0
e. boekwaarde per 31 december 2025	<u>325.000</u>

Toekomstige ruimtelijke ontwikkeling: Overwaters

a. boekwaarde per 1 januari 2025	3.000.000
b. Afwaardering naar actuele marktwaarde huidige bestemming	-1.015.000
c. opbrengsten in het jaar gespecificeerd naar:	0
e. boekwaarde per 31 december 2025	<u><u>1.985.000</u></u>